

Riksdagens protokoll

2007/08:45

Måndagen den 17 december

Kl. 10.00 – 22.24

Protokoll
2007/08:45

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 10 och 11 december.

2 § Meddelande om särskild debatt

Andre vice talmannen meddelade att särskild debatt om gasledningens i Östersjön skulle äga rum *fredagen den 21 december kl. 10.00*.

Meddelandet hade delats ut till kammarens ledamöter.

3 § Meddelande om aktuell debatt

Andre vice talmannen meddelade att på begäran av Miljöpartiet de grönas riksdagsgrupp skulle en aktuell debatt om framtidens järnväg anordnas *torsdagen den 17 januari kl. 12.00*.

Från regeringen skulle statsrådet Åsa Torstensson (c) delta.

Den inkomna skrivelsen hade följande lydelse:

Till talmannen

Begäran om aktuell debatt om framtidens järnväg

Den senaste tiden har järnvägen hamnat i fokus vid flera tillfällen. I debatten har många framhåvt att tågen i stor utsträckning borde kunna ersätta inrikesflyget och långväga lastbilar för att minska klimatpåverkan från trafiken.

Fler och fler åker idag med tåg. Både persontrafiken och godstrafiken på räls ökar. Detta är glädjande, men samtidigt blir det allt trängre på spåren och i tågen. Det gör att läget är akut. Klara besked om investeringar i ökad kapacitet är nödvändigt.

Torsdagen 6:e december beslöt dock regeringen att ta ifrån SJ koncessionen på södra stambanan liksom på Väst kustbanan. Regeringens beslut togs utan debatt och utan att invänta den pågående utredning om konkurrensutsättning som tillsattes så sent som 8:e november. Både SIKa och Konkurrensverket avråder regeringen från en sådan lösning.

Med beslutet kan möjligheterna att bedriva en effektiv långdistanstrafik med snabbtåg som kan konkurrera med flyget riskera att begränsas.

Banverket har i år tvingats skjuta ett stort antal järnvägsinvesteringar på en osäker framtid. Kostnaderna för Banverket har ökat men regeringen har trots det sagt nej till varje propå om höjning av anslagen för att kunna genomföra den innevarande järnvägsplanen.

Nu tilltar dessutom rykten om att den kommande infrastrukturplan som regeringen aviserat till våren kommer att skjutas upp ytterligare. I sammanhanget förekommer oroväckande uttalanden från finansministern om att föra över stora resurser från järnvägsinvesteringar till väginvesteringar. Detta har skapat stor oro eftersom järnvägen är central för regional utveckling i hela landet. Många aktörer runt om i landet väntar på besked.

Med anledning av ovan nämnda förändringar vad gäller järnvägsinvesteringarna i landet och SJ:s förändrade förutsättningar begär vi en aktuell debatt om järnvägens framtid.

Riksdagen bör medverka i diskussionen om de grundläggande betingelserna för den svenska järnvägen håller på att förändras.

Stockholm den 12 december 2007

Peter Eriksson

Riksdagsledamot och språkrör, Miljöpartiet de Gröna

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2007/08:260

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:260 Barnkonventionen i förskolan
av Monica Green (s)

Interpellationen kommer att besvaras torsdagen den 17 januari 2008.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 6 december 2007

Utbildningsdepartementet

Jan Björklund

Interpellation 2007/08:261

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:261 Avknoppningar av skolor
av Marie Granlund (s)

Interpellationen kommer att besvaras torsdagen den 17 januari 2008.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 6 december 2007

Utbildningsdepartementet

Jan Björklund

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:266 Indrivning av a-kasseavgifter
av Sven-Erik Österberg (s)

Interpellationen kommer att besvaras torsdagen den 20 december
2007.

Skälet till dröjsmålet är andra inbokade engagemang.

Stockholm den 5 december 2007

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

5 § Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

Föredrogs

miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2007/08:MJU2

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar
(prop. 2007/08:1 delvis).

Anf. 1 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Fru talman! Den svenska skogs- och jordbrukspolitikens roll i kam-
pen mot klimatförändringarna kan inte överskattas.

Den socialdemokratiska regeringen drev fram EU-beslut för en ökad
andel förnybara bränslen, mål för energieffektivisering och det inrikt-
ningsbeslut som tidigt sade att EU till år 2020 skulle minska utsläppen av
växthusgaser med upp till 30 procent. Det får vi beröm för världen över.

Så sent som i förra veckan förklarade Nobels fredspristagare Al Gore
här i riksdagen att han beundrar Sveriges ledarskap i klimatfrågan. Men
han sade också: Samtidigt är det onekligen så att alla länder, även Sve-
rige, måste göra mer.

Denna ledande position kommer vi i oppositionen att fortsätta att
kämpa för.

Jag saknar en helhetssyn när det gäller skogs- och jordbrukspolitiken.
Det handlar om att väga ihop all efterfrågan på råvarorna, de två jäm-
ställda målen i skogspolitiken, miljömålen Levande skogar, Ett rikt od-
lingslandskap, Ingen övergödning, Giftfri miljö med mera. Politiken
måste ha helikoptersyn och se helheten, och det saknar jag i nuvarande
politik.

Fru talman! En fortsatt god framförhållning i klimatfrågan kräver en
progressiv skogs- och jordbrukspolitik. Den kräver en betydligt tuffare
insats från jordbruksministern och Jordbruksdepartementet kontra fi-
nansministern än det lilla beskedliga utrymme som skogspolitiken fick i
årets budget.

Det svenska skogsbruket erbjuder som sagt stora möjligheter i klimat-
och energiarbetet. Som en av världens främsta skogsnationer har vi ett
stort ansvar för att nyttja skogen rätt.

Ett effektivt skogsbruk och en hittills medvetet långsiktig hushållning har medfört att det svenska skogsvirket har fördubblats under de senaste 80 åren. I dag ligger tillväxten på omkring 100 miljoner kubikmeter om året. Den tillväxten kan höjas kraftfullt med rätta och nya rekommendationer om tillväxthöjande åtgärder i skogsbruket.

Genom ett fortsatt aktivt och långsiktigt hållbart skogsbruk vill vi socialdemokrater uppfylla Oljekommissionens mål om ökat uttag av förnybara bränslen från skogs- och jordbruket. Vi vill också tillgodose de sociala och folkhälsomässiga krav som ställs på skogen.

En ökad skogstillväxt ger mer råvara till den så viktiga svenska trä- och pappersindustrin samt till produktionen av el, värme och fordonsbränslen och dessutom till mer utrymme för skogens möjligheter att binda koldioxid. Därför anser jag att dagens arealmål bör ligga fast i avvaktan på att en bredare utvärdering tas fram. En sådan utvärdering bör beakta den biologiska mångfaldens dynamik och betydelsen av dagens generella hänsyn i morgondagens uppvuxna skogar.

Vidare bör klimatförändringens effekter analyseras. Aktiva skogs-skötselåtgärder måste tas fram för att utveckla och förstärka den biologiska mångfalden.

Det är viktigt att komma ihåg att skogens värde i dag faktiskt är resultatet av hur skogen har skötts historiskt. Mänsklig påverkan har bidragit till och skapat många av de naturvärden som vi i dag vill bevara. Jag anser att traditionellt bruk, kulturarvsfrågor, friluftsliv och turism ska gå hand i hand med naturskyddet samtidigt som perspektivet måste vidgas till att gälla skötseln av hela skogslandskapet.

Diskussionen om mångbruk av skogen kan inte bara inskränkas till arbetet med naturreservat utan måste beakta skötseln av hela landskapet på ett hållbart sätt.

Fru talman! Detta är några socialdemokratiska tankar kring en fortsatt god skogspolitik som också gynnar arbetet mot klimatförändringarna. När får vi besked från regeringen?

Kännetecknande för den s-märkta jordbrukspolitiken är att vi ser mångfalden i landsbygden. Det är inte enbart jordbruk utan också ett ökat diversifierat företagande, småskalig livsmedelsproduktion, upplevelseturism, hästverksamhet, grön friskvård med mera.

Här, liksom i skogspolitiken, är miljöfrågorna en viktig del. Lantbrukarna ska få betalt för miljöjänster via landsbygdsprogrammet. De öppna landskapen bevaras bäst genom livsmedelsproduktion och djurhållning. Betesdjuren som producerar mjölk och kött är en förutsättning för biologisk mångfald och kulturhistoriska värden.

Jag tycker att debatten måste sansas när det gäller mjölkornas påverkan på klimatet. Blanda inte ihop korten bilar kontra kor. Utsläpp från bilar och andra transportmedel måste minska.

Därför behöver det satsas mycket mer på forskning och utveckling för ett framtida hållbart jordbruk.

Vi socialdemokrater ser de gröna näringarnas stora betydelse för tillväxt och arbetstillfällen i alla delar av landet. De bidrar till att bygga ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. De är också grunden för det vi kallar levande landsbygd som så många efterfrågar. Det är viktigt att se sambanden mellan aktiva lantbrukare och en öppen och levande landsbygd.

Självklart ska jordbruket vara konkurrenskraftigt. Det svenska jordbruket ska producera livsmedel med mervärden genom långsiktigt hållbara produktionsmetoder och genom omsorg om djur och miljö samt bra arbetsförhållanden och löner.

De svenska livsmedlen ska ge oss konsumenter en sund, säker och god mat och därtill ha en märkning som tydligt anger vad vi betalar för vad gäller varans ursprung, transport, förädling och energiinnehåll. I denna satsning bör ingå att stat, landsting och kommuner köper in närproducerade och ekologiska livsmedel. En miljöinriktad offentlig upphandling är här ett viktigt verktyg.

En del av de åtgärder som stärker konkurrenskraften i de gröna näringarna är samtidigt kontroversiella ur miljöperspektiv. Det gäller till exempel avveckling av skatten på handelsgödselkväve. En prissänkning på handelsgödsel kan leda till ökad förbrukning. Detta måste de gröna näringarna och regeringen vara uppmärksamma på.

En kraftfull satsning krävs för att minska jordbrukets bidrag till övergödningen i våra hav och sjöar. Jag efterlyser åtgärder från regeringen. Här krävs också en helhetssyn, som jag inledde med. Det talas om stärkt konkurrenskraft, men vad kan hända med andra delar av politiken såsom giftfri miljö och minskad övergödning? Det är viktigt med analyser och att inte bara springa på.

Fru talman! Den socialdemokratiska regeringen var pådrivande i reformeringen av EU:s jordbrukspolitik. Stöden anpassas nu efter konsumenternas efterfrågan och som förstärkning i arbetet på en bred landsbygdsutveckling, vilket också är bra.

Snart beslutar EU om den så kallade hälsokontrollen. Där är vi i Sverige rätt så överens om färdriktningen. Samtidigt påbörjas diskussionen om framtidens jordbrukspolitik efter 2013. Jag vill åter ställa frågan till jordbruksministern – jag tog upp det förra året i debatten: Hur tänker sig jordbruksministern arbetet med detta, alltså att ta fram den svenska synen på jordbrukspolitiken som ska komma efter 2013? Tänker han sig slutna rum på departementet eller öppna diskussioner med alla partier, näringen, olika organisationer och inte minst konsumentrörelsen?

Vad säger ministern?

Fru talman! Jordbruksministern fortsätter i olika sammanhang att tala för det närproducerande och småskaliga jordbruket. Men – det går inte att komma ifrån – de öronmärkta pengarna för den ekologiska produktionen har strukits ur regeringens budget. Drygt hälften av medlen går i stället till vad regeringen kallar en samlad livsmedelsstrategi. Några nya pengar tillförs dock inte strategin, och resten är försvunna.

Det är nu dags att jordbruksministern ger besked om hur miljö kvalitetsmålen Giftfri miljö och Ett rikt odlingslandskap ska kunna uppnås samtidigt som förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart jordbruk kraftigt försämrats. Vad tänker Eskil Erlandsson göra för att stödja konsumenternas växande och alltmer entusiastiska engagemang för ekologiskt producerade varor?

Dessutom visar den borgerliga regeringen återigen – denna gång med en nedskärning av ekoproduktionen – att man inte förstår kopplingen mellan statsministerns klimatpolitiska uttalanden i internationella sammanhang och de många långsiktiga åtgärder som krävs på hemmaplan för att trovärdigheten ska uppnås.

Vi socialdemokrater vill att anslaget Åtgärder för att främja ekologisk produktion återinförs och att forskningen och kunskapen om den ekologiska produktionen utvecklas. Det krävs ökat stöd till lantbrukare för certifiering, ökad kunskap hos konsumenter och offentliga upphandlare, bättre marknadsföring och förfinade maskiner, metoder och växtsorter.

Fru talman! Förra året avsatte den socialdemokratiska regeringen 15 miljoner kronor till hästnäringen. Pengarna har gått till bland annat forskning inom hästområdet och främjande av ett livskraftigt hästföretagande. Den borgerliga majoriteten i miljö- och jordbruksutskottet vill fortsätta satsningen, vilket är jättebra, men de har inte specificerat hur. Vi efterlyser en mer offensiv inriktning på hästverksamheten, som är en viktig resurs för landsbygden och som skapar många nya arbetstillfällen. Jag vill också passa på att fråga ministern om hans syn på de svenska ursprungsraserna kallblodstravaren och nordsvensken.

Fru talman! Den tidigare socialdemokratiska regeringen påbörjade arbetet med att förenkla jordbrukets regelsystem och minska de administrativa kostnaderna. Den borgerliga regeringen lovade att fortsätta i samma spår och uppfylla målet för regelförändringarna, minus 25 procent senast år 2010.

Precis som med många andra löften som regeringen kom med i valrörelsen – fast då var det valrörelse, och det är ju skillnad – har det inte gått så bra med uppfyllelsen.

Förra veckan fick näringsminister Maud Olofsson stå till svars här i kammaren för att hon ökar, inte minskar, regelbördan för företagen. Min partikamrat Börje Vestlund citerade då Näringslivets Regelnämnd som kunde visa att den administrativa bördan har ökat med 63 procent under år 2007 och bara minskat med 12. Men Maud Olofsson håller masken och säger: Företagen känner att vi är deras bästa vänner.

Jag är inte säker på det. Många av de företagare som jag träffar hemma i Värmland känner inte alls någon vänskap med den del av Centerpartiet som Maud Olofsson representerar.

Vi var några stycken från olika partier som träffade LRF Ungdomen förra veckan. De efterlyste bland annat den sociala tryggheten för småföretagare. Vad gör ni med arbetsgivaravgiftshöjningen för bland annat den gröna näringen och med satsningen på småskaliga biogasanläggningar? Jag undrar: Vad säger ni till dem som känner sig svikna av vallöftena?

Fru talman! Miljöfrågorna kommer alltid högt upp på listan när ungdomar rankar viktiga politiska frågor. Det handlar i grunden om deras känsla för rättvisa och demokrati. Jag träffar flera gånger om året studenter från Karlstads universitet. Dessa kloka och engagerade ungdomar efterlyser tuffa beslut från oss politiker som visar färdriktningen, och det är vi skyldiga dem att göra.

Vi socialdemokrater tycker att det är viktigt att de ska kunna göra klimatsmarta val i fråga om transporter, kollektivtrafik, semesterresor och inte minst maten vi äter.

Vi vill respektera deras känsla för djurskydd genom utökad märkning av päls- och skinnprodukter, och vi vill visa veganer och vegetarianer ökad respekt genom utförliga menyer i matsalar.

Vi vill också ge dem möjlighet att ta över och driva landsbygdens företag vidare. Just nu pågår en generationsväxling som kräver sin uppmärksamhet. Hur ska ungdomarna kunna bo kvar, kunna ta över företa-

get och ha stabil inkomst, få tag på arbetskraft och ha det sociala trygghetsnätet som egenföretagare? Och hur ska de kunna ha tillgång till kulturellt utbud, socialt umgänge, utbildning och nödvändiga myndighetskontakter, service i olika former och kanske klara sig med bara en bil?

Förra veckan mötte jag engagerade människor från byarörelsen. De efterlyste det här. De efterlyste den nationella landsbygdsstrategin. Det handlar om att ta bort stuprören mellan politikområden och om att myndigheter och verk får inskrivet i regleringsbrev att de ska ha med sig landsbygdsperspektivet i alla beslut.

Sedan vill jag lägga till behovet av *rural proofing*, alltså landsbygds-säkring för alla politiska beslut som fattas. Ha alltid landsbygdsglasögonen på! Det skulle underlätta ungdomars möjlighet att bo kvar och ta över företagen och ge dem stabila grunder att stå på.

Det är inte ungdomarnas ansvar att lösa de strukturella problem och de miljöproblem som tidigare generationer har skapat. De problemen ska vi lösa, bland annat genom att fatta långsiktigt kloka beslut här och nu.

Fru talman! Det finns så mycket som jag skulle vilja ta upp här i dag i budgeten, men jag nöjer mig med dessa tankar och kommer tillbaka i replikskiftena. Men innan jag slutar vill jag yrka bifall till reservation 1 och 3 och önska en god jul och ett gott nytt år till alla er som lyssnar.

(Applåder)

Anf. 2 JACOB JOHNSON (v):

Fru talman! De areella näringarna, jordbruket, skogsbruket och fisket är såväl den samhällsbyggande människans äldsta näringar som framtidsnäringar av avgörande betydelse för vår framtid. Det inser vi inte minst i klimatdebattens tid och särskilt nu bara några dagar efter Bali-mötet.

Vi måste utforma en politik så att jordbruksmark och skogsmark används hållbart i alla dess dimensioner. Vi måste bruka våra naturresurser så att skogar, vattendrag och hav kan bli och förbli ekosystem i balans. Det är något som vi långt ifrån gör i dag. Rovfisket i våra hav är vid sidan av våra växthusgaspåverkande utsläpp kanske det tydligaste exemplet på att människan överutnyttjar och utarmar för oss livsnödvändiga ekosystem.

Skogen är ett ekosystem av enorm betydelse för Sverige och även för omvärlden. I det betänkande som vi diskuterar i dag kan vi läsa att produktionen av skogsprodukter, som pappersmassa, papper och papp samt sågade träråvaror, sammanlagt uppgick till drygt 200 miljarder kronor och att exportintäkterna sammantaget var ca 50 procent eller drygt 100 miljarder kronor 2006.

Men vi får inte, nu när klimatdebatten står i fokus, glömma bort skogens stora betydelse som kolsänka. Den genomsnittliga tillväxten beräknas till 108 miljarder skogskubikmeter medan de långsiktiga uttagen bedöms kunna ligga på 84 miljarder. Mellanskillnaden, inte mindre än 24 miljarder skogskubikmeter, ackumuleras i skogen och fungerar som en kolsänka, vilket är väldigt viktigt i dag när vi måste begränsa koldioxidhalten i atmosfären.

Skogsråvaran är dock samtidigt mycket eftertraktad som biobränsle, till exempel i form av pellets till värmeverk eller i framtiden alltmer som råvara för till exempel syntetisk diesel till våra lastbilar.

Men skogen är också livsnödvändig för att upprätthålla och behålla den biologiska mångfalden.

Det är i detta spänningsfält mellan våra gamla traditionella produktionsmål, behovet av skogsråvara för biobränsleändamål, skogen som kolsänka och den biologiska mångfalden som vi har en stor utmaning att hitta balansen för en hållbar utveckling. Det är saker som vi säkert får anledning att diskutera många gånger under kommande år. Vi väntar på en skogsproposition från regeringen – vi får kanske höra om den kommer i mars, enligt planen. Och nästa höst ska det också komma en miljömålsproposition.

För att klara riksdagens mål vad gäller den biologiska mångfalden måste samhället fortsätta att vara berett att satsa för att undandra skyddsvärd skog från avverkning och exploatering. Tyvärr har regeringen dragit ned stora summor för den biologiska mångfalden under utgiftsområde 20. Från Vänsterpartiets sida har vi utöver satsningen på ytterligare 1,6 miljarder under utgiftsområde 20 även föreslagit att anslagen för naturvårdsavtal och biotopskydd under Skogsstyrelsen i detta utgiftsområde bör ökas med ytterligare 50 miljoner kronor per år under perioden 2008–2010.

Det är välmotiverat, eftersom hittills endast 20 000 hektar har avsatts för naturvårdsavtal mot planerade 50 000 fram till 2010 och vad gäller biotopskyddsområden endast 16 000 hektar mot målet på 30 000 hektar. Takten måste höjas.

Förutom att man måste skydda den biologiska mångfalden måste den vårdas. För naturvården har den arbetsmarknadspolitiska satsningen Gröna jobb varit viktig. Vi vill till skillnad från regeringen inte avveckla det projektet utan utöka satsningen till att utöver Skogsstyrelsen inkludera naturvårdsinsatser under Naturvårdsverkets och Fiskeriverkets ansvarsområden med verksamhet riktad till långtidsarbetslösa ungdomar. För detta har vi i vår alternativa budget förstärkt både Skogsstyrelsens, Fiskeriverkets och Naturvårdsverkets anslag.

Vi har även tagit upp problemen med den låga pris- och löneomräkningen, till exempel när det gäller Skogsstyrelsens miljömålsarbete.

Låt mig få säga några ord om den extremt låga pris- och löneuppräkningsen för statliga myndigheter. Den är endast 0,78 procent för nästa år samtidigt som lönerna på arbetsmarknaden genomsnittligt har stigit med 3,4 procent. Mellanskillnaden motsvarar ett rationaliseringskrav på den statliga sidan på 5 000 arbeten. Det är mycket märkligt. Också regeringen säger att de vill satsa på forskning, rättssäkerhet och utveckling av ny kunskap, bland annat inom de areella näringarna och klimatfrågan.

Det ger en negativ signal till de unga som snart ska ut i arbetslivet. Det är en signal som säger: Vi i de statliga myndigheterna har många viktiga arbetsuppgifter, men vi behöver inte er nya unga. Vi drar ned antalet anställda i takt med att de gamla går i pension. Gör något annat! Starta eget till exempel!

Fru talman! Vänsterpartiet har genomgående kompenserat myndigheterna för den låga PLO:n, inte bara Skogsstyrelsen utan även Jordbruksverket, SVA, Fiskeriverket och Livsmedelsverket.

Denna satsning från Vänsterpartiets sida är en del av en medveten of-fensiv politik för fler jobb inom den offentliga sektorn. Vi tror mer på att politiken ska peka ut behoven av samhällsinsatser och möjliggöra dessa än att man som regeringen ska försäkra för de arbetslösa så att de tvingas ut till diskutabla jobb såsom lågt betalda så kallade hushållsnära tjänster.

Jag tror till exempel att de 3 miljoner kronor extra som vi vill satsa på Livsmedelsverket skulle behövas för insatser för hantering av säker och bra mat. Tror inte jordbruksministern att dessa medel hade varit bra att ha tillgång till efter skandalen med hanteringen med nya bäst-före-datum på köttfärspaket hos Ica och andra livsmedelskedjor?

Det framgår för övrigt av betänkandet att en översyn av det gemensamma EG-regelverket avseende hygien och kontroll har påbörjats och ska vara klar under 2009. Mot bakgrund av köttfärs-skandalen ställer jag mig tveksam till utskottsmajoritetens ambition att få enklare och mindre kostsamma regler, som det står i betänkandet. Tvärtom tyder det inträffade på att kraven måste höjas, att fler oanmälda kontroller bör göras, att kompetensen hos personalen måste höjas och kanske system med certifi-ering av de företag som säljer kött till allmänheten bör införas.

Fru talman! De stora rovdjuren har en viktig roll för den biologiska mångfalden. För att man ska kunna förbättra samexistensen mellan män-niskor och rovdjur är det betydelsefullt att minimera rovdjursangreppen på tamdjur. Detta kan i stor utsträckning åtgärdas genom förebyggande åtgärder. Rovdjursstängsel har visat sig vara särskilt effektiva för att minska antalet rovdjursangrepp på djur inom inhägnat område. Vi har föreslagit en ytterligare satsning på detta under perioden, stöd som skulle delas ut som bidrag till tamdjursägare i rovdjurstäta områden.

Vi i Vänsterpartiet värnar ett starkt och oberoende djurskydd i Sve-rige. Vi har avvisat regeringens nedläggning av Djurskyddsmyndigheten och att man ska överlåta ansvaret på Jordbruksverket. Vi anser att Djur-skyddsmyndigheten borde återinrättas från den 1 juli 2008 och att an-slagsnivån från och med 2009 åter ska ligga på nivån ca 95 miljoner kronor.

Vi är inte bara kritiska till att Djurskyddsmyndigheten läggs ned utan även till den ambitionssänkning som regeringens budget innebär. Rege-ringen sänker anslagen till den statliga djurskyddsverksamheten från ca 95 miljoner kronor per år till ca 50 miljoner kronor per år inklusive sär-skilda pengar till Lantbruksuniversitetet. Det är alltså en neddragning med nästan 50 procent.

Här blir det verkligen upp till bevis, jordbruksminister Erlandsson. Jag och Vänsterpartiet kan utlova en aktiv kritisk oppositionspolitik till förmån för en framåtsyftande djurskyddspolitik med högt ställda krav.

En annan fråga där vi har en skarpt skiljaktig mening gentemot jord-bruksministern och regeringen är stödet till det ekologiska jordbruket. Vi anser att för att nå de nationella målen för ekologisk produktion och konsumtion får de öronmärkta anslagen till ekologisk produktion inte minskas. Vi avvisar därför regeringens förslag att avveckla anslagen till förmån för andra satsningar under konkurrenskraftig livsmedelssektor.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att Vänsterpartiet inom det här utgiftsområdet satsar 122 miljoner kronor mer än regeringen. Vi är det parti som satsar mest på de här framtidsfrågorna.

Fru talman! Avslutningsvis står jag givetvis bakom Vänsterpartiets reservationer i ärendet, men för att vinna tid avstår jag från att yrka bifall till dessa.

Anf. 3 TINA EHN (mp):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservation 2.

Det här området handlar mycket om samklang mellan människorna och de resurser som vi lever av. Det är mycket av hav, landsbygd och företagande. Det är också en stor del av de stora ytorna och skogarna som vi använder som produktion.

Miljöpartiet anser här, liksom på de flesta områden, att det är långsiktig uthållighet som ska gälla. Det är att värna om att leva på räntan och inte ta av kapitalet eller med andra ord fördärva för kommande generationer.

Vår miljöbelastning måste minska, både i Sverige och i andra länder. De areella näringarna är viktiga för att uppnå miljömålen. Miljöpartiet vill att Sveriges jordbrukspolitik ska syfta till en hållbar landsbygdsutveckling med ett ekologiskt anpassat jordbruk, där miljömål och god djurhållning prioriteras.

Regeringen har hittat på ett nytt konto som heter Miljöförbättrande åtgärder inom jordbruket. Det låter ju bra med 13 miljoner till det. Regeringen har också valt att satsa på konkurrenskraftig livsmedelssektor, vilket också låter bra, med 17 miljoner. Det är 30 miljoner sammanlagt.

Men det är något som inte stämmer, något som jag inte riktigt har fått en förklaring på. Man slopar åtgärderna för ekologisk produktion. Samtidigt har vi antagit mål här i Sveriges riksdag om 25 procent ekologisk konsumtion i offentlig sektor och 20 procent ekologisk produktion.

För mig går det inte ihop. Det verkar som om man inte tror att ekologiska livsmedel är bättre för miljön och att man inte har insett att efterfrågan ökar. Konsumenterna vill ha det. Så varför ändra på de här pengarna och göra dem mer diffusa?

Som det är nu kan det gå till ekologisk produktion, men det kan också gå till ett hyfsat kontrollerat kemikaliejordbruk. Kanske har jag fel. Jag hoppas det. Men vi har mål om en giftfri miljö, och de tycker jag att vi ska jobba mot.

Det är en ekologisk kullerbytta som har fått fäste. Ett ekologiskt produktionsätt har långsiktigt hållbart för ögonen. Men det finns hinder och motstånd som måste besegras. För att få genomslag behövs smörjmedel. Det vill regeringen nu avskaffa. Det är synd, får jag säga. Därför har vi i Miljöpartiet kvar det anslaget i vår motion.

Till djurskyddet har vi i vår budgetmotion föreslagit ytterligare 40 miljoner. Nedläggningen av Djurskyddsmyndigheten är enligt vår uppfattning ett uttryck för regeringens sänkta ambitioner på området. Nedläggningen är redan genomförd, och djurskyddet har återförts till Jordbruksverket. Det är en ryckighet i myndighetsorganisationen, men förvisso ett vallöfte och i den meningen ett infriat sådant.

Miljöpartiet vill dock inte ha några sänkta ambitioner, för vi tror att det trots flytten finns en del att göra. Vi höjer därför anslaget i vår motion. Vi ser nu också att det sker ytterligare förändringar för djurskyddet och för skattebetalarna.

Djurskyddet för näringens djur ska föras över från kommunerna till länsstyrelserna och finansieras över skattsedeln. Man tar därmed bort kommunens självbestämmande, och man låter skattebetalarna stå för jordbrukets djurskyddskontroll, oavsett hänsyn till miljöpåverkan eller annat. Vidare kommer man att föra över foder- och livsmedelskontroll på samma vis.

Ytterligare ett exempel är den förprovning av djurstallar som nu ska vara avgiftsfri. Man gynnar ett slags näring på bekostnad av skattebetalarna, och jag tycker att det är lite märkligt. Det är även ett slag mot kommunerna, mot djurskydds- och livsmedelskunniga och de människor som har jobbat med dessa frågor och byggt upp den enorma kunskap som finns i kommunerna. Att ha en stor lokalkännedom är guld värt när det handlar om viktiga frågor som berör människors vardag. Jordbruket med djurskötseln är en typisk sådan sak.

En motion som vi har lagt fram i det sammanhanget är att bevara åkermarken. I dag hotas åkermarken av flera intressen samtidigt som vi behöver mark i vår nära framtid för att kunna producera både mat och energi. I dag pågår byggen på bördig jordbruksmark utan hänsyn till förstörda värden. Det är inte hållbart. Det behövs en kartering av åkermarken och dess bördighet så att vi kan använda marken till rätt saker. Det är svårt att låta bli att nämna dessa köpcentrum som på ett förödande sätt förstör åkermarken för all framtid, och det är precis vad som händer i många kommuner runt om i landet, inte minst i min egen omgivning. Framtiden för oss på västkusten verkar vara att leva av shopping, konsumtion och turism allena.

Det finns stora problem med fisken i våra hav. Två särskilt utsatta fiskarter är ålen och torsken. För Östersjön finns tre centrala och sammanhängande problem. Beståndet är utarmat, fiskeflottans kapacitet är för stor och kontrollsystemet, inte minst för Sverige, är undermåligt.

Dessa problem hänger ihop. Både ekosystem, konsumenter och de som lever på att fiska drabbas, och det slår speciellt hårt mot det småskaliga, kustnära fisket. Torskbestånden i östra Östersjön, öster om Bornholm, ligger under säkra biologiska gränser. Det innebär bland annat att reproduktionen hämmas. Forskarna har i flera år rekommenderat ett totalstopp för torskfisket. Den svenska torskflottan är överetablerad. Vissa menar att den borde halveras för att nå en acceptabel lönsamhet. Överkapacitet i kombination med dålig lönsamhet skapar en god grund för fusk.

Det svenska kontrollsystemet måste bli effektivare, vilket Miljöpartiet motionerade om redan 2005. En handlingsplan behövs för att minska överkapaciteten. Prioriteringar behövs för det småskaliga fisket. Minskningen bör ske på dem som gör störst ingrepp, och det råder ingen tvekan om att bottentrålningen där är ifrågasatt.

Vi ser att det behövs en styrning både med kvoter och skrotningsbidrag, och därför vill vi höja skrotningsbidraget med 50 miljoner i vår budgetmotion.

Vi tycker att bättre fiskevård kan främja utvecklingen av fler fiskarter, inte minst av den akut hotade ålen. Därför vill vi också öka detta anslag med 10 miljoner.

Miljöpartiet var med och drev igenom en kraftig satsning på landsbygdsprogrammet tillsammans med Socialdemokraterna och Vänstern. Vi är glada att det fortfarande är så, och vi vet att det är en positiv sak.

Vi känner oss alltså nöjda med att veta att vi drev på för att få dessa pengar. Det kan tyckas lite självgott att stå här och klappa sig på huvudet, men ingen annan kommer att tala om att Miljöpartiet var med och drev på för dessa pengar, så därför gör jag det själv.

Vi tror också att ett hållbart jordbruk behövs som nav för det kretsloppssamhälle vi alla måste nå. Det finns ingen stad som kan leva utan sitt omland, sin landsbygd och sitt jordbruk.

Anf. 4 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Ledamöter och åhörare! Jag har stått i den här kammaren ganska många gånger och pratat om jordbruks-, skogs- och fiskepolitik med angränsande näringar. Men jag har aldrig tidigare stått här och varit så nöjd och glad som jag är just nu. Aldrig förut har det varit så roligt att prata omkring detta som det är just nu.

Varför nu detta, fru talman? Jo, för det finns en framtidstro i det svenska jordbruket. Det finns en framtidstro i de gröna näringarna. Mycket av den framtidstron beror på att det i dag finns en lönsamhet som inte har funnits tidigare. Det är en lönsamhet som i sin tur till största delen beror på att vi har fått en ökad efterfrågan på den produktion som de gröna näringarna har – en ökad efterfrågan från marknaden.

Varför har vi fått det? Jo, det har vi fått därför att allt fler länder runt omkring i världen går från svält till välstånd. Allt fler människor kan i dag äta sig mätta. Man kan äta mer mat, och man kan äta bättre mat.

Detta, mina vänner, tycker jag är något som vi har anledning att glädjas åt allesammans!

Men just de gröna näringarnas yrkesutövare, bönderna, har särskilt stor anledning att vara nöjda, för det ökade välståndet har alltså lett till en ökad efterfrågan på livsmedel – livsmedel som våra bönder, våra yrkesutövare, här i Sverige kan producera och sälja på en världsmarknad.

Fru talman! De högre priserna har dessvärre inte kommit alla till del. Många djurbönder är hårt trängda, till viss del på grund av de höga priserna på spannmål som gör fodret till djuren dyrare, men också på grund av att vi har hårda regler här i Sverige vad beträffar bland annat djurväl-färden och miljön.

Vi i Sverige ska även fortsättningsvis ha ett strängt regelverk både vad gäller djurens välfärd och miljön. Men de stränga reglerna kostar pengar för företagarna – pengar som gör att Sveriges bönder har en sämre konkurrenskraft än vad konkurrenten inom Europeiska unionen har.

För att kompensera för dessa hårdare regler satsar regeringen i innevarande års budget i genomsnitt 235 miljoner kronor om året för att stärka jordbrukets konkurrenskraft. Detta paket för att stärka näringens konkurrenskraft är framför allt, vilket kammaren säkert har insett, riktat till djurbönderna.

Vårt konkurrenskraftspaket på 235 miljoner kronor om året kommer att göra det lättare, lite roligare och lite mer lönsamt att vara bonde, när vi föreslår avskaffandet av en rad avgifter. Låt mig i sammanhanget, apropå den ställda frågan, säga att detta också innebär en förenklad administration och därmed enklare regelverk att följa. En del av målet att minska den administrativa bördan med 25 procent under mandatperioden som regeringen har ställt ut är i och med detta infriat.

Ett exempel är att vi slopar de avgifter som i dag tas ut för någon som vill förpröva ett nytt djurstall. Jag och regeringen menar att den som vill bygga ut och expandera inte ska drabbas av den här typen av avgifter. Snarare ska vi lyfta på hatten för dessa människor som satsar tid, pengar och engagemang för att utvidga eller nystarta företag.

Vi kommer även att höja återbetalningen av energiskatterna för bonden. Dels sänker vi nivån för när återbetalning börjar gälla från 1 000 kronor till 500 kronor, dels kommer vi att betala tillbaka hela beloppet när väl summan överstiger 500 kronor.

En annan del av konkurrenskraftspaketet är att vi inom en inte alltför avlägsen framtid räknar med att lägga fram ett förslag för riksdagen där vi föreslår att djurskyddet flyttas från kommunerna till länsstyrelserna och att det görs kostnads- och avgiftsfritt för bonden.

Detta hoppas vi leder till tre saker. Dels mer pengar kvar i plånboken för den enskilde bonden, som slipper kontrollavgifterna. Det är mest betydelsefullt för den lille bonden som inte har så många djur. Dels mer likvärdig kontroll över landet för lantbrukarnas skull men också för djurens skull. Dels hoppas vi också att inspektörerna genom att jobba i större enheter och få fler arbetskamrater kan specialisera sig, vidareutveckla sig och bli helt enkelt bättre på sitt jobb till gagn för såväl djuren som Sveriges bönder.

Mina medarbetare på departementet har hjälpt mig att räkna på vad typbonden – om det finns någon sådan – med 75 mjölkkor kan tänkas få i ökad intäkt eller minskad kostnad på vårt konkurrenskraftspaket. Den bonde vi räknade på skulle spara 5 200 kronor om året med hjälp av konkurrenskraftspaketet. Det är pengar som kan användas till exempel till att investera vidare i företaget.

Fru talman! Livsmedelsindustrin i Sverige är Sveriges fjärde största bransch. Den sysselsätter ungefär 60 000 människor i alla olika delar av vårt stora land. Livsmedelsindustrin finns, som ingen annan bransch, över hela landet. Den är viktig för att det ska finnas jobb och tillväxt i hela Sverige. Det är också en bransch som domineras av småföretag.

Eftersom branschen är så viktig för jobb och sysselsättning i hela Sverige har regeringen aviserat ett treårigt program, en treårig livsmedelsstrategi, för hela Sverige. Livsmedelsstrategin för hela Sverige innebär att vi samlar alla åtgärder som regeringen vidtar för livsmedelsbranschen så att vi ser alla i hela livsmedelsbranschen. Givetvis kommer olika delar av branschen att behöva olika insatser. Därför innehåller livsmedelsstrategin för hela Sverige flera olika delar. En del handlar om att skapa en dialog med näringen så att vi i regeringen kan jobba tillsammans med yrkesutövarna i branschen för att skapa fler jobb och tillväxt i hela landet. En annan del handlar om att vi satsar ytterligare på exportfrämjande åtgärder. Svenska livsmedel är av god kvalitet och är säkra för konsumenterna att äta. Det är något som efterfrågas mer och

mer, kan vi konstatera, runt omkring i världen. Genom att satsa på export av livsmedel kan vi hålla uppe en livskraftig produktion också här i Sverige. En tredje del av livsmedelsstrategin för hela Sverige handlar om att stötta projekt och företag som jobbar med alla former av mat med mervärde. Vad kan det vara? Det kan vara såväl ekologiskt som småskaligt och närodlat som ryms inom den rubriken.

Låt mig också konstatera i sammanhanget att just småskaligt och närodlat ofta är även ekologiskt. Genom att lägga samman dessa tre satsningar är jag övertygad om att olika produktionsinriktningar av företag kan ha nytta av varandra och varandras erfarenheter. Här vill jag också poängtera att företag som producerar mat av mervärde har goda möjligheter att söka pengar inom ramen för landsbygdsprogrammet. Det är programmet som innehåller 5 miljarder kronor varje år i sju år framåt.

Fru talman! Jag har tagit upp några av de stora dragen i årets budgetförslag. Jag skulle också vilja ta upp ett par andra saker som finns med i regeringens budgetförslag. Det första är fiskeområdet. Här föreslår regeringen att Fiskeriverket förstärks med 7 miljoner kronor, så att vi från svensk sida klarar av att förstärka fiskerikontrollen. En väl fungerande fiskerikontroll är en viktig del i att även fortsättningsvis ha en hållbar förvaltning av våra fiskeresurser.

En annan fråga berör Sametinget och dess verksamhet. Regeringen föreslår att vi från 2009 satsar 10 miljoner kronor för att undersöka förutsättningarna för en fortsatt process avseende uppförandet av en samebyggnad. Dessutom förstärks Sametinget med 6,1 miljoner kronor nästa år, förutom de 2 miljoner som vi har förstärkt med redan innevarande år, för att förbättra möjligheterna till att ha juridisk kompetens, ledning, sakhandläggning samt finansiella och interna styrningar.

Fru talman! Det är alltså med stor tillfredsställelse som jag i dag står framför riksdagens ledamöter och debatterar och diskuterar regeringens budgetförslag i de viktiga delarna. Jag är verkligen nöjd med det förslag till budget som finns på mina ansvarsområden. Detta är en budget som leder till fler jobb, som gör det enklare, roligare och mer lönsamt att vara företagare inom de gröna näringarna.

(Applåder)

Anf. 5 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Jag kan vara överens med jordbruksministern om att det finns en stor framtidstro i det svenska jordbruket. Det gäller just ökad efterfrågan på råvaran, både maten och produkter, som kan hjälpa till i fråga om klimatförändringarna. Det kan vi vara helt överens om.

Sedan tar ministern upp frågan om hårdare regler i Sverige för djurvälstånd. Det kostar pengar för lantbrukaren. Svenska jordbrukare, jordbruksministern, ska sälja på de svenska mervärdena, det vill säga att vi tar hand om våra djur på ett bra sätt, att vi har en sträng djurskyddslagstiftning och att det sker en ursprungsmärkning. När kommer det någon form av ursprungsmärkning, jordbruksministern? Ni sade i valrörelsen att en sådan skulle komma, men jag har inte märkt något. Det är där möjligheten finns för den svenska jordbrukaren att sälja produkter till oss konsumenter.

Ministern var stolt över att ni hade tittat på frågan om typbonden. Typbonden har 75 mjölkkor och kan få en sänkt kostnad på 5 200 kronor

per år, om jag har förstått dig rätt. Samtidigt tar ni bort den generella sänkningen av arbetsgivaravgiften med 5 procent. LRF har konstaterat att denna åtgärd har höjt skatten på arbete för Sveriges småföretagare. Jag skulle tro att summan 5 200 kronor per år inte täcker sänkningen. Det här skulle kosta staten 235 miljoner. Stå inte här och slå dig för bröstet för mycket när det gäller sänkt kostnad för respektive lantbrukare.

Anf. 6 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Fru talman! Jag tror inte att det råder några som helst delade meningar i kammaren om att vi ska ha kvar den djurskyddslagstiftning vi har i Sverige. Jag har aldrig sagt att vi ska göra förändringar som innebär att vi sänker den nivå vi har i Sverige. Vi ska göra någonting annat. Vi ska nämligen utnyttja den höga nivån som vi har på området för att stärka bland annat vår livsmedelsexport.

Men samtidigt ska man vara medveten om att det här kostar för någon. Det var det jag talade om i mitt huvudanförande. Jag tycker att detta är en del av samhällets förpliktelse, nämligen att kompensera för detta högre åtagande.

Samtidigt ska vi använda våra erfarenheter och kunskaper på det här området och föra ut dem på Europaplanet, så att vi får upp nivån även på den europeiska kontinenten till den nivå som vi har. I det avseendet, Ann-Kristine Johansson, har vi redan lyckats. Vi har lyckats förbättra livet för 4 miljarder kycklingar i Europa under det här året. Det var ett arbete som pågick under många år under den tidigare regeringen, som då inte lyckades komma någonstans i detta avseende. Men nu är frågan löst.

Vad beträffar ursprungsmärkning har jag kommit till den ståndpunkten att vi är angelägna om att få fram nya företag som tar fram nya produkter. Att då sätta ribbor som gör att en liten företagare eller rentav en nyföretagare inte orkar komma över ribban och sätta i gång sin verksamhet är inte framgångsrikt för att utveckla företagande i olika eller alla delar av Sverige.

Vi säger i stället: Inför det här med frivillighet! Jag har personligen tagit initiativ till att vi även ska få ett system med klimatmärkning. Då är det upp till ...

Anf. 7 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Varav hjärtat är fullt ...

Frivillig märkning: När man diskuterar möjligheten för mig som konsument att välja svenska råvaror, att det är tydligt i affärerna när jag går dit och handlar, är det klart att det behövs ursprungsmärkning. Lantbrukarna, LRF, efterfrågar det. Jag läste ett pressmeddelande i veckan utifrån det som har hänt när det gäller köttfärs-skandalen att man efterlyser ursprungsmärkning så att konsumenterna kan lita på det de köper, att jag som konsument verkligen kan välja i affären. Då hjälper det den nye lantbrukaren som kan sälja sina produkter.

Vi ska vara stolta över det svenska mervärde som våra duktiga lantbrukare runt om i Sverige producerar: god och säker mat, och djuren har det bra. Vi ska också vara stolta över det runt om i Europa och i världen.

Jordbruksministern och jag är överens om att Sverige har drivit på i de här frågorna i många år i EU och att man tar steg på vägen framåt. Men vi borde här i Sverige kunna få fram ett förslag på ursprungsmär-

ning, när vi alla är överens om att det är viktigt att jag som konsument kan välja när jag kommer till affären.

Jag frågade när det gällde typbonden som skulle tjäna 5 200 kronor, tror jag det var, och konkurrenspaketet som kostar staten drygt 200 miljoner när man tar bort den generella sänkningen för arbetsgivaravgiften. Jag tror inte att de kompenserar varandra, utan jag tror att den här företagaren – om han nu ska anställa personal, vilket jag hoppas att han gör – får en högre kostnad när man tar bort arbetsgivaravgiften.

Anf. 8 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Fru talman! Vad beträffar ursprungsmärkning och andra typer av märkning är det konstaterat att alla sådana saker innebär merkostnader. Mest betungande är merkostnaderna i ett initialske, när en produkt lanseras eller när ett företag startar sin verksamhet.

Då har vi sagt att detta är jättebra, men har vi ett obligatorium kring de här frågorna riskerar vi att inte få några nya produktlanseringar eller några nya verksamheter som startar, som ofta är i mikroformat. Det tycker vi är tråkigt och synd.

Därför har vi sagt att det är självklart att sådana här saker som produkter med mervärden säljer. Men den gången vi sätter ett obligatorium kring det riskerar vi att få det jag inte vill ha, nämligen ett minskat företagande. Därav frivilligheten på det här området. Mat med mervärde säljer vi på den internationella marknaden. Det är efterfrågat i vårt eget land. Självklart ska vi försöka vidareutveckla de här olika sakerna.

Sedan är det i denna del så att det är upp till dig och mig och alla andra att välja eller välja bort. Du kanske väljer bort det som inte har den märkning som du är intresserad av.

Vad beträffar arbetsgivaravgifterna, slutligen, kan jag konstatera att vi har gjort många förändringar i olika avseenden vad beträffar arbetsgivaravgiftsuttag och löneskatteuttag, allt i syfte att få fler i arbete. Jag kan kort och gott konstatera, Ann-Kristine Johansson, att vi i dag har över hundratusen fler sysselsatta i vårt land jämfört med hur det var för drygt ett år sedan, och konjunkturen är ungefär detsamma. Det bevisar för mig att vi har lyckats även i detta avseende.

Anf. 9 JACOB JOHNSON (v) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är trevligt att jordbruksministern så här strax före jul kan konstatera att han aldrig har varit så nöjd och glad. Jag kan bjuda på att jordbruksministern kan vara nöjd och glad över jullovet.

Jag har några frågor för att följa upp tankarna på livsmedelsstrategin, som jordbruksministern pratade om. Jag känner mig lite osäker på strategin att satsa på export av livsmedel. Vi får väl se hur den kommer att formuleras, men man måste betänka problemen med transporter. Transporterna av dessa livsmedel måste bära sina fulla miljökostnader. Det är viktigt att beakta.

Sedan vill jag också ta upp frågan om säker och bra mat mot bakgrund av fusket med köttfärsen i butikerna. Jag har ställt en skriftlig fråga till jordbruksministern om vad han avser att göra för att tillsynen ska bli bättre. Jag har fått ett, som jag tycker, ganska kortfattat svar, nämligen att det är viktigast att butikerna följer gällande regler och att han hoppas att

uppmärksamheten ska leda till skärpning från butikernas sida. Jag tycker att det är en lite passiv inställning.

I och för sig säger jordbruksministern också att kontrollerna måste förbättras. Jag vill fråga jordbruksministern: På vilket sätt tänker han ta initiativ till att livsmedelskontrollen förbättras?

Anf. 10 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Fru talman! Jacob Johnson tar upp en väldigt angelägen frågeställning, nämligen matsäkerheten. Det får inte råda något som helst tvivel om att det som tillhandahålls i en affär eller på en restaurang är sunt och säkert. Därom hoppas jag att vi alla här i kammaren är överens.

Som svar på frågeställningen skulle jag emellertid vilja konstatera att det mesta av lagstiftningen på livsmedelsområdet nu är harmoniserat inom Europeiska unionen. Det finns tydliga regler för hygienisk hantering av livsmedel, märkning men också offentlig och officiell kontroll. Livsmedel som inte är säkra får inte släppas ut på marknaden. Det är företagen som ansvarar i olika och alla led för att se till att så är fallet. Tro inget annat! I första hand är det företagen i alla led som har ansvaret.

Sedan har vi kontroller kring att efterlevnaden finns. I Sverige utövas denna kontroll av landets kommuner, enligt den lagstiftning som finns. Det är ett förhållningssätt som jag vill att vi ska fortsätta att ha, för där finns den absoluta närheten.

Kan man då göra oanmälda inspektioner? Svaret är ja. Man kan göra detta. Det behövs alltså ingen ändring av vare sig lag eller förordning i denna del. Kan man utöka antalet kontroller? Ja, i praktiken kan man göra det, därför att kommunerna har möjlighet att ta betalt för den tillsyn som de utövar.

Anf. 11 JACOB JOHNSON (v) replik:

Fru talman! Ja, men det finns mer konkreta saker som man bör kunna verka för, till exempel genom Livsmedelsverket och genom att anslå mer pengar till Livsmedelsverket så att de verkligen kan sätta press på kommunerna att sköta detta på ett riktigt sätt.

Såvitt jag känner till har man i både Finland och Danmark ett längre gående regelverk. Där har man större kontroll på utbildning bland dem som jobbar med köttantering.

Livsmedelsföretag med en viss storlek bör ha särskilda kvalitetsansvariga som jobbar med dessa frågor systematiskt. Det får inte bli enstaka utbildningsinsatser som den som Ica förbereder fram till den 15 januari för att få sin personal att bli mer medveten. Man måste jobba långsiktigt. Jag tycker att jordbruksministern har ett ansvar att verka för att vi får ett långsiktigt arbete för att höja kompetensen inom livsmedelsnäringen så att detta aldrig mer kan upprepas.

Anf. 12 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Fru talman! Företag har att ta fram egenkontrollprogram. De utgör återigen, Jacob Johnson, grunden för att livsmedel är och ska vara sunda och säkra. I egenkontrollprogrammen kan det självklart föreskrivas om utbildning, vidareutbildning och kompetenshöjning av medarbetare i ett företag. Det är bra att de gör.

Prot. 2007/08:45
17 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

Men även där måste man vara observant på att det skiljer oerhört mycket på storlek mellan de stora aktörerna och den lilla aktören. Att sätta en ribba som gör att det blir omöjligt för den lilla aktören att starta i livsmedelsbranschen eller introducera ny produktion tror jag inte betjänar verksamheten i Sverige. Men grunden är ändå att livsmedel och mat ska vara sunda och säkra och att inget annat ska komma ut på marknaden.

Livsmedelsverket ska utgöra, och utgör på ett föredömligt sätt skulle jag vilja säga, en kunskapsbank från vilken man kan hämta den information som man möjligen inte besitter på lokal nivå. Livsmedelsverket utgör också en grund för att anordna och arrangera vidareutbildning, kurser och liknande för att sprida nya kunskaper och rön till dem som hanterar den livsviktiga maten för oss alla.

Anf. 13 TINA EHN (mp) replik:

Fru talman! Tack till jordbruksministern som deltar i debatten! Det är mycket bra.

Jordbruksministern sade tidigare att lönsamheten inom jordbruket är mycket god och att det är roligt. Jag delar naturligtvis den uppfattningen. Det är kul om det svenska jordbruket går bra.

Samtidigt görs något som man kan ifrågasätta, och det är sakerna som jag tidigare tog upp. Det handlar om att man plockar bort djurskyddet och livsmedelstillsynen från kommunerna och lägger över det på länsstyrelserna – det må vara hänt – och att detta ska finansieras via skattsedeln.

I dag har kommunerna möjlighet att själva bestämma hur man vill göra. Vill man finansiera via skattemedel har man bestämt det i den majoriteten som finns i kommunen eller så har man gjort det på något annat sätt, med avgifter och så. Man har haft ett självbestämmande i kommunen. Så gör man inte nu; nu är det rakt av skattemedlen som ska betala detta.

Dessutom har vi förprovningen av djurstallar som också är en sådan sak som ska gå via skattsedeln. Det är en konstig kullerbytta när man gör på detta vis.

Samtidigt säger man att man inte behöver ge något extra stöd till den ekologiska produktionen.

Anf. 14 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Fru talman! Jag tror inte att jag sade att jordbruket har god lönsamhet utan att lönsamheten har ökat. Men det är gott och väl det.

När det gäller djurskyddet kan vi konstatera, och det tror jag att kammarens ledamöter har gjort vid ett flertal tillfällen, att mellan en fjärdedel och en tredjedel av landets kommuner, det har varierat lite mellan åren, inte utövar den lagstadgade kontrollen över huvud taget. Vilket djurskydd finns det i de kommunerna? Ibland finns det, för då har man fått tag i en inspektör. Nästa år har vederbörande försvunnit till en annan sysselsättning eller flyttat. Då är vi där igen. Vi måste ha kontinuitet i denna verksamhet.

Vi kan därtill konstatera att många djurhållningar har specialiserats på ett sätt som gör att det behövs specialistkunskaper. Det är omöjligt i den kommun som inte har så många yrkesverksamma bönder att hålla denna specialistkompetens och att göra det kontinuerligt.

Många som är i verksamheten tycker också att det är jätteskönt att ha någon att prata med, en jobbkompis. I de allra flesta kommuner är inspektörerna ensamma, vilket ställer till oändliga problem när vederbörande ska vara ledig, ha semester, vara hemma för vård av sjukt barn och så vidare. Detta löses med det förslag som vi ämnar lägga på riksdagens bord inom närtid.

Låt mig också konstatera apropå frågeställningen om varför vi tar bort avgifterna att det faktiskt inte är alla djurägare som har fått betala avgiften. Det är bara de livsmedelsproducerande djuren och deras ägare som har fått betala avgiften. Sällskapsdjuren har kommit undan.

Anf. 15 TINA EHN (mp) replik:

Fru talman! När det gäller sällskapsdjuren känns det lite grann som om det faller mellan stolarna. Jordbruksministern kanske kan förtydliga att det inte är så.

När man tittar på länsstyrelsernas remisser för överföringen av verksamheter till länsstyrelserna har samtliga länsstyrelser som har svarat på remisserna inget emot att ta emot detta, men de har påpekat att det kommer att öka kostnaderna och arbetsuppgifterna. Blir det långa väntetider gynnar det inte någon – inte näringen heller. De behöver mer resurser i så fall.

Jordbruksministern säger att kontrollen i kommunerna inte har skett på ett bra sätt och enligt de lagstadgade reglerna. Länsstyrelserna har haft möjlighet att ta kommunerna i hampan och tala om att detta måste det göras något åt, men det har man inte gjort. Man har också lagt över EU-arbetsuppgifter på kommunerna som man inte har gett dem resurser till. Nu använder man det som ett medel för att flytta över allt till länsstyrelserna. Det är konstigt.

Jag vet att många kommuner är otroligt upprörda. Man har tjänstemän som jobbar ihop i team med olika frågor, och man har en sakkunskap och lokalkännedom som innebär oerhört mycket för kommunen. Allt detta kommer man nu att förändra.

Anf. 16 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Fru talman! Jag tycker faktiskt att Tina Ehn svarade på sina egna frågeställningar. Som jag nämnde i mitt anförande gör vi detta för att vi vill ha enhetlighet och likformighet inför lagar och förordningar i vårt land.

I många kommuner har det fungerat på ett alldeles utmärkt sätt, men i ett stort antal har det alltså inte över tiden fungerat på det sätt som jag tycker att den församling som jag har framför mig ska kräva att det gör. Därav denna förändring.

Låt mig också konstatera att vi har en grundlagsskyddad kommunal självständighet. Det har gjorts mängder med påpekanden från statliga organ, länsstyrelser och andra om att saker och ting måste förändras. Men till syvende och sist avgör det kommunala självstyret om resurser tillförs eller inte.

Vad beträffar sällskapsdjur är det utan tvivel så att de omfattas av samma lagstiftning och att samma tillsyn ska utövas. Men möjligheten att göra det är begränsad eftersom man inte vet var de finns och inte kan ta betalt för det. I många kommuner är det sällskapsdjuren som har de många ägarna och som de facto är de många. Då är det även i det fallet

inte så lätt att upprätthålla en bra verksamhet. Därav de föreslagna förändringarna som snart kommer på riksdagens bord.

Låt mig allra sist tacka härvarande ledamöter för ett gott samarbete under det gångna året. Jag hoppas att det ska bli lika gott under det kommande året. Jag vill också tillönska alla härvarande en riktigt god och avkopplande jul- och nyårshelg.

Anf. 17 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru talman! Låt mig först av allt yrka bifall till förslagen i betänkande 2007/08:MJU2 som vi nu har att ta tag i.

Det är i många avseenden ett konglomerat av mängder av områden som hopfogas i det här betänkandet. Jag ska försöka att i någon mån spänna över hela området.

Det är oerhört glädjande att vi nu har en regering som har tagit sin politiska utgångspunkt i företagens och företagarnas villkor. Det har vi saknat under väldigt lång tid. Man har sett till helt andra utgångspunkter. Just därför är den här budgeten så intressant att försvara.

Som en randanmärkning kan jag nämna § 28 och möjligheten för tamdjursägare att ingripa mot rovdjur. Den föregående regeringen saknade fullkomligt empati när det gällde att gå till mötes på den punkten. Därför är det väldigt roligt att detta har effektuerats.

Samma sak gäller, med utgångspunkt i företagen, den minskade byråkratin med 25 procent till 2010. Inom jordbruksområdet har man redan börjat leverera.

En väldigt viktig sak för det svenska jord- och skogsbruket och fisket är att vi numera har en ministernärvaro i EU som är överlägsen tidigare regering. Det gör att Sverige är med på ett helt annat sätt än tidigare.

En övergripande fråga är naturligtvis en infrastruktur som är värd namnet. Regeringen har tillsatt en arbetsgrupp för att ytterligare möjliggöra bredbandsutbyggnaden i glesbygd. Man har satsat mer pengar på vägar än tidigare.

Det är en bakgrundsmatta till de olika delar som jordbruksbudgeten innehåller.

Fru talman! Låt mig börja med skogspolitiken. Den svenska skogen är en av de absolut viktigaste areella näringar vi har i landet. Ur nettoexportsynpunkt är den vida överlägsen mängder av de hårda varor som vi i övrigt levererar från det här landet. Det ska vi ha fullständigt klart för oss. Därför är den svenska skogen en bas för vår välfärd. Den är därför väl värd att slå vakt om med alla till buds stående medel.

De två mål som vi har varit, och är, politiskt överens om är miljömålet och produktionsmålet. Min uppfattning är väldigt tydlig, nämligen att produktionsmålet i någon mån har fått stå tillbaka för miljömålet de senaste decennierna. Det är synd. Därför ser jag med stor tillförsikt fram emot att jordbruksministern så småningom kommer att presentera en ny proposition när det gäller skogen. Jag hoppas att den tydligt kommer att peka ut behovet av en ökad tillväxt. Jag har sagt att man säkert kan öka den svenska skogsproduktionen med upp emot 40 procent utan att på något sätt äventyra våra miljömål. Mot detta står det skyddsbehov som finns när det gäller skogen. Därför är det viktigt att vi får en bättre balans än vad vi har haft.

När det gäller klimatet och skogen har skogen en väldigt viktig roll att spela. Det beror på att man den vägen kan skapa biomassa som är förnybar och som kan användas på väldigt många områden. Det kan också binda koldioxid så länge man bygger upp skogsförrådet. Därför ska man se skogen även ur klimatsynpunkt.

När det gäller djurpolitiken har det sagts här tidigare, jag kan upprepa det, att Sverige har världsklass på sin djuromsorg. Det ska vi självklart slå vakt om. Det viktiga är att vi har en balans i det så att vi inte för-mänskligar djuren och använder mänskliga preferenser för att skapa djurskydd, utan att vi utgår från djurens utgångspunkt. Annars blir det väldigt fel.

Det är intressant att notera att Vänstern har motionerat om att vi ska återskapa Djurskyddsmyndigheten, men man har inte följt upp det med någon reservation. Då kan man bara tolka det som att vi faktiskt numera är överens om att det var bra att lägga ned Djurskyddsmyndigheten.

Jag måste ge en eloge till Jordbruksverket. De har på ett väldigt smidigt sätt tagit över arbetsuppgifterna. Det ska de ha en eloge för.

Jag vet att det för närvarande pågår ett arbete här i landet när det gäller veterinärorganisationen. Jag tycker att det är bra att alliansregeringen tittar närmare på det mot bakgrund av att en väsentlig del av veterinärorganisationen i dag riktar sin verksamhet mot icke lantbruksproducerande djur, alltså jordbruksdjur. Vi får se vilka förslag som kommer.

När det gäller jordbrukdelen påstår jag att vi har det mest miljöriktiga jordbruket i världen. Det tycker jag att vi ska vara stolta över. Vi ska vidmakthålla det och utveckla det vidare. Jag vet att man från näringens sida är väldigt tydlig med att fortsätta detta.

Jordbruket har ju varit föremål för ständiga förändringar och ständigt nya politiska pekfingrar åt än det en än det andra hållet. MTR som antogs 2003 gav ändå en ökad frihet för jordbrukarna att i ökad utsträckning kunna vända sig mot marknaden utan att behöva gå omvägen över politiken. Det är bra. Det ska naturligtvis vidareutvecklas.

Vi har en hälsokontroll på gång. Då är det viktigt, tycker jag precis som alliansregeringen, att vi ska försöka höja golvet för dem som får ersättningar för att därigenom minska byråkratin på väldigt små arealer.

Jag tror att det är viktigt att slå vakt om att inte införa något tak när det gäller utbetalningarna. Då får vi bara en mängd nya konstellationer och flera företag för att bidragsoptimera.

Jag tror också att man ska avsäga sig det så kallade *flat rate*. Det kommer, om vi bara tittar på Sverige, att ge dramatiska omflyttningar av medel inom landet. Därför finns det skäl att vara försiktig på den punkten.

Målet måste vara att vi ska minska budgeten som går till jordbruket. I vissa avseenden har man börjat rensa upp i detta. Det är bra.

Konkurrenskraften för det svenska jordbruket måste naturligtvis utvecklas ytterligare. Därför är det roligt att se att alliansregeringen med jordbruksminister Erlandsson i spetsen, precis som han sade för en stund sedan, på ett antal punkter kunde visa att man tar bort mängder av avgifter som drabbar företagen. I kostnadsreduceringen för företagen är jag inte säker på att jordbruksministern hade räknat in den minskade arbetstiden för att hantera de här frågorna. I så fall ökar förmodligen summan

ytterligare. Tro mig. Jag är själv jordbruksföretagare och vet hur många timmar det tar att fylla i alla blanketter.

I det här sammanhanget är det också viktigt att öka konkurrenskraften för de småskaliga livsmedelsproducenterna. Det är en väg som den här regeringen har slagit in på. Jag vet att utskottet är speciellt intresserat av att följa de här frågorna. Det är positivt.

Då kommer vi in på fisket. Jag ska bara helt kort säga att det saknas en tillräckligt bra balans när det gäller fisket. Nu avgörs de flesta fiskefrågor i EU-sammanhang. Man har strävat efter mindre kvoter. Det är naturligtvis bra. Det som den svenska regeringen har drivit är bland annat att vi ska öka storleken på den torsk som vi får fånga. Där har vi inte fått gehör ännu. Jag tror att det kan vara en av orsakerna till dagens larmrapport i tv, nämligen att det saknas småtorsk i Kattegatt. Jag hoppas att jordbruksministern ska vinna framgång även i detta.

Vi slåss nu för att man ska anta havdagar i stället för att ha kvoter för att därigenom minska utkastet. Det är upprörande att se hur mycket man kastar överbord i dag av den fisk som fångas bara för att kvoterna är uppfyllda. Detta är djupt upprörande, och jag hoppas att vi kan nå framgång där.

Den stora skillnaden nu mot tidigare när det gäller fisket är att Sverige och Sveriges jordbruksminister är med och påverkar dessa frågor. Den tidigare socialdemokratiska regeringen valde att sätta sig i utvisningsbåset genom att halsstarrigt säga nej till allt och alla när det gällde fiskefrågorna. Det gjorde att vi inte hade något som helst inflytande. Nu kan vi se att vi aktivt har medverkat till att kvoterna har minskat. Vi har dessutom aktivt påverkat när det gäller åtgärder mot det illegala fisket, och det är oerhört viktigt för våra fiskebestånd.

Det kustnära fisket har, precis som jag sade tidigare om den småskaliga livsmedelsproduktionen, en viktig roll att spela, inte bara som livsmedelsproducent utan också för att skapa jobb och för att skapa ett utrymme för ökad näringsverksamhet i glesbygdsområden. Därför ser jag med stor tillförsikt fram emot det förenklingsarbete som just nu pågår för att skapa en bättre konkurrenskraft även för detta.

När det gäller landsbygdsutvecklingen kommer vi under de närmaste sju åren att få 35 miljarder till Sverige. Min bedömning är att inriktningen måste vara att man inte så att säga ska söka efter vilka bidrag som man kan få utan att man ska skapa en idé och med den som utgångspunkt se om det möjligen finns något stöd som skulle kunna passa in. Det är den vägen vi måste hantera detta. Detta kommer att skapa ökade förutsättningar för just det småskaliga.

Det är också intressant att notera att denna regering nu har satt samman en arbetsgrupp när det gäller samefrågorna. Den förra regeringen tillsatte den ena utredningen efter den andra utan att så att säga sätta ned foten i något avseende. Därför tar man nu ett samlat grepp om alla de utredningar som ligger till grund för den fortsatta samepolitiken, och jag har skäl att tro att vi kommer att få en bred politisk grund för att kunna gå vidare.

Fru talman! Slutligen: Mot den ljusa bild som jag har beskrivit att vi går till mötes har vi en splittrad opposition, en sällsynt splittrad opposition. Inte ett enda gemensamt belopp i hela budgeten är man överens om att man vill förändra. Det är splitter som en hagelsvärm ut i mörkret en

vinternatt. Man har inte ens kunnat komma överens om en gemensam reservation. Därför blir det något löjeväckande när oppositionspartierna säger att de skulle kunna regera Sverige bättre.

Fru talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 18 TINA EHN (mp) replik:

Fru talman! Det är fantastiskt att höra på Bengt-Anders Johansson när han berättar om hur fantastisk den här regeringen är på att göra saker och hur den förra regeringen satte sig i ett hörn och inte ville vara med och förhandla.

Den förra regeringen, med Miljöpartiets inverkan, uppmärksammade den problematik som finns runt torskfisket och fiskefrågan otroligt mycket. Vi satte oss inte i ett hörn, utan vi drev denna fråga. Sedan kom EU och talade om att man inte fick göra så. Men då hade det redan hänt, och det är det som fortfarande snurrar på – uppmärksamheten när det gäller hur det ser ut med de biologiska värdena. Jag tycker inte att man kan säga att vi har ställt oss i ett hörn och inte har velat vara med och förhandla om det. Detta är allvarliga saker som händer under ytan. Men jag förstår att alla inte delar den uppfattningen.

Bengt-Anders Johansson säger också att produktionsmålen i fråga om skogen har fått stå tillbaka tidigare. Det är intressant att höra. Här kommer samvetet och ärligheten fram. Delar inte Bengt-Anders Johansson uppfattningen om de gemensamma mål som vi har antagit tidigare? Det hade varit bra att få svar på.

Anf. 19 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Tack, Tina Ehn, för frågorna. När man talar med någon som var med under den förra regeringens försök att åstadkomma någonting i Bryssel sägs det att Sverige isolerade sig och satte sig i ett hörn av just det skälet att man inte var beredd att kompromissa. Den som har någon som helst uppfattning om hur det europeiska samarbetet går till måste lära sig att det är kompromisser som gäller. Det går inte att gå in och sätta sig i ett rum med 27 medlemsländer och säga att svensk linje gäller – punkt slut. Då är det ingen som lyssnar, och man blir helt isolerad. Det var just det som inträffade.

Det är förmodligen precis som Tina Ehn säger att det var för att den socialdemokratiska regeringen lyssnade på Miljöpartiet, inte för att man ville utan för att man var tvingad för att kunna behålla regeringsmakten. Detta handlar om att ha rätt eller att få rätt. Ni kunde alltså inte påverka med den typen av politik. Det är beklagligt för Sverige därför att alliansregeringen nu har fått ägna nästan ett år åt att så att säga komma in på banan och vara med som spelare. Det är mycket tydligt att Sverige numera är en central del av den europeiska utvecklingen, och det är oerhört glädjande att kunna säga.

Tina Ehn frågade om jag ställer mig bakom produktionsmålen och miljömålen. Jo, jag ställer mig bakom dessa mål. Problemet var att man, enligt mitt sätt att se, bara ägnade sig åt miljömålet. Väldigt få idéer kom upp under de senaste tio åren om att öka produktionen. Ur miljösynpunkt är en ökad skogsproduktion oerhört väsentlig. Där hoppas jag att Tina Ehn och jag kan vara överens – eller?

Prot. 2007/08:45
17 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

Anf. 20 TINA EHN (mp) replik:

Fru talman! En ökad skogsproduktion är fantastiskt bra. Frågan är hur man åstadkommer den. Men jag kan lugna Bengt-Anders Johansson med att i Klimat- och sårbarhetsutredningen kan vi läsa om hur mycket skogsproduktionen i Sverige kommer att öka på grund av klimatförändringarna. Vi kommer alltså att få en ökad skogstillväxt i alla fall. Det kan vi se som något positivt i allt det negativa.

Jag har all respekt för att Bengt-Anders Johansson säkert har mycket mer erfarenhet än jag har av hur EU-arbetet går till eftersom Bengt-Anders Johansson dessutom sitter i EU-nämnden. Men jag vet också att påtryckningar är oerhört viktiga för att man ska våga stå upp för saker och ting. När det gäller fiskefrågan är det precis det som gäller nu. Det sker en del påtryckningar runt om, och vi har uppmärksammat problemet. Det är oerhört viktigt att vi tar detta på allvar. Vi har en fiskekontroll i Sverige som inte leder till några åtgärder när man kommer på att det har hänt någonting. Bengt-Anders Johansson påstod något som var tvärtom här. Enligt EU-kommissionen har vi den näst sämsta fiskekontrollen, alltså att den inte leder till några åtgärder. Detta är någonting som vi också har uppmärksammat. Vi måste ta tag i det. Vi kan inte bara säga att det inte är på det sättet. Vi kan inte ducka för detta. Det är otroligt viktigt.

Anf. 21 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Det gläder mig att Tina Ehn och jag är överens när det gäller behovet av den ökade skogsproduktionen. Jag vågar påstå att den är oerhört väsentlig.

Sedan är det lite lamt att säga att vi på grund av klimatförändringarna kommer att få ökad tillväxt. Det var ungefär så Tina Ehn uttryckte det. Jag tycker att det är ett väldigt passivt förhållande till att kunna öka skogstillväxten. Det är mycket bättre att vi så att säga med mänskliga medel försöker påverka skogstillväxten utan att för den skull öka klimatpåverkan.

Självklart spelar påtryckningar en roll i EU-arbetet. Men att i ett samarbete ägna sig åt påtryckningar i stället för att ägna sig åt ett konstruktivt samarbetsklimat är inte framgångsrikt. Det visar det senaste decenniets socialdemokratiska misslyckanden på fiskesidan. Ständigt satte man sig i ett hörn, helt vid sidan av, därför att man inte var villig att kompromissa. Det var viktigare att föra plakatpolitik: Vi säger nej.

Sedan hände ingenting. Men så fort alliansregeringen tillträdde visade det sig att kvoterna faktiskt började sjunka. Det är realpolitik, inte plakatpolitik!

Vi är helt överens om att det är en mycket oroväckande situation när det gäller fisket. Jag är den förste att skriva under på att vi måste vara ännu mer pådrivande i det samarbetet just för att få en bättre tingens ordning. Det går då inte att välja vägen att sätta sig vid sidan av, utan då måste man mitt in i smeten och försöka samarbeta med de andra. Om inte blir man isolerad, och det vill jag inte vara med om.

Anf. 22 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Bengt-Anders Johansson säger att företagaren äntligen är i fokus. Jag ställer mig då frågan: Varför händer det ingenting när det

gäller den sociala tryggheten för småföretagaren? Det är ju något som dagligdags efterfrågas. LRF Ungdomen sade förra veckan: Det viktigaste för oss är det sociala trygghetsnätet för småföretagaren. Men inget händer.

När det gäller det konkurrenspaket som regeringen förut talat om och som jordbruksministern här talade om blir det drygt 5 000 kronor i tillskott för en mjölkbonde med 75 kor. Men samtidigt höjs arbetsgivaravgiften kraftigt. Hur ser du på det? Och är Bengt-Anders Johansson nöjd med att den administrativa bördan enligt Näringslivets Regelnämnd ökat med 63 procent under år 2007 och minskat med 12 procent? Är det att sätta företagaren i fokus?

Anf. 23 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! När det gäller detta med företagaren i fokus och trygghetspaketet vet jag att det pågår ett resonemang om hur man skulle kunna öka tryggheten för företagarna. Den förutvarande regeringen har *uteslutande* ägnat sig åt att tillvarata löntagarnas intressen. Steget från att vara löntagare till att vara egenföretagare är gigantiskt i just detta avseende. Detta jobbar man med, men än så länge har man inte kommit till ett färdigt paket. Men jag vet att detta är på gång.

När det gäller konkurrenspaketet visar alla undersökningar som Finansdepartementet har gjort att den generella arbetsgivaravgiften avseende just egenföretagare inte hade något jobbtillväxtskapande inslag. Därför slopade man den för att därigenom få en likhet mellan företagarna.

Vad Ann-Kristine Johansson helt och hållet glömmer bort är att man nu har fått ett jobbavdrag, något som man inte tidigare hade och som Ann-Kristine Johansson och hennes parti är väldigt bekymrade över. Det skapar ju helt plötsligt möjligheter för människor att få någon krona mer över att använda för eget val utan att politiken styr hur pengarna ska användas.

Sedan har vi detta med att regelmassan ökat under 2007. Staten Sverige är en ganska stor oljetanker. Att ändra kurs kan man snabbt göra genom att snurra på ratten. Men det finns kvarvarande effekter som det tar ett tag att ändra på. Därför är det inte så konstigt att det med tanke på den regelhysteri som den förutvarande regeringen ägnade sig åt finns en del effekter som spiller över även på den här mandatperioden.

Anf. 24 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Det räcker inte med vackra ord, Bengt-Anders Johansson!

När det gäller det sociala trygghetsnätet för småföretagare tillsatte vi före valet 2006 en utredning som Maud Olofsson lade ned efter samma val. I dagarna har en ny utredning tillsatts.

Det räcker inte att ha ett resonemang om att trygghet snart kommer. Det är *nu* man vill ha trygghet. I valrörelsen slog ni er för bröstet och sade: Nu ska vi minsann sätta företagarna i fokus. Jag menar att man inte gör det.

Sedan har vi arbetsgivaravgiften. 5 procents höjning är en kraftig höjning för många småföretagare och för den gröna sektorn. Samtidigt lägger ni fram förslag om att sänka arbetsgivaravgiften för tjänstesektorn –

gränsdragningsproblem, Bengt-Anders Johansson, mellan den gröna sektorn och tjänstesektorn! Varför är det okej att sänka arbetsgivaravgiften för en del och samtidigt höja för den gröna sektorn, något som ju Bengt-Anders här talar sig varm för?

Bengt-Anders säger också att det tar tid att ändra kurs. Men ni har ju nu haft drygt ett år på er när det gäller att prata om regelförenklingen. Den förra socialdemokratiska regeringen fattade beslut om att minska regelbördan. Ni fortsätter med det. Ändå blir det 63 procents ökning när det gäller reglerna för småföretagaren. Är det att sätta företagaren i centrum?

Anf. 25 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Det är alldeles riktigt, Ann-Kristine Johansson, att det tillsatts en utredning. Det intressanta med socialdemokratiska regeringar är att man så fort man tillsatt en utredning har trott att saker och ting därmed var lösta. Men så är det inte. Det gäller ju att också fatta beslut. Ni hade tolv år på er för regelförenklingsarbetet. Men vart kom ni? Ja, inte någon vart.

Nu, efter ett år, kritiserar Ann-Kristine Johansson regeringen för att ingenting har hänt. Det är nästan genant, tycker jag.

Att utredningen i fråga lades ned och att man sedan startade en ny var inte så konstigt. Det var många utredningar som lades ned av blott och bart ett skäl: De var i grunden felkonstruerade och skulle leda till fel slutsats med de förutsättningar som hade givits av den socialdemokratiska regeringen. Det är fullständigt meningslöst att driva en sådan utredning vidare för att sedan säga att det är fullständigt ointressant. Då är det bättre att avsluta utredningar som leder fel och att starta om med de rätta direktiven så att det går att komma någonstans.

Anledningen när det gäller tjänstesektorn är att fler jobb ska skapas. Bevisligen består tjänstesektorn av människors tjänster. Alltså är den arbetsintensiv. Av det skälet görs sänkningen. Det minskar också möjligheterna till svartjobb eftersom det blir mer lönsamt både att jobba vitt och att anställa vitt. Detta är angeläget därför att svartjobben har grasserat alldeles för länge.

Slutligen gäller det regelförenklingen. Man vill att alliansregeringen nu efter ett år ska leverera. Själv lyckades man inte leverera någonting på tolv år. I dag har vi i och med det här konkurrenspaketet levererat ett antal förenklingar inom just jordbrukssektorn, så ha tålmod, Ann-Kristine Johansson! Det kommer mer.

Anf. 26 ERIK A ERIKSSON (c):

Fru talman! Det är en sann glädje att i dag stå här i talarstolen dels därför att det är nära jul och fina helger då vi i lugn och ro får vara tillsammans med våra familjer, dels därför att vi haft ett bra arbetsår i miljö- och jordbruksutskottet. Miljöfrågorna och jordbruksfrågorna har där, tycker jag, på ett klokt sätt prioriterats utifrån alliansregeringens politik och därmed från allianspartiernas sida.

Det är en sann glädje att kunna konstatera att det nu finns en politik på jordbruksområdet att prata om.

Det är en sann glädje att kunna konstatera att den nuvarande regeringen har valt att se svenskt jord- och skogsbruk som en tillgång, en drivkraft och en framtidsnäring för Sverige. Detta är oerhört viktigt.

Jord- och skogsbruket spelar en viktig roll för samhället. Jag tänker då inte enbart på efterfrågan på mat och träråvara, som ju förväntas öka med en växande befolkning i världen, utan också på miljö- och klimatsituationen. De värden och resurser som vår jord och skog kan leverera och stå för kommer att spela en allt viktigare roll.

Jag tänker också på antalet arbetstillfällen som i allt väsentligt nu ökar – arbetstillfällen som företagen inom den gröna näringen redan i dag ger och som kommer att ges framöver – och på den livskraft som det här kommer att bidra till för att stärka svensk landsbygd.

Svensk landsbygd är nu på frammarsch. Det är en glädje som jag och många andra människor i det här landet känner över att vi äntligen har en jordbrukspolitik värd namnet, en politik som med alliansregeringen gått från passiv till aktiv politik, från bakåtsträvande till framtidsorienterad. Det är oerhört viktigt.

Ärade åhörare! Det är en sann glädje att stå i talarstolen och prata jordbrukspolitik. Vad är det som har hänt sedan Centerpartiet tillsammans med övriga allianspartier tog över makten? Först och främst ser alliansen det svenska jord- och skogsbruket som en tillgång, som den drivkraftiga framtidsnäring som det ändå är för Sverige.

När hände det senast att satsningen på jordbruket var en av huvudsatsningarna i budget såsom det gör i år i budgetpropositionen för 2008? Tittar man snabbt i oppositionens budgetmotioner ser man orolig först över vilken världsbild de grundar sin politik på. Sedan får man lov att sätta sig ned och fundera om de verkligen lagt fram rätt version av sin egen budgetmotion. Kan det verkligen stämma att de bortser från jord- och skogsbruket i sina motioner? Kan det verkligen stämma att samtliga oppositionspartier är så nonchalanta mot en näring med en sådan betydelse för samhället och som enligt LRF skulle kunna ge 40 000 nya jobb med rätt förutsättningar?

Det stämmer, fru talman, att Socialdemokraterna behagar nämna ordet jordbruk en gång i sin motion, Miljöpartiet sju gånger, Vänsterpartiet tre gånger. Så är det med det räkneexemplet. Det handlar egentligen inte om hur många gånger vi nämner ett ord utan vad vi skriver. Det är det som räknas, inte hur det formuleras i första hand. I oppositionens fall hjälper det ändå inte, siffrorna talar sitt tydliga språk för synen på jordbruket. Därför känns det bra att vi har en majoritet i riksdagen och en regering som vill annorlunda. Det stora oppositionspartiet anser att det ska lukta mycket mer asfalt. Med det perspektivet byggs ingen framtidsanda på landsbygden. Det oroar mig, fru talman.

Socialdemokraterna var snabba med att kritisera regeringens arbete. De påstår att vi sviker landsbygden. Men när företrädare för Socialdemokraterna talar om svek är det mot bättre vetande. De senaste åtta åren har de haft på sig att göra någonting. Vi har haft ett år hittills. Vi hoppas självklart på många fler. Oppositionspartierna säger att alla ska med. Men det gäller inte landsbygden – läs deras motioner! Vi säger att det finns kraft och potential i hela Sverige, och det ska människorna kunna tillvarata och utveckla.

Fru talman! Det är vad som skrivs i motionerna men även åtta års politik som vi summerar. Vi ser att det inte ser något vidare ut.

Genom landsbygdsprogrammet satsar regeringen 35 miljarder på landsbygden. Det är ett viktigt verktyg. Rätt använt är det ett kolossalt viktigt verktyg. Nu finns underlaget, nu sänds signalerna från kammaren ut via länsstyrelser men framför allt via bygdeutvecklingslag och enskilda företagare. Det görs en stor gemensam satsning. Landsbygdsprogrammet ställt vid sidan för sig självt är ingenting. Det krävs att människor och entreprenörer arbetar tillsammans för att det ska bli någonting.

Regeringen har även en landsbygdsstrategi som nu arbetas fram och en rad andra åtgärder och förslag som ska få hela Sverige att leva. Folk- rörelserådet Hela Sverige ska leva har också fått stöd av den här regeringen.

I budgeten görs en samlad insats genom både ett konkurrenskraftspaket och en livsmedelsstrategi för fler jobb i hela landet. Konkurrenskraftspaketet omfattar 235 miljoner kronor i genomsnitt per år. Inom de gröna näringarna kommer det att leda till lägre kostnader för jordbruksföretagen. Paketet innehåller framför allt en satsning på djurvårdare, avskaffande av en rad kontrollavgifter och återbetalning av energiskatter. Med det här paketet kommer många bönder runt om i landet att kunna lägga mellan 3 000 och 5 500 kronor årligen på bättre saker än onödig byråkrati.

I nuläget är skatte- och avgiftstrycket jämförelsevis högre på svenska lantbrukare än på till exempel danska och tyska. Så varken kan eller vill vi ha det. För att förbättra situationen för svenska lantbrukare avskaffas ett flertal avgifter som lantbruksföretagare i dag betalar och som man dessutom inte kan se nyttan av. Detta innebär att konkurrensvillkoren blir mer lika med vad som råder i jämförbara EU-länder. Vi ingår i EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Sveriges deltagande och engagemang i den europeiska jordbrukspolitiken och Europeiska unionen är görviktigt. Efter år av socialdemokratisk passivitet tar det nu rejäl fart. Till skillnad från den förra regeringen, som handlingsförlamades av EU-motståndarna i samarbetspartierna, har alliansregeringen ett mandat att driva frågor inom EU.

Det är, kära åhörare, ett gott tecken. Vi måste söka vänner. Sverige är ett litet och exportberoende land. Vi måste söka vänner, och det gör vi genom Europasamarbetet i första hand men även bredare än så.

Nu spelar Sverige en roll för jordbrukspolitiken i Europa. Det är vi glada och stolta över. Vi har redan lyckats förbättra och stärka på en rad områden. Torskkvoterna är ett exempel där Sverige genom alliansregeringen har spelat en central roll och där jordbruksministern har visat på handlingskraft. Han visar att vi vill vara med och söker vänner. Vi i Sverige får inte alltid som vi vill, men vi måste ändå vara med och diskutera frågor. Det gör ministern. Tack för det!

Det finns även andra viktiga frågor. Ministern nämnde själv här att vi genom alliansregeringens arbete har kunnat stärka djurskyddet för kycklingar inom EU. Det är en fråga som har tagit alldeles för lång tid och där Sverige mycket tidigare hade kunnat agera mycket kraftfullare, men nu är det gjort. Det är positivt, och det är vi tacksamma för. Det är även djuren tacksamma för självklart. Djurskyddet är mycket viktigt. Det ska Sverige inte tumma på. Svenska lantbrukare, de svenska gröna näringar-

na måste kunna få ut de mervärden som den svenska stränga, starka och positiva djurskyddslagen ger. Man måste kunna få ut de mervärdena som sagt.

Medlemskap ska vara aktivt, engagerat och samarbetsorienterat. Sverige har en roll att spela i EU, och EU spelar roll för Sverige. Det tänker vi ta vara på. Det är inte bara EU-frågorna som kräver omtag efter den förra regeringen. Livsmedelssektorn nämnde jag tidigare, och det är ett annat område där vi jobbar för förbättringar och förenklingar inte minst. Saker ska inte vara krångligare än de behöver vara.

Det ska vara säkra och sunda livsmedel med minimalt regelkrångel. Livsmedel är aktuella dagligen av självklara skäl. Det är därför som jordbruksfrågan är så viktig. Det är därför våra jordbrukare är så viktiga för vårt samhälle. Det ser ganska bekymmersamt ut, även om lantbruket har fått sig en skjuts framåt med hjälp av tv-program och andra inslag som berättar om vad bönder söker. Men vi söker bönder, kan vi säga, från den här kammaren. Vi söker engagerade unga bönder. Kära unga åhörare som lyssnar på detta – ni behövs. Vi vill ge förutsättningar för unga lantbruksföretagare. De behövs mer än någonsin, skulle jag vilja säga. Inte sedan svälten för drygt hundra år sedan i Sverige har de kanske behövts så mycket som nu i det stora generationsskifte som sker, inte bara i Sverige utan i hela EU.

Efterfrågan på ekologiska varor är större än någonsin. De svenska producenterna hinner inte leverera i tillräcklig utsträckning, vilket leder till att Sverige får importera en stor del av ekologiska varor. Vi behöver fler ekologiska livsmedel på marknaden för att möta den efterfrågan som finns. Det är vi glada över. Men det är marknaden som styr detta. Den tidigare regeringen öronmärkte en hel del medel för att öka efterfrågan på ekologiska varor. Efterfrågan finns de facto.

Därför väljer vi i stället att underlätta produktionen under marknads-mässiga förhållanden. Varje år satsar den här regeringen 550 miljoner kronor på ekologiska varor, pengar som kommer producenterna till del. Fel prioriterat, säger oppositionen. Ansvarsfullt och rätt i tiden, säger vi. Med den snabba och positiva marknadsutveckling som det nu är finns det ingen möjlighet att matcha med statliga medel i samma takt. Det måste vi inse. I stället ska vi satsa på sådant som underlättar ökad produktion och som gör att ekobönderna får betalt för sin produktion via marknaden och inte via staten. Det finns med i den här budgeten.

Fru talman! Äganderätten arbetar vi hårt för i alliansregeringen. Centerpartiet är självklart med, har varit i all tid och tänker fortsätta att arbeta för det. Det är viktigt, och det är det som skiljer oss från oppositionspartierna i mångt och mycket. Vi har olika syn på hur de gröna näringarna ska kunna fungera. Jag menar att det egentligen snarare är i det basala och i grundsynen som det sitter. Äganderätten behöver stärkas. Vi menar att en förändring av 28 § i jaktförordningen är en sådan fråga som har betydelse för landsbygdsutvecklingen men också betydelse för att människor ska kunna ta eget enskilt ansvar. Det är görviktigt.

Jag är glad som sagt att stå här i talarstolen. Det beror inte enbart på att det lackar mot jul, utan jag är nöjd över det regeringen har åstadkommit på ett år på det här området. Det är mycket positivt, men vi kan mer och vi ska mer. Ni kommer att höra mer av oss.

Prot. 2007/08:45
17 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

Jag vill passa på att tacka för ett gott samarbete i utskottet under det senaste året och tacka också jordbruksministern. Jag vill tacka alla åhörare och önskar alla som lyssnar och tittar en god jul och ett gott nytt år.

(Applåder)

Anf. 27 ANITA BRODÉN (fp):

Fru talman! Jag vill börja denna debatt med att ge en eloge till jordbruksministern för att han har kunnat närvara under så stor del av den här debatten. Jag tycker att det är viktigt när vi har denna typ av debatt att vi har möjlighet att ha en minister närvarande.

När man läser dagens betänkande slås man av två olika saker.

Den ena handlar om regeringens helhetssyn på hur arbetet med jord, skog och djurskydd ska bedrivas. Det handlar om ett tillvaratagande av engagerade människor men också om ett kostnads- och resurseffektivt brukande.

Den andra delen som man slås av när man läser dagens betänkande handlar faktiskt om en spretighet, en spretighet från oppositionen. Miljöpartiet och Vänsterpartiet har under samma utgiftsområde kommit fram till helt olika ställningstaganden. Den ene vill höja och den andre vill sänka anslaget. Socialdemokraterna, däremot, har en hel del synpunkter men ansluter sig budgetmässigt oftast till regeringens förslag.

Jag vill belysa den helhetspolitik som präglar regeringens arbete. Först och främst är det långsiktigt hållbar utveckling det handlar om. Vi ser de framgångar som Odling i balans och Greppa näringen har lett till. Därför vill vi ge alla goda krafter möjlighet, tillsammans med ekologiska odlare, att utveckla sitt brukande i en miljömässigt hållbar riktning. Vi vill ge en likabehandling, samma chanser till alla företag som har denna inriktning. Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket förstärks därför med 13 miljoner.

Det är viktigt med ökad rådgivning sant informations- och utbildningsverksamhet men också ökade resurser till försöks- och utvecklingsverksamhet.

Den treåriga livsmedelsstrategin är också en viktig satsning, då den måste stärka livsmedelsbranschens konkurrenskraft. Vi hörde tidigare jordbruksministern i sitt anförande beskriva hur många personer som är engagerade inom denna sektor. Det är hela 60 000 sysselsatta. Regeringen har också tydligt skrivit att den ekologiska livsmedelsproduktionen är en viktig del av arbetet. Vi inkluderar, inte exkluderar, det. Det är ingen gräddfil, utan vi ska arbeta med allt tillsammans som syftar till en långsiktigt hållbar utveckling. Hälsosamma livsmedel är A och O. Regeringen anslår därför 181 miljoner till Livsmedelsverket. Det är en höjning av anslaget med 4 ½ miljon.

Vi har en tilltro till att marknaden, konsumenterna och företagaren, bonden, gör en företagsmässig bedömning när det gäller att producera de livsmedel som konsumenterna efterfrågar. Vi vet också att priserna på ekologiska produkter är högre och att konsumenterna har en allt större möjlighet men framför allt vilja att betala extra för de extra mervärdena. Då har man möjlighet att välja och i så fall avstå från något annat.

Folkpartiet och regeringen har alltid lyft fram vikten av att ta vara på engagerade företagare och entreprenörer. Vi lyfter nu fram det och ge-

nomför regelförenklningar och andra lättnader för att öka möjligheten att vara företagare också inom de areella näringarna.

Jag vill, fru talman, ta tillfället i akt att bemöta några av de reservationer och de andra uppfattningar som oppositionen här har fört fram.

Först och främst handlar det om djurskyddet. Och då har jag en vädjan till oppositionen vad gäller Djurskyddsmyndighetens nedläggning och överflyttningen av dess verksamhet till Jordbruksverket. Min vädjan lyder så här: Följ utvecklingen!

Folkpartiet accepterade det beslutet och bidrog sedan aktivt till att den nya ordningen skulle bli bra. Vi kan nu konstatera att det fungerar mycket väl. Det fungerar mycket effektivt. Tillräckliga resurser har också givits för detta ändamål. Det märks också genom extra forskningsmedel för begränsning av och alternativ till djurförsök och det årliga forskarstödet som är viktigt. Oppositionens avvaktande och rent negativa inställning är kontraproduktiv, så följ utvecklingen!

Regeringen förstärker djurskyddet. Det handlar både om smittsamma djursjukdomar och om den forskning som jag redan har nämnt. Djurskyddsverksamheten effektiviseras än mer. SLU blir ett nationellt centrum för djurskyddforskning. Regeringen ställer sig positiv till inrättandet av ett europeiskt djurskyddscentrum. Alla krafttag måste tas för att förbättra djurskyddet i hela EU och få slut på de plågsamma långa djurtransporterna. Det är en fråga som inte minst den tidigare folkpartiparlamentarikern Marit Paulsen drev. Vi har en uppgift att fortsätta och inte ge upp förrän detta är avklarat.

Den statliga kontrollen av djurskyddet utreds för närvarande, och det har redan varit uppe i dagens diskussion. Om regeringen kan uppnå en mer likställd kontroll över hela landet och tillgång till samlad expertis men också minimera risken för kommunpolitiska hänsyn, är det väl ändå bara välkommet. Regeringen är beredd att lyfta på alla stenar för att finna bättre och säkrare regelverk. Jag utgår dessutom från att duktiga kontrollanter med lokal kännedom i så fall kommer att ingå i dessa team. Det är bara det att man har en annan huvudman.

Vad gäller skogen kommer vi, fru talman, att ha all anledning att återkomma i samband med den skogspolitiska propositionen. Skogen är de facto Sveriges gröna guld. Det tål att upprepas. Skogens framtida betydelse för att möta klimathotet har tagits upp och kan inte nog betonas. Resurserna för insatser till skogsbruket handlar nu om både natur- och kulturåtgärder, att stärka skogens roll vad gäller klimatet men också att vidta åtgärder efter stormen Gudruns härjningar. Ett helhetsgrepp kommer att tas också här. Ni kommer att få ta del av alla förslag när skogspropositionen levereras. Den tar upp både produktion och skyddsinsatser.

Så de skarpa förslagen, fru talman! För tids vinnande har jag koncentrerat mig till tio skarpa förslag. Vi har också hört om de 235 miljonerna som avsatts bland annat för att ge positiva effekter för landsbygden och jordbruket.

1. Regeringen stärker konkurrenskraften för företag inom de areella näringarna, tar bort register- och kontrollavgifter och betalar ut EU-ersättningarna under det år som de faktiskt gäller.
2. Vi ökar möjligheten att anställa människor samt driva företag.

3. Vi tar fram nya, effektiva verktyg för att klara uppdraget att skydda skyddsvärda områden, och det arbetet har redan satts i gång.
4. Vi ger mindre slakterier möjlighet att existera.
5. Vi utreder möjligheterna på landsbygden och inom de gröna näringarna att bidra till den viktiga integrationen i vårt samhälle.
6. Vi har deltagit aktivt i alla EU-förhandlingar och också i det viktiga Helcomarbetet vad det gäller Östersjön.
7. Vi ökar små och medelstora företags möjlighet att delta i offentlig upphandling.
8. Vi satsar på ökad förädling.
9. Vi förenklar tvärvillkoren.
10. Vi arbetar fram förslag på bioenergipotentialområdet med utgångspunkt från en utredning som precis har granskat detta.

Fru talman! De areella näringarna kräver framsynta, långsiktiga beslut där potentialen ska tillvaratas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Det är viktigt att se jorden, vattnet och skogen som en global resurs där våra insatser också har bäring på andra människor i andra länder. Det är därför viktigt att arbetet i olika internationella sammanhang kan leda till en insikt att vi alla här och nu har ett ansvar att inte förstöra de resurser som vi fått att förvalta.

Tydliga budskap från den svenska regeringen kommer att vara nödvändiga för att vi ska kunna lösa problemen med alltifrån övergödning, djurtransporter och utkast av fisk till illegal skogsavverkning, förorenade vattendrag och ökenspridning.

Fru talman! Regeringen och Folkpartiet är beredda att fortsätta att arbeta hårt för att anta dessa utmaningar.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet, och samtidigt önskar jag er alla en riktigt god jul.

(Applåder)

Anf. 28 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Det är intressant att Anita Brodén räknar upp tio skarpa förslag. Många av dem var den förra regeringens förslag. Jag tycker att det är bra att ni fortsätter i den andan.

Anita Brodén nämnde helhetssyn och långsiktighet. Det är jätteviktigt, och det tog jag också upp i mitt anförande. Men då vill jag ta upp miljömålen och Miljömålsrådets rapport som visar sura gubbar när det gäller flera mål som rör jord- och skogsbruket. Var finns de skarpa förslagen som gör att vi i alla fall närmar oss de här målen? Biologiska mångfaldsplaneringar har dragits ned samtidigt som målen ligger fast. Hur rimmar det?

Det är samma sak när det gäller ekologisk produktion. Målen ligger fast, men de politiska signalerna från den borgerliga regeringen lyder att det inte är så viktigt med ekologisk produktion. Man tar bort de öronmärkta penningarna i budgeten. Man förlitar sig på marknaden. Men är det bra om detta innebär ökad import av till exempel ekologisk mjölk?

Är det bra, Anita Brodén? Är det bra att det leder till att vi ökar importen i stället för att satsa på det ekologiska lantbruk som finns här i Sverige?

Till sist är jag tvungen att ställa en fråga till Anita Brodén om ursprungsmärkning också. Man efterfrågar ursprungsmärkning, till exempel nu i dagarna när julmaten står på borden. Min Mat har gjort en undersökning där man konstaterar att svenska folket vill ha ursprungsmärkning, inte minst nu inför julen, så att man vet vad man köper och att det kan vara svenskt. Vad säger Anita Brodén om detta med ursprungsmärkning? Kan det inte komma ett förslag om det?

Anf. 29 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag vill börja med den ekologiska odlingen. Sedan ska jag besvara så många frågor som jag hinner under min tid. Vi förlitar oss på konsumenterna, Ann-Kristine Johansson. Det är konsumenterna som ska ställa krav på hur man vill att livsmedlen ska vara och hur man önskar att de ska produceras. Utifrån konsumenternas krav är det givetvis jordbrukarens skyldighet och möjlighet att tillgodose dem om han eller hon vill få avsättning för sina produkter. Vi förlitar oss på konsumenterna. Vi har också i Sverige ett otroligt regelverk när det gäller djurskydd, som vi har pratat om, och hur vår jord ska hanteras. Här råder det inga delade meningar, men vi har kanske större tilltro till konsumenternas möjlighet att välja. Det är den ena delen.

Den andra delen handlar om långsiktighet. Jag lyssnade väldigt noga på Ann-Kristine Johanssons anförande. Där fanns det oerhört många förslag på hur jordbruket och skogen ska skötas. Då gjorde jag en notering vid sidan om: Vad hände under den förra regeringens tolvårsperiod? Den hade alla möjligheter att göra något här. Vi tar vara på de goda idéerna som den tidigare regeringen hade. Vi fortsätter och nöjer oss inte med detta. Vi driver på. Vi ser detta långsiktigt och har en helhetssyn. Vi kommer med det ena paketet efter det andra.

Nu har vi pratat om skogspropositionen. Vi kommer också att komma med en proposition som gäller miljön och en som gäller avsättningar och skydd. Här finns en helhetssyn.

Anf. 30 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Det är intressant att lyssna på Anita Brodén. Hon pratar så gott om att konsumenterna ska kunna ställa krav. Vi är helt överens. Det handlar om att jag som konsument ska kunna välja vad jag vill köpa för något när jag är i affären. Men det gäller att finns en märkning för att vi ska kunna välja när vi går dit och handlar. Det måste finnas en ursprungsmärkning. Jag vill gärna ha svar från Anita Brodén på hur hon ser på detta med ursprungsmärkning.

Det finns inte tillräckligt med ekologiska varor att tillgå. Även om jag, som konsument, och storkök efterfrågar ekologiska varor finns det inte tillräckligt att tillgå. Det är faktiskt också så att ekologiska producenter väljer att gå ifrån det. Vilka politiska signaler finns det när ekologiska producenter i dag väljer att kliva av trots att efterfrågan är så stor? Jag tror att det sker på grund av att regeringens politiska signaler säger att det inte är så viktigt och att man plockar bort de öronmärkta medlen till ekologisk produktion i budgeten. Sådana signaler är viktiga.

Hur ska man kunna nå målet med långsiktighet och levande skogar genom att plocka bort pengar från biologisk mångfald, Anita Brodén? Var ligger långsiktigheten i det?

Anf. 31 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Vi kan inte tvinga en lantbrukare att odla på det ena eller det andra sättet. Det är varje företagares eget val. Det finns enorma möjligheter att odla ekologiskt i vårt land. Här har varje företagare som vill ha den nischen stora möjligheter. Vi har nämnt LBU-anslaget på 35 miljarder under en tidsperiod på sju år. Här finns alla möjligheter när det gäller ett hållbart brukande av gemensamma resurser. Här har också odlare som arbetar enligt en metod där man inte till hundra procent går efter dessa krav och regler men ändå odlar på ett miljömässigt hållbart sätt möjligheter enligt Greppa näringen och Odling i balans. Möjligheterna finns. Vi kan inte säga till någon som slutar odla: Det får inte du göra. Valet är varje enskild brukares.

Jag delar Ann-Kristine Johanssons uppfattning att det är oerhört viktigt att konsumenten på ett tydligt sätt ska kunna se märkningen och på så sätt kunna fatta sina beslut. Här har man kommit en bra bit på väg genom den samling som nu har skett mellan olika ministrar som har tagit initiativ till detta tillsammans med branschens olika företrädare. Det kommer att följas av sådan här viktig märkning. Då går branschen före. Har man en stolthet och vill visa var produkten kommer ifrån kommer man nog att skriva det på sina paket och sina produkter.

Anf. 32 IRENE OSKARSSON (kd):

Herr talman! Vi har nu under ett par timmar debatterat ett område som är grunden för vår överlevnad bokstavligt talat.

För mig personligen har det varit ett spännande år som ligger bakom oss. Det har varit spännande på många sätt. Som ny ledamot i denna kammare har man förhoppningsvis växt några centimeter på längden sedan den senaste budgetdebatten. Vi har fått en alliansregering som leder ett arbete där fler människor kommer i arbete, där unga människor ser nya möjligheter öppnas och där miljöfrågan har kommit högt på agendan.

Jag kan inte heller låta bli att referera till det möte vi hade med LRF-ungdomar förra veckan. De sade faktiskt mer än det Ann-Kristine Johansson har citerat tidigare i dag. De var positiva och glada över att jobba i en näring som har framtiden för sig. Med förlov sagt har jag under några år mött motsatsen hos unga jordbrukare. Det var oerhört roligt att se.

Som kristdemokrat ser jag också att den här budgeten innehåller många förslag som vi har kämpat för och som äntligen realiseras, till exempel att det ska bli lättare för den småskaliga slakten. Den satsning som nu görs ger de småskaliga slakterierna bättre förutsättningar, och det är något som vi har drivit länge.

Denna satsning kan också ses som en del i den livsmedelsstrategi som regeringen ska arbeta fram tillsammans med näringen för de kommande tre åren. Att tillsammans med näringen i alla led arbeta med dessa frågor är ett ännu bättre sätt att tillvarata den kvalitetsstämpel som svensk mat och svensk produktion har. Närproducerat, ekologiskt, från jord till bord,

närfiskat – kärt barn har många namn. Det kan vi vara överens om allsammans här.

Under det gångna året har klimatfrågan hamnat på var mans läppar. I det sammanhanget är det naturligt att vi tar ett samlat grepp när det gäller produktion av livsmedel. Det är få förunnat att i dag få följa en produkt från jord till bord. Då är det vårt ansvar att stödja processen för att vi ska kunna producera och konsumera på ett klimatsmart sätt i vårt land och i världen.

I det arbetet måste de stora aktörerna också ingå. Om man väljer att se det som har hänt de senaste dagarna med möjligheten för ögonen tror jag att det också är ett bevis på detta. De stora livsmedelsföretagen säger nu: Vi måste ta tag i detta på ett nytt sätt. Det viktiga är nämligen att vi ser långsiktigt hållbara resultat och att du och jag som konsument är beredda att betala för den kvalitet som produceras.

Näraliggande det arbete som nu pågår är det fullt integrerade djurskyddet i Jordbruksverkets arbete. Med risk för att upprepa vad tidigare talare har sagt, herr talman – det blir gärna så – vill jag understryka att Jordbruksverket gör ett oerhört gott arbete i det här sammanhanget och skapar ett gott djurskydd i Sverige.

För några veckor sedan var jag på besök på en ganska stor gård, i alla fall med småländska mått mätt. Det var ett välskött lantbruk som drivs av en familj där tre generationer är involverade. Gården har varit Kravmärkt sedan mitten av 90-talet. Anledningen till det var att den äldre generationen ville bruka gården på ett sätt som ger en hållbar framtid, som man uttryckte det.

I det samtal som vi hade under besöket kom det fram att en av de viktigaste punkterna var att vi konsumenter måste vara beredda att betala för det de producerar. De gladdes åt de nu något stigande priserna. Men jag vill ta tillfället i akt i den här talarstolen och säga att producenterna inte alltid ser den ökade kostnad som vi konsumenter ser. Jag tror att vi behöver bli tydligare på att tala om vad primärproduktionsledet får i ersättning för det som görs.

Men den här familjen konstaterade också att man inom några år skulle vara tvungen att övergå till lösdrift, med tanke på hur stor besättning man hade, om man skulle få ha kvar sin certifiering. Utifrån de investeringar som är gjorda och det väl fungerande lantbruk som det nu är konstaterade de: Nej, det gör vi nog inte. Vi kommer nog att bli så kallat konventionella, som man uttryckte det.

För mig är det här en beskrivning av att vi i dag inte har så långt mellan det vi kallar ekologiskt och det andra kallar konventionellt lantbruk i många sammanhang. Gränserna börjar suddas ut. Det är väl bra. Det betyder nämligen att vi alla har fått en större förståelse för vad ordet ekologi betyder.

Jag kunde inte låta bli att hemma – det är väl mina gamla yrkesrötter som slår till – ta fram Bo Bergmans bok med ord och synonymer och läsa. Ekologi: läran om naturens hushållning om hur levande organismer samspelar och anpassar sig till naturförhållanden. Hushåll, hem och bostad – *oikos*. *Logia*: kunskapen, läran och vetenskapen. *Logos*: ord och tal. Jag tror alltså att det är precis detta regeringen satsar på. Ett hållbart hushållande och ett klokt användande av de resurser vi har. Då vågar jag

Prot. 2007/08:45
17 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

kalla det ekologiskt, men i ett vidare begrepp än vi normalt använder termen.

Vid samma gårdsbesök kom vi in på frågor om hur vi sköter vår skog. Många i våra trakter – det vet utskottets ledamöter – är drabbade av Gudrun, Per och granbarkborren i nämnd ordning. Den här familjen hade blivit lika drabbad av borren som av Per.

Det fanns en påtaglig oro hos den äldre generationen för hur vi beslutsfattare tar ifrån den enskilde markägaren hans rätt till sin egendom. Hur kan det som våra föräldrar och farföräldrar vårdat och skött så att det i dag har ett så stort värde nu läggas under tvångsförvaltning? Detta är i stort ett citat. Det leder inte till någonting utan blir en död hand. Att bemöta det när man sitter framför en gammal odalman som har skött sin skog i alla år är inte enkelt.

Tyvär kan jag se denna uppgivenhet hos flera, och vi har kunnat läsa ett antal artiklar om detta på sistone. Samtidigt vet vi i miljö- och jordbruksutskottet, som har bevistat dessa bygder under det gångna året, att det åvilar oss ett stort ansvar att skydda skogen åt kommande generationer. Frågan hur vi bäst gör det är nu under lupp på Miljödepartementet och Jordbruksdepartementet. Jag har tilltro till att vi ska kunna få fram nya former för att skydda skyddsvärda skogar utifrån en dialog och en delaktighet, där ersättningen går hand i hand med detta. Men det ska vara ett förvaltningskap där vi också tilltror markägare att förvalta sin egendom.

Herr talman! En ung skogsägare sade till mig i går: Varför ska vi laga det som inte är trasigt? Lägg era resurser på att laga det som är trasigt! Hon var övertygad om att vi tillsammans skulle hitta lösningar för ett hållbart och ekologiskt ekonomiskt skogsbruk i vårt land.

Lantbruket har också i denna budget sett satsningar som innebär att kostnader för registerkontroll, vilket vi har hört tidigare, inte kommer att drabba den enskilde.

Dieselskatten återbetalas.

Vi har hört jordbruksministern tala om vilka möjligheter 75 mjölkkor och egenrekrytering ger till minskade kostnader. Men ingen av talarna har hittills nämnt att vi också har ett jobbvdrag för den enskilde företagaren. Räknar vi ihop de här siffrorna kan vi konstatera, och det vågar jag stå här och säga, att inte någon lantbrukare med en eller flera anställda inte har tjänat på den här ekvationen till slut, när man ser hela bilden. Det är väl det vi ibland är dåliga på.

När det gäller satsningar välkomnar vi kristdemokrater också att regeringen nu satsar resurser på bioenergi och på forskning inom detta område. 40 miljoner går till detta i det klimatpaket som är levererat i den budget som nu föreligger. Oerhört spännande, oerhört viktigt, och här måste alla blommor få blomma med stöd från inte minst riksdag och regering så att vi hittar nya lösningar på våra klimatproblem.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslagen i betänkandet och avslag på reservationerna.
(Applåder)

Anf. 33 JAN-OLOF LARSSON (s):

Herr talman! Utgiftsområde 23 omfattar jord- och skogsbruk samt fiske med mera. Hittills har vi mest hört om jord- och skogsbruk. Det kanske inte är så underligt med tanke på den sammansättning som miljö-

och jordbruksutskottet har och den bakgrund som ledamöterna har. Erik Eriksson frågade hur många gånger ordet jordbruk hade nämnts. Jag lyssnade på ministern. Han nämnde fiske en gång på elva minuter. I vilket sammanhang? Jo, det gällde kontroll.

Man kan fundera varför han inte nämnde det som var en stor nyhet i går, att vi inte lagför dem som har åkt fast i kontroller. I går var det lite sned information på nyheterna. Man attackerade svenskt kontrollsystem, vilket det inte är några större brister i. Det är vi ense om. Däremot fungerar inte lagföringen av dem som hamnar i kontrollsystemet. Där har den här regeringen skött uppföljningen mycket dåligt. Det fanns förslag som var på gång och de har fördröjts. De skulle ha varit framme om det varit riktigt och rätt. Man skulle ha drivit på i den frågan. Det hade varit viktigt.

Sedan är vår jordbruksminister rätt självgod, tycker jag. Han stod här och berättade om att han hade räddat livet på fyra miljoner kycklingar. De är antagligen slaktade i dag. Men kanske fick de det bättre under de månader de levde.

Jordbruksministern glömde emellertid att tala om att han utrotat fisken i Kattegatt och Skagerrak. Där finns inga torskyngel i dag. Eftersom det är han som bestämmer vad gäller EU-förhandlingarna och hur de ska gå måste han även ta ansvaret för att fisken blir utrotad, inte bara för att kycklingar ska få leva en månad längre. Någon ordning måste det vara på resonemanget. Han sade att han aldrig varit så nöjd och glad som när han fick reda på att torsken var utrotad i Kattegatt – aldrig varit så nöjd och glad. Jag blev bedrövad när jag fick höra det.

För två veckor sedan gick man med på att i Norge höja kvoten med 11 procent eftersom det, som forskarna sade, fanns en svag tendens till uppgång. Man höjde omedelbart kvoten med 11 procent. Förra veckan kom så nödrapporter om att torskynglen var borta. Det är framförhållning, det. Det är bra fiskepolitik från en borgerlig regering. Det är så man skäms!

Herr talman! Den socialdemokratiska fiskepolitiken bygger på att havets resurser brukas på ett ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt. Det är vår uppgift att ge fiskenäringen de rätta förutsättningarna så att de kan utveckla en långsiktighet i företagandet. Vår helhetssyn på fisket omfattar alla aspekter, från ett fiske i kris till möjligheterna till en snar förbättring. Det handlar om den självklara försiktighetsprincipen, om ekosystemansats och om att bruka bestånden på ett ansvarsfullt sätt.

Om vi från svensk sida ska driva linjen om ett ekologiskt hållbart fiske måste vi som politiker sätta tilltro till de råd som forskarna ger även när råden är tuffa att följa. Vi kan inte, som högerregeringen, misstänkliggöra de internationella forskningsråden genom att säga att de inte är seriösa.

Herr talman! Under föregående mandatperiod strömmade förslagen om fiskepolitiken in från de nu styrande högerpartierna. Inte minst luftades i varje sammanhang klagomålen mot den socialdemokratiska politiken. Det var därför med stor spänning jag tog del av högerregeringens ansats inom detta område, nu när de helt kunnat sätta sin prägel på politiken.

Döm om min förvåning när jag får se att den enda satsning som i stort sett görs, och den enda satsning som jordbruksministern lyfter fram, är en

ökning av resurserna till kontrollen. Detta område är nästan det enda område där vi är överens om att vi klarar de uppsatta målen, och det är det enda område man satsar på. Vi har alla uttryckt att just det området klarar vi bra. Ändå har regeringen i sin budget överfört 7 miljoner kronor från anslaget Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur till Fiskeriverket för att finansiera fiskekontrollen.

Vi socialdemokrater anser inte att de som fiskar behöver en kraftigare fotboja. Vi förespråkar en annan inriktning på kontrollen, nämligen att mer effektivitet och mindre kvantitet ska prägla verksamheten. Vi föreslår även att EU:s fiskeländer utvecklar ett bättre samarbete vad gäller fiskekontrollen och förordar en gemensam personalstyrka för detta ändamål.

Herr talman! Högerpartiernas satsning på det kustnära och småskaliga fisket lyser med sin frånvaro. För de fiskare som nu får upphöra med drivgarnsfisket finns inga riktade pengar till stöd. Vart tog alla de löften som framfördes under den förra mandatperioden vägen?

Vi socialdemokrater vill rikta direkta medel till detta segment inom fisket. Vi föreslår därför att regeringen, som ett sätt att möjliggöra omställningen, avsätter sammanlagt 43 miljoner kronor åren 2008–2010 i strukturstöd till fisket.

Vad vill högerpartierna konkret göra för att skapa bra förutsättningar för det kustnära fisket? Nu när ni är i majoritet finns tyvärr inte något av alla de förslag med som fördes fram då ni var i opposition. Men det kanske är som Kristdemokraterna brukar uttrycka sig: Det var en fråga i valrörelsen. Nu när ni befinner er i verkligheten uteblir löftena.

Herr talman! I ett kvarts sekel har vattenbruket varit den snabbast växande sektorn inom livsmedelsproduktionen. Det har haft en årlig tillväxt på 9 procent – varje år sedan 1970. Fiskodlingarna producerar i dag 45 procent av all den fisk som konsumeras av människor, 48 miljoner ton. År 2030 måste denna produktion ha fördubblats om vi ska kunna konsumera lika mycket som i dag per capita i världen.

I dag finns inget i budgeten som pekar på att vi i Sverige ska ta åt oss av denna utveckling. Det är en näring som passar Sverige med alla våra sjöar och vattendrag – förutom den långa kusten. Branschorganisationen för vattenbruket har lagts ned, och Sverige är ett av få länder som inte deltar i EU:s utveckling av vattenbruket. Det är en bransch med en gigantisk potential som är nödvändig att utveckla för att öka produktionen. Dessutom måste det ske på ett miljöriktigt sätt.

Herr talman! I den uppföljning som miljö- och jordbruksutskottet gjort av de fiskepolitiska insatserna kan vi sammanfatta resultatet med ”varför?”, ”hur?” och ”vad blev det för resultat?”. Den tydligaste punkten som gått att utvärdera är om det svenska fisket tar ut mer av resursen än vi har lov till enligt de kvoter som vi tilldelats. På den punkten kan man ganska entydigt säga att vi sköter oss relativt bra. Och på just detta område vill högerregeringen satsa mer.

På andra områden mäts resultatet ofta i förbrukade anslag, inte vilket resultat som åstadkommit. Här måste det komma en annan syn och ett annat redovisningssätt där det tydligt framgår vad vi vill, vilket resultat vi beräknas nå med tillsatta medel, och därefter – för att kunna korrigera insatserna – måste vi också veta hur måluppfyllelsen blev. På så sätt tror

jag att det blir betydligt bättre prioriteringar och budgetdiskussioner inom detta område.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation nr 1 och 3.

Anf. 34 LARS TYSKLIND (fp):

Herr talman! Jag vill i likhet med mina allianskolleger yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet i dess helhet. Min partikollega Anita Brodén och även andra allianskolleger har tagit upp många saker om bland annat jord- och skogsbruket. Jag tänkte därför hålla mig till frågor som rör fisket och göra en del reflexioner kring den uppföljning som vi gjort.

Allra först skulle jag dock vilja göra en liten reflexion kring märkningen av livsmedel eftersom jag i veckan köpte en julskinka. Över hela framsidan på skinkan stod skrivet ”Julskinka från Värmland”. Jag förstår att den producenten ser mervärdet i att marknadsföra Värmland. Därför tror jag inte att det egentligen är något problem med att märkningen ska vara obligatorisk; producenten kommer att inse mervärdet i detta. Det var en liten parentes som jag egentligen inte hade tänkt ta upp.

När det gäller fisket är vi helt överens om vissa saker, även om det lät som om vi inte var överens om någonting när man lyssnade på Jan-Olof Larsson. Vi är överens om att vi ska ha ett långsiktigt hållbart fiske. Det gäller ur både ekonomisk, ekologisk och social synvinkel.

Det som är viktigt, och som jordbruksministern också tog upp, är framtidstron i branschen, även om fisket efter många års nedskärningar blivit en ganska liten bransch sett i ett nationellt perspektiv. I dag finns drygt 1 800 yrkesfiskare. För många orter betyder fisket väldigt mycket från ekonomisk och även social synpunkt, och därför är det viktigt att vi fortsätter med den utveckling som finns. Vi har ju inom EU infört regionala rådgivande nämnder, som innebär att besluten lyfts ned. Om vi ser på detta ur ett ännu mer nationellt perspektiv har vi även haft samförvaltningsinitiativen, som starkt bidragit till utvecklingen av fisket. Där har man tagit till vara yrkesfiskarnas kunskaper om havet.

Hur vi än vrider och vänder på det hela avgörs mycket av fiskepolitiken inom EU. Därför är det glädjande att vi nu har en regering med en jordbruksminister som verkligen är en aktiv aktör på EU-området och bidrar till att vi tar de avgörande stegen för att nå målen med ett uthålligt fiske.

Jag vet inte om jag hörde fel, men jag tyckte att Jan-Olof Larsson sade någonting om att vi inte respekterade Ices. Det har aldrig varit någon tvekan om utgångspunktspunkten är den vetenskapliga rådgivningen från Ices. Det har hela tiden varit styrkan i det svenska förhandlingsläget så att vi fått de resultat som vi fått. Sedan vet alla att man naturligtvis måste kompromissa, men genom det upplägg som den svenska regeringen haft har man nått så långt som man över huvud taget kunnat nå i dessa förhandlingar.

Det handlar naturligtvis om kvoter. Det är väldigt viktigt att man håller kvoterna och uttagen på en långsiktigt hållbar nivå. Men det handlar också om utkast, som har tagits upp här några gånger. Det är någonting som vi i gemen tycker är en fullständig paradox. Vi fiskar och slänger sedan i fisken. Det finns ingen vinnare i ett sådant system. Det pågår ett

Prot. 2007/08:45
17 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

arbete inom EU, där Sverige också är drivande, när det gäller att utveckla selekterande redskap, havsdagar och förbud mot utkast.

Jan-Olof Larsson är upprörd över den 11-procentiga höjning av kvoten som tillkom när vi förhandlade med Norge. Vad Jan-Olof Larsson däremot glömde att säga var att det var en villkorad höjning av kvoten. Den innebar också att EU tog på sig att sänka utkasten med 10 procent och att dessutom införa vissa selekterande redskap. Detta skulle åtminstone teoretiskt sett minska fiskedödligheten vid fisket i Nordsjön. Det är inte så att det dör fler torskar på grund av att man ökar kvoten med 11 procent. Det var det som hela uppgörelsen gick ut på.

När det gäller kontrollfunktionerna kan jag hålla med om att det finns ett dilemma. Naturligtvis känns det lite överdrivet för yrkesfiskare som är utsatta för kontroll ständigt och jämt. Samtidigt finns en tung vikt i den andra vågskålen: När Sverige åker till Bryssel och förhandlar måste vi vara oerhört trovärdiga och ha väldigt klart för oss att vår kontroll fungerar. Det är mot den bakgrunden man ska se höjningen av anslaget.

Det måste samtidigt sägas att den absoluta majoriteten av fiskarna försöker och lyckas följa det krångliga regelverk som finns. Det är inget kontrollsystem för något slags utbrett illegalt fiske i Sverige. Vi ska ha ett vattentätt kontrollsystem som trovärdig bas för våra förhandlingar i Bryssel.

Herr talman! Jag ska säga några ord om uppföljningen. Jag tror att vi får höra mer om det senare, men jag ska tala lite kort om strukturstöden, som togs upp också av Jan-Olof Larsson. Det som är viktigt med strukturstöden och som vi har konstaterat i uppföljningsarbetet i miljö- och jordbruksutskottet är att man måste analysera dem och se till att de blir åtkomliga på ett bra sätt för dem som de berör. Under de gångna åren, under den senaste programperioden, har mycket av strukturstöden från EU aldrig tagits ut, på grund av att det svenska regelverket inte har fungerat. Det är de facto i alla fall inte under en alliansregering det har skett. Där har vi en uppgift: att tillsammans se till att strukturstöden verkligen kommer fisket till godo.

När det gäller vattenbruket håller jag helt med om att Sverige har en potential att utveckla. Man kan se att det inte finns någonting i budgeten, utom att uppföljningen säger att det här är ett område där strukturstöden också måste omvandlas, så att de fungerar i verkligheten. Det är väl bra. Däremot pågår väldigt mycket ute i verkligheten, där andra faktorer styr. Till exempel pågår i Lysekil ett arbete för att försöka få fram och odla torsk. Det är kopplat också till att man ska rekonstruera lokala stammar. Vilda stammar ska också ingå i projektet. Ett sådant projekt ska naturligtvis kunna få stöd från strukturpengar för fisket. Om man lyckas där är det ett väldigt steg framåt i sammanhanget.

Det finns andra saker Sverige kan specialisera sig på. Vid den svenska västkusten har vi till exempel det bästa vattnet för ostron. Det pågår projekt i norra Bohuslän kring detta.

Det jag nöjer mig med att ta upp kring uppföljningen är att vi måste se över strukturstöden, så att de verkligen kommer företagarna till del. Det tror jag är en oerhört viktig sak för framtiden.

Anf. 35 JAN-OLOF LARSSON (s) replik:

Herr talman! Vi är överens om att vi ska ha ett långsiktigt hållbart fiske; det är lätt att säga. Men när man ena veckan går med på att höja uttaget av fisk i Nordsjön och nästa vecka talar om att det inte finns ett yngel att se i hela Kattegatt, då kan man inte säga att det är hållbart fiske. Man kan säga att vi ska begränsa utkastet av fisk först. Men Lars Tysklind vet att det är större risk att jag åker fast för fortkörning om jag kör i 100 kilometer per timme på en 90-väg uppe i Norrlands inland än att någon ska se hur det går till när jag fiskar ute i Nordsjön. Sannolikheten för upptäckt är helt enkelt minimal. Det är helt omöjligt, och det vet vi i dag. Man kan inte täcka in den delen.

Respekteras Ices? Jag vet inte om Lars var på det möte vi hade med jordbruksministern, där vi diskuterade att man bara skulle lyssna på seriösa forskare. Man hade bara Ices, och man litade inte på dem som seriösa forskare. Jag ställde frågan tre gånger, och jordbruksministern fick backa av ren skämsel. Man uttryckte faktiskt i papperen att man inte litade på Ices.

Man kan undra hur Lars vet att man inte hade kommit längre i förhandlingarna med en annan förhandlingsteknik. Man har inte kommit speciellt långt i dag heller. Vi har snart inget liv i hela Västerhavet utefter kusten. Det är ingenting att vara stolt över. Jordbruks- och fiskeministern har aldrig varit så glad någon gång som han är nu, men jag är bedrövad efter den senaste rapporten, som kom i dag på morgonen. Otroligt bedrövad är jag! Detta kan skapa problem för hela näringslivet hemma vid kusten.

Anf. 36 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Den bedrövelsen delas naturligtvis av alla här. Vi har inte fått ett fiske i balans. Men vad vi jobbar på tillsammans är att komma dithän.

Jag deltog inte i samtalet om Ices, men det står helt klart i både budgetpropositionen och betänkandena att det är den vetenskapliga rådgivningen som är utgångspunkten för den svenska ståndpunkten. Förhandlingarna i Bryssel visar också tydligt att det är så.

Som Jan-Olof Larsson mycket väl vet måste man vara inne på banan för att kunna förhandla. Jag fick frågan om hur jag vet att det är den nya förhandlingstaktiken som gett resultat. Det är egentligen bara att se på facit från de fyra åren innan alliansregeringen tillträdde. Det har hänt betydligt mer nu när det gäller neddragande av kvoter. Jag vet inte om det drogs ned en enda kvot under den förra mandatperioden. Det som har hänt har faktiskt hänt efter regeringsskiftet i Sverige.

Att Sverige har en helt ny roll i sammanhanget är fullständigt klart. Sverige deltar nu i många förhandlingar om fisket som egentligen inte ens direkt berör oss och får respekt för det. Det visar att vi har förutsättningar att skapa lösningar.

Man kan inte i alla lägen nå exakt dit man hade som mål från början. Har man den inställningen när man går till förhandling hamnar man, precis som Bengt-Anders Johansson sade här förut, i utvisningsbåset – kanske det kan räcka med att säga avbytarbåset. Man väljer själv att sitta kvar på bänken.

Jag är fullständigt klar över att den nya regeringens nya förhandlings-taktik har gett resultat.

Anf. 37 JAN-OLOF LARSSON (s) replik:

Herr talman! Som jag sade till jordbruksministern en gång: För att man ska ha något att skörda måste man först bearbeta jorden och så. Ni i alliansen kan vara säkra på att ni inte hade kunnat skörda frukterna om inte vi socialdemokrater hade agerat nere i EU. Då hade vi i Sverige varit i ett ännu sämre läge än vi är i dag.

Det står att vi om möjligt ska följa Ices rådgivning, eller vad du sade. Det har stått tidigare att vi *ska* följa Ices rådgivning. Det har vi varit samfällt överens om. Men det har man backat från.

Jag säger inte att man behårt ska köra efter det i en förhandling. Det har inte heller våra ministrar gjort. Vid senaste mötet i miljö- och jordbruksutskottet var man där och begärde öppna mandat i den ena efter den andra frågan när man skulle ned till EU-förhandlingar.

Har man ställt sig i avbytbåset med öppna mandat? Säger man inte ja får man säga nej, man kan ju inte säga kanske. Frågan är om man har backat i de delarna. Det vore mycket intressant att få reda på. Eller försöker man nå så långt som möjligt?

Vi talade också om havdagar. Det kunde vara intressant att få reda på hur det är. Lars Tysklind driver den frågan mycket. Man har infört individuella kvoter på sillfisket i Sverige och individuella kvoter på i stort sett alla fisken i Danmark. Det innebär att havdagssystemet i princip har kapsejsat.

Man ska ta upp sin del av det tilldelade kapitalet i form av fisk. I det läget måste det bli ett spill. Det är inte så att några fiskare i Danmark eller i Sverige som fått sig tilldelade ett antal hundratusen kronor i form av fisk ger upp detta på något vis, utan det är redan utdelat. Det får i så fall lösas in, och det tror jag inte är aktuellt.

Anf. 38 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! När det gäller detta med att bearbeta jorden och så vidare tror jag inte att den nuvarande regeringen haft så väldigt stor nytta av den bearbetning som skett tidigare. Det är vad jag kan säga om den frågan.

Jag sade inte att vi om möjligt ska följa Ices vetenskapliga rådgivning. Jag sade att när man går in i en diskussion är det vad som är utgångspunkten. Det är det bud man har som utgångsbud.

Öppna mandat handlar om att man ska vara förhandlingsbar. Vi kan från riksdagens sida ställa ultimativa krav: Dit men inte längre. Vad händer i en förhandling om man kommer dit? Då ställer sig Sverige vid sidan av.

Det var precis vad som hände i diskussionen om torskfiskestopp. Sverige drev den ståndpunkten men ingen var intresserad av att stödja den ståndpunkten, och vi hamnade vid sidan av.

Vi ska också vara klart medvetna om att man i den gemensamma fiskepolitiken i Europa har väldigt olika utgångspunkter. Det är en spännvidd över de länder som finns. Det finns vissa länder som egentligen inte vill begränsa något. I andra ändan har vi länder som verkligen vill seriöst göra något.

Sverige ligger väldigt långt ut på den kanten som seriöst jobbar med att få ned uttaget och göra det till ett hållbart fiske. Men det gäller att inte hamna utanför det sista och utanför den ram som finns. Då är man inte förhandlingsbar.

Jag vill påstå att Sverige under den nuvarande regeringen har krupit in på banan och förskjutit tyngdpunkten åt det håll där man får begränsningar i fisket och en bra väg mot ett långsiktigt hållbart fiske.

Jag har några sekunders talartid att säga något om havdagar. För övrigt tycker jag att havdagar i blandfiske på västkusten är absolut nödvändigt för att få slut på utkasten.

Anf. 39 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Låt mig som efterrätt i denna jordbruks- och livsmedelspolitiska debatt få servera några synpunkter och erfarenheter från en uppföljnings- och utvärderingsgrupp som utskottet har som jag har glädjen att vara ordförande för.

Det finns dels den lilla skriften som heter *Uppföljning av de fiskepolitiska insatsernas resultat och konsekvenser*, dels den uppföljning och analys av resultatredovisningen för fiskeområdet och livsmedelsområdet som gruppen har gjort i samband med budgetpropositionen. Där har vi en rad synpunkter och lägger fram förslag som riktar sig till tidigare, nuvarande och kommande regeringar av vilken färg de än är.

Det handlar om kvalitetssäkring av riksdagens arbete. Vi ska inte fortsätta att stapla förslag, insatser och åtgärder på varandra utan att stanna upp, utvärdera och se: Fick det verkligen de konsekvenser och resultat som vi ville med insatserna? Det är att stärka riksdagens ställning och ta ansvar gentemot medborgarna för de skattepengar vi har att förvalta.

I analysen pekar vi på att en del mål är otydliga och svåråtgärda och att uppföljningen och resultatredovisningen i en del avseenden är otillräcklig. Det är svårt att se effekterna av olika insatser. Det gäller exempelvis frågan om fiskestopp och begränsningar av fisket och inte minst olika kvotssystem. Får det de konsekvenser som vi önskar när samtidigt, som fler har sagt här, den fisk som kastas över bord kanske motsvarar 50 procent av den totala dödligheten?

Det gäller också begränsningar på lax- och ålfisket för olika näringsidkare och åtgärder och bidrag för att bygga laxtrappor och vandringvägar så att en del kan ta sig upp förbi kraftverken när de blir till fiskfärs på vägen ned. Hur slår åtgärderna?

Vi har hört om vattenbrukets potential som i varje budget så långt vi minns har betonats. Här saknas en genomgripande analys. Varför lossnar det inte för vattenbruket?

Det handlar också om strukturmålen måluppfyllelse och skrotningsbidragen för fiskeflottan. Vilka båtar skrotas? Hur ser det totala tonnaget ut över tiden? Sådana analyser måste vi få för att vi ska kunna fatta rätt beslut i fortsättningen.

Vi behöver också tydliga uppföljningar i regeringens resultatredovisning i budgetarna. När det gäller resultatanalyserna och resultatredovisningen för fiske- och livsmedelsområdena är det även där svårt att göra bedömningar av insatserna för till exempel ekologiskt hållbart fiske. Det

behövs fler och bättre indikatorer så att man kan jämföra utfallet över tiden. Samma sak gäller det socialt hållbara fisket.

Det finns ingen redovisning av resultatet av insatser för att förbättra förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion. Här efterlyser utskottet och gruppen en resultatskrivelse med fördjupad analys.

Det är svårt att bedöma om insatserna bidrar till att uppnå målen om ekologiska och sociala dimensioner när det gäller jordbruk och säker mat. Det påpekar regeringen själv i propositionen. Här efterfrågar vi förbättringar under kommande år.

Det finns inte några indikatorer för hur vi ska följa upp de ekologiska målen. Det har blivit bättre, men mer kan göras. Det gäller att tydligt göra skillnad mellan insatser, resultat och vad som kommer ut av att omvärlden förändras i största allmänhet, omvärldsanalysen. Nu blandas ofta de sakerna samman. Man blandar ofta samman insatsen med resultatet. Man vidtar nya åtgärder och för nya insatser och uttrycker det som att det blir resultatet.

I uppföljningsgruppen ingår en person från varje parti. Vi lovar tillsammans – en del känner sig mer hemma på den planhalvan – att även i fortsättningen hålla ögonen på regeringens resultatredovisningar och uppföljningar. Ändringar måste ske redan nästa år. Annars får vi snöra på oss de så kallade hårdhandskarna i form av tillkännagivanden. Jag yrkar bifall till utskottets förslag även i denna del.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 9 §.)

6 § Allmän miljö- och naturvård, m.m.

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2007/08:MJU1
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, m.m. (prop. 2007/08:1 delvis och framst. 2006/07:RRS23).

Anf. 40 ANDERS YGEMAN (s):

Herr talman! Jag skulle vilja börja mitt anförande med att citera miljöminister Andreas Carlgren när vi från just denna talarstol debatterade för nästan ett år sedan: ”Jag är själv övertygad om att den stora utmaningen för vår generation av politiker är att i bred samverkan åstadkomma lösningarna. Frågan ställs till sist också till var och en som sitter här i kammaren, som svenska folkets representanter: Kan vi gräla oss ur klimatproblemen – eller behöver vi samarbeta?”

Jag svarade då att vi socialdemokrater är beredda att samarbeta, beredda till ett handslag för klimatet, beredda att stödja andra skarpa åtgärder än bara våra egna. Det är ett löfte som hittills har varit mycket lätt att hålla.

Men ett samarbete kräver ett givande och ett tagande. Ett samarbete kan inte bara ske på den ena partens villkor. Vi har sedan Carlgren pratade om samarbete här i kammaren presenterat över 100 konkreta förslag för att minska våra farliga utsläpp och komma till rätta med klimatpro-

blematiken. Vi har presenterat dem i vår klimat- och energimotion och i vår budgetmotion.

Men när vi nu ska debattera och votera om budgeten kan vi konstatera att regeringen har lagt fram en handfull klimatförslag. Det viktigaste är att den har lämnat sitt motstånd mot att använda skatter som styrinstrument. Det är bra, och det förtjänar beröm! Och vi socialdemokrater håller vad vi lovar. Vi röstar för vartenda skarpt klimatförslag som regeringen har presenterat.

Men till vår stora förvåning är inte regeringsmajoriteten beredd att ställa sig bakom ett enda av de över 100 förslag som vi har presenterat. Inte ett enda. Jag måste ställa frågan till Carlgren och majoriteten: Vad är bakgrunden till att ni väljer bort samarbetet? Vi stöder alla era förslag. Ni stöder inte ett enda av våra skarpa förslag. Varför? Förklara detta här i kammaren!

Herr talman! Regeringens ovilja att ta till sig andra förslag än sina egna gör också att den vill lägga ned och avskaffa de viktigaste inslagen i Sveriges framgångsrika klimatpolitik. Carlgren och Reinfeldt missar inte ett tillfälle att skryta över att vi i Sverige har minskat våra koldioxidutsläpp med 8,7 procent samtidigt som tillväxten har ökat med över 40 procent. Utsläppen har minskat med miljontals ton.

Tyvärr nämner de inte lika ofta att detta bara är resultatet från den tid Sverige styrdes av en socialdemokratisk regering med stöd av v och mp. Inte ett gram av den minskning som Carlgren och Reinfeldt åker världen runt och skryter över har åstadkommit genom borgerliga förslag!

Tyvärr nämner de heller inte speciellt ofta att allianspartier röstade emot varje enskilt förslag som lett fram till denna minskning.

Tyvärr nämner de inte lika ofta att de nu vill lägga ned den enskilda åtgärd som stått för en fjärdedel av minskningen – det lokala klimatinvesteringsprogrammet.

Runt om i Sverige har hundratals projekt fått statligt stöd. Programmen omfattar i dag ca 720 åtgärder och en investeringsvolym på 6,6 miljarder kronor. En tredjedel av dessa åtgärder görs i näringslivet. I den senaste ansökningsomgången har kommuner och företag ansökt om mer än 2,3 miljarder i bidrag till investeringar som ska bromsa klimatförändringen. Investeringarna omfattar sammanlagt omkring 9 miljarder.

Sammanlagt har programmen hittills sparat motsvarande 1 827 272 ton koldioxid. Det är tre gånger så mycket som de samlade utsläppen från inrikesflyget. Tre gånger så mycket som hela inrikesflyget! Varför vill regeringen avskaffa dessa framgångsrika program?

Herr talman! Statsrådet Carlgren kom nyss hem från Bali. Trots lågt ställda förväntningar måste jag säga att jag är besviken över resultatet. Inga konkreta utfästelser. Inga konkreta målsättningar. Ingen verklig *roadmap*. USA fick hålla i taktpinnen trots att Bushadministrationen avgår om ett år.

Tyvärr följer det ett oroväckande mönster. Regeringen pratar om att ha en hög internationell svansföring men viker ned sig när det gäller.

Det började med statsrådet Carlgren som strax efter att han blivit miljöminister enligt samstämmiga tidningsuppgifter krävde att Sverige skulle få släppa ut mer koldioxid i stället för mindre. Sedan kom Reinfeldt och sade att det viktiga inte är att Sverige minskar sina utsläpp utan

att vi ställer krav på Kina, Brasilien och Afrika – länder som släpper ut betydligt mindre per person än Sverige.

Det fortsatte med näringsminister Maud Olofsson som efter ett tal där George Bush fortsatte sin vägran att skriva på Kyotoavtalet var så imponerad att hon sade: ”Det är för mycket att påstå att jag har skrivit hans tal, men jag har definitivt inspirerat honom.”

Sedan åker Carlgren till Bali och blir enligt TT euforisk över att USA säger att de om 42 år ska släppa ut dubbelt så mycket koldioxid per person som Sverige gör i dag. Om 42 år ska genomsnittsam Amerikanen släppa ut dubbelt så mycket koldioxid som svenskarna gör i dag. Det är knappast något att bli euforisk över.

Det fortsätter med Maud Olofsson som nu lägger ned stor möda på att Sverige inte ska behöva använda så mycket förnybar energi som EU-kommissionen kräver av oss.

Kronan på verket blir sannolikt torsdagens ministerrådsmöte, där Carlgren kommer att berömma en utsläppshandel på flyget som enligt EU-kommissionen kommer att leda till fortsatta ökning av utsläppen, detta trots att flyget redan ökat med 87 procent sedan 1990. Men det är väl som Carlgren sade på Bali: Det där med siffror är inte så viktigt.

Herr talman! Det är dags för regeringen att presentera en politik som kan fortsätta minska Sveriges utsläpp. Det är dags för regeringen att sluta peka finger åt andra. Det är dags för regeringen att ta eget ansvar.

Det har gått så långt att till och med regeringen och Centerpartiets starkaste supportrar misströstar. När ordföranden i Centerns nyaste avdelning, Stureplanscentern, får chansen att över ett helsidesuppslag i Svenska Dagbladet ösa beröm över regeringen säger han: ”Är det något område där regeringen har misslyckats så är det faktiskt miljöpolitiken.” Han säger vidare att handling saknas och att *talk is cheap*.

Tydligare än så kan inte regeringens miljöpolitik sammanfattas: Det saknas handling. *Talk is cheap*.

Herr talman! Det här betänkandet handlar inte bara om klimatet. Majoriteten säger sig vilja rädda skogen och den biologiska mångfalden. De når tyvärr inte det uppsatta målet. Vad gör regeringen då? Aviserar de mer pengar? Aviserar de nya medel? Nej, de gör tvärtom. De aviserar inga nya medel men skär ned anslagen med 50 miljoner kronor.

Nog behövs en förnyelse av politiken för biologisk mångfald. Nog behövs nya verktyg för att bevara skyddsvärd skog. Men regeringen börjar i fel ände. De skär först ned anslagen trots att målen inte nås. Efter den obehagliga nedskärningen ska man sedan analysera läget. Det vore klädsamt om majoriteten här i kammaren försökte reda ut hur mer skog ska kunna skyddas med mindre pengar.

Herr talman! Den rikaste tiondelen av den svenska befolkningen släpper ut tre gånger så mycket koldioxid som den fattigaste tiondelen. När regeringen nu slår sig för bröstet för att de fortsätter den gröna skatteväxlingen är den fördelningspolitiska blindheten slående. De som släpper ut mest koldioxid får två tredjedelar av alla skattesänkningar. Höjda skatter på energi och drivmedel används för att avskaffa förmögenskatten. Den tiondel som släpper ut minst koldioxid straffas genom att de får sänkt a-kassa, höjd a-kasseavgift och genom att de slängs ut från arbetslöshetsförsäkringen.

När regeringen vill stödja miljövänligare transporter riktar man in åtgärder endast mot dem som redan har råd att köpa en splitter ny bil för hundratusentals kronor. För de 95 procent av svenskarna som inte kommer att köpa en bil under nästa år avsåts inte en krona. Där är åtgärden i stället höjt pris i kollektivtrafiken och höjt bensinpris.

Regeringens blindhet för fördelningspolitiken hotar den folkliga uppslutningen kring klimatpolitiken. Vi står inför en samhällsomställning av stora mått. Då måste vi ha ett rättviseperspektiv med oss. När regeringen slår på de svaga och belönar de rika hotar de alltså i själva verket grunden för en framgångsrik klimatpolitik – den folkliga förankringen.

Herr talman! Skillnaderna i miljöpolitiken är tydliga. Vi vill satsa på de framgångsrika klimatinvesteringsprogrammen. Regeringen vill i stället lägga ned dem.

Vi vill satsa 1 miljard på forskning kring ny energi och nya drivmedel. Vi vill satsa 1 miljard på investeringsprogram för att i verkligheten introducera nya energikällor och nya drivmedel i stor skala.

Regeringen försöker skramla ihop en miljömiljard genom budgett-ricksande, nedskärningar och namnändringar. Tyvärr blir nettot negativt. Miljömiljarden visade sig bli en miljönedskärning.

Vi vill stödja miljöbilar och efterkonvertera dagens bilpark till klimatsäkra drivmedel. Regeringen är inte beredd att satsa en krona på dem som inte har råd att lägga hundratusentals kronor på en ny bil.

När vi satsar miljarderna på att forska fram och introducera nya drivmedel höjer regeringen skatten på den miljövänligaste dieseln, den så kallade miljöklass 1-dieseln. Den betydligt miljöfarligare dieseln, den i miljöklass 3, slipper skattehöjning. Den miljövänligaste dieseln skattas bort till förmån för den miljöfarligaste.

När vi vill satsa på klimatmärkning för att underlätta för alla de svenskar som vill göra bra klimatval stryker regeringen klimatmålet i konsumentpolitiken. En god miljö ska inte längre vara ett mål för konsumentpolitiken. De konsumenter som gör aktiva val lämnas i sticket.

Herr talman! Varje gång jag har stått här i kammaren och debatterat med regeringsföreträdare och miljöministern har jag manifesterat att socialdemokratin är beredd att samarbeta om skarpa åtgärder mot klimat-hotet. Varje gång har jag mötts av vackra ord, men ingen eller bristfällig handling. I praktisk handling gör majoriteten tvärtom och avslår alla förslag som vi har lagt fram. Inte på en enda punkt har majoriteten varit beredd att kompromissa.

Om vi jämför regeringens politik med den som vi socialdemokrater föreslår kan vi konstatera att vi har högre ambitioner, mer pengar och skarpare åtgärder. Jag hoppas att regeringen kommer i kapp, men jag tror inte att det kommer att hända.

Klimatet behöver en ny regering, miljön behöver en ny regering och, herr talman, Sverige behöver en ny regering.
(Applåder)

Anf. 41 WIWI-ANNE JOHANSSON (v):

Herr talman! Jordbruksminister Eskil Erlandsson stod här och sade att han aldrig har varit så nöjd som just i dag. På radio hörde jag att även miljöministern är väldigt nöjd och tillfreds, inte minst efter Baliöverenskommelsen.

Jag är något dystrare. När det gäller anslag till klimat och klimatåtgärder finns det all anledning att vara dystre. Satsningar på klimat och biologisk mångfald ställs mot varandra och ses inte av regeringen som den helhet som de är. Regeringen fortsätter att ta pengar från ett miljöområde till satsningar på ett annat. Man tar pengar från satsningar på biologisk mångfald till satsningar på havet, till fortsatt satsning på miljöbilspremie från satsning på biologisk mångfald och från det framgångsrika lokala klimatinvesteringsprogrammet Klimp till det diffusa hållbara städer.

Klimatmiljarden som alliansen under valrörelsen lovade att satsa på miljön tycks vara återanvända pengar. Gamla satsningar som återinförs blir som nya, men det är i bästa fall gamla tiders satsningar som kvarstår eller återinförs.

Ett exempel är det slojade anslaget i den nuvarande regeringens första budget. Det gällde energirådgivarna; de skulle bort. Tack och lov har regeringen nu insett sitt misstag och lägger tillbaka anslagen till detta. Därmed säger sig regeringen ha gjort en satsning.

Trots illusionsnumret med klimatmiljarden kvarstår det faktum att regeringen under åren 2007–2010 satsar drygt ½ miljard mindre än vad regeringen själv anslog i sin första budget förra hösten.

Miljömålsrådets pågående utvärdering om miljömålen visar att det inte är möjligt att uppnå nuvarande delmål under Levande skogar. Enligt regeringens logik ska pengarna, för att skydda den biologiska mångfalden, minskas med ½ miljard under tre år.

Regeringen skriver själv i propositionen att en neddragning av anslagsnivån i kombination med kvarhållen ambition vad gäller miljömålen ställer stora krav. Det är väl ändå ett understatement. Regeringen kanske har ett nytt illusionsnummer att komma med. I så fall vill vi gärna ta del av det i dag så att det blir synligt.

Det är inte med trolleritrick vi värnar om miljön och klimatet, det är med konkreta stora satsningar. Större satsningar, inte mindre, för biologisk mångfald är bara ena sidan av samma mynt som andra klimatåtgärder.

Klimatförändringarna ökar ju, inte minskar, behovet av skyddade områden ännu mer än vad vi har känt till tidigare, när målen fastställdes.

Kraftigt stigande priser på skogsfastigheter gör det dessutom dyrare att skydda produktiva skogsarealer. Därför vill vi i Vänsterpartiet öka anslaget med 361 miljoner i förhållande till regeringen. Vi tror, som sagt, inte på illusionstricket att få ut mer biologisk mångfald för mindre pengar.

För skogen och för de hotade djur- och växtarterna ser det minst sagt dystert ut.

I stället för att minska anslagen till klimatåtgärder vill Vänsterpartiet öka dem. Vårt mål är att vi år 2010 ska satsa motsvarande 1 procent av vår bnp på klimatåtgärder, inte minst till fattiga länder som kommer att drabbas värst. De har redan drabbats svårt av klimatförändringarna. Därför vill vi satsa på ett särskilt klimatbistånd och på att 2010 nå det nya enprocentsmålet.

Marknadskrafterna har misslyckats också inom miljöområdet. Nicholas Stern, mannen bakom Sternrapporten och tidigare chef för

Världsbanken, säger samma sak när det gäller miljön: Marknadskrafterna har misslyckats.

Därför är det nu dags för en rättvis klimatpolitik, en vänsterpolitik med kraftiga satsningar med nya pengar på klimatbistånd till fattiga länder.

Herr talman! Riktigt dystert är det att regeringen skrotar det lokala klimatinvesteringsprogrammet Klimp efter nästa år. Vänsterpartiet var initiativtagare till att Klimp infördes för att minska utsläppen av växthusgaser. Enligt Naturvårdsverkets utvärdering leder Klimp till utsläppsminskningar på ca 1 ton koldioxid per år, och energianvändningen minskas med drygt 1 terawattimme per år. Varje satsad krona i det lokala klimatinvesteringsprogrammet har också blivit effektivare för varje år.

Den 1 november i år då ansökningstiden för den sista klimatinvesteringen gick ut hade 71 ansökningar om bidrag till klimatinvesteringar kommit in till Naturvårdsverket. Det betyder att intresset för det här lokala programmet är stort. Att man lägger ned ett framgångsrikt koncept utan att ha något nytt att komma med är verkligen dystert för klimatet. Om det är hållbara städer som ska ersätta Klimp:en kan jag inte utläsa det av det diffusa som står om hållbara städer. I vilket fall som helst är det väldigt mycket mindre pengar.

Herr talman! Också när det gäller GMO:er, genmodifierade organismer, finns det anledning att vara dyster inför regeringens hållning. Riksrevisionen som har granskat den statliga hanteringen av GMO skriver i sin rapport att gentekniken väcker både oro och förväntan från allmänhetens sida. På det område där granskningen gjordes, GMO i djurfoder, livsmedel och industrivaror, överväger farhågorna.

Vi i Vänsterpartiet menar att Sverige ska avvakta med nya tillstånd för avsiktlig utsättning av nya GMO:er tills den etiska bedömningen har utvecklats bättre och är i linje med Riksrevisionens mening i rapporten.

Enligt EG-rätten får inte ett enskilt medlemsland bestämma sig för att ha striktare regler än vad gemenskapen som helhet har. Vänsterpartiet ser gärna att Sverige och Sveriges regering går före och gör det möjligt att ha en striktare tillämpning av hanteringen av GMO. Där har regeringen tyvärr varit aktiv och inte stöttat Österrike som ville ha ett förbud. Ibland kanske man önskade att regeringen satte sig i det berömda hörnet, eller om det var avbytbaråset.

Vi i Vänsterpartiet har en rad goda miljöförslag i vår budgetmotion. Vi delar, som vi tidigare har sagt, gärna med oss av dem. Det gäller klimatanpassning. Det gäller Klimp. Vi har ett särskilt havsinvesteringsprogram som jag tycker att regeringen bör titta lite noggrannare på. Det är satsning på gröna jobb, åtgärder för biologisk mångfald, stöd till klimatinvesteringar och mycket mer.

Sammanlagt vill vi för nästa år satsa nästan klimatmiljarden, 955 miljoner, mer än vad regeringen gör.

Herr talman! Jag står givetvis bakom samtliga Vänsterpartiets reservationer i betänkande MJU1, men för att vinna tid yrkar jag bifall till reservationerna 3, 5 och 8.

Jag ser fram emot att miljöministern kommer att räta ut frågetecknen kring klimatinvesteringsprogram och frågan om hur den biologiska mångfalden ska bli bättre med mindre pengar.

Prot. 2007/08:45
17 december

Allmän miljö- och naturvård, m.m.

I detta anförande instämde Jacob Johnson (v).

Anf. 42 TINA EHN (mp):

Herr talman! Miljöministern! Jag skulle vilja börja med att säga att jag ställer mig bakom Miljöpartiets reservationer, och jag yrkar bifall till reservation 6.

Jag skulle också vilja säga god jul, eftersom jag antar att jag kommer att glömma av det sedan.

Jag tycker att de människor som borde få en stor och rejäl kram i jul-tid är de som inte har resurser att köpa julklappar i parti och minut, de som inte har råd att åka på semester till värmen, de som konsumerar och förbrukar minst. Det är de här människorna som tär minst på vårt gemensamma utrymme av ren luft och av resurser.

Samtidigt är det många som känner sig stressade och som inte är nöjda med sin livssituation. De vill ha råd att köpa allt som alla andra har, vilket är helt i enlighet med hur detta samhälle också belönar människor.

Under hösten 2006 tog klimatdebatten fart ordentligt. Varje tidning visade sitt intresse. Kvällstidningarna skrev om klimatförändringarna och deras konsekvenser, vecka ut och vecka in. Debatten har inte klingat av. Den är livlig. Varje dag är den på allas läppar, och det fortsätter att vara helsidor i tidningarna dag ut och dag in.

Ett stort skifte har skett i människors syn på miljön och klimatfrågorna. Stadsjeepar har blivit ett skällsord, och höjda koldioxidskatter ses som en självklarhet.

Miljöpartiet har länge drivit klimatfrågan. Vi har också fått utstå en del för att vi har drivit tuffa förslag. Skatteväxlingen, som Miljöpartiet lotsade fram, innebar höjda energi- och klimatskatter på drygt 17 miljarder kronor. Samtidigt sänktes skatten för låg- och medelinkomsttagare. Skatteväxlingen har inneburit en kraftig övergång från olja till biobränslen.

Regeringen är yrvaken efter att ha väckts av det nyväckta engagemanget i klimatfrågan det här året. Nu vill man vara offensiv, men det är svårt att vara trovärdig om man skjuter på problemen, om man anser att det är någon annan som ska göra jobbet, om man inte vill se att det också krävs att man gräver där man står. Det krävs handling här och nu, och det är mer än att diskutera vad man ska göra i den stora världen och på den globala arenan.

Att Sveriges miljöminister deltar på Bali är säkerligen helt och hållet som det ska vara. Eftersom jag inte själv har varit där ska jag inte på något vis ta på mig något tolkningsföreträde. Man jag hör det jag hör, och jag ser det jag ser. Människor är bekymrade. Rekordmånga människor kommer att ta tåget i jul i stället för att åka bil och flyg. Människor är kloka.

De som går i bilbyttartankar förstår inte riktigt hur de ska göra och vilken bil man egentligen ska köpa i dag eller så undrar de helt enkelt om man kan fortsätta att köra bil. Frågar de mig tycker jag självklart att de i första hand ska åka kollektivt så mycket som möjligt. Om det inte går får man fundera över vilken bil som man kan köpa. Då handlar det i första hand om en snål bil, oavsett om det är fossila eller förnybara bränslen den går på.

Den medvetna vet att det inte räcker med lite häftiga miljöbilar eller att tanka etanol. Vi måste vara rädda om det som finns, spara och skydda, inte öka och utgå från att allting kommer att vara som nu. Det här har en hel del människor förstått.

För oss politiker är det också hög tid att visa att vi menar allvar. Men det är svårt för människor att verkligen tro på stora ord om man sedan inte vill vidta kraftiga åtgärder där man är, där man står och där man faktiskt har makten att avgöra om framtiden.

Det är inte trovärdigt att inte göra allt man kan för att minska klimatförändringarna om man har handlingsutrymme, vilket vi har i Sverige men också i EU, i den så kallade i-världen.

I Miljöpartiets förslag tar vi klimat- och miljöfrågorna på så stort allvar som vi alltid har gjort. Vi har arbetat fram ett budgetförslag som inom utgiftsområde 20 skiljer sig från regeringens förslag. Vi vill satsa ytterligare 983 miljoner kronor att fördela på detta område.

Eftersom vi tycker att Naturvårdsverket ska ha det övergripande ansvaret för havsmiljön, till exempel, har vi avfärdat det havsmiljökonto som regeringen föreslår. Vi förstärker i stället resurserna till Naturvårdsverket, som har ansvaret och som behöver extra förstärkning, med 100 miljoner jämfört med regeringens förslag.

Regeringen har sagt att man vill satsa på havsmiljön. De vill säkert alla. Och regeringen slog på stora trumman i samband med Almedalsveckan när det gällde att man gjorde en stor satsning.

Vi vet att man tog pengar från anslaget för biologisk mångfald och att man staplade upp ett antal kunskapsbaserade åtgärder som behövdes. Jag tycker nog att vi har tillräckligt mycket på fötterna för att nu inse att vi redan har flera förslag att diskutera.

Regeringens neddragningar när det gäller biologisk mångfald är allvarliga. Det är ett obegripligt förslag. När priserna på fastigheter och mark stiger och alla insatta pekar på att vi inte kommer att nå målen när det gäller levande skogar vill regeringen dra bort pengar och göra det svårare än det är att nå målen.

Detta har flera framfört kritik mot. Varför är det viktigt med levande skogar när vi behöver både biobränsle och råvaror från skogen i dessa klimatdagar? Jo, det handlar just om att klimatet förändras, vare sig vi kommer överens med hela jordens befolkning om att minska klimatgaserna eller inte. Enligt den enhetliga vetenskapen är det så.

Det som kanske ska lösa våra problem och det som kanske behövs för att vi ska ha en chans att reparera är hela ekosystem som har en förmåga att återhämta sig, som har en biologisk mångfald bevarad. Jag vet att vi har massor av fantastiska skogsägare i vårt land som har förstått detta sedan länge och redan gör rätt. Men det händer tyvärr väldigt mycket annat som går i fel riktning.

Resiliens pratar man om. Det är ekosystemens möjlighet att återhämta sig.

Miljöpartiets förslag skiljer sig även här från regeringspartiernas förslag. Vi vill ha en förstärkning på 466 miljoner kronor. Det är en stor skillnad här, och förmodligen räcker inte heller detta.

När det gäller förorenad mark, som är ett större problem än man kanske vill tro, kan vi förvänta oss att det framgent kommer att bli ett hot mot vattentäkter och vattendrag. Vi får nämligen en ökad nederbörd,

vilket vi absolut kan förvänta oss enligt Klimat- och sårbarhetsutredningen. Det förväntas leda till att föroreningar kan börja läcka från markområden som i dag är fyllda med en massa gamla skulder i form av kemikalier och tungmetaller.

Ett annat problem som miljöministern och jag hade en debatt om i augusti är de läckande vraken, som gärna kallas för tickande miljöbomber och som ligger på havens botten. Där har de legat sedan kriget.

Så länge last med olja och kemikalier och krigsmateriel håller sig inom fartygen är allt lugnt. Men det har visat sig att allt fler av fartygen nu har börjat läcka och rosta. Det finns en stor oro för att en större miljökatastrof kan inträffa.

De här fartygen har förstås legat och rostat även under förra mandatperioden och under alla mandatperioder sedan de sänktes. Men nu är frågan akut. Problemet när det gäller vem som ytterst tar ansvar kan inte vänta.

Med vetskap om det här och att det antagligen är fullkomligt möjligt att använda pengar från det som kallas förorenad mark har Miljöpartiet lagt in ytterligare 100 miljoner här.

I Klimat- och sårbarhetsutredningen har det redovisats en hel del svarta framtidsscenarier men även en del positiva. Det som krävs är dock att vi inte duckar utan att vi också anpassar samhället till de problem som kommer att möta oss. Det är större risk för skred i vissa områden, kanske speciellt där jag själv kommer ifrån, den vackra västkusten.

Miljöpartiet lägger in en ny post med 130 miljoner till klimatanpassning. Vi tror att det är viktigt att inse hur sårbara vi är och att vi blir ännu mer sårbara om vi inte möter problemen med förnuft och resurser och beredskap.

Klimatomställningen utgör i dag en av de största utmaningarna som samhället står inför. Effekten av ett förändrat klimat är redan synlig. De sista förnekarna har tystnat. Vi har en dryg handfull år på oss att bryta kurvan, att stoppa katastrofen.

Vi var många som hörde talet av Al Gore i onsdags. Beskedet om att tiden är knapp var tydligt och att vi politiker måste agera. Om vi inte gör vad vi ska fick vi som slutkläm veta att politiker är förnybara. De går att byta ut.

Frågan är om vi ändå förstår att det kanske handlar om ett fåtal år. Det är klart att vi gör. Eller gör vi det egentligen? Gör regeringen det? Jag tror inte att det är enkelt att ta över rodret efter ett val och dessutom vara fyra partier som tillsammans ska visa enhet utåt. De ska leva upp till alla vallöften vare sig de var kloka och bra eller inte.

Flera förslag här är viktiga i vår budget. Det är till exempel att Klimp, som Wiwi-Anne nämnde, får fortsätta efter 2008. Det är viktigt att vi inte drar ned på SMHI. Det är viktigt att vi inte drar ned på biologisk mångfald. Många andra förslag i budgeten är viktiga.

En ytterligare fråga som dyker upp i det här betänkandet är GMO-frågan, genetiskt modifierade organismer, något som lanseras i hela världen vare sig människor efterfrågar det eller ej. Det är en teknik som kan ifrågasättas då det handlar om att släppa ut de genmodifierade grödorna i miljön med egenskaper som gör dem okänsliga för bekämpningsmedel eller gör dem till organismer som kan producera gift på egen hand och inte behöver bekämpningsmedel till hjälp.

Det finns exempel på att en del av de här grödorna korsas sig med våra vanliga kulturväxter eller våra vilda växter. Det är precis det som inte ska få hända. Det är ett experimenterande som sker med allas vår miljö och allas våra ekosystem. Det är en teknik för att hjälpa till att komma till rätta med en massa problem som finns men som kanske kommer att skada en del av det som finns.

Man missar frågan om vi kanske är inne på fel spår. Vi behöver system och modern teknik ihop med klokskap om de sårbara system som våra ekosystem kan vara. Där måste försiktighetsprincipen få råda.

Man tillåter en teknik som man tror sig ha kontroll över utan att ha klart för sig vad det behövs för regelverk eller hänsyn runt omkring. Det har vi alla kunnat läsa i Riksrevisionens rapport.

Men som vanligt: Vi har ju läget under kontroll. Vem kan väl tvivla på det?

Den kritik som Riksrevisionen gett ifrån sig har i alla fall skakat om en del. Men det kvarstår mycket, enligt mitt sätt att se på saken. Det saknas en diskussion om information i samhället, en dialog om vad nytan kan vara i förhållande till risken.

Regelsystemet måste kompletteras av de enskilda medlemsstaterna. Samexistensregler saknas. Sveriges förslag till de samexistensregler som finns är bedrövliga. De bygger inte på försiktighetsprincipen, enligt vad jag anser.

Regeringen drar ned på pengar för skydd av biologisk mångfald i skog och mark, trots att det blir dyrare med inköp och avtal med markägare om att markpriserna går upp. Samtidigt klämmer man in nya uppgifter för att klara kraven i EU:s vattendirektiv i samma anslag.

Anf. 43 SOFIA ARKELSTEN (m):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i betänkandet.

Betänkandet rör många olika områden och många olika motionsyrkanden. För att på ett enkelt sätt kunna visa det för alla som följer det här på tv, mina kolleger som följer det från rummet, eller farmor som tittar hemifrån, Karin, har jag gjort en liten enkel tio-i-topp-lista.

Herr talman! Vi börjar med nr 10, omfattningen. Det här är ett stort betänkande med hela miljöbudgeten för nästa år. Det är en budgetram på ungefär 4,7 miljarder kronor. Det är otroligt mycket pengar. Men vi politiker ska ju inte mätas i hur mycket pengar vi lägger på olika saker. Vi måste mätas utifrån vad vi gör med pengarna. Vi ansvarar för att se till att varje skattepeng används klokt, och det är ett stort ansvar.

Nr 9 är att vi fortsätter att se till att förorenaren betalar. Det handlar om att skapa ett omvandlingstryck, att få människor att förändra sitt beteende. Vi vill att det som smutsar ned ska vara synligt i ekonomin. Därför höjer vi kväveoxidavgiften. Avgifter är ett kraftfullt styrmedel, men det är inte det enda.

Nr 8 är havspolitik. Vi ser att det krävs en sammanhållen havspolitik. Vi lägger 100 miljoner kronor på det. Havspolitik skapades som ett eget utgiftsområde i förra budgeten. Vi fortsätter med det synsättet. Haven kräver samordning. Det går utanför vår politiska organisation. Vi behöver kommunicera mellan de olika politikområdena jordbruk, fiske

och miljö. Det handlar också om biologisk mångfald. Det handlar om relationer med EU-länder och Ryssland.

Vi har ganska stora möjligheter att förändra politiken nu när Östersjön blir ett pilotområde inom EU. Jag vet att vi arbetar vidare för att hitta nya former för förvaltningen. Det är en fråga som vi följer i utskottet.

Nr 7 är forskning. Vi satsar 403 miljoner kronor på forskning inom miljöområdet. 44 miljoner utöver det går till förvaltning. Men det är mycket mer forskning än den bit som vi finansierar som påverkar miljön. Det är flera som har tagit upp det besök vi hade av Nobelpristagarna som kom förbi här och talade i riksdagen.

Teknikutvecklingen är en nyckel. Rajendra K. Pachauri som är ordförande för FN:s klimatpanel, IPCC, var väldigt tydlig. Han var här och pratade tillsammans med Al Gore. Då berättade Pachauri att Sveriges stora bidrag till att rädda världens klimat handlar om teknikutveckling och teknikutbyte. Nu kopplar vi också på biståndspolitiken.

Efter forskningen kommer nr 6, fler miljöbra lösningar. Vi lägger 392 miljoner kronor på stöd till klimatinvesteringar. När vi hör debatten här i dag verkar det som om pengar bara försvinner, men så är det naturligtvis inte. De ligger kvar, men vi utvecklar också stödet för en omställning. Det är något som man bara kan göra en gång. Utvecklingen av stödet möter kritiken att det gamla Klimpprogrammet var ett förtäckt statsstöd som hade dålig effektivitet.

I stället satsar vi pengar på programmet Hållbara städer, och vi lägger 50 miljoner kronor på internationella klimatinvesteringar. Det tror jag är det första steget. Miljö- och klimatpolitiken blir mer och mer internationell.

Nr 5 är att vi sanerar och återställer mark så att den kan användas. 455 miljoner kronor läggs på inventeringar, undersökningar och åtgärder. Här handlar det mycket om att ta ansvar. När det saknas en verksamhetsutövare som enligt lagens mening har ansvar går vi in och styr upp. Då tar vi ansvar.

Nr 4 är att vi har en kraftigt höjd ambition i klimatpolitiken. Den här klimatmiljarden är bara början. Det är intressant att höra Socialdemokraternas beskrivning av vår politik. Den är naturligtvis inte sann. Men det är deras syn. Så får det vara. Vi är här för att testa våra argument mot varandra. Otroligt spännande är att vi sänker våra utsläpp av växthusgas, och äntligen har vi en politik för tillväxt.

Regeringens politik ger oss möjlighet att lägga mer pengar på miljöåtgärder. De pengar som finns i betänkandet och som man säger att man vill lägga är påhittspengar. De finns inte. Vi har en finansierad politik med ordning och reda i ekonomin.

Nr 3 är att vi lägger 1,9 miljarder på anslaget biologisk mångfald. Det är inte hälften, men det är två femtedelar av budgeten. Den absolut största delen av det går till det statliga inköpet av skog. Vi har hört mycket diskussion om det. Det är en diskussion som pågår. Det är otroligt mycket pengar, men den viktiga frågan här är att det inte är staten allena som kan garantera den biologiska mångfalden.

Jordbruksverket har fått i uppdrag att se över de metoder som används. Vi tittar på många olika modeller. Själv är jag ganska imponerad av den finska staten som jobbar mycket med kommunikation med mar-

kägare. Det handlar alltså inte bara om en uppifrån-och-ned-politik där politiker vet bäst. Det handlar om kommunikation och att få fler att arbeta.

Pengar måste också finnas till skötselavtal. I miljökvalitetsmålet Levande skogar ser man mycket till antalet hektar. För oss borgerliga är kvaliteten på det som avsätts viktigt. Som ni vet ska vi se över miljökvalitetsmålen våren 2009. Kvalitetsaspekten måste in tydligare.

Nu är vi på toppen av topp 10, herr talman.

Nr 2 är miljöbilspremierna. Vi lägger 100 miljoner kronor på den premien. Den har blivit en otrolig framgång. Nybilsförsäljningen har förändrats. Fler och fler bilar kommer ut på marknaden. Produktionen har förändrats. Fler och fler miljöbättre bilar byggs, och kunderna står i kö för dem.

Men premien är faktiskt en stor symbol. Den är symbolen för övergången från piskpolitiken till morotspolitiken. Vi vill hellre belöna dem som gör rätt.

Så kommer jag till nr 1 i betänkandet. Vi i alliansen har lämnat en total budget för att få fler i arbete, ordning och reda i de offentliga finanserna, ett bra näringsklimat och insatser mot klimatförändringarna. Det är så klart helheten som är det viktigaste. Det är effekten av en borgerlig miljöpolitik. Miljöfrågorna är vår tids viktigaste utmaning, men vi har verktygen, styrmedlen, belöningarna, de marknadsmissiga lösningarna, det internationella samarbetet, handel med utsläppsrätter, miljöbiståndet, forskningen och tekniken på vår sida. Vi har alla möjligheter. Det absolut viktigaste är att miljöengagemang inte längre är något slags ursäkt för att driva vänsterpolitik.

Budgeten visar vår offensiva miljöpolitik, men det kommer naturligtvis mycket mer. Klimatpropositionen kommer nästa år. Dessutom kommer bland annat en havsproposition, en skogsproposition, en infrastrukturproposition och en forskningsproposition. Vi rustar oss för de utmaningar vi står inför.

Herr talman! Jag blev intervjuad av en otroligt cool tjej som heter Amanda och går i Grennaskolan i förra veckan. Hon frågade så begåvat: Varför är just er miljöpolitik bäst? Svaret är enkelt: För att den fungerar. (Applåder)

Anf. 44 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att citera Sofia Arkelsten. Det verkar som om klimatinvesteringsbidragen bara försvinner – poff! Men det gör de inte.

Men det är precis vad de gör, Sofia Arkelsten. Vi ska i dag rösta om reservation 1. Det här är sista året med Klimp, klimatinvesteringsbidrag. Det är den enskilda åtgärd som har fungerat bäst för att minska utsläppen av klimatgaser. Det är en fjärdedel av hela den svenska minskningen som din partiordförande åker land och rike runt och tar åt sig äran av. De bidragen ska nu läggas ned. Om du inte vill lägga ned dem kan du rösta på den socialdemokratiska reservationen nr 1, där vi föreslår att de ska bibehållas.

Herr talman! Jag kan passa på att yrka bifall till reservation 1 och reservation 4.

Vidare säger Sofia Arkelsten att ni äntligen får en politik för tillväxt. Men det fina med den miljöpolitik som vi har haft är att den har minskat utsläppen av koldioxid med över 8 procent samtidigt – fram med den röda pennan – som vi har haft 44 procent tillväxt. Det är det unika. Det är det som Andreas Carlgren säger i talarstolen på Bali. Det är det som Fredrik Reinfeldt säger i talarstolen i EU. Det är det som Fredrik Reinfeldt till och med sade till Pachauri och Gore när de var här. Han kanske borde ha nämnt att han och ditt parti har röstat emot de flesta av de åtgärder som har lett till den minskningen och att ni nu i dag vill lägga ned det enskilt skarpaste förslaget.

Anf. 45 SOFIA ARKELSTEN (m) replik:

Herr talman! Det är roligt att höra Anders Ygemans beskrivning av verkligheten. Vi kommer att lägga 392 miljoner under 2008 på klimatinvesteringsprogrammet.

Den viktiga frågan här är hur många gånger som en omställning kan göras. Det blir missvisande att tro att programmet kommer att leva för alltid och aldrig någonsin behöva förändras någonstans. Det enda Socialdemokraterna vill är att fylla på med pengar, och då kommer allting att bli fint. Så är det naturligtvis inte. Vi kommer att förändra och utveckla programmet och se till att det går att bygga hållbara städer.

Det finns en önskan om att politiskt styra historieskrivningen från Anders Ygeman. Du påstår att ni har frikopplat tillväxten från miljöpåverkan. Jag har förut medgett i talarstolen att allt ni har gjort inte är uselt. Så är det naturligtvis. Det är lite klädsamt att vara ödmjuk. Tillväxten i Sverige beror inte bara på politiker. Tillväxten har inte skett tack vare den socialdemokratiska regeringen som regerade i tolv år utan trots den regeringen.

Anf. 46 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! För det första tror jag att den Arkelstenska ödmjukheten väl talar för sig själv. För det andra röstar vi i dag om vi ska fortsätta med klimatinvesteringsprogrammet eller lägga ned det. Följer man majoriteten i betänkandet, som Sofia Arkelsten här argumenterar för och kommer att rösta för, avslutas den mest framgångsrika åtgärden den 31 december 2008.

Det stämmer att man inte kan göra en omställning hur många gånger som helst, men vi har ytterligare 38 miljoner ton koldioxid som vi ska ställa om. Då verkar det dumt att avstå från den viktigaste åtgärden. Sofia Arkelsten säger att vi ska ha stadsmiljöprogram som handlar om väsentligt mindre pengar. Hur många miljoner ton koldioxid tror du att stadsmiljöprogrammet kommer att nedbringa?

Anf. 47 SOFIA ARKELSTEN (m) replik:

Herr talman! Det är fascinerande att Anders Ygeman väljer att recensera min ödmjukhet. Det var lite otippat. Jag kommer att välja att inte recensera Anders Ygemans brist på ödmjukhet.

Vi kan välja mellan den strikt konservativa bevarandepersonen som Anders Ygeman uppenbarligen är, som säger att om ingenting förändras kommer allt att gå bra. Samma gamla program ska gälla hela tiden. Eller så kan man rösta på förslaget i betänkandet och hitta en förändringsbenä-

genhet, en utveckling, ett framåtsyftande anslag i klimatpolitiken. Det är naturligtvis det jag kommer att göra.

När det gäller hur många ton man kan spara på olika ställen finns det massor av utredningar. Jag har turen att sitta med i Klimatberedningen. Det kommer att bli mycket politik, skarpa förslag, och vi kommer att hitta en intressant utvecklingspotential. Utredningen kommer att presenteras i slutet av februari. Då är Anders Ygeman naturligtvis välkommen att ta del av den.

Det viktigaste är att vi kan välja att fortsätta som tidigare eller att växla upp och göra mer. Jag vill växla upp och göra mer. Därför hoppas jag att alla röstar för förslaget i betänkandet.

Anf. 48 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik:

Herr talman! Inte helt oväntat vill också jag tala om det lokala klimatinvesteringsprogrammet, Klimp, som ska skrotas. Vad Sofia Arkelsten än säger finns inga pengar till detta program efter nästa års slut.

Jag har hört i dag om klimatpaketet, och Sofia Arkelsten nämnde nyss kraftigt höjd satsning på klimatpolitik. Varför då skrota? Jag ställer samma frågor som Anders Ygeman. Han fick inget svar, och jag försöker se om jag kan få svar i stället. Vad är det som är dåligt med det program som har sparats så mycket på miljön i Sverige på de få åren sedan 2003 som det har funnits?

Om hållbara städer är en utveckling, en fortsättning, på Klimp:en, skulle jag vilja veta om det är så eller om den lite diffust uttryckt ska gå till vatten och avlopp. Det är naturligtvis också något städer mår bra av, men det har inte så mycket med klimatsatsning att göra. Om det är något ni byter namn på är det i så fall till namn med mindre pengar.

Vad är det förtäckta statsstödet med Klimp:en? Det var intressant att höra att det var ett förtäckt statsstöd eftersom det är fråga om statliga pengar. De ska gå till att spara klimatet. Är det i så fall något fult?

Anf. 49 SOFIA ARKELSTEN (m) replik:

Herr talman! Det var många frågor som kom från Wivi-Anne Johansson. När det gäller ordet statsstöd är det väl vad som avses när pengarna går rakt från staten till kommunerna. Det var ju kommuner som skulle söka de här pengarna.

Jag märker att det finns ett visst mått av politiskt nyspråk i Wivi-Anne Johanssons argumentation. Man kallar det att det här systemet "skrotas". Vi har kvar det ett år till, och sedan utvecklar vi det.

Jag svarar på samma sätt: Hur många gånger kan man göra en omställning? Det är det som är den absolut viktigaste frågan.

392 miljoner ligger nästa år. Jag kan passa på att berätta att det har varit ganska omfattande kritik när det gäller Klimp. Här låter det som att det är lyckoriket på jorden att det finns ett klimatinvesteringsbidrag att söka. Det finns naturligtvis massor av styrmedel, belöningar, handel med utsläppsrätter och andra möjligheter att genom information och kunniga kunder påverka våra utsläpp. Klimatinvesteringsprogrammet har varit en del, och nu går vi vidare. Vi växlar upp.

Anf. 50 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik:

Herr talman! Sofia Arkelsten och alliansregeringen får gärna säga att man vill ”utveckla” klimatinvesteringsprogrammet. Det säger Naturvårdsverket också, och vi håller med dem. Ingenting är statistiskt, utan man kan utveckla det. Men det är ingen utveckling att lägga 392 miljoner nästa år och 130 miljoner, som jag tror att det var, till hållbara städer 2009. Skulle det vara så otroligt mycket effektivare? Det var nämligen Konjunkturinstitutet som sade att man inte tyckte att det var tillräckligt effektivt. Däremot säger Naturvårdsverket att det var väldigt effektivt för miljöns skull.

Då undrar jag om det är för klimatets och miljöns skull vi ska ha program.

Jag vill fortfarande veta hur jag ska tolka det här med hållbara städer, Sofia Arkelsten. Vi kan inte ställa om hela tiden, utan det här är en utveckling. Talar vi om samma saker? Ska hållbara städer pyssla med ungefär de sakerna och vara en utveckling fast med mindre pengar än vad Klimp:en har haft?

Anf. 51 SOFIA ARKELSTEN (m) replik:

Herr talman! Det kommer många frågor från Wivi-Anne Johansson. Jag måste bara fylla på med en sak som jag glömde att säga i förra svaret, just när det gäller vatten och avlopp. Jag kopplar det på din fråga hur hållbara städer ska se ut.

Jag har en beskrivning av det här som du kan få av mig efteråt när vi är färdiga. Det handlar naturligtvis om så oglammiga saker som vatten och avlopp, och min favoritfråga, sopfrågan. När vi arbetar med klimat pratar vi om stora internationella traktat, men sedan kokar det ändå ned till de här riktigt handfasta frågorna.

Det handlar om att planera fram lokala lösningar. Men jag tror att man lurar sig själv ganska rejält, herr talman, om man som Vänsterpartiet beskriver enbart investeringsprogram och enbart pengar från staten som drivande i den omställning vi gör av vår ekonomi, våra städer och våra liv just nu. Det är att förenkla verkligheten, och det är lite tråkigt.

Det var en fråga till, om Konjunkturinstitutet, som hade sagt att en tredjedel av de olika investeringar som har gjorts kunde ha gjorts mycket mer effektivt. Jag har också sett annan information, om att rätt många av dessa investeringar hade gjorts ändå. Jag tror att ju fler styrmedel och ju mer vi funderar på hur vi ska komma vidare i miljöpolitiken, desto fler olika incitament kommer det att bli, alltså fler belöningar för att göra rätt. Jag tror att Klimp kommer att ha gjort sitt, och jag föreslår att vi går vidare med hållbara städer och hela den flora av olika styrmedel och belöningar som vi kommer att införa.

Anf. 52 CLAES VÄSTERTEG (c):

Herr talman! Det känns härligt att vara centerpartist i en alliansmajoritet och redan efter ett år kunna konstatera att vår politik för jobben och miljön gör skillnad.

Vi gick till val på att skapa ett bättre Sverige, ett Sverige där fler människor kommer i arbete och där frihet och öppenhet är en självklarhet, ett Sverige där miljöfrågan är en möjlighet till utveckling och förbättring, inte ett problem.

Ett drygt år har gått sedan vi fick möjligheten att genomföra våra förslag, och idéerna och resultaten har verkligen inte låtit vänta på sig. Vår miljöpolitik ger resultat.

Ett exempel som tydligt illustrerar miljöframgångarna är miljöbilspremierna, den premie som infördes av alliansregeringen i våras. Numera är var femte ny bil som säljs i Sverige en miljöbil. Det kommer inte att dröja länge innan en fjärdedel av alla nya bilar som säljs i vårt land är miljöbilar.

Det är glädjande att vara centerpartist och en del av en alliansmajoritet och kunna se den tydliga effekten.

Det är vår övertygelse att klimatfrågan ska föra oss framåt i utvecklingen och inte bakåt. Vi vet att bilen behövs och kommer att behövas i framtiden i ett avlångt land som Sverige, och den fyller en oerhört viktig funktion. Men bidraget till klimatförändringarna från bilen och från transportererna är ohållbart – det är där vi ska lägga krutet.

Då är det en klok och offensiv strategi att satsa på en premie som stimulerar fler människor att välja de bilar som i dagsläget är bäst för miljön. Kombinationen av en miljöbilspremie och en fortsatt skattebefrielse för förnyelse av bränsle har lett till att 2007 kommer att gå till historien som det år då det såldes mer etanol och biogas än någonsin förr.

Förnybara bränslen är en spännande sektor som spelar en viktig roll i klimatarbetet och en viktig roll i den omställning som måste ske. Vi har valt att satsa offensivt på att stärka marknaden för miljövänliga bränslen. 150 miljoner kronor har avsatts för nya tankställen för biogas, och det kommer att leda till att antalet tankställen tredubblas. Det är en tydlig effekt av vår politik.

Herr talman! Att lösa klimatförändringarna är en global angelägenhet som kräver globalt samarbete och gränsöverskridande lösningar. Det gäller för Sverige att vara en förebild och ett föregångsland som har energi och kraft att lyfta blicken och tänka framåt.

Det är glädjande med de resultat och de rapporter som har kommit från Bali om att man har nått en överenskommelse. Jag tänkte inte beröra det så mycket i mitt anförande, utan jag överlät det till dem som verkligen var på Bali och var med i diskussionerna, miljöminister Andreas Carlgren och min kollega Sven Gunnar Persson. Jag är helt övertygad om att de kan ge en bild av hur det var när man var mitt inne i förhandlingarna.

Herr talman! För mig, Centerpartiet och alliansmajoriteten är det ansvarsfullt och effektivt att föra en politik som innehåller ett tydligt klimatskattepaket, med bland annat höjd koldioxidskatt, höjt reseavdrag, höjd energiskatt på diesel och justerad fordonsskatt.

Det klimatskattepaketet som den här regeringen har lagt fram är det mest ambitiösa och mest omfattande som någon regering någonsin har klarat av att lägga fram. Det är det mest ambitiösa programmet. Det är vad jag kallar en tydlig miljöpolitik. Det kommer att leda till att det kommer att kosta mer för dem som använder bilar som släpper ut mer koldioxid, och det kommer att gynna dem som väljer att köra en miljöbil. Det är ett tydligt exempel på en politik som kommer att ge effekt.

Vi ser möjligheterna i de utmaningar vi står inför. Vi behöver visa att det finns möjligheter i utmaningen att ställa om till ett hållbart samhälle. Vi behöver verksamheter, konsumenter och andra länder som vill och

kan och som kommer att tjäna på att bli miljövänligare. Ekonomisk stimulans är en effektiv metod som kan snabba på övergången till mer hållbara alternativ och mer hållbara levnadssätt. Marknaden kommer att spela en viktig roll i arbetet med omställningen. Men där marknaden inte kan leda rätt eller tillräckligt långt måste politiken gå in och göra det.

Herr talman! Det är rätt spännande att lyssna på oppositionen i den här debatten. Först ska jag säga att det hedrar Tina Ehn att hon visar lite ödmjukhet inför diskussionerna kring Bali. Jag tycker inte att man ser det så mycket i de övriga delarna i oppositionen.

När jag tittar på oppositionens budgetalternativ är det precis likadant här som det var på det utgiftsområde som debatterades innan och som det är på alla utgiftsområden i budgetdebatterna, att det spretar något otroligt. Det går inte att se vad som är ert eventuella regeringsalternativ. Vi kan inte se vad det är för miljöpolitik ni skulle kunna föra, för det finns ingen samlad opposition.

Anders Ygeman, herr talman, efterlyser vad vi gör med de förslag som s har lagt fram. Han säger att de har lagt fram 100 förslag. Ja, det har de. Jag kan då avslöja att vi i Klimatberedningen sitter och hanterar de här förslagen på ett seriöst sätt, och vi vänder och vrider på dem så att vi når mesta möjliga klimateffekt och minskar koldioxidutsläppen så mycket som möjligt.

Det hade varit förmätet av oss från majoritetens sida att lägga fram en budget som hade innehållit detaljer för 2009 och 2010 samtidigt som vi har en klimatberedning där vi alla sju riksdagspartier sitter tillsammans och arbetar fram förslag.

Då hade klimatförändringen inte fyllt någon funktion. Det är just därför vi lägger tyngdpunkten på budgetpropositionen 2008 i förslaget. När det gäller 2009 och 2010 kommer mycket av det vi gör i Klimatberedningen att ligga till grund för ytterligare förslag i framtiden.

Herr talman! Sverige har genom alliansregeringen varit med och drivit fram en ambitionshöjning på klimat- och energiområdet inom EU. Det är en ambitionshöjning som är tydlig och nödvändig för att vi ska kunna komma till rätta med klimatförändringarna. Den innehåller bland annat ett mål att andelen förnybar energi ska öka till 20 procent i Europeiska unionen. För att vi i Sverige ska ha möjlighet att uppnå vår andel i detta mål kommer en ökad förnybar elproduktion från till exempel vindkraft att vara avgörande. Under året har antalet vindkraftverk i Sverige fyrdubblats, och nya projekt presenteras hela tiden runt om i landet.

Vi behöver också ha en förändrad lagstiftning i framtiden som gör det enklare och snabbare att komma fram med projekt, som exempelvis vindkraftverk, just för att påskynda omställningen.

Herr talman! När vi summerar detta första år som alliansen styrt Sverige kan vi konstatera att det har gjorts betydande satsningar på miljöområdet. 4,7 miljarder, som Sofia Arkelsten sade förut, är oerhört mycket pengar. Så mycket pengar som regeringen lägger på miljöområdet har ingen regering tidigare orkat med. Det är ett tydligt exempel på att det verkligen leder till förändring.

Samtidigt kan vi konstatera att fosfatförbudet blir verklighet, och genom Helcomöverenskommelsen får vi ett gemensamt tak för utsläpp av fosfor och kväve. Miljöbilspremierna är införda och ger effekt. Vi satsar på utvecklandet av hållbara städer, och Sverige har aktivt varit med och

bidragit till att EU numera har en klimatpolitik med tydliga mål om utsläppsminskningar.

En hållbar utveckling är ett tydligt mål för alliansen. Det innefattar både social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Den budget som vi kommer att fatta beslut om tar de första stegen mot att förstärka vårt ansvar gentemot kommande generationer. Förhoppningsvis kan vi i framtiden lämna över ett hållbart samhälle till kommande generationer.
(Applåder)

Anf. 53 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! Man ska ha respekt för sanningen och siffrorna. Det här är det mest ambitiösa klimatskattepaketet någonsin påstår Claes Västerteg. Det är samma osanning som Andreas Carlgren uttalade här i kammaren för ungefär ett halvår sedan. Vad bygger du det på, Claes Västerteg?

Ni höjer skatten på den miljövänligaste dieseln med 20 öre. Ni höjer 6 öre på koldioxiden. Under socialdemokratins tid vid makten höjde vi med stöd av Vänstern och Miljöpartiet miljö- och energiskatter med 17 miljarder kronor och sänkte skatten på arbete med lika mycket. Det är skyhögt över de summor du kan räkna ut även med den mest kreativa miniräknare.

Claes Västerteg, du säger att det inte har funnits en budget med fler miljöåtgärder än denna – eller något i den stilen. Jag har tagit del av dina beräkningar som jag begärt ut av Miljödepartementet. Varför har du inte räknat med stödet till energieffektivisering av offentliga lokaler på 2 miljarder i den budgeten vi lade fram? Varför har du inte räknat med effektivare energianvändning på 597 miljoner kronor, introduktion av ny energieffektiv teknik på 414 miljoner kronor, minskad energianvändning på 163 miljoner kronor och bidrag till förnybar energi på 148 miljoner kronor? Hade du räknat på det sättet hade du inte kunnat komma till den missvisande slutsats du har gjort.

Anf. 54 CLAES VÄSTERTEG (c) replik:

Herr talman! Jag kan bara konstatera att det klimatskattepaket som vi lägger fram i budgetpropositionen 2008 är det mest omfattande som någon regering har lagt under något enskilt år.

De 17 miljarder som Anders Ygeman talar om och de skatteväxlingspaket som genomfördes av den förra regeringen fanns där. Men när Anders Ygeman talar om 17 miljarder är det utspritt under ett stort antal år. Detta är det största enskilda klimatskattepaket som någonsin har lagts av en regering under ett enskilt år. Och när jag säger att det är den största satsningen på miljöområdet så är det det.

Anders Ygeman tricksar och bollar med siffror, men jag kan bara konstatera: Läs utgiftsområde 20, titta i tabellen – det står 4,7 miljarder – och titta historiskt! Det har aldrig lagts så mycket pengar på miljöområdet. Jag kan inte annat än att konstatera att det står så.

Anf. 55 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! Jag tror att det tyvärr är dags för Claes Västerteg att gå till optikern, för det är samma påstående som Carlgren hade. Optikern är den man får gå till om man inte ser det som står i tabellen.

Vi kan konstatera att vi hade väsentligt mer pengar till klimatåtgärder i vår budget än vad som finns i denna budget. Skälet till att du kommer fram till en annan slutsats, Claes Västerteg, är att du väljer att inte räkna med ett antal olika åtgärder. Jag nämnde dem, men du kommenterade dem över huvud taget inte. Det är flera miljarder kronor som du väljer att bortse från. Räkna man på det sättet är det klart att det blir som du säger. Men väljer man att räkna med det faktiska innehållet i budgeten blir utfallet ett helt annat.

Jag ska ge Claes Västerteg möjlighet att få höra listan igen. Den bygger alltså på det vi frågade Miljödepartementet om. Det saknas ca 2 miljarder, det vill säga stödet till energieffektiviseringar i offentliga lokaler. Stöd till effektivare energianvändning på 597 miljoner kronor, introduktion av ny energieffektiv teknik på 414 miljoner kronor, minskad energianvändning på 163 miljoner kronor och bidrag till förnybar energi på 148 miljoner kronor saknas likaså. Det är väl effekterna av det sistnämnda bidraget Maud Olofsson försöker rymma från när hon nu ska ha ett sämre beting för Sverige.

Anf. 56 CLAES VÄSTERTEG (c) replik:

Herr talman! Det vi debatterar i dag är utgiftsområde 20, och så mycket pengar som det läggs på miljöområdet i denna budget har det aldrig lagts. Vi kan alltid diskutera optiker, men det är tydligt för alla här att jag har glasögon. De är tämligen nya, och jag ser bra med dem. Det kan jag konstatera, för jag använder dem.

Man kan diskutera satsningar som har gjorts av tidigare regeringar. Det har gjorts i denna debatt tidigare också. Men inget är för alltid givet. Det var inte era satsningar. De var tidsbegränsade av tidigare regeringar också. Klimatinvesteringsprogrammet var tidsbegränsat av tidigare regeringar också.

Stå inte och prata om att det saknas pengar när detta budgetförslag de facto är det budgetförslag som innehåller mest pengar på miljöområdet någonsin!

Anf. 57 ANITA BRODÉN (fp):

Herr talman! Klimatmötet på Bali har i dagarna avslutats. Det var en klimatthriller som först mot slutet fick en positiv upplösning. Den var positiv i bemärkelsen att fler och viktiga länder fortsättningsvis finns med på tåget och att världens ledare tycks inse vikten av globala lösningar. Vi är alla medvetna om allvaret och att såväl nationella som internationella åtaganden krävs.

Jag vill ge vår svenska miljöminister en eloge för hans outtröttliga arbete med att både söka allianser och finna konstruktiva klimatlösningar. Det visar med all önskvärd tydlighet på regeringens ambition och vilja att medverka till en miljömässigt hållbar framtid för både våra barn och barnbarn.

Dagens betänkande *Miljö- och naturvård* har stor bäring på klimatmötet på Bali då dessa frågor är så sammanflätade med varandra. Regeringens miljöpolitik ska grunda sig på internationellt samarbete, och vi ska vara en drivande kraft i de globala miljö- och klimatförhandlingarna.

Folkpartiets positiva EU-inställning delas av hela regeringen, och vi ser EU som en otroligt viktig plattform också ur ett miljö- och klimatperspektiv.

Det som skiljer oss från delar av oppositionen är vår tilltro till EU-samarbetet, vår tilltro till entreprenörskap och marknad liksom vår tilltro till näringslivets vilja och möjlighet att delta i miljö- och klimatarbetet. Värt att notera i dagens betänkande är att Socialdemokraterna under endast två anslagsområden har liknande inriktning som sina kamrater. På 17 områden delar Socialdemokraterna regeringens uppfattning. Miljöpartiet och Vänsterpartiet har i stor sett samma tilläggssumma men mestadels inom olika områden.

Den största posten handlar om biologisk mångfald, 1,9 miljarder kronor, och den har redan tagits upp av föregående talare. Det är en post som inte minst Folkpartiet men givetvis också hela regeringen anser vara mycket viktig. Jag har tidigare i denna kammare påmint om att den biologiska mångfalden ger oss en buffert att mota klimatförändringarna. Inte minst därför är det angeläget att säkerställa mångfalden både nationellt och internationellt.

Att bevara, skydda, sköta och restaurera värdefulla miljöer för biologisk mångfald och friluftsliv är en liberal hörnsten. Skötselarbetet måste utvecklas och det lokala engagemanget tillvaratas. Det innebär nya verktyg, nya tankar, nya idéer, och det är ett arbete som redan pågår. Hade vi fortsatt arbetet med samma verktyg och i samma takt som den förra regeringen vet vi en sak med säkerhet, nämligen att vi inte skulle ha klarat måluppfyllelse inom den stipulerade tiden.

Jag vill kommentera några synpunkter från oppositionen. En del av kommentarerna kommer jag sedan att överlåta åt min kollega Lars Tysklind.

Först och främst: Den 1 juli 2007 trädde producentansvaret i kraft, vilket innebär att producenter kostnadsfritt ska ta emot uttjänta bilar. Socialdemokraterna vill fortsätta med en skrotningspremie och har lagt till ett nytt anslag på 40 miljoner. Det har de allra senaste dagarna kommit ytterligare 30 miljoner i denna fond. Då frågar man sig om Socialdemokraterna anpassar sig till den nya verkligheten eller om det gamla kravet kvarstår. Vägverket och Naturvårdsverket har för övrigt fått ett uppdrag att analysera eventuella behov av ytterligare åtgärder för att förhindra att uttjänta bilar dumpas i naturen.

Den andra delen jag vill lyfta fram handlar om klimatmärkning. Det togs upp i det förra betänkandet som vi diskuterade, och vi är alla överens om att det behövs. Skiljelinjen handlar när det gäller märkning om vem som ska ansvara. Regeringen är övertygad om att den effektivaste vägen är den frivilliga klimatmärkning eller totalmärkning som tas fram av aktörerna tillsammans. Där ser aktörerna det egna ansvaret, och också konsumentens ansvar finns med att söka.

Vänsterpartiet vill ha klimatanpassningsmedel. Det är en angelägen fråga som inte minst har tagits upp i Klimat- och sårbarhetsutredningens slutbetänkande. Det pågår precis nu ett remissförfarande. Sedan kommer regeringen i samband med klimatpropositionen att återkomma till denna angelägna fråga.

En annan fråga som också har tagits upp av flera talare handlar om klimatinvesteringsprogrammet, så kallat Klimp. Jag vill stryka under det

som Sofia Arkelsten sade om att Konjunkturinstitutet i sin bedömning har konstaterat att 33 procent, en tredjedel, av investeringarna inte har skett så effektivt som de borde ha kunnat göras. Vi måste ta till oss detta.

När vi från staten satsar medel måste vi hela tiden utvärdera och se till att man ska uppnå 100 procents effektivitet på de gjorda insatserna. Vi går vidare, precis som Sofia sade. Nu blir det nya inriktningar. Dessutom är det viktigt att påpeka att det är ekonomiskt att göra klimatinvesteringar och att satsa i ny teknik. Som en liten passus vill jag nämna passivhus. Här har man genom ett nytt byggnadssätt kunnat göra en otrolig insats för både klimatet och miljön samtidigt som det lönar sig ekonomiskt. Man får igen insatsen på ett fåtal år. Då behöver inte alla satsningar bidra, utan det finns andra incitament som kan få i gång satsningar. Det blir en vinn-vinn-situation.

Fru talman! Många av oss minns säkert kampanjen Håll Sverige rent och reagerar med ilska när vi ser nedskräpning ute i naturen. Det är därför otroligt värdefullt att det nu görs en öronmärkt satsning för att komma till rätta också med den här problematiken.

När jag lyssnade på Anders Ygeman hade jag tillfälle att se den klocka som nu är bakom mig. Jag kunde konstatera att efter nio minuter och 36 sekunder nämnde Anders Ygeman några punkter som Socialdemokraterna själva vill arbeta med. Han tog upp bioenergi och miljöbilar. I övrigt använde han sin tid åt klagovisor om vad den nuvarande regeringen gör för fel. Jag tycker att det hade varit värdefullt om Anders Ygeman hade använt mer av sin tid åt att presentera Socialdemokraternas program.

Jag vill därför redovisa några skarpa förslag från regeringen och alliansen. Nu har det lagts fram en proposition som ger tillåtelse till att man konverterar bilar till drift med alternativbränsle. Östersjööverenskommelsen har kommit med konkreta mål för länders minskning av fosfor och kväve. Det inträder ett förbud mot fosfättmedel. Detta kan utvecklas, men det är ett första viktigt steg som den nuvarande regeringen har tagit.

En klimatproposition är på gång, väl underbyggd av Klimatkommissionen men också av den parlamentariska klimatberedningen. Det är här, precis som Claes Västerteg påpekade, som vi tar vara på alla goda idéer från hela oppositionen. En hel del är under utarbetande – till exempel en skogsproposition, en områdesskyddsproposition och en havsproposition – med många konkreta åtgärdsförslag. Det har också påbörjats analyser av nya verktyg för att skydda skyddsvärd natur.

Fru talman! Jag började mitt anförande med att tala om Bali. Jag har ägnat min talartid åt svenska förhållanden, men jag vill ändå avsluta med en internationell utblick. Då vill jag landa i Bangladesh, både för att jag vill visa vårt gemensamma arbete och för att det är viktigt att när det är som mörkast ge en hälsning om ljus och värme. Detta kom i dubbel bemärkelse från Bangladesh.

Förra fredagen hade jag förmånen att tillsammans med fru talmannen möta en av de alternativa nobelpristagarna, Dipal Barua, från Bangladesh. Genom sitt företag Grameen Shakti – en avknoppning av Grameen Bank, som för övrigt fick Nobelpriset förra året – har Dipal Barua på kort tid installerat 120 000 solcellsanläggningar hos fattiga personer i de allra fattigaste delarna av Bangladesh. Det har skapat en ny livssituation med

bättre hälsa, då man slipper använda fotogen inomhus, och ljus över läxläsningböcker och symaskin.

Eldsjälar och ideella krafter, driftiga företagare och medvetna politiker som är beredda att fatta tuffa och långsiktiga beslut både nationellt och internationellt kan sammantaget ge en ljusnande framtid mitt i vintermörkret. Därför är det så viktigt med insatser för internationella klimatsatsningar och att vi nu också är med och arbetar för att stärka den internationella handeln med utsläppsätter och är med och utvecklar mekanismer för ren utveckling.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga motioner.

(Applåder)

Anf. 58 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Fru talman! Jag tar mig friheten att inledningsvis snabbt svara på Anita Brodén's frågor.

Om det är de nationella målen som riksdagen har slagit fast som Anita Brodén talar om så är kontrollstationens uppfattning att detta mål kommer att uppnås utan vidare åtgärder. Om det är 25-procentsmålet som vi lade fram här i kammaren som Anita Brodén talar om var det meningen att vi skulle fylla på med en väldig massa åtgärder. Det gör vi också i våra klimat- och energimotioner – över 100 åtgärder.

När det gäller skrotningspremien tror jag tyvärr inte att ens den ökning i fråga om pengar som finns i den socialdemokratiska budgeten kommer att räcka. Så även om det tillförs medel tror jag att man kommer att vara tvungen att tillföra ytterligare medel över tiden framöver.

Detta är klara och raka besked.

Det skulle vara bra om Anita Brodén kunde svara på frågor om ersättning för Klimp:en. Det finns ansökningar på över 9 miljarder kronor när det gäller Klimp, och ni satsar i runda slängar 350 miljoner på ett stadsutvecklingsprogram. Frågan är: Var kan man söka pengarna? Klimp sparade 1,8 miljoner ton koldioxidekvivalenter. Om ert projektprogram nu kommer att bli ”hundra procentigt effektivt”, hur mycket koldioxid tror du då att det kommer att spara? Jag tror att om man satsar en tredjedel så mycket pengar finns i alla fall risken, även om man gör det ”hundra procentigt effektivt”, att det inte sparar lika mycket koldioxid som Klimp:en gör.

Jag har en sista fråga. Anita Brodén säger: Vi bereder alla era förslag i Klimatberedningen. Det är ju gentilt. Men om alla klimatförslag ska beredas där, varför bereder ni då inte era egna förslag där?

Anf. 59 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Fru talman! Jag ska börja där Anders Ygeman slutade. Vi lyssnar, vi tar till oss, och sedan kommer det att bli en klimatproposition. Men i den här Klimatberedningen finns alla möjligheter för alla sju partier att diskutera dessa frågor och komma med goda idéer. Utgångspunkten är de goda, de bästa och de effektivaste idéerna.

25-procentsmålet kommer också att tas upp i klimatpropositionen, Anders Ygeman. Då får vi se vilken procentsats som vi landar på. Det vet vi inte i dagsläget. Det kan hända att vi efter den 23 eller 26 januari kan

få en indikation från EU då bördefördelningen kommer att presenteras. Där kan man också se en del av vårt arbete.

Nu pågår så otroligt mycket, alltifrån Baliförhandlingarna till EU-förhandlingar och till nationella förhandlingar. Här kommer vi gemensamt att komma med ett bra och genomtänkt förslag som hela tiden grundar sig på fakta så långt som vi i dag vet.

Jag fick ett klart besked i fråga om skrotningspremien, nämligen att även om det kommer 30 nya miljoner kommer Socialdemokraterna att stå fast vid sitt extra anslag på 40 miljoner.

När det gäller Klimp var frågan var någonstans man ska söka pengar. Då blir min motfråga: Varför måste man alltid söka statliga pengar? Det är väl det som är en inriktning. Vi måste väl ha tilltro till att det här finns ett fantastiskt entreprenörskap och en vilja att söka olika tekniska lösningar och att också starta företag där man kan sälja sina goda idéer. Det är de goda tekniska idéerna som efterfrågas världen över.

Anf. 60 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Fru talman! Det handlade om var någonstans man skulle söka pengar när ni skulle ersätta Klimp:en. Anita Brodén talade i sitt anförande om de bidrag som skulle bli så mycket effektivare. Det var min första fråga.

Den andra frågan handlade om hur mycket koldioxid som man skulle spara med de nya programmen. Klimp:en sparade 1,8 miljoner ton koldioxidekvivalenter, den enskilt effektivaste klimatåtgärden som vi har haft i Sverige.

Du säger att ni lyssnar och tar till er. Sanningen är att ni avslår och lägger ned. Ni avslår varje skarpt förslag från oppositionen. Ni lägger ned de effektivaste verktygen.

Då har jag en fråga. När ni har avslagit och lagt ned, hur många miljoner ton kommer ni att spara med det som ni ska ersätta Klimp:en med, dessa stadsförnyelsepengar?

Anf. 61 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Fru talman! Jag tror inte att vi behöver fnysa åt stadsförnyelsepengar. Vi vet att flertalet människor bor i de stora städerna. Här handlar det om allt från byggnation till transporter och hur vi hanterar vårt gemensamma avfall. Det gäller en helhetssyn på detta. Varje insats som vi kommer att göra kommer att granskas mycket noga. Målet är nämligen inte enbart att spara på det sätt som vi gör i fråga om nuvarande Klimp, utan meningen är att vi tvingas gå vidare. Det kan inte vara ribban, utan vi höjer ribban. Vi är tvingade att höja ribban. Det handlar om dig, mig och oss alla som enskilda personer. Vi behöver också se hur vi hanterar våra personliga klimatutsläpp. Här kommer det att vila på oss personligen, på oss nationellt och givetvis inom EU och när det gäller internationella åtaganden. Målsättningen är mycket hög, fru talman. Vi har ett stort ansvar.

Jag är övertygad om att Andreas Carlgren kommer att informera oss en hel del om hur viktigt detta är efter sitt besök på Bali.

Anf. 62 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Fru talman! Jag yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande.

Jag vill inledningsvis lyfta fram värdet av Balikonferensens överenskommelser. Från det att internationella avtal har omfattat en mindre del

av världens utsläpp kommer de nu att omfatta alla utsläpp genom att de överenskommelser som nu har slutits visar på en väg framåt 2009. Det definieras hur denna väg ska se ut – när mötena ska börja och vilka områden som ska omfattas av en sådan överenskommelse, tidsplan och byggstenar. Precis det var tanken med Balimötet.

Kyotoprotokollets länder, de länder som har gjort åtaganden i Kyoto-protokollet, har, vilket inte är så känt, kommit överens om att man ska minska sina utsläpp med 25–40 procent fram till 2020.

Fru talman! Kampen mot klimatförändringarna är per definition en global angelägenhet, inte i första hand en nationell. Sverige släpper ut 0,2 procent av världens växthusgaser. Men det är viktigt att vi tar vårt ansvar. Det är inte i första hand en storregional uppgift och angelägenhet. EU är på väg mot att släppa ut sammanlagt 10 procent av världens globala utsläpp av växthusgaser. Men EU ska fortsätta att gå före och ta sitt ansvar.

Jag hade förmånen att få vara på Bali för att uppleva komplexiteten i den här typen av förhandlingar och att få lyssna till skarpa inlägg från Fijjiöarnas miljöminister som sade: Här handlar det inte om några små anpassningar hit och dit, utan det handlar om huruvida vårt land ska dränkas i havet eller inte.

Vi fick lyssna inte så mycket till men hur USA:s förhandlare agerade, om hur livrädda de är för konkurrensen från Kina och Indien i en situation då de har det väldigt darrigt på den finansiella marknaden och har dåligt självförtroende för sin industri. Det är inte på något sätt en ursäkt men något som komplicerade det hela.

Vi fick lyssna till ett ohotat ledarskap från EU – ett ledarskap som går före, som driver på och som hela tiden har legat i frontlinjen men ett ledarskap som ibland också liksom måste vänta i steget för att få med alla på vägen mot gemensamma mål. Det var vad EU var tvunget att göra under devisen: Alla ska med på åtgärdståget – mot konsekvenserna av klimatförändringarna!

Jag kan känna en besvikelse över att världssamfundet inte redan nu gett en starkare respons på alla vetenskapliga rön. Jag är besviken över att det inte blev mer konkreta åtaganden i form av sifferstatta mål och delmål.

Då kan vi välja att samlas med likasinnade framför spegeln och stå där och göra fina rörelser eller, som en del gör, ha fåktövningar och tycka att vi är så himla duktiga, vackra, fina, smärta och muskulösa. Eller också kan vi samlas i vår lilla supporterklubb och trimma hejaramsorna. Dock är det i de ibland väldigt smärtsamma och svåra mötena med andra perspektiv och utgångspunkter som resultatet nås, som de verkliga stegen framåt tas. Vi får säkert så småningom här höra mer om Bali.

När det gäller de olika anslagsposterna och nivåerna i budgeten har väl redan väldigt mycket sagts, så jag hänvisar till vad mina allianskamrater har uttryckt.

Jag är glad över de satsningar på klimatet och havsmiljön som finns i budgeten och över arbetet med nya effektiva metoder för att bevara den biologiska mångfalden. Jag är också glad över att vi tar vara på de bästa bitarna i det gamla klimatinvesteringsprogrammet, som jag har tyckt blev bra, för att sedan gå vidare framåt. 2008 är klimatinvesteringsprogrammet ograverat kvar.

Vidare gläds jag över de tillkännagivanden som utskottet utifrån Riksrevisionens genomgångar gemensamt gör om genmodifierade organismer:

- att regeringen måste tydliggöra och komplettera regelsystemen för genmodifierade organismer i foder, livsmedel och industriråvaror och
- att myndigheternas tillämpning av reglerna för etiska bedömningar och riskbedömningar vid prövning av ärenden som rör GMO ska skärpas.

Men vårt arbete med miljöfrågor får inte stanna vid några miljoner hit eller dit i anslagsposter i budgeten. Jag tror att utskottet har stora utmaningar framför sig.

För det första tror jag – det här har Miljöpartiet någon gång framfört, och jag tycker att det ligger väldigt mycket i det – att vi måste fundera på om den definition och den tillämpning av begreppet ”hållbar utveckling” som vi för närvarande använder där vi jämför ekologisk, ekonomisk och social utveckling verkligen ska gälla för framtiden.

Jag tror att det är dags att fundera på om inte den ekologiskt uthålliga utvecklingen måste ligga till grund för övriga resonemang. Vi håller ju sakta men säkert på att såga av den gren vi sitter på. Vi behöver återigen erövra de grundläggande förutsättningarna för livet på vår planet.

För det andra tror jag att det är viktigt att vi börjar värdera ekosystemstjänsterna – den andra stora utmaningen. Vi vet ju att två tredjedelar av ekosystemen är stressade och hotade. Vi behöver värdera dem, sätta pengar på dem så att säga och också ta konsekvenserna av den här stressen och det här hotet.

För det tredje behöver vi satsa mycket mer pengar på forskning och utveckling, även om det naturligtvis redan finns mycket kunskap. Också när det gäller tillämpningen behöver det ske saker.

Det här är framtidsfrågor.

Östersjön behöver mer av alternativa drivmedel. Frågan om kemikalerna och läkemedelsutsläppen i vattnet är också oerhört viktig för framtiden.

Helt kort skulle jag också vilja säga att uppföljnings- och analysgruppen håller ögonen även på UO 20. Vi återkommer i det avseendet, särskilt vad gäller havsmiljön. Jag tror nämligen att det är viktigt att också granska de nya satsningar som regeringen nu gör. Kommer insatserna att få avsedda resultat? Det kommer vi att särskilt kika på.

Det är viktigt att vi tydligt kan se vad som är insatser och resultat respektive omvärldsfaktorer även när det gäller UO 20 och havsmiljön.

Arbetet med att förbättra miljön måste kraftfullt drivas framåt globalt – i Europa, nationellt och lokalt – och inte minst på det personliga planet där insatser som var och en av oss gör faktiskt gör skillnad.

(Applåder)

Anf. 63 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Sven Gunnar Persson för ett bra tal och för en balanserad bild av förhandlingarna på Bali – en bild som ligger mycket nära den bild jag har. Jag har inte som du haft möjlig-

het att följa förhandlingarna på plats. Men jag är glad över att du för fram den så som du gör.

Jag hade egentligen inte tänkt begära replik. Men på slutet hörde jag dig säga att du gläds över de nya former för att stödja biologisk mångfald som finns omnämnda i budgetbetänkandet. Då blev jag lite nyfiken. Jag måste ha missat dem när jag läste igenom vad som sägs om de nya formerna. I mitt tal efterfrågade jag just de nya formerna, så du kan kanske utveckla vilka de är. När jag läser i budgeten finns det just inga nya former. Det finns en ny form av nedskärning med 50 miljoner men inga nya former av åtgärder.

För ordningens skull vill jag också fråga om en annan sak. Dina borgerliga alliansvänner här har inte klarat att svara på frågan om hur mycket koldioxid de tror kan sparas på Klimp:ens fortsättning. Kanske beror det på att jag frågade om ton. Därför frågar jag i stället: Hur många kilo koldioxid tror du att man kan spara genom den uppföljare till Klimp:en som ni presenterat i samband med den nedläggning av Klimp:en som sker vid nästa årsskifte?

Anf. 64 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Anders Ygeman uttalade tidigare ett behov av glasögon för att kunna läsa tabeller. Jag är kanske beredd att låna ut min hörapparat så att herr Ygeman kan återge mig rätt. Jag sade att jag är glad över angivna arbete med att ta fram nya effektiva metoder för att bevara biologisk mångfald. Så sade jag.

Det där tycker jag är viktigt. Vi som rör oss ute bland människor inte minst där flera generationer brukat skogen och arbetat med skogen vet vilken förtvivlan som finns på många håll över det sätt på vilket det här arbetet bedrivits – ett uppifrånperspektiv. Många generationers lokala skogsägare och markägare som arbetat hårt med bevarandet av biologisk mångfald och brukandet av skogen har inte respekterats.

Vi tror att det finns lika bra och även bättre sätt att klara detta. Sådana exempel kan, som bland annat Sofia Arkelsten nämnt, möjligen hämtas från Finland.

Som Anders Ygeman mycket väl vet kommer Klimp:en att fortsätta under 2008 – många bra projekt och säkert också en del mindre bra.

Men under början av året – jag vet inte om miljöministern kan svara på det – kommer också tillämpningsföreskrifterna, föreskrifter för hur ansökningarna ska ske när det gäller det nya projektet för hållbara städer och vilka åtgärder som ska vidtas. Då kan vi återkomma till de mer exakta siffrorna på hur mycket koldioxid det kan spara.

Anf. 65 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Fru talman! Om jag hörde fel måste jag be Sven Gunnar Persson om ursäkt. Jag kan i så fall konstatera att vi ändå är överens om att det inte finns några nya åtgärder i budgeten för att klara den biologiska mångfalden. Vi får ge oss till hän när det gäller de åtgärderna. Men besparingarna finns redan nu och kommer att genomföras.

På samma sätt är det tyvärr med Klimp:en. Man börjar med att göra sig av med den enskilt verkningsfullaste åtgärden, som har gjort att det gått att spara uppemot 2 miljoner ton koldioxid. När vi frågar vad man ska ersätta det med, hur många kilo det kommer att spara, vet man inte.

Det rimliga vore att man först tog reda på hur ersättningen ska se ut, eller till och med hur förstärkningen skulle se ut, presenterade den och sedan beslutade om att lägga ned. Men vi får väl följa diskussionen vidare.

Jag misstänker att när man skär ned anslagen så kraftigt blir det också en nedskärning i hur många miljoner ton koldioxid det går att spara. Jag hoppas att jag på den punkten har fel.

Anf. 66 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Anders Ygeman får väl när det gäller den biologiska mångfalden trösta sig med att det i budgeten för 2008 finns nästan 2 miljarder kronor för att genomföra åtgärder. Det kommer även fortsättningsvis att kanske vara den största anslagsposten i regeringens budget för åtgärder för biologisk mångfald. Systemen, tekniken och metoderna kommer att utvecklas. Jag hoppas att du kommer att vara glad för de nya effektiva metoder som kommer fram.

När det gäller Klimp tar vi vara på det bästa, det mest effektiva, och fortsätter men gör det under en ny rubrik. Det kan inte vara så förfärligt farligt att döpa om saker och ting och ta vara på det bästa ur det som varit för att göra en nystart. Jag är övertygad om att det nya systemet kommer att göra att koldioxidutsläppen minskar avsevärt.

Anf. 67 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru talman! I natt kom jag hem från Bali. Där hade vi varit med om ett genombrott. Det var det. Vi kan se tillbaka på ett år som har varit omvälvande för världen. FN:s generalsekreterare kunde för någon månad sedan konstatera att FN:s klimatpanel hade lämnat sin sista rapport för den här omgången och konstaterade att världen står vid randen av en katastrof. Vetenskapen, sade han, har visat vad som krävs. På Bali måste de politiska ledarna ge svaret.

Den som var med och upplevde dramatiken på plats kunde verkligen konstatera att i några dagar och inte minst några dramatiska timmar sista dagen stod det sannerligen och balanserade om igen vid randen av en avgrund, den här gången beträffande det politiska svaret. Men vi lyckades i, får man säga, de skälvanande slutminuterna vända det i en stor framgång.

Vad var det då vi åstadkom jämfört med det som jag å regeringens vägnar före Bali presenterade att vi ville åstadkomma? Först och främst har vi angett utgångspunkten för vilka utsläppsminskningar världen ska sikta mot. Det är klart och entydigt i det vetenskapliga underlag som FN:s klimatpanel har bekräftat. Dessutom har USA ensidigt och officiellt deklarerat att de siktar på att världen som helhet ska minska sina utsläpp till 2050 med motsvarande en halvering. Det ligger inom ramen för IPCC, även om IPCC också har alternativ där man minskar än mer. Kyotoländerna tog beslutet att minska industriländernas utsläpp med mellan 25 och 40 procent till 2020, alltså inom tolv år. Det väsentliga var att det var beslut som också Japan, Ryssland och Kanada ställde sig bakom.

Vi välkomnar den omsvängning USA har gjort. Vi ser fram emot att förhandla kommande mål med en ny president i USA.

Det vi också har åstadkommit är att vi precis som vi önskade har pekat ut byggstenarna för en ny klimatöverenskommelse, där det kanske allra mest väsentliga är att i-länderna – det har vi gemensamt klargjort –

ska genomföra utsläppsminskande både åtaganden och åtgärder. Detta står även Amerikas förenta stater bakom. Det ska vara utsläppsminskningar som kan mätas, som kan rapporteras och kontrolleras. Också USA ställde tillsammans med övriga länder upp på att de ska vara kvantifierbara mål för utsläppsminskningarna och att man ska säkerställa jämförbara ansträngningar mellan industriländerna.

Å andra sidan blev också u-länderna fram och för första gången bekräftade att man ska genomföra utsläppsminskande åtgärder som också de ska kunna mätas, rapporteras och kontrolleras och dessutom kombineras med stora insatser för både teknikutveckling och teknikutbyte. Stora insatser för finansiering och stora resursöverföringar kommer att behövas från i-länderna till u-länderna, och där ligger det nu som en utgångspunkt i de kommande förhandlingarna för en fullständig kommande klimatöverenskommelse.

Avskogningen blev en stor fråga på Bali. Också där lyckades konferensen att komma till slutsatser som samlade världens länder, liksom insatserna framåt. Vi har nu antagit en färdplan för klimatförhandlingarna från Bali till Köpenhamn som innebär att vi fördubblar intensiteten i förhandlingarna. Till exempel kommer minst dubbelt så många förhandlingsmöten att genomföras jämfört med tidigare.

Vi enades om ett gemensamt slutår, 2009. Det innebär att Sverige kommer att ha det stora ansvaret som ordförandeland i EU hösten 2009 att vara med och förhandla fram den då långt större och mer komplicerade stora globala klimatöverenskommelse som måste bli resultatet.

Vi kan för svensk del konstatera att det var vid mötet i Riksgränsen som man för första gången i internationella sammanhang talade just om färdplanen från Bali till Köpenhamn, det som nu kallas The Bali Road Map. Till sist bekräftade mötet att förhandlingarna i och med detta möte har startat. Mandaten är givna, och nu gäller det hela den kommande globala klimatöverenskommelsen.

Om vi tar vara på det här kan vi komma att skriva klimathistoria. Chefen för FN:s klimatsekretariat Yvo de Boer sade att klimatfrågans Berlinmur har fallit. I en mening är det sant därför att USA, Kina, EU och Indien för första gången är överens om samma färdplan. Det innebär att vi nu går bortom Kyotomotsättningarna och att vi gemensamt kan sikta mycket högre än tidigare. Inom Kyoto siktades på 30 procent av världens utsläpp, en minskning av våra utsläpp med 5 procent. Nu siktar vi på 100 procent av världens utsläpp, och utsläppsminskningarna är långt större, tiofaldig ökning och därtill, i enlighet med det underlag FN:s klimatpanel har gett oss.

Det här skickar naturligtvis en budkavle till vart och ett av världens länder. Och låt det inte var någon tvekan om att Sverige ska genomföra sin andel av klimatminskningarna i världen. Dessutom ska vi självklart vara en internationell förebild och föregångare. Det är alliansregeringens mål, och vi siktar mot att det också ska vara hela den svenska politikens mål.

Vi välkomnar de grundläggande tankar som beskrevs en gång i Oljekommissionen om att göra Sverige till ett oljeberoende samhälle. Vi siktar på att Sverige dessutom ska vara klimatneutralt. Vi ser också framför oss visionen av en fossilfri grön ekonomi i snabb utveckling och tillväxt som bygger på hållbara resurser, just det som kommer att vara en

del av kärnan i framtidens uppgifter. Jag vill gärna instämma med dem som säger att detta också kräver att vi ändrar en del grundläggande system.

Vi kommer att behöva utveckla energisystemet. Vi kommer att behöva utveckla och också vidareutveckla trafik- och transportsystemen för att vartefter klara de stora målen. Därför kräver detta långsiktighet. Det kräver breda lösningar i Sverige. Det kräver engagemang från näringslivet, teknikutveckling, teknikutbyte med hela omvärlden. Det kräver stora exportsatsningar. För detta kommer vi att behöva samla hela landet och också hela politiken.

Som jag många gånger har konstaterat siktar vi nu på samling, på att få bort motsättningarna också i Sverige. Jag ser fram emot att Klimatberedningen i slutet av februari kan lämna ett förslag, och jag hoppas att det kommer att finnas bred politisk uppslutning bakom många, konkreta och kraftfulla åtgärder som uppfyller de nationella mål som Sverige ska sätta upp.

Detta är en rimlig fråga att ställa också till Sveriges riksdag: Om nu USA, Kina, Indien och EU kunde enas på Bali, varför skulle då inte vi kunna klara det här i Sverige? Det blir lite av en annan värld att lyssna till en svensk budgetdebatt. Här har det från en del handlat om att samla helst komprometterande citat och bevisa att det som görs är dåligt. Jag vet att det inte alltid är roligt att vara i opposition, men man behöver ju inte visa det så tydligt.

Medan människor i samhället frågar sig vad de kan göra för att minska utsläppen och rädda klimatet, finns det de här som i första hand läser opinionsundersökningar och klagar på regeringen. Det kanske är ett lite annat fokus, för att uttrycka det milt. Jag vill i all vänlighet säga till Anders Ygeman att det finns program på radion som samlar gamla önskepriser, ett heter Skivor från Vetlanda. Jag tror att det är nedlagt. Men mitt tips till Anders Ygeman är: Byt manus nästa gång! Du har kört dina poänger bra många gånger nu. Vi har hunnit lägga fram nya förslag i stora lass, medan du fortfarande kör dina gamla citat, så förnya dig till nästa gång. Det är en uppmuntran.

Klimatskattepaketen genomförs nu, och det är sant att i sin omfattning är klimatskattepaketen större än något av de skattepaket som lades fram under ett enskilt år under den gröna skatteväxlingen. Omfattningen är 3,54 miljarder under ett år. Nu välkomnar jag Anders Ygemans besked om vilket år det var mer. Du tyckte dig sitta inne med ett svar. Ge mig året. Jag ska välkomna det i så fall.

Det andra är att vi fokuserar på de områden där klimatskatterna mycket tydligt får störst effekt. Och lägg märke till att vi inte gör några undantag för industrin genom att lägga bördan på hushållen, som gjordes under den förra skatteväxlingen.

Dessutom flyttar vi skatten på diesel och lägger skattebördan från bilen till det som förorenar, det vill säga bränslet. Dessutom sänks fordons-skatten ytterligare något för nya dieslbilar för att stimulera den renaste tekniken.

När det gäller klimatmiljarden satsar vi nu ännu mer resurser på förnybara bränslen. Vi lägger ännu mer pengar än tidigare på forskning för nästa generations teknik när det gäller förnybara drivmedel, vi satsar mer på energieffektivisering och vi gör stora satsningar på hållbara städer –

bara för att ge lite av perspektivet. En av tankarna där är att lägga grunden för stora tekniksatsningar och exportsatsningar.

I Kina kommer man de närmaste åren att genomföra ett av de största bostadsbyggnadsprogrammen i världens historia. Kan man där åstadkomma tillräckligt mycket av miljövänlighet, energieffektivisering och hela systemlösningar betyder det oändligt mycket mer för klimatet än i stort sett det mesta andra. Vi satsar mer på internationellt klimatarbete.

Vi gör satsningen på miljöbilar. Försäljningsrekord slås månad efter månad. I november var mer än var femte bil som såldes en miljöbil.

När det gäller trafiken vidtar vi de åtgärder som krävs på kort sikt med klimatskattepaketet, men vi förbereder också skärpta avgaskrav inom EU. Vi satsar mer pengar på kollektivtrafiken. Vi fortsätter med skattebefrielsen. Och etanolförsäljningen slår också den rekord månad efter månad. Vi satsar pengar på biogasumpar, och pengarna räcker till en tredubbling av antalet pumpar. Vi förbereder en storsatsning på vindkraften. Från att ha haft en utbyggnad i snigelfart kommer vi att gå om Danmark i storlek. I år kommer vi att klara fyra gånger mer än vanligt. Vi förbereder stora förenklingsinsatser.

Det går att fortsätta att räkna upp åtgärder därutöver som vi genomför, som ett nytt anslag till havsmiljön – en halv miljard under hela perioden och hundra miljoner nästa år. Vi har redan genomfört ett fosfatförbud i tvättmedel. Vi har tillsammans med Östersjöstaterna beslutat om en aktionsplan för Östersjön. Höjda krav på statens inköp av miljöbilar är genomfört. Vi har genomfört trängselavgifter i Stockholm. Vi har dessutom i omgångar lagt mer pengar för pilot- och demonstrationsprojekt för biodrivmedel och för forskningsinsatser både tillsammans med näringslivet och tillsammans med USA. Vi har genomfört nätverk för vindbruk. Vi har gjort en stor satsning på bioenergi i jord- och skogsbruk. Vi fortsätter satsningen på gröna elcertifikat. Låtsas inte att det var något som infördes ensamt av Socialdemokraterna! Vi har miljön som en av tre huvudprioriteringar för biståndet. Dessutom satsar Sida detta år 100 miljoner kronor på miljön som ett prioriterat biståndsområde. I landsbygdsprogrammet genomförs satsningar på miljö- och landskapsåtgärder med uppemot 3 ½ miljard per år. Forskningsinsatserna har redovisats här. Totalt sett avsätts i statens budget för miljörelaterad forskning mer än 1 miljard kronor per år. Så sluta att säga att det inte genomförs åtgärder!

Konkret när det gäller Klimp satsar regeringen 392 miljoner kronor på detta anslag för 2008. Om jag inte har missförstått det hela kommer riksdagen att bekräfta det beslutet.

Sluta nu att låtsas att vi har avskaffat något som ni införde! Sanningen är den att den förra regeringen införde ett tidsbegränsat program till vilket aldrig mer pengar tillfördes än till 2008. På denna punkt har ni inte tagit ett enda nytt beslut. Ni bekräftar bara de ni förberedde. De riktiga pengar som ni hade i regeringsställning använde ni aldrig till att prioritera detta. Det är bara de låtsaspengar som ni har i oppositionen som ni har satsat.

Anders Ygeman har under hela debatten i dag frågat: Vad gör ni som kompenserar den minskning som detta åstadkommer? Han jämför då ett antal års investeringsprogram. Jag kan räkna upp ett beslut som den här regeringen har fattat som ger större utsläppsminskningar, nämligen begränsningen i tilldelningen av utsläppshandeln. Bara detta enda beslut

begränsar utsläppen med 2 miljoner ton. Så var det med den frågan som Anders har ställt här hela dagen.

Dessutom: Sluta att sprida felaktigheten att vi av EU skulle ha begärt mer utsläpp! Till och med Miljöpartiet har slutat att göra det felaktiga påståendet. Detta dementerades för snart ett år sedan.

För däremot en seriös debatt! Vi är villiga att ta den. Vi säger inte nej till investeringsstöd för till exempel introduktion av ny teknik. Men vi har ju en gemensam frågeställning när Konjunkturinstitutet visar att 40 procent av pengarna i klimatinvesteringsprogrammet kunde ha använts mer effektivt.

De visar i sin utvärdering att var tionde krona gick till administrativa kostnader. Då kan svaret inte bara vara att vi fortsätter som förut. Vi vill gärna titta tillsammans om det finns en bättre metod. Låt oss titta på det i Klimatberedningen.

Det har frågats mycket om biologisk mångfald. Jag kan bara konstatera att två femtedelar av den totala miljöbudgeten handlar om biologisk mångfald. Anslaget har ökat från 1997, då det var 350 miljoner kronor, till 2007, när det är 1,9 miljarder. Det är alltså en oerhörd ökning av anslaget som har skett. Nästa år kommer vi att minska med en liten del av detta. När det gäller 99 procent av anslaget stöder Socialdemokraterna i själva verket regeringens budgetförslag under den här mandatperioden. Större än så är inte skillnaderna.

Vi genomför dessutom nya åtgärder. Vi ger nu Naturvårdsverket och länsstyrelserna i uppdrag att skydda de mest hotade skogsområdena dels genom att i ökad utsträckning använda naturvårdsavtal, dels genom att prioritera de särskilt skyddsvärda områden som redan har pekats ut i inventeringarna. Vi lägger dessutom uppdraget att förbättra dialogen med de berörda lokala samhällena och markägarna, ofta de små skogsbrukarna, på plats. Vi förbereder dessutom ett antal nya förslag, till exempel med anknytning till det som kallas den finska modellen där man inför fler skyddsformer och ger större möjligheter för enskilda brukare att välja. Vi ser också över möjligheterna att använda statens markinnehav bättre.

Låtsas inte att vi inte gör något. Också där gör vi någonting.

Låt mig till sist konstatera att när riksdagen kommer att besluta om tillkännagivanden om GMO ser jag fram emot att denna regering ska ta sådana tillkännagivanden på mer allvar än vad den förra regeringen brukade göra. Jag välkomnar det som Sven Gunnar sade på denna punkt. Låt det inte vara någon tvekan. Det finns etiska avvägningar. Det finns långsiktiga miljökonsekvenser där vi kommer att behöva öka kunskaper och insikter och ta vara på detta i det kommande arbetet. Därför har vi också gett uppdrag till Naturvårdsverket och Jordbruksverket att se över vad detta innebär i förhållande till miljömålen.

I ett läge när två tredjedelar av ekosystemen i världen är hotade och när den stora uppgiften för svensk miljöpolitik i framtiden kommer att vara att se på ekosystemansatsen ser jag fram emot att vi kommande år ska lyckas riva den Berlinmur i Sveriges riksdag som innebär att man i första hand söker motståndarens fel i stället för att tala om vad vi gemensamt ska kunna göra för att klara de miljöutmaningar som ligger framför oss.

(Applåder)

Anf. 68 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Fru talman! Jag är inte riktigt säker på att miljöministrarnas ansats verkligen lägger grunden för att riva den där Berlinmuren. Jag hoppas att jag har fel.

Klimp läggs ned. Vi reserverar oss mot det. Vi anvisar mer pengar.

Om ni lägger 3,4 miljarder, och om det är mer – jag har inte tabellen med mig här i kammaren – men vi säger det för tillfället, har ni bara 14 miljarder kvar. Kom upp på banan! Vi lovar att fortsätta att stödja er om ni fortsätter med den politiken. Det är inga problem.

Har jag fel när jag säger att Maud Olofsson i Bryssel har krävt mindre tilldelning av förnybar energi än den kommissionen har sagt ber jag om ursäkt för det. Jag har inte uppfattat det så. Jag har inte uppfattat debatten så. Jag kan ha haft fel.

Miljöministern säger att ni inte gör några undantag när det gäller dieselskatten. Ni undantar jordbruk, skogsbruk och vattenbruk. Det är tre ganska tydliga undantag från dieselskattehöjningen.

Om det är så, som Andreas Carlgren säger, att ni verkligen menar allvar med samarbete, om ni menar allvar med att gå över blockgränser och om ni menar allvar med att riva Berlinmuren, hur kommer det sig då att sedan du var här i kammaren och läste upp din samarbetsinvt har ni inte gått med på ett enda förslag som vi har fört fram? Ni har inte varit beredda att kompromissa på ett enda område, trots att vi faktiskt har stött vartenda förslag som ni har lagt fram. Tror du att den ensidigheten är en bra grund att bygga ett ömsesidigt samarbete på?

Anf. 69 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik:

Fru talman! Anders Ygeman börjar med att säga att han inte är säker på om ansatsen räcker för att riva Berlinmuren. Men är det inte bra att säga vad du själv vill göra? Det kan du ju trots allt kontrollera.

Lägg märke till att vi har genomfört och fortsatt med rader av de åtgärder som Socialdemokraterna satte i gång. En del av dem hade vi redan gjort upp om med den förra regeringen. Många av dem genomför vi nu. Det ligger en gest redan i det. Det ligger en inbjudan i att föra den här diskussionen i Klimatberedningen. Missta er inte på det! Men för också diskussionen på allvar om de delar där förslagen brister! Jag hörde inte ett enda försök nu att fördjupa diskussionen om hur klimatinvesteringsprogrammen verkligen skulle kunna effektiviseras och hur vi skulle kunna ta vara på de synpunkter som de ansvariga myndigheterna har haft.

Låt mig ta några andra exempel i det som ni nu lägger fram. Ni vill satsa pengar på skrotningsfonden, som det mycket riktigt har talats om här, men de pengar som ni lägger till motsvarar 3 procent av de bilar som behöver skrotas ut som saknar katalysatorer. Ni vill sanera några av de 700 vrak som ni pekar på finns. Pengarna ni anslår räcker till mindre än ett vrak. Ni vill lägga miljarder på energiområdet. Där ligger de stora pengarna. Men ni preciserar inte hur åtgärderna ska gå till.

Poängen här är ju inte att överträffa regeringen i summor, utan det är att ha kvalitet på åtgärderna. Vi för gärna dialogen och kommer fram till gemensamma lösningar där. Men det är inte så enkelt att bara för att ni lägger fram 100 förslag har ni gett svaren.

Låt oss föra den diskussionen tillsammans. Låt oss se till att människor ute i samhället äntligen kan se att nu bråkar de inte i första hand, utan nu gör de. Och vi gör för fullt och vill fortsätta med det.

Anf. 70 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Fru talman! När det gäller bilskrottningsfonden tyckte jag att jag preciserade mitt svar till Anita tidigare. Det är nog för lite pengar för att klara uppgiften, men de är ändå mer pengar än vad regeringen har avsatt för uppgiften. Det räcker till några få bilar till. Men visst är det en sak som vi bör titta på, och vi kan titta på den gemensamt.

Det finns all anledning att lyssna både på den kritik som har funnits mot Klimp och på den väldigt positiva utvärdering som har funnits. Den diskussionen har varit väldigt svår att föra med en borgerlig majoritet som har velat lägga ned Klimp:en. Det är svårt att reformera någonting som inte finns. Varenda gång jag har varit här i kammaren har jag diskuterat att vi skulle kunna fortsätta med Klimp:en, men jag har hittills inte, varken i kammardebatten eller i någon av de voteringar som har skett när vi har reserverat oss, fått något stöd för att den ska finnas kvar. Men är ni beredda att backa där ska vi naturligtvis se till att reformera den. Jag hävdar inte, och det vill jag med bestämdhet säga, att Klimp är den perfekta åtgärden mot klimatproblemen. Däremot hävdar jag att det har varit en väldigt framgångsrik åtgärd. Det är kanske den åtgärd som mer än någon annan åtgärd har satt i gång klimatarbetet ute i vårt samhälle, i våra kommuner och företag.

Sedan saknade jag svar på frågan om jag hade fel i att Maud Olofsson begär att vi ska få en annan kvot på våra förnybara bränslen, ett lägre beting. Jag har hört dig tidigare i debatten säga att vi ska kräva starkare beting av andra länder.

Avslutningsvis vill jag säga att vi är beredda att samarbeta. Jag har sagt det varje gång. Vi har också i praktisk handling visat detta genom att vi, till och med när vi har kritik mot åtgärder som miljöbilspremien, ändå stöder dem i riksdagen och föreslår en reformering som ni väljer att avslå. Jag är beredd att fortsätta en konstruktiv dialog för att möta de klimatproblem vi står inför, men då krävs det också att majoriteten i riksdagen bjuder till. Det kan inte vara en ensidighet. Det måste vara en ömsesidighet.

Anf. 71 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik:

Fru talman! Jag tycker mig uppfatta en annan ton än i de här lite mer glättigt aggressiva tidigare replikerna. Det välkomnar jag.

Först vill jag när det gäller bilskrotning säga att det hänger ihop med spelreglerna på trafikområdet över huvud taget. Dessutom har vi nu åstadkommit ett fullständigt producentansvar som ersätter den tidigare typen av lösningar och gör att du som konsument kan lämna tillbaka din gamla skrotbara bil och veta att du inte som förr riskerar att behöva betala för det, beroende på vilken årsmodell du hade.

Vi inför dessutom både miljöbilspremie och höjning av koldioxid-skatten som gör att det lönar sig för dig att gå över till nyare bilar. Vi diskuterar gärna vidare med er om sådana långsiktiga insatser, inte bara kortsiktiga bidrag, utan långsiktiga system.

När det gäller skatteväxlingen vill jag bekräfta att vi gärna för en diskussion om den långsiktiga inriktningen. Vi är intresserade av att långsiktigt höja skatt på miljöförstöring och sänka skatt på arbete, precis som vi nu gör. Det finns inte något enskilt år där en större förändring har gjorts än detta.

När det gäller förnybar energi vill jag konstatera att vilket åtagande som det än kommer att sluta med i det paket som kommissionen kommer att föreslå, kommer det att under alla förhållanden fortsatt innebära en mycket stor utbyggnad av förnybar energi i Sverige, där vi kommer att ligga långt före övriga EU. Jag välkomnar det.

Till sist tycker jag när det gäller Klimp:en att det också är bra att föra en seriös diskussion om hur investeringsstöd ska kunna utformas effektivt. Men sluta nu med påståendet att vi lägger ned något! Det är precis bara det att vi inte lägger på mer pengar än vad ni gjorde i regeringsställning, inte ett enda nytt ställningstagande på den punkten. Ni hade inte heller lagt på mer pengar än till och med 2008.

Anf. 72 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik:

Fru talman! Det är kanske inte oväntat att jag också vill tala om Klimp:en. Jag tror att jag ska inskränka mig till det, därför att vi har debatterat väldigt länge. Några av oss har dessutom hållit sitt huvudanförande väldigt tidigt.

Jag vet att miljöministern och jag har diskuterat Klimp:en tidigare. Det var inte särskilt länge sedan, och du sade att Klimp:en läggs ned efter 2008. Vi måste vara väldigt noga med vad vi pratar om. År 2008 finns det 392 miljoner kronor. Därefter kommer någonting som tycks heta Hållbara städer, som inte på något sätt får liknas vid klimatinvesteringsprogrammen Klimp. Ändå säger miljöministern här i dag, fru talman, att vi ska sluta säga att Klimp:en läggs ned. Då undrar jag bara: Hur är det egentligen? Är det som heter Hållbara städer en fortsättning på de här lyckosamma, får man väl ändå säga, klimatinvesteringsprogrammen?

Jag hörde någon talare tidigare från alliansen som sade att om man inte har 100 procents effektivitet kan man inte ha det som program. Då undrar jag om det är det som Hållbara städer syftar till, att varje satsad krona ger 100 procent, eftersom Klimp:en ska läggas ned och Konjunkturinstitutet menade att 30 procent inte var så effektivt.

Inte heller vi har sagt att vi inte vill förändra, förnya och utveckla klimatinvesteringsprogrammen. Men det skulle vara bra att äntligen få veta om det var det som miljöministern sade förra gången som gäller eller om det är det som jag har hört här i kammaren nu som gäller.

Anf. 73 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik:

Fru talman! Det är helt enkelt så att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet införde Klimp, där det fanns pengar till och med 2008. I de pengar ni lämnade efter er när Socialdemokraterna avgick från regeringsställning, och ni från samarbetsrollen, fanns det inte en krona för 2009. Vi har helt enkelt inte förlängt den insatsen, precis som inte heller ni hade planerat att göra det.

Nu vill ni tillföra de pengarna när ni inte längre är i majoritet. Men sluta förvirra! Hållbara städer är en ny strategisk insats som vi startar, med ett långsiktigt program där tanken är att detta ska lägga grunden för

teknikutveckling, för att visa systemlösningar för miljövänlighet, energi-effektivitet och klimatmässigt riktiga åtgärder. Det arbetet ska också kunna göras i nära samarbete med näringslivet. Vi satsar också på stora teknikexportinsatser vartefter.

Jag vill också ställa en fråga till Vänsterpartiet: Varför vill ni avskaffa miljöbilspremien?

En annan fråga är: Ni vill med rätta göra en stor havsmiljösatsning. Det tycker jag är bra. Miljöpartiet vill inte ha någon sådan satsning. Socialdemokraterna stöder vår nivå. Var är egentligen det samlade vänsteralternativet på den punkten?

Till sist vill ju Vänsterpartiet att vi ska lämna EU. Men när man nu ser vad EU betyder i de internationella klimatförhandlingarna och detta är en sådan långsiktigt avgörande fråga, varför ändrar inte Vänsterpartiet uppfattning på den punkten och ser att detta faktiskt är den stora plattformen för att klara de stora miljöproblemen internationellt och europeiskt?

Anf. 74 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik:

Fru talman! Vi ska använda alla de samarbetsorgan som vi har. Givetvis ska vi använda EU till att arbeta för långsiktigt hållbart klimat och en rättvis värld. Det finns inga konstigheter i det. Jag tror att vi är ganska överens om att vi ska göra det.

När det gäller Klimp:en säger miljöministern att efter 2009 hade inte heller vi, eller den gamla regeringen heller för den delen, några pengar. Men vi hade ju haft gemensamma budgetar efter 2008, föreställer jag mig, för vi hade ju möjlighet att göra ett stort antal tillsammans. Från Vänsterpartiets sida satsar vi väldigt mycket på Klimp:en, 700 miljoner fram till 2010.

Men det är väl så att miljöministern tycker att vi bara använder låtsaspengar, som han sade tidigare. Man kan ju tycka att vi sitter och spelar Monopol. Men det är inte riktigt så. Jag kan försäkra att alla kronor som vi använder är omsorgsfullt räknade och finns. De skulle kunna tas fram eftersom vi inte sänker skatterna på samma sätt, till exempel för hushållsnära tjänster.

När det gäller andra miljöfrågor, till exempel trängselavgifterna som miljöministern nyligen sade var ett sätt ni hade som var väldigt bra, blir väl själva miljösatsningen inte vidare stor om pengarna går till vägar.

Beträffande miljöbilspremien säger vi att det faktiskt finns bättre saker att göra när det gäller bränslet. I stället för att satsa på dem som har råd att köpa nya bilar vill vi att man satsar på det som kommer ut. Man kan subventionera miljövänligare bränslen på ett annat sätt.

Där får jag sluta eftersom min talartid är ute.

Anf. 75 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är väldigt bra att Wiwi-Anne Johansson nu bekräftar att det var precis som jag sade. Vänsterpartiet och den förra regeringen hade gjort ett program som gick till och med 2008 när det gällde klimatinvesteringarna, och det fanns inga pengar anslagna därefter.

Sedan kan man naturligtvis alltid säga att man skulle ha gjort det. Men det var faktiskt lite värre än så. Det fanns inte en krona avsatt.

Självklart hade man haft möjligheten om det hade varit avsikten. Men det var ju ett tidsbegränsat program ni införde, och vi bara fortsätter att bekräfta den vägen.

Men vi stänger inte dörren för att föra en diskussion om investeringsstöd för teknikintroduktioner. Det visar det sig ofta att staten behöver bidra till. Men det är inte samma sak som att man behöver investeringsstöd till åtgärder för att minska utsläpp. Där kan det finnas mer lönsamma åtgärder än det. Det är ju det som Konjunkturinstitutet har visat.

Jag kan bara konstatera att Wiwi-Anne Johansson också bekräftar att Vänsterpartiet vill avskaffa miljöbilspremierna. Det är bara att lägga det på minnet för alla som faktiskt vill köpa miljöbilar.

Till sist får vi väl konstatera att Vänsterpartiet vill använda EU så länge vi är med där, men vill helst att vi ska gå ur så fort som möjligt.

Anf. 76 TINA EHN (mp) replik:

Fru talman! Vi har en intressant debatt i dag. Vi har hållit på sedan tio, och jag hoppas stämningen ska hållas uppe.

Prot. 2007/08:45
17 december

Jag vill kommentera det som miljöministern sade om att Miljöpartiet inte vill göra några havsmiljöåtgärder. Jag gjorde i mitt anförande ganska klart att vi anser att det är Naturvårdsverket som ska sköta den biten, och vi har därför ökat vårt budgetanslag med 100 miljoner. Den åtgärden finns alltså där. Även regeringen har sagt att de gör en åtgärder, men då tar de pengar från biologisk mångfald, vilket är ganska stor skillnad.

Vi satsar på miljöbilar, säger miljöministern. Det gör vi också, och det har vi även gjort tidigare. Vi har ansett att miljöbilarna varit ett sätt att uppmärksamma vikten av teknikförändring. Nu anser vi dock att det är dags att börja fasa ut den åtgärden, och därför tänker vi inte förlänga den så mycket mer. Intresset har ökat, och alla vet i dag mer eller mindre vad det handlar om. Det finns många människor som skulle vilja köpa en miljöbil men inte har råd, och därför finns konverteringsförslaget med. Det har vi tagit med i vår budgetmotion. Nu hörde jag att det ska komma förslag om det framöver.

Diskussionen är ibland väldigt enkel – om man bara byter bränsle så är allt löst. Men riktigt så enkelt är det inte. Vi måste spara, effektivisera och titta på vilka planeringar vi gör. Planerar vi för att bilen ska få utvecklas eller planerar vi inte för det? Det är en viktig fråga.

När man tittar på transportsektorn ser man att regeringen investerar mycket pengar i vägar. De vill dessutom öka dessa investeringar med 2 miljarder och i stället dra ned på järnvägar. Det är viktigt att få in detta i klimatdebatten, för det handlar om en helhetspolitik.

Anf. 77 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik:

Fru talman! Låt mig påminna om att Miljöpartiet egentligen är ”värst” vad gäller miljöbilarna eftersom de vill avskaffa miljöbilspremierna redan 2008. De har mest bråttom, om man säger så.

Miljöpartiet säger nej till havsmiljöåtgärden, även om jag förstår att ni tänkt satsa på ett annat sätt. Det konstigaste med Miljöpartiets förslag är dock att ni övergett förslaget om skatteväxling. Nu när vi är på väg att få en bred politisk majoritet går Miljöpartiet över till att bara kräva skattehöjningar. Miljöpartiet vill höja skatterna på miljön med 45 miljarder och dessutom höja skatterna på arbete med 50 miljarder under mandatperioden. Det tycker jag är konstigt. När vi nu för första gången har en rätt bred majoritet som vill ha skatteväxling vill Miljöpartiet inte vara med.

Från Centerpartiets sida talade vi om detta redan innan Miljöpartiet fanns i riksdagen. Vi välkomnar att Miljöpartiet under många år arbetat för detta, även om vi anser att vi nu gör det i mycket effektivare former.

Låt mig slutligen avliva ytterligare en myt som sprids gång på gång. Det är sannerligen inte så att vi drar ned på järnvägsanslaget och flyttar pengarna till vägsanslaget. Sluta med den typen av påståenden. Investeringarna i infrastruktur ökar. Detsamma gäller drift och underhåll. De ökar på både vägar och järnvägar. Dessutom sker stora investeringssatsningar på järnvägar framöver, och regeringen har också satsat extra pengar på upprustningen av kollektivtrafiken i Stockholmsområdet – utöver den jättesatsning som Stockholms läns landsting gör.

Anf. 78 TINA EHN (mp) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja börja med att ta åt mig av berömmet över skatteväxlingen. Tack så väldigt mycket! Vi har absolut inte övergett den; man får nog läsa igenom hela vår budgetmotion för att förstå hur det hela hänger ihop.

Detta med trafiken och vad man satsar på är intressant. Om man investerar i vägar ökar trafiken. Om man i stället investerar i kollektivtrafik gör man det möjligt för människor att åka mer kollektivt. Det är en viktig och avgörande del i denna klimatdebatt eftersom det handlar om ökade utsläpp.

Jag tänkte ta upp en annan fråga, nämligen GMO. Där har vi många gånger väldigt olika uppfattningar. Det är upprörande att Centerpartiet bytt fot helt och hållet i denna fråga. Miljöministern nämnde tidigare ekosystemansatsen och sade att det fanns en Berlinmur av motståndare vad gällde en gemensam överenskommelse i just GMO-frågan. Jag tycker att det är att ta i, för vilka frågor löser GMO-tekniken i naturen? Vi utsätter stora delar av vårt ekosystem för allvarliga risker.

Den etiska diskussion som efterfrågades i Riksrevisionens rapport är jag i allra högsta grad inblandad i. Jag sitter i Gentekniknämnden. Jag har deltagit i den etiska diskussionen och försökt lyfta fram frågan många gånger. Det är dock mycket svårt att verkligen få gehör för den. Oftast handlar det om tekniska och vetenskapliga synpunkter, och då hamnar det etiska långt utanför.

Anf. 79 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik:

Fru talman! Beträffande GMO vill jag säga att jag ska ta riksdagens beställningar som rör de frågor som tagits upp i utskottet på allvar.

Det Sverige hittills gjort i de ärenden som jag varit inblandad i har i första hand gällt tillämpningen av EU-reglerna. Sverige anser av princip att det är viktigt att särskilt de mindre och medelstora staterna i EU följer reglerna, för det är vårt sätt att sätta press på de stora staterna. Samtidigt visar det sig att just det faktum att man följer reglerna är det allra bästa för miljön. Vi vet nämligen att det är så man höjer sig till den nivå som EU i allmänhet har på miljöområdet, jämfört med flera medlemsländer som ännu ligger efter.

Som jag sade innehåller frågan om GMO också sådant som gäller de långsiktiga konsekvenserna för miljömålen. Det kan finnas etiska avvägningar som är viktiga att se över. Därför har vi gett Naturvårdsverket och Jordbruksverket i uppdrag att göra bedömningar av vad GMO betyder för miljömålen. Den redovisningen kommer alldeles snart. Det är en del av det underlag vi har för att kunna gå igenom och titta djupare på de frågor som riksdagen beställer av oss. Vi tar frågorna på allvar, och det är inte ett sätt att vifta bort frågeställningar som vi kan behöva brottas med.

Anf. 80 JAN-OLOF LARSSON (s):

Fru talman! Jag kan inte låta bli att kommentera den debatt som hittills varit. Bland annat säger högeralliansen att oppositionen har ett spretande förslag. Det finns nog en del spretande förslag också från majoritetens håll.

Sofia Arkelsten sade i sitt inlägg att det för första gången finns en klimatpolitik som genererar tillväxt. Jag har hört miljöministern och även statministern säga hur duktiga vi är i Sverige som pressat klimatutsläppen med 9 procent och höjt tillväxten med över 40 procent. Nu har alltså Sofia Arkelsten upptäckt att det är första gången vi har en klimatpolitik som genererar tillväxt, trots att det är första gången på många år som tillväxtprognoserna skrivs ned och trots att det är första gången på länge som inflationstakten skrivs upp. Då konstaterar man detta.

Erik Eriksson tyckte i jordbruksdebatten att vi socialdemokrater bara ville satsa på staden. Anita Brodén tyckte inte att vi socialdemokrater skulle fnysa åt satsningar på städerna, för det är där de flesta bor. Sedan undrade Anita också varför man alltid ska ha statligt stöd för att göra investeringar. Jag vet inte det. Behöver man det för att göra städerna hållbara? Behöver man statligt stöd till det, eller kan man vara innovativ och framåtsyftande även i de delarna?

Ta vara på det bästa i Klimp:en, sade Sven Gunnar Persson, för det ska vi göra, men bara om det bästa finns inom stadsområdena. Det som finns på landsbygden ska vi inte bry oss om längre. Det kan vi fnysa åt.

En satsning som också ska beslutas om vid voteringen i dag gäller skattehöjningen på mk 1-diesel. Det kommer att innebära utsläpp av betydligt mer partiklar i städerna, vilket genererar mer astma bland barnen. Astma bland barn har ökat med över 2 procent, från 8 till 10 procent, och den kommer att öka betydligt mer när vi går över från mk 1-diesel till eurodiesel. Dessutom kommer utsläppen av koldioxid i luften att öka med 130 000 ton. Men det kanske är småsaker.

Grön skatteväxling har blivit poppis nu. Man står och talar vitt och brett från regeringshåll om att det är fina grejer. Men för ett och ett halvt år sedan, inför valet, hotade de borgerliga partierna väljarna: Röstar ni på Socialdemokraterna får ni uppleva en fortsatt grön skatteväxling! Moderater och kristdemokrater sade: Röstar ni på oss ska vi sänka bensinskatten! I dag är det helt andra tongångar. I dag har man lyssnat på Al Gore i Andrakammarsalen. Då svänger man runt med en gång. Fantastiskt! Tänk om ni hade fått höra på honom före valet. Då hade det blivit en annan diskussion. Makalöst!

Fru talman! I det här utgiftsområdet handlar det inte bara om klimatet utan även om havsmiljön. Jag tänkte säga några ord om havsmiljön, eftersom den också är en viktig del – även för klimatet, för den tar upp en stor del av klimatförändringarna. Vi måste klara havsmiljön.

Den socialdemokratiska regeringen gav havsmiljön hög politisk prioritet. En havsmiljökommission tillsattes för att sammanfatta kunskaperna om havets tillstånd. Kommissionens rapport låg till grund för havsmiljöstrategin 2005. Naturvårdsverket presenterade en nationell aktionsplan för havsmiljön 2006 och ett permanent samordningsråd bestående av 16 myndigheter med ansvar för havsmiljön tillsattes.

Ett havsmiljöråd upprättades med en bred sammansättning av yrkesfiskare, sportfiskare samt representanter för kustkommuner, sjöfart och miljöorganisationer. Det gemensamma arbetet runt Östersjön förstärktes, den socialdemokratiska regeringen drev frågan om att göra Östersjön till ett pilotområde för EU:s marina strategi och en särskild arbetsgrupp tillsattes på svenskt initiativ för att effektivisera arbetet inom Helsing-

forskommissionens aktionsplan för Östersjön. Planen presenteras inom kort.

Fru talman! Nu har snart en tredjedel av mandatperioden gått, och av alla de förslag som högerpartierna förde fram i opposition lyser de flesta med sin frånvaro.

Vart tog de speciella nödhamnarna vägen som skulle inrättas i Östersjön? Folkpartiet tjatade nästan luften ur sig för att detta skulle införas under förra mandatperioden.

Vart tog alla förslag och åtgärder vägen som skulle fylla PSSA-skyddet av Östersjön?

Fru talman! 40 miljoner kronor har avsatts i årets budget för att man skulle fiska ut skarpsill för att gynna torskbeståndet, införa handel med utsläppsätter i syfte att minska övergödningen av havet och etablera hänsynsområden i kust- och skärgårdsområden. Hur går det med de här åtgärderna, som skulle lösas med de 40 miljonerna?

Vi pratar om uppföljning och utvärdering, och innevarande budgetår är snart slut. Det skulle vara bra att få en redovisning av hur era satsningar genomförts och när de förslag som ni lade under oppositionstiden ska genomföras. Eller var detta också bara argumentation inför valet, något som sedan skulle glömmas?

Att ni omvärderat våra insatser på klimatområdet är vida känt i dag. Men också våra förslag inom havsmiljöområdet börjar bli gångbara. Att högerregeringen nu gjort en kovändning vad gäller att förbjuda fosfater i tvättmedel beror kanske inte på alla LRF:are på departementen, utan snarare på att man fått insikt om att förslaget är bra. Nu är det helt plötsligt ett viktigt steg, sade man tidigare i debatten. För ett år sedan var det ett dåligt förslag. Det är en märklig svängning som skett inom regeringen. Vi tycker fortfarande att förslaget är inte bara bra utan mycket bra. Men det skulle inte bara ha gällt enskilt bruk. Det kommer nog en ändring från regeringen när väl polletten ramlar ned.

Vi väntar på genomförandet av den tidigare regeringens beslut om skattebefrielse för landansluten el för fartyg vid kaj, en åtgärd som skulle kunna förbättra luften betydligt i svenska hamnstäder. Ni behöver inte skämmas över att ni genomför bra socialdemokratiska förslag. De är välkomna!

Fru talman! Vi socialdemokrater avsätter också pengar till att börja sanera de hundratals vrak som ligger ute efter vår kust, vrak som innehåller olja och andra kemikalier, vrak som utgör en stor potentiell miljöfara. En kraftig storm kan bryta sönder ett av vraken när som helst, och detta kan då bli en katastrof för en hel kust vad gäller både ekologi och näringsliv.

Vi kan därför inte chansa genom att vänta tills alla juridiska förutsättningar ligger på bordet innan vi startar processen att få bort de mest ut-satta vraken. Högerpartierna i regeringen har vid ett antal tillfällen påtalat att kännedomen om vraken inte kommit upp nu – den har funnits länge. Detta är helt sant. Att vi haft vrak där de är har vi vetat ända sedan de sänktes. Att de utgjorde en miljöfara påtalades redan 1992, då det också var en högerregering som styrde Sverige.

Men det viktiga är inte när och hur. Det viktiga i dag är att vi snarast startar saneringen, så att inte både djurliv och människor blir drabbade av något som vi kunnat undvika. Därför har vi i vårt budgetförslag avsatt pengar till att starta denna sanering.

Prot. 2007/08:45
17 december

*Allmän miljö- och
naturvård, m.m.*

Fru talman! Förra gången vi diskuterade havsmiljön här i kammaren kom diskussionen upp om allt skräp som driver i land utefter västkusten, skräp som kommer från i stort sett hela Europa. Högerpartierna reagerade då på att undertecknad inte kunde acceptera samma text i betänkandet som jag gjort i tidigare skrivningar och tyckte att det var förunderligt.

Nu visade det sig att det är en vidunderlig skillnad mellan ord och handling i en borgerlig och en socialdemokratiskt styrd regering. Högerregeringen hann knappt tillträda förrän man drog in allt stöd till strandstädningen i västkustkommunerna, så det var inte så märkvärdigt att jag inte kunde acceptera samma text. Det marina skräpet är ett stort miljöproblem framför allt på den svenska västkusten. Vi anser att regeringen bör lägga fram ett program för rena kuster inom ramen för EU-samarbetet. Fram till dess ska kommunerna få stöd att sanera bort ett gemensamt problem.

Fru talman! Att allt miljöarbete måste bedrivas internationellt är vi alla överens om. Men det innebär inte att vi kan luta oss tillbaka i Sverige. Nu har bördefördelningen runt Östersjön kommit närmare en lösning, och Sverige och den svenska regeringen kan inte längre gömma sig bakom att det måste till åtgärder internationellt. Nu måste regeringen presentera vilka åtgärder man ska vidta för att minska kväve- och fosforutsläppen. Vilka krav sätter man på jordbruket? Vilka åtgärder ska vidtas för alla enskilda avlopp? Nu måste det vara slut med slagorden. Nu är det dags att komma med kraftfulla åtgärder.

Jag yrkar bifall till reservationerna 1 och 4.

Jag önskar alla en god jul och ett gott nytt år! Och ni kamrater på den borgerliga sidan ska inte vara så ledsna för opinionsundersökningarna. Det är troligen de bästa siffror ni ser den här mandatperioden.

Anf. 81 JACOB JOHNSON (v):

Fru talman! När jag följer debatten i klimatfrågan och om hur växthusgasutsläppen ska motverkas kommer jag i slutet på denna långa debatt, och nu när det lackar mot jul, att tänka på en gammal julkalenderfavorit, nämligen Ture Sventon och hans bevingade uttryck: Ständigt denne Vessla! För när jag hör talespersoner från EU, våra egna stats- och miljöministrar och företrädare för majoritetssidan diskutera åtgärder mot klimathotet tänker jag: Ständigt denna marknad!

Det är den heliga marknaden som osäkra politiker sätter sitt hopp till. Till exempel hette den grönbok från EU som riksdagen diskuterade i våras *Grönbok om marknadsbaserade styrmedel för miljöpolitiken och närliggande politikområden*.

Men, fru talman, det är min övertygelse att den utmaning som klimatförändringarna ställer mänskligheten inför inte kan hanteras av så kallade fria marknadsmekanismer – ett begrepp som jag för övrigt anser snarast bör förpassas till historiens skräphög.

Kanske bör vi hellre vänja oss vid ett annat, mer modernt, uttryck: marknadsmislyckande. Det börjar dyka upp alltmer. Till exempel använde förra riksbankschefen Lars Heikensten, numera EU-revisor, det uttrycket när han talade vid riksdagens hearing för någon tid sedan om översynen av EU:s budget. Han menade att marknadsmislyckande var ett motiv för EU:s engagemang i olika frågor. En annan som använt begreppet är som bekant den engelske ekonomen Nicholas Stern, som be-

tecknar klimatfrågan som ett enormt marknadsmisslyckande. Det är lätt att hålla med honom.

Det är dags för politiken att återta initiativet från marknaden. En känd före detta statsminister har uttryckt det som: Marknaden kan vara en bra dräng, men är en usel herre. Vi behöver helt enkelt mer av gemensamma lösningar och gemensamma problem.

Vi politiker kan inte överlåta åt marknaden att lösa klimathotet. Det vore oansvarigt att tro att allt ordnar sig om marknaden får bestämma. Jag kan exemplifiera med ett annat Ture Sventon-citat: "Var och en som någon gång har färdats fram i tät dimma på en flygande matta, vet hur förvånad man blir, då man plötsligt känner en lätt stöt och befinner sig på marken."

Politiken måste återfå sitt självförtroende och inte tveka om det är nödvändigt att använda sig av såväl kraftfull lagstiftning som starkt styrande klimatskatter. Till exempel bör vi se till att hålla grytan kokande med möjligheten att införa klimattullar gentemot rika länder som inte deltar fullt ut i det internationella arbetet för att snabbt och kraftigt begränsa växthusgasutsläppen.

Fru talman! Från majoritetssidan har man i dag oroat sig över att budgetförslagen från oppositionspartierna spretar. Jag kan lugna högerpartierna här i salen. Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet har under de två föregående mandatperioderna kommit överens om åtta budgetpropositioner och åtta vårbudgetar. Vi ska återta den traditionen igen senast om knappa tre år efter valet år 2010.

Regeringsföreträdaarna har från talarstolen i dag utstrålat glädje och stolthet den ene efter den andre. Det är väl bra att några är nöjda med landets regering. Opinionsinstitutens undersökningar visar ett helt annat resultat och visar tydligt att en folkmajoritet inte delar den uppfattningen.

Fru talman! Till slut vill jag säga att jag givetvis står bakom Vänsterpartiets samtliga reservationer i ärendet. Men liksom Wiwi-Anne Johansson yrkar jag för tids vinning endast bifall till reservationerna 3, 5 och 8 i betänkandet.

Anf. 82 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru talman! Jag kan inledningsvis säga att jag är väldigt överens med Jacob Johnson om en sak. Om jag också skulle flyga på en flygande matta skulle jag också vara förundrad. Det måste jag tillstå.

Det har talats väldigt mycket om biologisk mångfald här i dag. Det kan vara så att någon uppfattar det som att det är ett näst intill uttraderat område. Jag ska vara tydlig om en enda sak: Skillnaden är att anslaget går från fjorårets 1 963 miljoner till 1 913 miljoner, så att vi får lite perspektiv på frågan.

När det i övrigt gäller områdesskydd etcetera vill jag bara hänvisa till Sofia Arkelstens utmärkta inlägg om den delen.

Jag går tillbaka till praktisk miljöpolitik och även biologisk mångfald där man hämtar förankringen i verkligheten. Jag vill bara lyfta fram ett par områden. Det första handlar om rovdjurspolitiken. Den är nu föremål för att vi ska komma till någon form av beslut under nästkommande år.

Jag vill ändå tala om det ihärdiga arbetet som allianspartierna under förra mandatperioden drev för att få till stånd den utredning som nu presenterades den 4 december. Jag vill tacka kollegerna i allianspartierna för att vi kunde komma till den punkten.

Jag ska ge den nuvarande oppositionen en eloge för att man dessutom valde en utredare som verkligen gick till botten med frågan. Jag hoppas att vi för fortsättningen kan åstadkomma en gemensam rovdjurspolitik i detta land. Den ska ge människor i rovdjurstäta områden en möjlighet att leva i samklang med rovdjuren och därigenom också skapa en möjlighet för rovdjuren att finnas i landet.

En annan punkt som också berör människor och som nyligen har avgjorts för mindre än 14 dagar sedan gäller ammunitionsblyet. Det var ett beslut som var felaktigt från början. Det bottnade förmodligen i att man tog fasta på att det fanns bly i bensin. Detta åstadkom inverkan på människor och naturligtvis när man andades in det. Man sammanblandade detta med metalliskt bly som finns som grundämne i jordskorpan. Det var egentligen först när det uppdagades att alternativen skulle skapa lidande hos viltet som hela frågan vände.

Det berör ungefär 600 000 medborgare i en eller annan form. Jag vill tacka även oppositionspartierna. Jag har inte hört någon som helst argumentation mot det regeringsbeslut som nu fattades. Jag tycker att det är bra när förståndet segrar.

Fru talman! Jag vill avslutningsvis ta upp en fråga som just varit föremål för och kommer att vara föremål för diskussion i EU-nämnden och som i högsta grad berör det här området. Det handlar om koldioxidutsläpp och utsläppshandel på EU-nivå.

Det diskuteras om det ska vara en bubbla eller bubbler. Det handlar om huruvida man ska låta flygets koldioxidutsläpp inrymmas i en gemensam koldioxidbubbla eller om man ska separera det så att det ska köra ett eget race.

Alliansregeringen är väldigt tydlig på den punkten tillsammans med 26 av medlemskapsländerna. Det ska vara en gemensam bubbla därför att det ur effektivitetssynpunkt hämtar hem koldioxidvinsterna på det bästa stället.

Mot detta står en enad opposition i Sverige. Jag tycker att detta är beklagligt. Återigen vill man märka ut sig. Man vill sätta sig, som jag sade i ett tidigare inlägg för några timmar sedan, i avbytarbåset och inte vara med på banan och spela.

Jag tycker att det är bekymmersamt att man inte vill vara med och ta ansvar i detta. Jag kan bara fundera över hur det skulle bli om man nu skulle vinna gehör i den frågan och det inte blir något avtal inom EU bara för att man diskuterar bubbler.

Det skulle vara intressant att höra hur oppositionen skulle svara barn och barnbarn när de en gång i framtiden frågar: Varför gjorde ni inget? Vi diskuterade bubbler, och därför kom vi inte fram till något gemensamt beslut.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag i enighet med mina andra kolleger tillönska utskottet en god jul och ett gott nytt år. Detta må även inbegripa talmanspresidiet.

Anf. 83 LARS TYSKLIND (fp):

Fru talman! Nu har de senaste talarna talat mycket om högeralliansen. Jag vill tala om att det också är glädjande att vara folkpartist i alliansregeringen, bara så att det är klart.

Vi fått en del frågor här på slutet som jag vill passa på tillfället att kommentera. Nu ser jag att Jan-Olof Larsson har kommit tillbaka till kammaren. Då kan han få ett svar på var frågan om nödhamnar tog vägen. Sverige har svarat i EU att alla hamnar kan tjäna som nödhamnar om man har lämnat in uppgifterna. Det är ett sätt som man kan göra det på. Det var svar på den frågan.

Jag kan inte undvika att kommentera Jacob Johnsons inlägg. Det var ett kraftfullt ideologiskt inlägg i debatten. Men jag håller inte med om så mycket i det. Hela utsläppshandelns grundidé faller, att man ska försöka minska utsläppen där det är som lättast och billigast att göra. Jag förstår inte vad man ska ha i stället. Men är man emot marknaden kan man ta sig friheten att hålla den typen av ideologiska tal.

Sådana här debatter handlar mycket om pengar. Det blir på något vis en tävlan om att anslå så mycket pengar som möjligt. Men egentligen handlar det mycket om strategier. Den strategi som togs upp i förra budgeten var att göra ett samlat havsmiljöanslag. På tal om att fnysa, som det var mycket diskussion om här tidigare, kan man utläsa ur det särskilda yttrandet från Socialdemokraterna att det ligger ett fnysande i texten. Det är bara ett skriftligt fnysande, men det går att utläsa det.

När Jan-Olof Larsson var uppe här och talade pratade han om 40 miljoner, och räknade upp en massa saker. Men av en händelse glömmet han bort de andra 450 miljonerna – de 100 miljonerna i år, de 150 miljonerna nästa år och de 200 miljonerna 2010. Det är det man måste samla ihop.

När vi nu har hört Andreas Carlgren komma från Bali och redovisa från den stora klimatkonferensen där kan det kännas lite fjuttigt att börja prata om ½ miljard i Östersjön. Men samtidigt är den oerhört viktig. Det uppföljningsarbete vi har gjort visar att man samlar sådana här åtgärder på ett ställe. Vi efterlyser där att man efter utskottsbehandlingen även redovisar de insatser man gör för havsmiljön och vilka resultat de ger. Detta havsmiljöanslag bygger mycket på fokusering på kunskap.

Utsläppen från enskilda avlopp och jordbruk har efterlysts här. När man har diskuterat anslaget har det konstaterats att enskilda avlopp och jordbruk står för 80 procent av fosforutsläppen. Det är klart att det är där man ska satsa. Det är just det som anslaget är till för.

Man pratar även om kartering av bottnar och om att ta fram bottenarnas status. Det är någonting som alla marina forskningsstationer efterfrågar. Man har bra kartor på land, men i havet har man inget att gå efter. Det har visat sig också i vissa fiskesammanhang. När man till exempel ska begränsa fisket från hårbottnar vet man inte var hårbottenarna är. Det är ett viktigt arbete. Det kan synas som en liten struntfråga, men just i detta sammanhang är den viktig.

Jag tänkte säga några ord om de sjunkna vraken. Som Tina Ehn sade här förut har de väl rostat sedan 1940-talet i alla fall. Men på något vis tycker jag inte att alliansregeringen ska ta på sig kritik. Det är faktiskt första gången någon fattar ett beslut som för frågan framåt, åtminstone i modern tid. Statskontoret har nu fått i uppdrag att före den 31 maj 2008 redovisa och ta fram material när det gäller ansvarsfrågan. Det är trots

Allmän miljö- och naturvård, m.m.

allt det som är grundläggande i den här frågan – att man löser ansvarsfrågan. Sedan kan man gå vidare med att inventera och lösa de akuta miljöhot som finns. Vi är helt överens om att det finns vrak som kan förorsaka väldiga miljökatastrofer om det händer någonting med dem.

Jag hade tänkt säga några ord om GMO-frågan, men jag avstår eftersom jag tycker att den har diskuterats tillräckligt här i dag. Jag tyckte att miljöministern på ett bra sätt redovisade var frågan ligger någonstans. De tillkännagivanden som även vi i majoriteten står bakom får vi se fram emot. Även Sven Gunnar Persson tog upp frågan. Vi har fått beskedet att detta kommer att behandlas seriöst och välvilligt. Det finns väl inte så mycket mer att orda om detta, så jag slutar där.

Jag önskar er alla en god jul och ett gott nytt år, och nu får vi se om någon tänker säga någonting mer i den här debatten.

Anf. 84 JAN-OLOF LARSSON (s) replik:

Fru talman! Jag ska inte förlänga debatten så mycket. Men en viktig fråga, Lars, som vi nog är överens om, är det här med vraken. Du säger att det är bra att vi får en juridisk lösning. Men om man läser det uppdrag som är skickat ser man att det är rätt så otydligt. Det är lätt att peka ut och bestämma sig för vilken statlig myndighet som ska ha ansvaret.

Men det står inte så tydligt i uppdraget så att man kan se att det inte också ska pekas ut vilken privat aktör som eventuellt skulle kunna ha ansvaret i frågorna. Om man ska avvakta också det är jag rädd att det här glider ett antal år framåt i tiden. De pengar som är avsatta kanske inte räcker till att sanera alla vrak, men de räcker till att starta processen. Det tycker jag att vi skulle kunna vara överens om att göra till dess att man har löst den juridiska problematiken. Vi kan inte gå och vänta på det här. Det räcker med att ett vrak springer läck på västkusten så kan hela kusten vara fördärvad.

När det gäller de 40 miljoner som är avsatta i år är det ganska noggrant utpekade vad det är ni ska åstadkomma. Det kan jag se i ert förslag. Men det året har gått. Det skulle ha varit bra utifrån den redovisning och utvärdering vi har gjort nu i utskottet att få redovisat hur långt man kom under detta år. Hur mycket nytta gjorde de 40 miljonerna? Jag vill bara att vi ska veta vad vi ska satsa på nästa gång. Det var inte för någonting annat jag tog upp detta.

Anf. 85 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Fru talman! Det sista är en förhoppning om att man utvärderar vad som har hänt under 2007, men vi får väl låta 2007 ta slut först.

I sammanhanget när man lyfte fram satsningen på havsmiljön lyftes det fram som en samlad satsning på 4 ½ miljard. Det var inte så att man tog 40 miljoner och spesade det, utan man skulle jobba inom den halva miljarden i fyra år.

När det gäller de skeppsvrak som har sänkts under de krig vi har haft i Europa har mycket av arbetet gjorts inom ett projekt som heter Forum Skagerrak, som är ett samarbetsprojekt runt Skagerrak i Sverige, Norge och Danmark. Detta är intressant, och jag glömde att nämna det förut. Här har man startat upp och utfört ett gediget arbete med att kartlägga fartygen och var de ligger. Det här har sedan börjat rulla under senare år.

När det gäller i vilken ordning man utreder vem som är ansvarig får vi väl ändå vara överens om att man först måste ta fram den myndighet som ska driva frågan. Det är väl det som har varit problemet; ingen statlig myndighet har känt att det har varit deras fråga och att de ska driva den.

Utifrån detta är en naturlig fortsättning att man måste se till de rent juridiska aspekterna. Vem äger egentligen de här vraken? Och vem är ansvarig för att betala? Oftast kan man inte hitta någon som vill ta ansvar och någon som vill äga vraken. I mångt och mycket kommer det säkert att bli statliga insatser på det här området också.

Anf. 86 JAN-OLOF LARSSON (s) replik:

Fru talman! Problemet är att om vi väntar tillräckligt länge vet jag vems ansvaret blir, Lars. Det blir kommunernas ansvar. Det är där ansvaret hamnar när oljan driver i land. Om ett fartyg, till exempel Skytteren, springer läck och oljan driver i land utefter västkusten har vi förutom den ekologiska katastrof som blir följden slagit ut turismen och näringslivet för många år framåt.

Det hela hade väl inte behövt vara så märkvärdigt. Om det hade rått panik på det här området skulle regeringen i morgon kunna säga: Nu tar ni hand om det här; det är inga problem! Det skulle egentligen inte behöva utredas månadsvis. Men om man nu vill utreda det kostar det inte så mycket att bara dra i gång. Ta vara på det som Forum Skagerrak och de företag som har drivit frågan har tagit fram! De säger ju själva att de inte kan vänta hur länge som helst. Det kan hända när som helst. Det räcker med *en* riktig storm för att det ska smälla till därute. Och den kan komma i morgon!

Jag hoppas att du försöker driva frågan med dina partikompisar och de andra högerkompisarna i regeringen så att vi kan få till stånd en snabb lösning på problematiken. Det kommer att ta flera år, men vi måste undanröja de stora riskerna först.

Anf. 87 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Fru talman! Jag har väl egentligen redovisat hur jag ser på frågan. Men det är lite märkligt att man nu från socialdemokratiskt håll börjar kritisera att vi väntar. För första gången i historien är det en regering som gör något, och det ska vara klart så snart som den 31 maj. Då får vi svidande kritik för att det drar ut på tiden.

Det är väl som Anita Brodén sade i en tidigare debatt; de här fartygen har ju varit sjunkna rätt så länge. Jag får nog säga att den regering vi har nu faktiskt har tagit tag i frågan och försöker finna en lösning.

Det finns alltid en risk för att något händer. Men frågan behandlas skyndsamt, skulle jag vilja påstå.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 9 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.50 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

7 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 13 december

TU1 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Punkt 1 (Mål- och resultatfrågor för politikområdet Transportpolitik)

1. utskottet

2. res. 1 (v)

Votering:

144 för utskottet

19 för res. 1

106 avstod

80 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 6 s, 81 m, 22 c, 20 fp, 15 kd

För res. 1: 1 s, 18 v

Avstod: 92 s, 14 mp

Frånvarande: 31 s, 16 m, 7 c, 8 fp, 9 kd, 4 v, 5 mp

Ameer Sachet och Marita Ulvskog (båda s) anmälde att de avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Margareta Cederfelt (m) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 2 (Mål- och resultatfrågor för politikområdet IT, elektronisk kommunikation och post)

1. utskottet

2. res. 2 (s)

Votering:

144 för utskottet

100 för res. 2

30 avstod

75 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 84 m, 22 c, 20 fp, 17 kd, 1 v

För res. 2: 100 s

Avstod: 17 v, 13 mp

Frånvarande: 30 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 6 mp

Mikael Johansson (mp) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats som frånvarande.

SoU1 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg m.m.

Punkt 18 (Läkemedelsverkets finansiering)

1. utskottet

2. res. 10 (mp)

Votering:

255 för utskottet

16 för res. 10

2 avstod

76 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 s, 82 m, 22 c, 19 fp, 17 kd, 17 v

För res. 10: 1 s, 15 mp

Avstod: 1 s, 1 v

Frånvarande: 30 s, 15 m, 7 c, 9 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Punkt 24 (Bistånd enligt socialtjänstlagen [2001:453])

1. utskottet

2. res. 13 (s, v, mp)

Votering:

142 för utskottet

132 för res. 13

1 avstod

74 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 83 m, 22 c, 20 fp, 17 kd

För res. 13: 99 s, 18 v, 15 mp

Avstod: 1 s

Frånvarande: 30 s, 14 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Punkt 27 (Personligt ombud)

1. utskottet

2. res. 16 (v)

Votering:

258 för utskottet

19 för res. 16

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 s, 84 m, 22 c, 20 fp, 17 kd, 15 mp

För res. 16: 1 s, 18 v

Frånvarande: 29 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Punkt 34 (Förebyggande insatser för att undvika sexualbrott samt prostitution)

1. utskottet

2. res. 21 (s, v, mp)

Votering:

143 för utskottet

134 för res. 21

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 84 m, 22 c, 20 fp, 17 kd

För res. 21: 101 s, 18 v, 15 mp

Frånvarande: 29 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU6 Ändringar i djurskyddslagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 14 december

SkU17 Vissa punktskattefrågor m.m. med anledning av budgetpropositionen för 2008

1. utskottet

2. res. 1 (s)

3. res. 2 (v)

4. res. 3 (mp)

Förberedande votering 1:

19 för res. 2

16 för res. 3

239 avstod

75 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:

101 för res. 1

18 för res. 2

157 avstod

73 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

143 för utskottet

101 för res. 1

33 avstod

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 84 m, 22 c, 20 fp, 17 kd

För res. 1: 101 s

Avstod: 18 v, 15 mp

Frånvarande: 29 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

SkU10 Reformerad beskattning av bostäder

1. utskottet

2. res. (s, v, mp)

Votering:

143 för utskottet

132 för res.

74 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 84 m, 22 c, 20 fp, 16 kd

För res.: 100 s, 17 v, 15 mp

Frånvarande: 29 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 8 kd, 5 v, 4 mp

SkU14 Förlängd redovisningsperiod och vissa andra mervärdesskattefrågor

Punkterna 1–3

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 4 (Övriga EG-anpassningar, m.m.)

1. utskottet

2. res. 3 (s, v)

Votering:

158 för utskottet

118 för res. 3

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 84 m, 22 c, 20 fp, 17 kd, 15 mp

För res. 3: 100 s, 18 v

Frånvarande: 30 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

SkU15 Slopad förmögenhetsskatt och begränsad avdragsrätt för privat pensionssparande

1. utskottet

2. res. 1 (s)

3. res. 2 (v)

4. res. 3 (mp)

Förberedande votering 1:

19 för res. 2

15 för res. 3

241 avstod

74 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:
100 för res. 1
18 för res. 2
156 avstod
75 frånvarande
Kammaren biträdde res. 1.
Huvudvotering:
142 för utskottet
101 för res. 1
33 avstod
73 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 84 m, 21 c, 20 fp, 17 kd
För res. 1: 101 s
Avstod: 18 v, 15 mp
Frånvarande: 29 s, 13 m, 8 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

9 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

MJU2 Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Punkt 5 (Djurskyddskontroll samt kontroll av foder och livsmedel)

1. utskottet
2. res. 1 (s, mp)

Votering:

160 för utskottet
115 för res. 1
74 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 1 s, 84 m, 22 c, 20 fp, 17 kd, 16 v
För res. 1: 100 s, 1 v, 14 mp
Frånvarande: 29 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 6 (Jordbruksverkets regleringsbrev)

1. utskottet
2. res. 2 (v, mp)

Votering:

242 för utskottet
33 för res. 2
74 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 99 s, 84 m, 22 c, 20 fp, 17 kd
För res. 2: 18 v, 15 mp
Frånvarande: 31 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Punkt 8 (Forskning inom de areella näringarna)

1. utskottet
2. res. 3 (s, v)

Votering:

155 för utskottet

120 för res. 3

74 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 83 m, 22 c, 20 fp, 17 kd, 13 mp

För res. 3: 101 s, 18 v, 1 mp

Frånvarande: 29 s, 14 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 5 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU1 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård m.m.

Punkt 4 (Klimatmärkning)

1. utskottet
2. res. 1 (s)

Votering:

143 för utskottet

101 för res. 1

33 avstod

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 83 m, 22 c, 20 fp, 17 kd, 1 v

För res. 1: 101 s

Avstod: 1 m, 17 v, 15 mp

Frånvarande: 29 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Punkt 5 (Satsning på klimatåtgärder)

1. utskottet
2. res. 3 (v)

Votering:

258 för utskottet

18 för res. 3

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 s, 84 m, 21 c, 20 fp, 17 kd, 15 mp

För res. 3: 18 v

Frånvarande: 29 s, 13 m, 8 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Punkt 6 (Framtida klimatinvesteringsprogram)

1. utskottet

2. res. 4 (s)

3. res. 5 (v)

Förberedande votering:

104 för res. 4

18 för res. 5

154 avstod

73 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Huvudvotering:

142 för utskottet

101 för res. 4

33 avstod

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 84 m, 21 c, 20 fp, 17 kd

För res. 4: 101 s

Avstod: 18 v, 15 mp

Frånvarande: 29 s, 13 m, 8 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Punkt 8 (Rapportering till riksdagen m.m.)

1. utskottet

2. res. 6 (v, mp)

Votering:

241 för utskottet

35 för res. 6

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 s, 84 m, 22 c, 20 fp, 17 kd

För res. 6: 2 s, 18 v, 15 mp

Frånvarande: 30 s, 13 m, 7 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Punkt 10 (Ställningstaganden kring GMO)

1. utskottet

2. res. 8 (v, mp)

Votering:

241 för utskottet

35 för res. 8

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 99 s, 84 m, 21 c, 20 fp, 17 kd

För res. 8: 2 s, 18 v, 15 mp

Frånvarande: 29 s, 13 m, 8 c, 8 fp, 7 kd, 4 v, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

Föredrogs
näringsutskottets betänkande 2007/08:NU1
Utgiftsområde 24 Näringsliv (prop. 2007/08:1 delvis).

Näringsliv

Anf. 88 THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Fram till nu har det gått mycket bra för Sverige. Det gläder mig väldigt mycket. Nyföretagandet stiger. Under de senaste åren har vi sett en attitydförändring, inte minst bland unga människor. Det finns ett större intresse för entreprenörskap och eget företagande.

Under det sista året av vår sista mandatperiod steg nyföretagandet till nya rekordnivåer, och nyföretagandet ser ut att fortsätta att öka i år. Det är någonting som är mycket positivt för Sverige.

Sysselsättningen har ökat kraftigt. Också det är mycket glädjande. Statistiken talar sitt tydliga språk: Under det sista året av vår sista mandatperiod ökade sysselsättningen från oktober 2005 till oktober 2006 med 153 000 jobb, utan att vi behövde sänka a-kassan eller fördjupa orättvisorna i Sverige. Sysselsättningen ökade alltså med 153 000 jobb.

Under den borgerliga regeringens första år, från oktober 2006 till oktober 2007, ökade sysselsättningen med 81 000 jobb. Ams senaste prognos över sysselsättningen för 2008 visar på en ökning med 45 000 jobb.

Sysselsättningsutvecklingen mattas av. Samtidigt har vi en skriande arbetskraftsbrist. I Skops företagarbarometer för oktober i år säger fyra av fem företagare att de har problem med att hitta kvalificerad arbetskraft. Det är inte konstigt. Den borgerliga regeringen har ju i praktiken avvecklat den kvalificerade arbetsmarknadsutbildning som behövs för att rusta de arbetslösa. Nästa år finns det fria pengar för bara 3 000 platser i arbetsmarknadsutbildningen. Ams varnar för att arbetslösheten kan börja öka nästa år, samtidigt som vi har en arbetskraftsbrist.

Herr talman! Regeringen har slösat bort den starkaste högkonjunktur som Sverige haft på 30 år. Om detta hade jag velat debattera med statsrådet, med näringsminister Maud Olofsson. Men vi i näringsutskottet har fått information om att hon prioriterar interna överläggningar i regeringen framför att delta i en budgetdebatt inför det viktiga året 2008.

Inte heller deltog näringsministern i höstas i den allmänpolitiska debatten om näringspolitiken. Det innebär att Maud Olofsson har struntat i att delta i de två stora debatter som vi haft om näringspolitik. Jag tycker att det är bekymmersamt.

Vidare ser vi att produktiviteten i svenskt näringsliv under den senaste tiden kraftigt har gått ned. Under det första halvåret i år var produktiviteten i näringslivet negativ. 1994–2006 var Sveriges produktivitetstillväxt i genomsnitt 2 ½ procent per år. Det var bättre än i USA, och det var bättre än genomsnittet i euroområdet och bättre än genomsnittet i OECD-området.

Enligt Riksbanken kommer nu också investeringstillväxten att falla, från drygt 9 procent i år till 2 ½ procent år 2009.

Det bekymrar mig att vi har en regering som samtidigt som konjunkturen skiftar också skiftat fokus i näringspolitiken från en näringspolitik som handlar om kunskap, kompetens, innovationer, nya produkter, nya tjänster och internationell konkurrenskraft till en näringspolitik där man

försöker subventionera ett näringsliv som har svårt att klara konkurrensen. Att skifta fokus från produktivitet och konkurrenskraft i ett läge där produktiviteten och konkurrenskraften försvagas är, tycker jag, en djupt oklok politik.

Ett exempel är att vi den 1 januari får se att regeringen återigen föreslår en höjning av arbetsgivaravgifterna för de flesta av landets småföretag, alltså tvärt emot valbudskapet. Jag tror inte att någon småföretagare uppfattade att det skulle bli *höjd* arbetsgivaravgift.

Nu ska småföretagarna betala dyrt för att regeringen ska få fram pengar till sänkta arbetsgivaravgifter för vissa företag i vissa delar av tjänstesektorn.

I måndags träffade jag en kvinnlig företagare i Göteborg. Hon är systemvetare. Hennes företag erbjuder andra företag kvalificerade webbtjänster. Hon har två och en halv anställda. En del av sin fria tid ägnar hon åt att engagera sig i Ung Företagsamhet, åt att stimulera andra, inte minst unga kvinnor, att vilja starta företag. Med regeringens förslag får hon en höjning av arbetsgivaravgiften med omkring 30 000 kronor trots att hon driver ett företag i en väldigt viktig del av vår tjänstesektor.

I fredags handlade jag min julchoklad hos en av Uppsalas fantastiska småföretagare inom tjänstesektorn. Jag fick en pratstund med Anneli som är ägare och entreprenör. Hon berättade att hon får en höjning av arbetsgivaravgiften med närmare 40 000 kronor. Det är det inte så lätt att bära när man har ett företag inom handelssektorn med sju anställda. Anneli var inte nöjd, kan jag säga.

Desto mer obegripligt blir det när det man får in på Annelis ökade skatter ska gå till sänkta skatter för restaurangen på samma gata i Uppsala.

Den restaurangen kanske till och med serverar Annelis chokladbitar till efterrätt till dem som besöker restaurangen. Tro det eller ej, det senaste beskedet från regeringen är att om den här restaurangen är så framgångsrik att den bildar en kedja, kanske anställer folk runt om i hela landet, får man inte del av sänkningen. Företag som hamburgerrestaurangen Max som har fler än 250 anställda ska få höjd arbetsgivaravgift, medan McDonalds som kanske har sin konkurrerande verksamhet vägg i vägg får sänkt arbetsgivaravgift.

Herr talman! Vi ser en näringspolitik som havererar. Dollarn faller, den amerikanska bolånekrisen sprider sig till europeiska ekonomier. Vi har en vikande internationell konjunktur. Det slår hårt mot svensk export. Konkurrensen på de globala marknaderna hårdnar, många länder tävlar om företagens investeringar. Då kan vi inte tävla med sänkta löner och lägre produktivitet.

Vi bjöd in industrin till ett givande samarbete, kom överens om branschprogram, satsade i tunga forsknings-, utbildnings- och infrastrukturprogram för att stärka konkurrenskraften och exportnäringarna. Att staten samarbetar med industrin kallade Fredrik Reinfeldt för antikverad näringspolitik. Vi samarbetade då med fordonsindustrin, läkemedelsindustrin, bioteknikindustrin, metallurgiindustrin, flyg- och rymdindustrin, IT- och telekomindustrin, skogs- och träindustrin. Det ger 600 000 arbetstillfällen i exportindustrin, 560 miljarder i exportinkomster, och de står för 80 procent av näringslivets FoU-satsningar. Antikverad näringspolitik!

Sverige har en av världens starkaste fordonsindustrier. Volvo Personvagnar, Volvo Lastvagnar, Scania och Saab är internationellt kända varumärken. De spelar en mycket stor roll för svensk ekonomi. Nära 1 000 underleverantörer levererar mycket kvalificerade insatsvaror till den produktionen. De finns i Västsverige, i Gnosjö, i Mälardalen och i Norrland. 140 000 personer arbetar i fordonsindustrin. Exporten är på 140 miljarder, en fjärdedel av näringslivets forskning bara i fordonsindustrin.

Ändå vägrar regeringen ge besked om fordonsforskningens framtid. Vi har personbilstillverkare i dag som ingår i internationella koncerner, Ford och GM. De får inga besked från regeringen om svenska staten satsar på fordonsindustrin.

Regeringen har förlorat fokus på Sveriges konkurrenskraft. Vi hör samma tongångar från andra delar av industrin, inte minst läkemedel och bioteknik. Regeringen säger ingenting.

När pappersindustrin stänger fabriker i Norrsundet och Hallstavik svarar regeringen inte ens på brev från Norrsundet om regeringen finns där som en samtalspartner. När träindustrin stänger sågverk på Seskarö är det tystnad från regeringen.

Varför? Jo, för att man ser industrin som någonting gammeldags. Det är antikverad politik! Här gäller det hushållsnära tjänster framför allt. Man har inte tid och engagemang för industrin och exportnäringarna. Regeringen satsar 1,3 miljarder på städning i höginkomsttagarnas hem men har inte pengar att stödja världens mest konkurrenskraftiga fordonsindustri med ett fordonsforskningsprogram som tar oss vidare i fråga om miljö, informationsteknik och säkerhet.

Det här är ingen klok politik. Man ska använda de här goda tiderna till att stärka svensk konkurrenskraft, se till att gödsla så att vi klarar också de kommande 10 och 20 åren i en konkurrensutsatt tjänstesektor och varuproducerande sektor.

Vi vill satsa på forskning och utveckling i småföretag, Forska och väx, en succé som regeringen idiotstoppade under våren. Vi föreslår fördubblade insatser för forskning i små och medelstora företag. Vi vill stärka kommersialisering av forskningen och innovationen som kommer från universitet och högskolor med holdingbolag, med innovationslån för uppfinnare, satsa på riskkapital i miljötekniksektorn. Vi vill satsa på nyföretagartorg så att småföretag som vill starta kan få gratis hyra, gratis rådgivning den första tiden så att de får lite luft under vingarna. Vi tror att trygghet är en viktig fråga för entreprenörskap.

Vi inledde en stor översyn av trygghetssystemen. Det är viktigt för dem som vill bli företagare att känna att man har en koppling om det händer någonting till trygghetssystemen och socialförsäkringssystem. Men utredaren fick kicken av den nya regeringen. Orsaken var att Maud Olofsson hade blandat ihop honom med en annan person. Näringsministerns antipati mot en enskild person, som visade sig vara en förväxling, ledde till att ingenting hände med småföretagarnas trygghet under ett helt år innan man kom till skott.

Vi tror på enklare och bättre regler för småföretagen. Jag är glad, ska jag säga, att regeringen har tagit över vår modell att sätta upp skarpa mål, följa upp kostnaden för regelutvecklingen och hela tiden pressa ned de kostnaderna. Jag är mer bekymrad över att det första året visar att regelkostnaderna har ökat. Näringslivets regelnämnds regelindikator för 2007

säger att de flesta förslag som regeringen har lagt fram har ökat regelbördan för de små företagen.

Vi vill stärka småföretagens möjligheter till export. Här skär ni ned. I en tid när exporten viker för Sverige skär ni ned på exportrådgivning och exportstödet till de små och medelstora företagen som har chansen att komma ut på växande internationella marknader. Ni skär ned på Exportrådet. Ni skär ned på Invest in Sweden Agency. Vi satsar 220 miljoner kronor mer än regeringen på exportfrämjande för de små företagen.

Nu säger Exportrådet och Invest in Sweden Agency upp personal. De ställer in satsningar på IT-branschen, fordonsindustrin och biotekniken.

Herr talman! Regeringen har inte tagit till vara den starka högkonjunkturen. Sysselsättningsökningen dämpas, exporten ökar inte längre i samma takt som tidigare och produktiviteten har minskat kraftigt. Fokus har skiftat från konkurrenskraft till hushållsnära tjänster. Det är en omodern politik, herr talman.

(Applåder)

Anf. 89 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Det var ett väldigt engagerande tal Thomas Östros hade. Jag delar väldigt mycket av det han sade. Det är lite grann av Axel Oxenstierna som vilar över den svenska statsförvaltningen.

Egentligen skulle jag vilja hålla ett anförande som handlar om näringspolitik ur ett regionalpolitiskt perspektiv med energipolitik. Jag förstår att det inte går, utan då skulle jag möjligtvis trassla till det för presidiet.

Jag ska börja med att yrka bifall till reservation 1 i betänkandet.

Jag kommer att prata om två saker, egentligen en sak, och det handlar om forskning och utveckling i Sverige.

Jag och Vänsterpartiet menar att det behövs ökade resurser till alla delar av forskning och utveckling, från grundforskning till utvecklande av produkter och tjänster. Inom ramen för Vinnova har småföretagen under några år kunnat få bidrag till förstudier och för att genomföra forsknings- och utvecklingsprojekt. Intresset har varit stort. För något år sedan var det endast var tionde sökande som fick igenom ansökan och fick stödet. Det indikerar att här behövs ytterligare insatser.

Det första som alliansregeringen gjorde när man kom till makten var att dra in det anslaget. Nu har det rättats till, och det är bra.

Forskning och utveckling är kanske två av de viktigaste faktorerna för att skapa arbetstillfällen och tillväxt. Det behövs ökade resurser i hela forskningskedjan, från tillämpad och behovsmotiverad forskning till utveckling av nya produkter, system och tjänster.

Innovationer är i de allra flesta fallen en följd av många års utveckling, allt oftare med betydande forskningsarbete. I Sverige satsar staten stora resurser på grundforskningen, och den svenska forskningen håller en hög internationell kvalitet, det ska gärna medges.

Den behovsmotiverade forskningen och utvecklingen har däremot fått stå tillbaka, vilket inneburit att avkastningen på satsade forskningsmedel har varit låg. Få forskningsresultat har kommersialiserats. Det blir alltmer uppenbart att kommersiella framgångar sällan föds genom forskningsinsatser på högskolor utan ofta av människor med nära relationer till marknadens problem och behov. Småföretag med utvecklade marknadsrelat-

ioner har en stor potential för att identifiera goda utvecklingsidéer, idéer som för kommersialisering allt oftare kräver kvalificerade forskningsinsatser, exempelvis för att tillämpa nya tekniska rön.

Just programmet Forska och väx öppnades för ansökningar i december 2005. Programmet, som drivs av Vinnova, erbjuder små och medelstora företag bidrag till forskning och utveckling. Söktrycket vid första utlysningen var mycket stort. Så har det också fortsatt. I samband med den senaste utlysningen sökte 366 företag över 600 miljoner kronor. Det som Vinnova kunde finansiera var endast 39 företag med sammanlagt 50,5 miljoner kronor. Enligt budgetpropositionen skulle det betyda att endast 17 procent av ansökningarna får finansiering, vilket är långt mycket mindre än övriga utlysningar hos Vinnova som handlar om omkring 32 procent.

Nästa möjlighet att söka medel blir våren 2008. Under tiden står mängder av småföretag med mycket goda projekt och stampar i portgången. Det stora söktrycket är en tydlig indikation på ett stort behov av ekonomiskt stöd men också på att hundratals, kanske tusentals små företag bär på kommersiellt lovande idéer.

Vänsterpartiet menar att en ökning av medelstilldelningen bör ske för att öka Forska och väx-programmets möjligheter att finansiera flera projekt. Därför har vi anslagit ytterligare 50 miljoner kronor för 2008, som vi ökar på till 100 miljoner extra för 2009 och 2010.

Herr talman! Solibro har tagit fram celler, en blandning av koppar, indium, gallium och ceden, som absorberar solljus och ger energi. Dessa celler byggs i tunna skikt på en glasskiva. Det är en fantastisk utveckling och ett resultat av framgångsrik svensk forskning. Nu ska de tillverkas i stor skala, men inte i Sverige. Tyskarna gick in med kapital. Fabriken byggs i Tyskland. 200–300 nya arbetstillfällen skapas i Tyskland, och det är bra. Men det hade kunnat vara i Sverige.

Flera bolag kan bli uppköpta. Den amerikanska ambassadören i Sverige fick *one big thing* som huvuduppgift av president Bush. Uppgiften var att hitta svenska forskningsbolag inom miljö- och energiteknik. Det har blivit en lång lista av svenska teknikbolag som är intressanta för amerikanska investerare.

Men varför ge bort våra resultat? Våra riskkapital tvekar och väntar på att politiken ska gripa in. Vad blir det för utveckling i Sverige? Blir det vind, sol, vågor eller biomassa? Vad Sverige behöver är också *one big thing*, som professor Lena Treschow uttryckte det häromdagen.

Det här har energimyndigheterna upptäckt och varnar för att bolag köps upp. De har därför också själva börjat investera i miljöteknikbolag, men det räcker ju inte på långa vägar. Bolagen behöver mer stöd, för det är dyrt att forska i Sverige jämfört med i våra kringliggande länder. I Sverige kostar en forskningskrona 1 krona, och det är väl kanske inte så svårt att förstå. Men i Norge kostar den 77 öre och i Tyskland betydligt mindre. Våra konkurrerande länder har alltså en statlig subvention för just den typen av forskningsutveckling.

Vänsterpartiet vill stärka de små och medelstora företagens utvecklingskapacitet genom en satsning på just den typen av inriktning. Vi vill också kunna erbjuda ett krediterat skattekonto för forskning och utveckling och produktutveckling. Den här typen av forskning och utveckling är,

som jag sade tidigare, vanligt förekommande i andra konkurrerande länder, inte minst i Norge.

Vi har i en särskild budgetmotion, herr talman, avsatt 100 miljoner kronor från och med 2008 för ändamålet. Forskning och utveckling är avgörande för framtida satsningar, inte minst inom miljö- och energiområdet.

Däremot satsar regeringen på skattelättnader för hushållsnära tjänster, vilket kan tyckas vara en väldigt märklig prioritering när man ser vilka behov som finns i miljö- och teknikbolagen. Det är knappast inom den sektorn som vi bygger den framtida välfärden i Sverige.

Att stimulera forskningsinsatser i företag är, har varit och kommer att vara avgörande för att ta till vara och vidareutveckla unik kompetens i arbetet för en hållbar utveckling och för att skapa fler jobb. Det är viktigt att Sverige som ett litet land även i framtiden kan vara med och utveckla ny teknik inom centrala tillväxtområden, inte minst inom energi- och miljöteknikområdet.

Tillgången på riskvilligt kapital är framför allt bekymmersam inom dessa områden. Inte heller underlättas det av att näringsministern har hamnat på kollisionskurs med riskkapitalisterna i Sverige. Frågan är vem som ska stå för riskkapitalet. Är det riskkapitalisterna? De säger: Nej, det är statens uppgift. Näringsministern säger att det är riskkapitalisterna som ska göra det. Och då händer ingenting. Politiken vägrar att agera.

Mot denna bakgrund föreslår Vänsterpartiet att en statlig investerings- och riskkapitalfond etableras som kan ta risker och ekonomiskt ansvar för det långsiktiga samhällsbyggandet – risker och långsiktigt ansvar som banker, riskkapitalister eller företag inte vill eller kan åta sig.

Anf. 90 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Miljöpartiets ambition med näringspolitiken är att det måste bli enklare, billigare och roligare att driva företag i Sverige. Vi ser företagen som en möjlighet för människor att förverkliga sina egna idéer, ta ansvar för sin egen sysselsättning och också i fler och fler fall rädda världen genom sina företag.

Man kan rädda världen genom det företagande som kan och måste skapa de nya varor och tjänster som krävs för att Sverige ska klara omställningen till ett hållbart samhälle. Men det är också så att fler och fler ungdomar startar företag med andra syften än att enbart tjäna pengar.

Jag träffade för några veckor sedan några tjejer som startat företaget Dem Collective. Deras ganska nystartade företag har byggt upp egna fabriker i u-länder för att på det sättet på ett både socialt och miljömässigt helt hållbart sätt producera kläder som sedan säljs i Sverige. Genom att gå in och skapa hållbara produkter av ett slag som inte tidigare fanns på marknaden bidrar de och andra liknande småföretagare till att skapa ett bättre samhälle och en bättre värld.

Det här är något som måste underlättas, och vi måste hjälpa dem på traven på olika sätt. Vi i Miljöpartiet anser att vi politiker har ett ansvar för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för att Dem Collective och andra som vill skapa och driva företag och se sina företag växa och utvecklas också ska kunna göra det.

Samhället måste organiseras på ett sådant sätt att företagsamhet och entreprenörskap uppmuntras i stället för att motverkas. För att klara det

måste ett antal regleringar förändras eller tas bort för att minimera de hinder som finns i dag för god företagsamhet och god ekonomisk utveckling i företagen.

Vi tycker att det är viktigt att myndigheter övergår från att se sig som framför allt kontrollerande till att i första hand fungera som stöttande för företag. Vi måste också se att det är motiverat att från statligt håll göra särskilda satsningar på att stödja företag. Det kan till exempel gälla ekonomiskt stöd, som är speciellt viktigt i det allra tidigaste skedet när en idé ska omsättas i ett nytt företag. Men också under senare skeden i ett företags utveckling kan det behövas insatser från staten i form av stöd, information eller andra tjänster. Genom att rikta stödet åt rätt håll kan vi även uppmuntra framtidens företagare som har låg miljöpåverkan och lösningar på de stora klimat- och miljöproblem som vi står inför.

Herr talman! Stödet till forskning inom småföretag är ett tydligt exempel på just detta. I budgetpropositionen för år 2007 sade regeringen att denna satsning skulle upphöra, och några medel för programmet togs inte fram i budgeten. Senare har näringsminister Maud Olofsson försökt ta tillbaka det och sagt att det var ett misstag att medel inte hade avsatts i budgeten. Det visade sig inte alls stämna. Det var inte något misstag. Trots att riksdagen senare tydligt tillkännagav att regeringen måste återkomma med nya förslag till finansiering avsatte man inga ytterligare medel i tilläggsbudgeten samma år.

Regeringens agerande när det gäller Forska och väx har allvarligt skadat förtroendet för statens roll som forskningsfinansiär. Det har inneburit att Vinnova tvingats avstå från att dela ut pengar till de företag, de väldigt många företag, som var otroligt intresserade och som hade bra projekt.

Det här är mycket olyckligt. Det drabbar värst småföretagen, som har störst behov av just den här typen av stöd och som pengarna också är riktade till.

Hanteringen av Forska och väx måste ses som ett av regeringens numera ganska många misstag. Genom att man har tagit bort anslaget på ett så abrupt sätt har man också skapat osäkerhet och sämre forskningsmöjligheter för kunskapsintensiva småföretag som står för framtidens produkter och tjänster. På det sättet skapas inte gynnsamma förhållanden för framtidens kunskapsföretag. På det sättet stimuleras inte den teknik och de lösningar som vi alla behöver för att lösa våra stora framtidshot. På det sättet bedriver man inte en bra näringspolitik.

Miljöpartiet har i stället föreslagit att man ska satsa dubbelt så mycket på Forska och väx. Vi satsar 200 miljoner i stället för 100 miljoner. Vi föreslår att det extra tillskottet ska riktas specifikt till forskning som är miljörelaterad i små företag, till exempel för att ta fram ny miljö- och energiteknik. Det tror vi är det bästa sättet att möta framtidens hot och att stödja kunskapsintensivt företagande i Sverige.

För att få fler att starta företag måste vi också göra det enklare för företagen. Under den förra mandatperioden gjorde Miljöpartiet upp med de borgerliga partierna om att minska regelbördan för svenska företag med 25 procent. Tyvärr börjar det nu visa sig att det bara verkar vara Miljöpartiet som menar allvar med det här målet. Vi får alldeles för få konkreta förslag på regelförenklingar från regeringen. Det beklagar vi självfallet djupt.

För att lägga tryck på våra ord har vi i Miljöpartiet fört in en satsning i budgeten på 5 miljarder kronor vardera till Nutek, Arbetsmiljöverket, Skatteverket och Naturvårdsverket för att påskynda deras regelförenklingsarbete. Vi föreslår också att det ska inrättas ett permanent regelråd som ska se till att inte nya onödigt krångliga regler tillkommer när andra tas bort. Vi vill ha ett uppgiftskravsregister för företag som gör att myndigheter inte ska kunna kräva in samma uppgifter gång på gång från samma företag. Det är mindre prat och mer handlingskraftiga förslag som dessa som krävs för att målet om 25 procents mindre regelbörda ska kunna nås.

Inför det förra regeringssammanträdet hade Nutek lustigt nog begärt hos regeringen att få just de resurser som Miljöpartiet tillförde i sitt budgetförslag för att kunna arbeta aktivt med regelförenklingsarbetet. Man kan ju säga att det är lustigt, men det är också lite sorgligt. Man funderar ju på vilket arbete med regelförenklingar som Nutek hade kunnat bedriva om de i stället hade fått dessa pengar redan i budgeten. Då hade de kunnat arbeta vidare i lugn och ro i stället för att behöva gå till regeringen och äska nya pengar. Om regeringen hade varit lite mer kunnig och lite mer förutseende hade Nutek kunnat jobba vidare i harmoni och kunnat ta fram bättre förslag i stället för att behöva springa till regeringen med en begäran om mer pengar.

Regeringen väljer i sin budget att rikta så gott som alla skattesänkningar mot jobb i tjänstesektorn. Uppenbarligen tror regeringen att det är dessa arbeten som behövs i framtiden för att skapa en bättre konkurrenskraft för Sverige globalt sett. Det är flera som ska vända hamburgare och moppa golv. Vi tror att det är i grunden feltänkt. Vi är övertygade om att det är genom spetskompetens och genom högteknologiföretag som Sverige har en möjlighet att hävda sig i framtiden. Miljöteknikbranschen är en specifik bransch där Sverige har en väldigt bra möjlighet. Vi ligger långt framme. Genom att satsa strategiskt kan vi utveckla den ännu mer och komma framåt.

OECD pekar i en rapport ut miljöteknikbranschen som en av de absoluta framtidsbranscherna. Man uppskattar världsmarknaden för miljöteknik till 6 000 miljarder kronor redan år 2010. Sverige exporterar enligt Exportrådet miljöteknik för 25 miljarder kronor årligen, vilket gör det till en ganska stor marknad redan i dag.

För att ytterligare stödja miljötekniksektorn föreslår Miljöpartiet att man ska avsätta 200 miljoner kronor per år i ett branschprogram för miljöteknik. Det innebär en klar ambitionsökning jämfört med regeringens förslag i kronor räknat men också genom att programmet har ett bredare fokus än vad regeringen föreslår. Regeringen vill att man bara ska satsa de här pengarna på fordonsteknik och flygplan, men vi tycker att det kanske vore bättre att slussa pengarna dit där de kan få störst klimateffekt och där svenska företag är mest konkurrenskraftiga.

Vi tycker att den politiska klåfingrighet som regeringen uppvisar i fördelningen av stöd är väldigt olycklig. Den riskerar att styra utvecklingen åt fel håll helt i onödan.

Miljöpartiet anser också att stöd ska riktas specifikt mot forskningsintensiva företag. I dag ser vi många oroande tecken på att små forskningsintensiva företag flyttar ut ur landet. De baseras på svenska innovationer som har tagits fram genom svenska utbildningspengar. Det kan till ex-

empel handla om solcells företag som flyttar ned till Tyskland eller stamcellsforskning som flyttar till Skottland.

För att Sverige ska kunna dra fördel av den forskning och utbildning som sker här måste vi förbättra förutsättningarna för forskningsintensiva småföretag, det som inom EU kallas för *young innovative companies*. Miljöpartiet föreslår därför i sin budgetmotion att arbetsgivaravgiften för småföretag med stor forskningsverksamhet ska sänkas rejält. Vi anser att man på det sättet underlättar på allvar för de här företagen som står för framtidens miljövänliga produkter och tjänster och dessutom för framtidens arbetstillfällen. När tänker regeringen göra någonting för de här företagen i stället för att satsa pengarna på McDonalds?

Herr talman! Jag vill avsluta med att säga att jag står bakom samtliga Miljöpartiets reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bara bifall till reservation nr 3.

I detta anförande instämde Mehmet Kaplan (mp).

Anf. 91 KARIN PILSÄTER (fp):

Herr talman! Näringsutskottets betänkande nr 1 handlar om näringspolitikens näringslivsbudget. Det kan tyckas som en ganska begränsad del av företagarpolitiken och politiken för ett växande näringsliv. Därför är det oundvikligt att man i det här sammanhanget ger sig ut lite utanför ramen för själva beslutsfattandet för dagen. Det tycker jag är logiskt. Kent Persson nämnde något om Axel Oxenstierna, vill jag minnas.

Sverige står i dag, precis som så många andra länder, inför tre mycket stora utmaningar. Ibland väljer man att kalla det för hot. När det gäller klimathot är det alldeles uppenbarligen ett gigantiskt hot, men det finns också möjligheter. Det finns möjligheter att ta itu med hotet om vi sätter fart riktigt ordentligt nu.

Den andra stora utmaningen är globaliseringen som förvisso inte är något nytt men som nu snurrar allt fortare. Gränserna försvinner i allt snabbare takt.

Den tredje riktigt stora utmaningen är den demografiska utvecklingen där allt fler av oss kommer att vara äldre i förhållande till dem som är ute och jobbar.

De här tre utmaningarna har också på sitt sätt i mångt och mycket samma lösningar. Fler människor måste jobba i fler och växande företag. Det måste vara ett kunskapsintensivt, högteknologiskt, konkurrenskraftigt företagande som ser till att svenska företag har en rejäl utvecklingskraft. Konkurrenskraft kan ju uppnås på många olika sätt. Ett är väldigt låga kostnader, och ett annat är att man gör väldigt många intressantare och bättre saker på vissa områden. Det är väl i huvudsak där som vi i Sverige ska lägga ned vårt krut.

Som har sagts här förut är det väldigt mycket i Sverige som är bra. Det är väldigt mycket som har gjorts bra under lång tid. Det har genomförts väldigt många reformer under 90-talet som nu under de senare åren har hjälpt till att ge oss en bra utväxling av den goda konjunkturen. Vi står hyggligt starka på många områden.

Men det finns också oroande tecken på en hel del andra områden, och som alla vet vinner man inga framtida segrar på gamla meriter. När om-

världen blir duktigare med högre kunskapsnivå och nya idéer måste vi hela tiden hänga med och hitta på nya saker själva.

Ett oerhört viktigt arbetsområde för alliansregeringen är därför att se till att Sverige blir en starkare kunskapsnation. Vi måste förbättra utbildningens kvalitet från förskola till universitet. Det är ett av de allra största reformområdena för regeringen under den här perioden. Det kommer att bli en av svensk skolas viktigaste reformperioder.

De negativa rapporterna om resultaten i den svenska skolan fortsätter tyvärr att komma in. Det har ännu inte blivit den omläggning ute i verksamheterna som kommer att behövas, men det pågår ett kraftfullt arbete för en omläggning mot en skola som framför allt ska ge de barn och ungdomar som inte får det gratis med sig hemifrån en stark ställning i skolan. Det handlar om en reformerad lärarutbildning, satsning på bas-kunskaper, nationella prov som gör att man vet hur det står till och kan sätta in tidiga insatser, satsningar på språk, matematik och annat som är väldigt viktigt för att vi ska få den kunskapsbas som vi behöver.

Jag var på ett av de stora och viktiga miljöteknikföretagen, Alfa Laval, hemma i Botkyrka i fredags. Där påpekade man, som så många gånger förr, det stora behovet av att få fram fler ingenjörer. Om inte matematik är något som eleverna lär sig mycket av och tycker är roligt redan i grundskolan och gymnasiet kommer vi inte heller att få tillräckligt många som söker sig till ingenjörsutbildningarna på högskolan, och det är inte någonting som man kan lösa med hjälp av arbetsmarknadsutbildningsprogram.

När det gäller forskningen kommer vi nästa år att ta ett brett nytt grepp på forskningsstrategin i forskningspropositionen.

Det andra viktiga reformområdet handlar om att bryta utanförskapet, att få stopp på den stora mängd människor som förs över i utanförskap, från arbetsmarknaden till arbetslöshet, socialbidrag och förtidspension. Där pågår också ett stort och viktigt reformarbete som redan har gett mycket goda resultat.

Det tredje viktiga reformområdet är att skapa bättre villkor för fler och växande företag. Gamla meriter vinner inte framtidens segrar. Det ska bli enklare, roligare och lönsammare att driva företag. Jag noterar att detta är en vision som Miljöpartiet delar och står bakom. Det är roligt.

I årets budgetproposition finns, förutom många av de förslag som redan har lyfts fram här, till exempel att det är lättare att använda hushållsnära tjänster vitt och hederligt och att människor som arbetar inom de sektorerna i högre grad ska komma in i riktiga jobb med kollektivavtal, försäkringar och annat. Många andra exempel har också tagits fram av oppositionens företrädare.

Jag skulle vilja nämna några satsningar i budgetpropositionen som är enormt viktiga för företagandets villkor men som ligger utanför själva näringsbudgeten. Den första är infrastrukturen. Det är den största satsningen på lång tid som har gjorts utanför infrastrukturprogrammen, som i första hand är till för att se till att underhållen ska kunna skötas bättre och att redan beslutade satsningar också ska ha en finansiering som gör att de kan genomföras. Att transporter fungerar är ju A och O för många företag.

Sjukfrånvaron är ett område där vi i Folkpartiet har fått gehör för en rad viktiga reformer som nu har satts i verket. Rehabiliteringsgaranti, en

vettig samordning mellan sjukförsäkringen och vården så att pengarna kan gå till vård i stället för till sjukpenning i värdkö, att sjukfrånvarande personal snabbt får hjälp att komma tillbaka är också enormt viktigt för företagen.

Kunskapsattsningen innebär att det i årets budget finns en läsa-skriva-räkna-satsning i de lägre årskurserna som lägger grunden för kunskapssamhället. Det är klart att det kommer att dröja många år innan nästa års sjuåringar kommer ut i arbetslivet. Men om man aldrig börjar kommer man heller aldrig fram till resultat.

Reformering av gymnasieskolan med bättre yrkesutbildning är också en sak som jag vet står mycket högt på önskelistan från många företagare.

Jämställdhetsbonusen, som kommer att införas från halvårsskiftet, ger mer delad föräldraledighet, och med mer delat ansvar stärks ju kvinnors position och utvecklingsmöjligheter i arbetslivet. Det är inte bara bra för dem själva utan faktiskt också bra för företagande.

Det är några viktiga områden.

När det gäller själva näringsbudgeten kan det i och för sig här i debatten låta som om det skiljer avgrunder mellan regeringens förslag, utskottets förslag och oppositionen. Men med tanke på att den budget vi nu diskuterar omfattar 5 miljarder kronor ska vi notera att Socialdemokraternas påslag på 370 miljoner, Vänsterpartiets på 75 och Miljöpartiets på 210 ändå är ganska marginella skillnader i budgeten på det här området. Speciellt med tanke på att Socialdemokraterna lägger omkring 30 miljarder kronor i nya skattehöjningar och över 36 miljarder i nya utgifter är skillnaden på näringslivsområdet ganska begränsad.

Några viktiga axplock som jag vill nämna från den här näringslivsbudgeten är försöken med nystartscentrum. Vi får se om detta kan vara en ännu bättre metod än de man har arbetat med tidigare för att nå människor som står väldigt långt från arbetsmarknaden och som har svårare att få det stöd som finns uppbyggt inom många olika statliga inrättningar. Det här är ett centrum som ska startas på försök i särskilt utsatta områden, där kanske många invandrare står utanför arbetsmarknaden och många finns inom socialtjänsten.

Vi har en fortsättning av programmet för kvinnors företagande, som jag noterar att samtliga tre oppositionspartier nu också står bakom, på 100 miljoner kronor som inkluderar forskning om kvinnors företagande så att vi ännu bättre ska få veta vad vi kan göra för insatser för att stärka kvinnors möjligheter.

Inrättande av regelråd betyder att det kommer en viss satsning på att förstärka arbetet med att förbättra den offentliga upphandlingen. Det kan vara väldigt viktigt för många mindre företag.

Forska och väx blir som sagt var återigen permanentat. Utskottet påtalar också vikten av att en sådan FoU-rabatt som Vänsterpartiet och Miljöpartiet här har talat om utreds i samband med forskningspropositionen. Det här är ett förslag som jag vill påpeka att Folkpartiet redan sedan tidigare har fört fram, men det finns inga färdiga överenskommelser om det. Men vi hoppas verkligen att det blir belyst ordentligt i forskningspropositionen.

När det gäller Forska och väx ska man komma ihåg att det handlar om 100 miljoner kronor av en total statlig forskningsbudget på 25 miljar-

der kronor. Även där tycker jag att man kan ge saker deras rätta proportioner.

Herr talman! För tids vinnande ska jag inte gå igenom flera av delarna annat än att jag också vill påpeka att utskottet här gör ett tillkännagivande till regeringen att detta är det sista tillfället då vi kan tänka oss att ställa oss bakom en förlängning av den metod man använder för att flytta pengar mellan statliga bolag. Det är inte någon bra metod, och vi kan därför inte tänka oss att efter 2008 förlänga den.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Anf. 92 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Sysselsättningsutvecklingen viker av, från drygt 150 000 i sysselsättningsökning vårt sista år under förra mandatperioden till en prognos för nästa år på 40 000 i sysselsättningsökning. Produktiviteten viker av, från en stark produktivitetsökning till negativ produktivitet det senaste halvåret. Och exporten mattas av i takt med att konkurrensen ökar, men också naturligtvis på grund av att kronans värde har stigit i och med dollarfallet.

Det här borde få regeringen att se ett nytt landskap växa fram och koncentrera sig på insatser som stärker Sveriges konkurrenskraft och Sveriges produktivitet. I stället sätter näringsministern hela fokus mot detta märkliga tricksande med arbetsgivaravgifter som har kommit till.

Vad är Karin Pilsäters åsikt om att företag i handeln, som Annelies choklad i Uppsala eller företag som jobbar i tjänstesektorn som systemvetare, får betala för att några restaurangföretag ska få sänkt arbetsgivaravgift? Är det klokt och vettigt ekonomiskt att låta småföretag ta andras bördor på det sättet?

Det andra är: Är det klokt att nu, som finansministern säger, införa ett tak för hur många anställda man får ha för att få sänkta skatter? Blir inte det väldigt konstigt om man har 249 anställda i sitt restaurangföretag, en kedja, och anställer sin 250:e och då blir av med hela skatterabatten?

Den här typen av politik kommer ju att sänka produktiviteten, sänka konkurrenskraften och öka möjligheten till skatteundandragande. Exemplet är korvkiosken. När man säljer bensin och mjölk får man höjd arbetsgivaravgift. Tar man ett steg till vänster, till korven och den tid på dagen man säljer korb, får man sänkt arbetsgivaravgift. Är det bättre för regelbördan för småföretagaren?

Anf. 93 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Jag delar inte intrycket att näringsministern ägnar allt fokus åt sänkningen av arbetsgivaravgiften. Jag tycker att näringsministern sätter fokus på väldigt många olika frågor, där sänkningen av arbetsgivaravgiften är en liten del i en strategi. Men jag tror också att det är viktigt att vi ser att vi behöver få in fler människor på arbetsmarknaden.

Vi har väldigt höga skatter på arbete. De skattekilarna gör att arbetsintensiv produktion blir väldigt dyr, speciellt sådan som riktar sig till oss som privatpersoner, när vi med våra skattade pengar ska betala den. Då tycker jag att det kan vara *ett* viktigt inslag i en politik som har många olika reformområden att man också underlättar för vita och hederliga jobb i de här sektorerna. Eftersom det handlar väldigt mycket om den

typen av verksamheter som kan expandera blir det inte så stora konkurrenssnedvridningar som det skulle ha blivit om man hade lagt in dem i andra sektorer.

Skattebortfallet är en väldigt viktig restriktion i det hela, därför att man inte kan göra allting. Om man som ni tycker att det är okej att höja skatterna med 30 miljarder får man också utrymme för att sänka andra skatter, om man vill det. Men vi tycker inte att den prioriteringen är riktig. Därför gäller det att välja det som ger de minsta snedvridningarna. Det är väl alldeles uppenbart att det här inte i första hand leder till en regelförenkling.

När det gäller taket på 250 personer är det ett krav från kommissionen för att vi över huvud taget ska kunna genomföra det här. Det är inte något snilledrag som vi har kommit på.

Det är alltid problematiskt med den typen av gränser. De ska man så långt som möjligt försöka undvika, men i huvudsak är det väldigt små företag som är verksamma inom dessa sektorer och med det som grund plockade man bort hotellen ur förslaget.

Min motfråga blir vad er idé är. Tycker ni att det är bra med mycket svartjobb eller att arbetsintensiv verksamhet har svårt att utvecklas i Sverige?

Anf. 94 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Inget snilledrag är väl årets understatement vad gäller det här förslaget, och det kommer att visa sig i ett regelkrångel som vi inte sett maken till, med olika arbetsgivaravgifter för olika personer under olika delar av dagen beroende på vad man gör. Dessutom skapar det djupa orättvisor för tjänsteföretag inom handeln som får betala för att tjänsteföretag inom restaurangbranschen, vissa av dem, ska få det bättre.

Det förändrar också fokus. Jag har under hösten rest runt och besökt många industriföretag, både små och stora, och alla undrar varför regeringen inte bryr sig om industrin. Är det något som ni upplever som gammaldags? Ta fordonsindustrin som exempel. Det är en av våra nyckelindustrier och står för en mycket stor del av vår export. Dessutom finns tusen små och medelstora företag som levererar till den industrin. De begär besked om vad som händer med det viktiga fordonsforskningsprogrammet. De får inget besked. De säger att de över huvud taget inte får något besked från regeringen och att det är svårt att få kontakt. Vad är det som gör att man inte intresserar sig för industrins frågeställningar?

Samma gäller pappersindustrin när den, utsatt för en svår strukturell omvandling, kommer i ett läge då Stora Enso lägger ned fabriken i Norrsundet. Folk i Norrsundet, liksom fackliga organisationer, vill ha kontakt med regeringen. Regeringen svarar inte. Regeringen passar. Det finns ett totalt ointresse för industrin.

Vi tror att industrin kommer att vara viktig för Sverige under lång tid framöver. Vi är beredda att stimulera tjänstesektorn. Vi är glada att åtta av tio nyföretag under den tid vi satt i regeringen var tjänsteföretag. Men glöm inte industrin! Ge besked till fordonsindustrin. Det är en av våra viktigaste branscher i Sverige. De behöver satsningar. Du har chansen nu, Karin Pilsäter.

Anf. 95 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Det står klart och tydligt i budgetpropositionen – nu har jag den inte med mig i talarstolen så jag kan inte ange exakt sida – att fordonsprogrammet kommer att fortsätta i någon form. Det verkar dock smartare att, om man haft ett program som löper ut under 2008, utvärdera det lite grann för att se vad som var bra och vad som var dåligt innan man lämnar exakt besked om hur fortsättningen ska se ut. Det är bra att ha med sig en sådan utvärdering innan man går in i en ny programperiod. De beskeden kommer att lämnas, bland annat i samband med den samlade översynen i forskningspropositionen. Det tycker jag verkar vara en mer rimlig ordning än att nu styckevis och delat och lösryckt och utan utvärdering lämna besked.

Jag utgår från att, om olyckan varit framme och Thomas Östros suttit kvar i Näringsdepartementet, beskeden från er hade varit exakt desamma, nämligen att vi först behöver utvärdera för att se hur vi sedan går vidare. Om det inte är så är det beklagligt, men jag tycker att all sådan verksamhet måste bygga på att man tar till sig vad som var bra och vad som var dåligt och därefter fortsätter nästa programperiod med de kunskaper som man inhämtat under den tidigare perioden.

Anf. 96 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag noterade att Karin Pilsäter i sitt inledningsanförande uppehöll sig sex minuter vid de allmänpolitiska förutsättningarna för näringspolitiken. Det handlade om utbildning och om infrastruktur. Jag delar den uppfattningen. Det är därför jag begärde replik. Det är lite Axel Oxenstierna över det hela – vi lider under bristen på enhetssyn.

Låt mig sedan göra en rättelse. Vi har satsat 150 miljoner kronor mer totalt sett i denna budget. Att det blir där beror på att vi säger nej till de 100 miljonerna för utförsäljning av statliga företag. Då blir det 150 miljoner.

Det jag lite grann funderar över är vilken syn regeringen här när det gäller Norrsundet. 325 anställda mister sina jobb. Klippan varslar 60. Hallstavik stänger en pappersmaskin och 250–300 jobb försvinner. Setras sågverk på Seskarö slår igen och läggs ned. Vad är regeringens syn på det hela? Och vad är regeringens meddelande till de anställda som jobbar där?

Det finns en tänkt köpare till Norrsundet, men Stora Enso säger nej. Hur ser regeringen på det? Det kan tänkas att det även finns intressenter som vill köpa sågverket på Seskarö. Är det en möjlig utveckling att låta de anställda ta över sågverket? Skulle regeringen i så fall underlätta ett sådant övertagande? Hur ser regeringen på att det behövs en strategi för hur vi ska använda de skogligen resurserna i framtiden?

Anf. 97 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Att det är svårt att föra en seriös diskussion om företagens villkor inom ramen för utgiftsområdet var inte alls menat som en ironi. Jag anser tvärtom att det ibland ställs alldeles för stora förväntningar på de olika anslagen. Om man verkligen ska nå resultat måste man se till alla de politikområden som är av avgörande betydelse.

Möjligen är det en lite för stor avvikelse från ämnet att i anslutning till utgiftsområdet diskutera enskilda affärer mellan olika företag. Jag kan

inte lämna några besked om hur regeringen ser på de olika affärsuppgörelser som skulle kunna upprättas. Om jag är rätt underrättad blir det en interpellationsdebatt i morgon med näringsministern. Det är möjligt att den diskussionen kan föras då eller i någon annan form.

Prot. 2007/08:45
17 december

Näringsliv

Anf. 98 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Karin Pilsäter och hennes allianskamrater ansvarar för regeringens politik. Det kan knappast vara ett svar till de anställda, vare sig på Seskarö eller i Norrsundet, att de får väl vänta och se.

Problemet är att ni dragit ned på de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna och på vuxenutbildningen, Karin Pilsäter, alltså på sådant som skulle varit medel eller verktyg och kunnat hjälpa till vid omställningen. Du måste väl ha en uppfattning om det är rimligt, ifall det finns en intressent som vill köpa Norrsundet, att de får göra det. Vad är din syn på det?

Anf. 99 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Nej, jag tänker inte redovisa någon syn på tänkbara affärsuppgörelser.

När det gäller neddragningarna inom vuxenutbildningen är de i huvudsak gjorda utifrån att efterfrågan på den typen av utbildning minskar kraftigt när konjunkturen på arbetsmarknaden är god. Det vet vi. Det finns många tomma platser både på högskolorna och inom den kommunala vuxenutbildningen. De neddragningar som gjorts har huvudsakligen motsvarats av att platserna i annat fall skulle ha stått tomma.

Både när det gäller dessa frågor och sådant som produktivitet utveckling och liknande måste man se till vilken fas i konjunkturen man befinner sig i och vad som är en logisk följd av det men också vilka andra insatser man skulle kunna göra. Jag utesluter inte på något sätt att det kan behövas den typen av speciallösningar som Kent Persson efterlyser. Jag kan dock inte lämna några sådana besked.

Anf. 100 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag gjorde fel yrkande i mitt huvudanförande. Jag yrkar bifall till reservation 2 och ingenting annat.

Karin Pilsäter säger att regeringen vill satsa på utbildning, göra kunskapsinsatser. Det finns en lång rad områden som kanske inte direkt har att göra med näringspolitik men kan vara viktiga bidrag. Det enda regeringen inte verkar vara beredd att stödja är processen när de idéer som kommer fram genom utbildningen, den kunskap som det ska satsas på, omvandlas till företag för att kanske skapa arbetstillfällen och ekonomisk utveckling i Sverige. Där verkar det vara renons på idéer om hur man ska kunna stimulera det.

Ett exempel på det är Forska och väx. Miljöpartiet har sett till att det blivit ett stöd till forskning i småföretag just för att utveckla de idéer som kommer fram genom den gängse forskningen eller genom utbildningsväsendet i stort. En ledstjärna är det amerikanska systemet SBIR, Small Business Innovation and Research, som pågått sedan 80-talet och gett otroligt goda resultat. Man har kunnat starta mängder av nya kunskapsintensiva företag som vuxit stort. Man har också väldigt väl utnyttjat sådant som kommer från den offentliga sektorn, nya affärsidéer utifrån vilka

man sedan startat företag. Är det en utveckling som Karin Pilsäter och regeringspartierna är beredda att stödja genom att satsa ytterligare på Forska och väx?

Ett annat exempel är det som jag var inne på i mitt anförande, nämligen att göra riktade satsningar på forskningsintensiva småföretag – Young Innovative Companies, som de kallas inom EU. Genom att sänka arbetsgivaravgiften skulle man kunna ge dem bättre förutsättningar att behålla verksamheterna i Sverige i stället för att de försvinner till Tyskland eller Skottland, som fallet är i dag. Är det något som Karin Pilsäter kan tänka sig att verka för?

Anf. 101 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Precis som det står i betänkandet förutsätter inte bara jag, utan hela utskottsmajoriteten, att den frågan behandlas ordentligt i anslutning till forskningspropositionen. Det finns också förslaget från Vinnova i deras entreprenörskapsstrategi. Problemet är att Vinnova inte har lagt fram något färdigt förslag om exakt hur det skulle se ut. Jag är inte helt övertygad om att det kommer ett skarpt förslag redan under nästa år. Men vi ska i varje fall kunna ta nya steg på den vägen.

Det är klart att Forska och väx är något som finns. Men ibland låter det i debatterna som om Sverige står och faller med om det ska vara 100 eller 200 miljoner i det anslaget. Riktigt den betydelsen har det kanske inte. Men det är i varje fall ett redskap som vi redan i dag sitter på.

Vi kommer absolut att arbeta för att någon form av FoU-rabatt införs. Men det är inte klart än. Det kommer i samband med forskningspropositionen. Det är bara bra om fler än regeringspartierna argumenterar för en sådan sak. Det är klart att det stärker frågans vikt. Jag tror att det över huvud taget är så att man börjar få en mycket tydligare samsyn på behovet av att det inte finns någon motsatsställning mellan behovsmotiverad forskning och grundforskning och av att det finns en överlappande bit däremellan.

När det gäller en högre grad av kommersialisering tror jag att man är lite snett ute om man tror att det är universitet och holdingbolag som kommer att vara de stora aktörerna, speciellt om man beaktar hur forskarna själva ser på holdingbolagens verksamhet. Om jag minns rätt är det runt 95 procent som svarar: Vad är det?

Det är alltså kanske inte den främsta *body* man ska satsa vidare på. Goda villkor för entreprenörskap generellt är däremot någonting som forskningen visar är en nyckelfaktor för att få kommersialiseringen genomförd.

Anf. 102 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Karin Pilsäter tonar i sina anföranden lite grann ned betydelsen av Forska och väx, upplever jag. Man kan säga att det inte är så mycket räknat i pengar, men det är trots allt ett av de ytterst få stöd som finns för forskning i små företag. Därigenom har det också en väldigt viktig roll att fylla.

Vi har vid ansökningsomgångarna vid Vinnova sett att resurserna är övertecknade minst tio gånger om. Det finns en otrolig efterfrågan från småföretag. Det är jättemånga som vill genomföra fantastiska projekt och vill få del av pengarna. Problemet är att den finansiering som finns inte

räcker. Mindre än 10 procent av företagen får stöd. Det innebär att det finns idéer och kunskap som vi i dag inte utnyttjar på grund av att resurserna är för små. Det tycker jag är väldigt synd.

Jag skulle önska att man ganska snabbt bestämde sig för att det här är ett system man ska arbeta vidare på. Det kanske inte är optimalt i sin nuvarande utformning, men kan genom strategiska resurstillskott utvecklas till Sveriges motsvarighet till det amerikanska SBIR. Det skulle då vara ett långsiktigt stödprogram som kan skapa just den typ av kunskapsintensiva företag som jag tror att vår framtida konkurrenskraft kommer att och måste bygga på. Det är bättre än att satsa resurserna på tjänsteföretag som behöver personer som vänder hamburgare och moppar golv. Jag tror inte att det är rätt använda resurser för att stärka Sveriges konkurrenskraft på sikt.

Jag hoppas att man får en överföring av pengar till de kunskapsintensiva branscherna, där resurserna verkligen behövs. Där ser vi att det finns ett hot. Andra länder satsar mer och bredare och drar till sig dessa företag från till exempel Sverige. Det är en väldigt olycklig utveckling. Vi satsar på att ta fram kunskapen, men investeringarna kommer i andra länder. Jag hoppas att vi snabbt får se förslag från regeringen, att det kommer ned på konkret nivå, att ni kommer fram med förslag på hur man ska åtgärda detta.

Anf. 103 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Jag håller helt och hållet med i den delen. Men jag tycker inte att det står i motsatsställning till att det också kan vara trevligt om det finns en frodig och växande tjänstesektor som gör Sverige till en attraktivare plats att vistas på.

Jag vill inte alls tona ned betydelsen av Forska och väx, men vill sätta in det i sitt sammanhang.

När det gäller riskkapitalförsörjning vore det väldigt angeläget att man nu verkligen tog reda på hur det är. Det finns ett specifikt marknadsmisslyckande när det gäller miljöteknik som är större än det generella när det gäller teknikutveckling och kommersialisering. Är det speciella problem med miljöteknik, eller är det som vi alla kanske befarar, att det över huvud taget är svårt med såddfinansiering i tidiga skeden och finansiering av verksamheter som det tar lång tid att utveckla?

Om det är det senare behövs det en mer generell åtgärd för att stärka upp ännu mer i de allra tidigaste skedena. Finns det en specifik miljöteknikfaktor, då får man också gå in. Det är väl så i dag: Man kan misstänka saker, men man kan inte riktigt veta. Innan man utformar program är det bra om man försöker ta reda på lite mer, så att man satsar rätt. Det tror jag är en angelägen fråga att gå vidare med.

Anf. 104 STAFFAN ANGER (m):

Herr talman! Det går mycket bra för Sverige och de svenska företagen. Produktionen och resultaten är rekordhöga. Det ser bra ut för företagen i Sverige. Det nya målet för regeringens näringspolitik är att stärka den svenska konkurrenskraften ännu mer och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag.

Hitintills har vi skapat 131 000 nya jobb. Vår politik ger resultat. Konjunkturinstitutet säger att en tredjedel av sysselsättningsökningen be-

ror på vår politik. Det är nästan 50 000 nya jobb. Utanförskapet bryts och fler och fler får arbete.

Företagandet är centralt för samhällets utveckling, och företagen är mycket viktiga för välfärden, tillväxten och sysselsättningen. Vi måste prioritera entreprenörskap och se till att samhället genom lagstiftning och regler främjar entreprenörskapet i hela landet. Onödiga regler som bromsar företaget och investeringarna måste bort.

Vi går nu in i en globaliserad värld. De närmaste 10–20 åren kan bli svåra i de industrigrenar som har en hög löneandel i sina produktionskostnader. Det gäller nu att verkligen satsa på det vi är bra på och att utveckla de industrier och branscher som har en hög kunskapsnivå i sina produkter och system. Vi håller på att ändra hela vårt utbildningssystem i Sverige, och det är absolut nödvändigt.

Detta kräver också en ökad satsning på forskning och innovation, såväl den statligt finansierade som den som sker i företagen. Forsknings- och innovationspropositionen nästa höst blir utomordentligt viktig för Sveriges konkurrenssituation de kommande åren, detta i samarbete med näringslivet och därmed industrin i Sverige.

Jag repeterar: detta i samarbete med näringslivet och därmed industrin i Sverige.

Även infrastrukturpropositionen i vår blir av stor betydelse för Sverige och svenska företags konkurrenskraft.

Herr talman! Svenska företag har haft en bra produktivitetstillväxt de senaste åren. Det är viktigt att dessa insatser för att förbättra produktiviteten fortsätter under kommande år. Jag är medveten om att det har varit en nedgång det senaste halvåret, som en tidigare talare sade. Det beror på den situation som företagen befinner sig i. Man har kommit upp i kapacitetstaket, och det gör att man får en utplaning av produktiviteten. Företagen och produktionen går för fullt tills de nya investeringarna kommer.

Globaliseringen gör att fler och fler företag kommer fram från olika länder på olika marknader. Den internationella konkurrensen kommer att vara stenhård inom olika marknadssegment.

Herr talman! Den stora efterfrågan på råvaror till Kina och Indien ger dock en hög efterfrågan med en bra prisutveckling på våra svenska råvaror. De svenska råvaruföretagen investerar nu friskt för framtiden. Man tror på Sverige. Glädjande är att prospekteringen ökat markant i Sverige de senaste åren. Nya gruvor kommer att öppnas i regioner som behöver ökad sysselsättning. Det blir säkerligen fler orter än Pajala, Thomas Östros, och Dannemora som kommer att se nya gruvor öppnas.

Globaliseringen innebär dock både möjligheter och utmaningar för Sverige. Ny kunskap och nya idéer måste omsättas i nya kommersiellt lönsamma verksamheter. Nya tjänster och nya produkter skapar förutsättningar för tillväxt i hela Sverige. De allra största svenska industriföretagen kommer dock ej att öka sysselsättningen i Sverige. De är internationella – expansionen sker utomlands, bland annat på deras marknader.

Vi kommer i framtiden att vara ännu mer beroende av våra små och medelstora företag och av att nya företag hela tiden startar. Det är vad regeringens politik inriktar sig på. Det finns dock hela branscher som kommer att växa i framtiden. En är tjänstesektorn.

Även om vi får konkurrens av exempelvis Indien vad gäller systemteknik borde vi kunna öka vår marknadsandel i världen om vi för en bra

utbildningspolitik här hemma. Det har vi inte gjort tidigare, men det gör vi nu. Den ska fokusera på kvaliteten i utbildningen.

Inte minst inom miljöteknikområdet borde våra tjänster vara eftertraktade runt om i världen. Vi satsar nu 150 miljoner kronor per år inom detta område. Det är en bra start. Här kan vi göra mycket mer business.

Ett annat område är turismen. I vårt vackra land ökar turismen. När vi nu lärt oss mer om upplevelseindustri och betydelsen av god service kan turismbranschen bli en vinnare i framtidens Sverige som vi naturligtvis ska stödja.

En annan växande marknad är rymdindustrin. EU har fattat beslut om Galileoprojektet för satellitnavigering som med tiden ska ersätta det amerikanska gps-systemet. Galileo är kostnadsberäknat till hela 37 miljarder kronor. Här finns möjligheter för svensk rymdindustri att medverka. Vi är bra på att tillverka satelliter av hög kvalitet väldigt billigt.

Ett annat system som man nu investerar i är GMES, Global Monitoring for Environment and Security. Det är ett system för observation av jorden och vad som händer med vår planet. Det är ett viktigt miljösystem för att förebygga miljökatastrofer. Dessa två system ger en fin bas för expansion inom vår rymdindustri för Rymdbolaget, Saab Space, Volvo Aero med flera.

Herr talman! Det är viktigt att våra företag får koncentrera sig på produktutveckling och att producera och marknadsföra sina produkter. Onödig byråkrati måste minimeras och regler för företagen förenklas. Regeringen har satt som mål att minska regelverket med 25 procent till år 2010. Arbetet med detta är i full gång även om EU tyvärr har ökat regelbördan ytterligare.

Jag är imponerad av arbetet hittills. Uppgiften är inte enkel. Det ska vara lätt att driva företag i Sverige, och det är viktigt att man har kul när man gör det.

En positiv och öppen attityd till företagande är en förutsättning för nya företag, och företagandet är en förutsättning för vårt fortsatta välstånd i Sverige. Det är vad regeringen satsar på.

För att en marknad ska fungera måste fri konkurrens råda på marknaden – det är vi helt överens om – där många potentiella köpare och säljare finns. Konkurrensverket i Sverige är en viktig instans för att se till att konkurrensen fungerar.

Från och med den 1 september slogs Nämnden för offentlig upphandling ihop med Konkurrensverket i syfte att vidareutveckla insynen i offentlig upphandling. Detta är bra men inte tillräckligt.

En ny konkurrenslag kommer förmodligen under första hälften av nästa år som förhoppningsvis förstärker Konkurrensverkets befogenheter. Konkurrensverket får också ökade medel under år 2008, 2009 och 2010, vilket är mycket bra.

Det är också mycket viktigt att regeringen avsätter pengar för standardisering av produkter. Ett sätt att förhindra handel mellan länder är att ge sitt eget land speciell standard för att förhindra att till exempel Sverige eller andra länder exporterar dit. Det är därför viktigt att vi samarbetar med standardiseringen inom exempelvis Europa. En utredning om standardisering pågår för närvarande inom Regeringskansliet.

Herr talman! Det kanske allra viktigaste är att vi måste främja handelsutbytet i världen och arbeta hårt för att göra EU:s inre marknad mer

effektiv och få ned tullarna utanför EU. Frihandel skapar tillväxt och mer resurser till oss människor. Vi i Sverige är mycket beroende av frihandel för vårt välbefinnande.

Vi ska motverka så kallade *dumping case*. Det är en utveckling som endast skyddar en ineffektiv hemmamarknad. Vi ska förstärka det multilaterala handelssystemet.

Den skärpta konkurrensen på grund av globaliseringen måste vi ta på stort allvar. Vi får i framtiden en nedgång av sysselsättningen i Sverige i de allra största industriföretagen. Sysselsättningsökningen måste komma i tjänstesektorn och bland de små och medelstora företagen. Regeringen är väl medveten om detta, och därför sker satsningar inom dessa områden.

Jag yrkar bifall till det av regeringen i budgetpropositionen föreslagna anslagen för budgetåret 2008 inom utgiftsområde 24 Näringsliv, totalt 4,8 miljarder kronor.

(Applåder)

Anf. 105 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Staffan Anger är verkligen en industrialist som jag uppskattar väldigt mycket. Under ett långt tal här var det väldigt mycket floskler, men jag har hört mycket från din sida.

Du menar väl ändå inte att under detta ett och ett halvt år beror den ekonomiska utveckling och tillväxtökning som varit i Sverige på regeringens politik? Det tror jag inte.

Vi går in på gruvnäringen och tittar på prospekteringen. Det har givetvis inte skett på grund av utvecklingen här i Sverige. Det har skett på grund av utvecklingen i framför allt Kina och Indien. Det ska vi vara väl medvetna om.

Problemet som vi i dag upplever är att när vi ska gå från prospektering till brytning finns det inte arbetskraft. Det är ett resultat av att regeringen har dragit ned på stödet till kvalificerad arbetsmarknadsutbildning.

I hela Bergslagen och Norrland skriker industrin efter arbetskraft, och den finns inte. Det beror kanske delvis på att ni har prioriterat tjänstesektorn och hushållsnära tjänster medan vi prioriterar skatteavdrag för forskning och utveckling inom miljöteknikområdet.

Det är två skilda saker. Det ena bygger på att få människor i arbete snabbt. Det andra bygger på att vi vill bygga ett långsiktigt hållbart Sverige med en välfärd som vi kan leva på i framtiden. Det är skillnaden.

Anf. 106 STAFFAN ANGER (m) replik:

Herr talman! När Konjunkturinstitutet säger att vi har skapat 50 000 nya jobb så har vi faktiskt det. Det har varit en klar stringens i en politik som ni över huvud taget aldrig vågade föra. Det är helt nödvändigt. Vi måste få människor i arbete. Det är det viktigaste vi kan göra.

När det gäller gruvorna är det helt rätt. Det beror på en enorm efterfrågan från Indien och framför allt Kina. Priserna har gått upp bland annat på mitt gamla material koppar. Det behövs mer arbetskraft.

Problemet har varit att den tidigare regeringen, och med det parti du företräder som stödparti, inte har stöttat den lärlingsutbildning och den grundutbildning som behövs i företagen. Det har inte funnits, utan alla ska ha en teoretisk utbildning på högre nivå.

Nu kommer det i gång. Det tar något år till, men det kommer i gång. De program som finns i min hemstad är övertecknade där man vet att man får ett jobb. Det är vad flaskhalsen beror på.

Utbildningen måste förbättras på den högsta nivån. Men utbildningen måste även förbättras på lärlingsnivå. Gör vi inte det kan vi aldrig klara de flaskhalsar vi får i högkonjunkturer.

Anf. 107 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag, och för övrigt inte heller Vänsterpartiet, har någonting emot lärlingsutbildning. Men kunskaper är inte bara en introduktion i yrkeslivet på just det yrkesspecifika. Det är mycket mer. Det är oerhört viktigt att man får tillgång till språk om man ska vara konkurrenskraftig.

Givetvis ska vi få människor i arbete. Men är det verkligen så att du tycker att satsningen på hushållsnära tjänster är prioritet nummer ett, samtidigt som du säger nej till skatteavdrag för forskningen i miljöteknikföretag?

Anf. 108 STAFFAN ANGER (m) replik:

Herr talman! Jag tycker att satsningen på hushållsnära tjänster är utmärkt. Det kommer att ge massor av jobb. Det vet vi. Det syns redan på de företag som har startat. Då får vi människor i arbete.

Det stora problemet under era tolv år har varit att vi haft över en miljon människor som inte haft något jobb eller som var förtidspensionerade och annat. Det gäller att få i gång Sverige. Det tycker jag verkligen att vi fått i det här sammanhanget.

När det gäller satsningarna på forskning och utveckling och avdragsgillhet och annat är det inget som vi har sagt nej till för alltid. Vi får se vad vi gör i framtiden. Vi kan vara överens om, vilket också framgick i ditt tal, att forskning och utveckling är helt avgörande för Sveriges möjligheter att konkurrera om 10, 20 och 30 år. Det gäller också utbildning, grundutbildning, språk och så vidare. Där har vi samma uppfattning.

Anf. 109 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Staffan Anger ger en rosenröd beskrivning av det kommande årets utveckling i näringslivet. Den stämmer inte riktigt överens med de prognoser som bedömare nu kommer fram med. Produktiviteten går kraftigt ned. Under vårt sista år ökade sysselsättning med 150 000. Nästa år är prognosen drygt 40 000 i sysselsättningsökning. Det är en kraftig avmattning. Exportökningen faller. Investeringsökningen mattas av.

I det läget satsar regeringen 1,3 miljarder på avdragsrätt för höginkomsttagare för hushållsnära tjänster. Men den kan inte ge industrins olika branscher ett besked om ifall man är beredd att satsa på forskning och utveckling för att stärka konkurrenskraften.

Staffan Anger har en bakgrund i industrin. Hur kan det komma sig att Volvo, Saab och Scania inte får något besked om viktiga framtidsprogram? Det är satsningar som spelar stor roll i Västsverige, i Småland och i Norrland. Men 1,3 miljarder går till hushållsnära tjänster. Man föreslår nu dessutom inte bara en förlängning utan en ytterligare satsning. Vi tycker att det är intressant. Ge ett besked! Det här är viktiga framtidsbranscher för Sverige.

På samma sätt får vi en period med risk för ökad arbetslöshet samtidigt som det råder arbetskraftsbrist. Småföretagen vill att bristyrkesutbildningarna kommer fram och att det satsas på dem. Men där har ni dragit ned. Det finns 3 000 platser i arbetsmarknadsutbildning. Här handlar det om viktiga yrkeskunskaper och viktiga jobb som inte kan besättas. Ni slösar bort högkonjunktrens starka år, som vi har haft 2006 och 2007, och har inte fokus på industrins och näringslivets konkurrenskraft utan på helt fel saker.

Anf. 110 STAFFAN ANGER (m) replik:

Herr talman! Som du vet har jag jobbat i industrin i hela mitt liv, Thomas Östros. Jag tror att jag vet ganska väl vad som händer.

Vi har en konjunktur som har varit väldigt stark; det är helt riktigt. Vi ser nu en avmattning. Frågan är hur stor den blir. Det beror framför allt på vad som händer på lånesidan för hus i Amerika. Det kan komma över hit, men vi kommer inte in i någon recession under de kommande åren. Det blir inte så.

Därför är det riktigt att satsa, som du säger. Jag blir lite förvånad när du säger att vi inte vill samarbeta med näringslivet. Det är självklart att vi vill göra det. Jag lyssnade på näringsministerns interpellation här i förra veckan. Då sade hon att programmen pågår. Man håller på att diskutera med näringslivet. Programmen går inte ut förrän 2009, vad jag förstår. Det är självklart att man ska fullfölja den diskussionen.

Personligen tycker jag att många av programmen är bra. Sedan kan man fråga sig vilken form man ska ha i framtiden. Man gör en analys, vad jag förstår, av vad som har varit bra och vad som har varit mindre bra. Sedan försöker man fortsätta att gå. Jag tror att det kommer att ge sig ganska väl.

Det pratas här om hushållsnära tjänster. Det lättaste sättet att få folk i arbete är att tjänsteföretagen tar bort arbetsgivaravgiften. Det ger jobb direkt. Om du har ett industriföretag och ska investera kan det ta ett par år. En maskin ska köpas. Man har leveranstid på denna, man ska köra i gång den och så vidare. Men här gäller det att minska arbetslösheten så snabbt som möjligt. Det effektivaste man kan göra är att se till att tjänstesektorn expanderar. Här finns stora möjligheter, inte bara när det gäller hushållsnära tjänster.

Anf. 111 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Det bekymrar mig djupt att Staffan Anger inte alls är bekymrad över att sysselsättningsutvecklingen viker av.

Staffan Anger påstår att han har skapat 50 000 jobb genom politiken som har beslutats i riksdagen. Konjunkturinstitutet kände sig tvunget att unikt nog gå ut med en rättelse i ett pressmeddelande i höstas för att försöka lugna ned alliansen. Använd inte Konjunkturinstitutets prognoser för att påstå detta! De säger mycket tydligt att det ännu inte går att säga någonting om effekterna. Så passa dig för att använda viktiga statliga myndigheter för att vilseleda väljarna!

Det vi ser är en stark sysselsättningsökning under vårt sista år, med 150 000. Nästa år är prognosen 40 000. Staffan Anger låter som om det vore guld och gröna skogar.

Vi ser en skarpt avtagande produktivitet. Industrin möter allt tuffare konkurrens med förstärkningen av kronan. Då behövs fokus på att stärka konkurrenskraften framöver. Håller du, Staffan Anger, med din partiledare och statsminister Fredrik Reinfeldt om att det är antikverad politik att tillsammans med näringslivet satsa på Gröna bilen, tillsammans med skogsindustrin satsa på nya innovativa produkter eller tillsammans med små biotekföretag satsa på nya innovativa substanser som kan leda till framtidens läkemedel? Är det antikverad politik?

Jag menar att man nu ska satsa på det som är viktigt för konkurrenskraften. Är det rimligt att små industriföretag, små elfirmor eller små handelsföretag ska betala för att vissa restaurangföretag nu ska få sänkta arbetsgivaravgifter? Är det rimligt att de ska bära den bördan?

Dessutom utformar man förslaget så att det kostar om man växer. Om du anställer din 250:e person stiger kostnaderna dramatiskt i företaget. Kan Staffan Anger ställa upp på denna politik?

Anf. 112 STAFFAN ANGER (m) replik:

Herr talman! Ja, det kan Staffan Anger verkligen göra. Jag är smickrad över att få höra att det är jag som har fört den här politiken. Jag har varit en kugge av 97, och ytterligare fler i alliansen, som är överens om denna politik.

När det gäller branschdiskussionerna ska du ha klart för dig, Thomas Östros, att vi har samarbete inom nästan alla branscher. Det gäller skogsforskning och metallforskning. Vi jobbar mycket med metallforskning; där har vi också statliga pengar. De här bitarna kommer att rulla vidare och det hela kommer in i forskningspropositionen på något sätt.

Jag försöker förstås påverka att det kommer in viktiga slantar i de olika bitarna så att vi kan fortsätta med en forskning som är så nära som företagen behöver. Problemet är ibland att universitet och högskolor är lite för långt ifrån verkligheten. Det blir inga produkter; man leker lite för mycket. Men här ligger de nära, och den forskningen kommer att fortsätta. Jag är också övertygad om att den kommer att visa mer resultat. Vi får se, när forskningspropositionen kommer.

När tiden har gått ut får vi också se vilket system vi använder för samarbete inom fordonsindustrin. Jag har jobbat där i 30 år. Jag vet precis vad som behövs som underleverantör till fordonsindustrin internationellt. Det är klart att det är bra om vi kan komma överens – staten och företagen. Som du säger handlar det om Volvo, Saab, Volvo lastvagnar och Saab-Scania. Vi ska komma överens om en politik.

Vi ska också se till att utbildningen ligger nära. Under Socialdemokraternas tid har det varit lite grann så att utbildningen har varit på ett ställe och vi på ett annat. Nu vill vi få ihop det här från grundnivån – montörer, lärlingar, ingenjörer och så vidare. Vi ska arbeta nära ihop för att se till att vi klarar globaliseringen. Och det kommer vi att göra.

Anf. 113 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Staffan Anger lyfter upp två intressanta aspekter i sitt anförande som jag inte tycker har kommit upp tidigare. Han nämner dels konkurrens och vikten av fungerande konkurrens, dels standardisering och arbetet med den.

När det gäller konkurrens är det viktigt att alla bolag sköter sig på marknaden och att man inte använder illegitima konkurrensmöjligheter genom till exempel kartellbildning.

Jag tycker att det är extra viktigt att offentligt ägda bolag håller sig på rätt sida om lagen och är noga med det. Det är intressant att titta på Vattenfalls agerande nere i Tyskland. Vattenfall är nu mitt inne i en kartellhärva. Enligt det tyska konkurrensverket Bundeskartellamt har de fyra stora elbolagen på den tyska marknaden – ett av dem är Vattenfall – haft kartellliknande samarbete. Kartellmyndigheten har gjort razzior mot elbolagen. Man säger att Vattenfalls ledning har haft hemliga träffar med direktörer i de övriga fyra stora tyska elbolagen. Syftet har varit att behålla makten över marknaden och hålla priserna uppe.

Tycker Staffan Anger att man ska kunna ställa extra höga krav på ett statligt bolag? Och vad säger Vattenfall om den statliga styrningen av Vattenfall? Är det inte dags för regeringen att börja styra Vattenfall nu?

Det är bra att Staffan Anger lyfter upp standardiseringen. Där har vi från Miljöpartiets sida länge efterfrågat en standardiseringsstrategi från politiskt håll, att man ska ha en strategi för hur standardiseringsarbetet ska gå till. Det har inte funnits någon, och det är tråkigt. Vi ser att standardisering är ett sätt, just som Staffan Anger var inne på, att öka framför allt små företags möjlighet att konkurrera; man har samma villkor överallt.

Vi ser också att standardiseringsarbetet kan vara ett sätt att förbättra miljöarbetet och skapa möjligheter för miljövänliga produkter. Problemet är att det har varit mycket svårt för små företag att medverka i standardiseringsarbetet. Det är just en sådan del som borde vara en viktig del i en standardiseringsstrategi, att man ökar möjligheterna för både organisationer och små företag att delta i detta arbete och kunna påverka. Har Staffan Anger någon synpunkt på hur man ska kunna göra det? När kommer standardiseringsstrategin?

Anf. 114 STAFFAN ANGER (m) replik:

Herr talman! Jag kan inte säga exakt när den kommer, men jag kan säga att den är viktig. Det är som du säger, Per Bolund. Ska småföretag kunna komma in och framför allt kunna konkurrera på den tyska eller engelska marknaden, som har annan standard än vi har, måste man ha en strategi för det. Det håller jag helt med om; det är mycket viktigt. Det är ett handelshinder. Även om det är noll i tull kan man inte leverera, för det är en annan standard och så vidare. Här kommer också miljöaspekten in, absolut.

Det är första gången som Miljöpartiet och jag har samma uppfattning. Jag håller helt med dig i det fallet, Per Bolund.

När det gäller konkurrens måste det vara mycket tuffare konkurrenslagstiftning, precis som jag sade. I Amerika har man en konkurrenslagstiftning där vd:n för företaget kan bli straffad och få krypa i kurrån. Han får betala böterna också. Vi skulle kanske behöva ha det så här i Sverige också, om det inte blir bättre. Nu verkar det som att Konkurrensverket har gjort något som är bättre.

Det är absolut inte acceptabelt att Vattenfall är med i denna kartellhärva. Näringsministern får självklart vidta de åtgärder som behövs genom styrelsen och annat, men det får inte förekomma. Du säger att det är

ett statligt företag, Per Bolund, men det är precis samma sak om det är ett statligt eller privat företag. Man får inte vara med i detta. Den fria konkurrensen är A och O i en marknadsekonomi. Det måste vi hålla efter.

Vi får se vad som kommer i propositionen som kommer i vår någon gång.

Prot. 2007/08:45
17 december

Näringsliv

Anf. 115 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Det är trevligt att jag och Staffan Anger kan vara överens. Jag tror att vi kommer att kunna vara det på många andra områden. Även när det gäller konkurrensen verkar det som om vi har lika syn på de problem som finns och att man måste göra något aktivt åt dem.

Personligen tycker jag att på ett statligt ägt bolag måste man ställa extra höga krav, åtminstone vi politiker. Ett statligt ägt bolag företräder i viss mån hela svenska folket. När då till exempel Vattenfall agerar i Tyskland och Polen är det en bild av svensk politik som man får som konsument eller medborgare i Tyskland eller Polen. Just därför måste man ställa extra höga krav på att bolaget har en verksamhet som ligger i linje med det som svensk politik har slagit fast och se till att man är på den rätta sidan av gränsen när det gäller hur man agerar beträffande konkurrens.

Jag är bedrövad över den dåliga bild som Vattenfall har gett Sverige i Tyskland, inte minst genom kartellhärvan men också när det gäller arbetet på miljöområdet där Vattenfall ökar utsläppen i stället för att minska dem. Man har inte producerat en enda kilowattimme vindkraft under 2007 trots att Tyskland producerar drygt 30 terawattimmar vindkraft.

Detta är något som jag är bekymrad över, och därför ställer jag frågan om det inte är dags för regeringen och dess företrädare att börja styra Vattenfall nu. Är det inte dags att börja dra i tåtarna och säga att detta beteende inte är acceptabelt och att det gäller att skärpa upp verksamheten och inte balansera på gränsen för vad som är lagligt utan att som ett statligt ägt företag ta sitt ansvar och vara rena?

Anf. 116 STAFFAN ANGER (m) replik:

Herr talman! Jag gör ingen skillnad på privata och statliga företag. Det ska vara etik i de företagen också där man undviker att ha denna konkurrenssituation. Man blir bekymrad när man ser exempelvis Siemens i Tyskland och andra företag som håller på så här. Där sker nu gudskelov en reningsprocess. ABB och flera andra företag har varit inne på den utomlands också. Det får inte förekomma.

Konkurrensverket har varit lite naivt tidigare. Det som är bra är att man nu arbetar tillsammans med myndigheterna i EU och att man i viss mån även arbetar med myndigheterna i Amerika. Det är en global industri. FBI är inkopplat i vissa fall och går verkligen in för detta.

I framtiden kommer företagen ha en helt annan syn på detta. Det gäller alla företag, statliga som privata. De vill vara etiskt bra företag och ha möjligheter att få bra personal in i företaget. När man går ut och exporterar i olika länder ska man kunna säga: Detta är ett bra företag; vi håller inte på med sådant. Den som drabbas först och sist är konsumenten.

Vi håller på med ett reningsbad i Europa. Jag hoppas verkligen att det blir tuffare regler. I Amerika förekommer det över huvud taget inte längre. Det försvann för 10–15 år sedan i och med den nya lagstiftning-

en. Ingen vd vill åka in i kurrån och betala avgifterna själv. Vi har samma uppfattning.

När det gäller Vattenfall måste man gå genom styrelsen. Man kan inte köra myndighetsstyrning rakt igenom. Jag är övertygad om att näringsministern tar hand om detta på ett bra sätt. Jag tror att man har bytt ut en av cheferna där nere, så något har skett. Kanske skulle man byta ut ännu högre upp, men det är upp till näringsministern att bedöma.

Anf. 117 JAN ANDERSSON (c):

Herr talman! Alliansen gick till val på att bryta utanförskapet i det svenska samhället och att skapa fler jobb i fler och växande företag. Efter ungefär ett och ett halvt år i majoritet kan vi konstatera att vi har uppfyllt många av de vallöften som vi ställde upp före valet.

Tittar vi på antalet nystartade företag har vi under första halvåret 2007 ungefär 28 500 nystartade företag. Utanförskapet har minskat rejält. Vi har under det senaste året fått 164 000 färre personer i utanförskap. Utanförskapet bland unga har minskat med 25 procent.

Vi kan stå i talarstolen och slänga oss med siffror, men det viktiga är kanske det som folk där ute upplever – det vill säga att någon granne på gatan som har gått arbetslös eller i åtgärder i flera år har fått jobb eller att man har släktingar och vänner som också har varit i utanförskap men som nu återigen har fått jobb. Det är en mycket positiv utveckling.

Vi vet att varannan företagare har förtroende för regeringens näringspolitik. Vi är inte nöjda med att det bara är varannan, men det är trots allt oerhört många fler än det antal företagare som hade förtroende för den förra regeringens politik. Då rörde det sig om en tiondel av de svenska företagarna som hade förtroende.

Alliansens politik vilar på tre ben. Det ska bli mer lönsamt att jobba, det ska bli billigare att anställa och det ska bli enklare, roligare och lönsammare att driva företag.

Jag tänkte i mitt anförande framför allt prata om vad vi har gjort för att det ska bli billigare att anställa och enklare och lönsammare att driva företag. Jag ska börja med saker och ting som vi har genomfört när det gäller anställningar. Vi har skattelättnader för hushållstjänster, som har varit uppe till debatt tidigare. Vi har jobbskatteavdrag för näringsinkomster. Vi har nystartsjobben, som minskar instegshöjden på arbetsmarknaden. Vi har sänkta sociala avgifter för unga. Vi håller också på att genomföra sänkning av arbetsgivaravgiften i tjänstesektorn.

När det gäller att göra det enklare och lönsammare att driva företag har vi genomfört slopandet av förmögenhetsskatten – något som är viktigt inte minst för att inte driva ut investeringsvilligt kapital ur landet.

Vi har slopat medfinansieringen i sjukförsäkringen. Det gör att vi minskar risken för företagare att anställa. Vi har fördubblat mikrolånen. Vi har fortsatt stöd till Forska och väx, även om det i debatten har framställts som att det inte finns en enda penny till det programmet. Vi har förlängt momsinsbetalningsperioden till tremånadersintervall.

Vi ökar möjligheterna för kvinnors företagande med en satsning på 100 miljoner. Vi vill göra det möjligt att konkurrensutsätta vården. Vi främjar invandrarens företagande, och vi främjar ung företagsamhet. Dessutom håller vi på att genomföra en förändring och utvärdering av 3:12-reglerna.

Vi har en översyn av konkurslagstiftningen. Vi vill förbättra förmånsrätten i anslutning till detta. Vi vill göra det lättare att få F-skattsedel. Sedan har vi det stora arbetet med att sänka de administrativa kostnaderna för företagen. Där är målet satt till 25 procent i kostnadssänkning år 2010. Vi har förenklade redovisningsregler. Vi jobbar med en enklare aktiebolagsform. Vi vill se över konkurrenslagen, och vi ser över trygghetssystemen.

Detta är några av de åtgärder som vi har genomfört eller är på väg att genomföra. Nu nöjer vi oss givetvis inte med detta. Det ligger fortsatt stora utmaningar framför oss på företagar- och näringslivsområdet, inte minst när det gäller att anpassa sig till klimatförändringsproblematiken. Här kan jag nämna något som i och för sig inte hör till detta budgetområdet utan till ett nästkommande, nämligen att säkerställa den fortsatta utvecklingen av andra generationens biodrivmedel. Där har Sverige för övrigt under året tecknat avtal med såväl Brasilien som USA för att driva på arbetet.

Bland övriga områden där Sverige ligger i framkant finns självklart IT- och telekomsektorn. Vi har dessutom ett jätteintresse för lite mer mogna branscher som gruvor, stål och skog, någonting som ganska få förutsåg för fem eller sju år sedan.

Med dessa utmaningar och med de redovisade åtgärderna tror jag att vi har en både god och intressant framtid att möta. Jag kan lova såväl oppositionen som svenska medborgare att alliansen även fortsatt kommer att ha fokus på att få fler i arbete och färre i utanförskap. Jag yrkar härmed bifall till majoritetens förslag och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 118 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Jag ska också passa på att yrka bifall till reservation 1.

Det verkar inte som om Jan Andersson har sett vad som är på väg att hända i ekonomin nästa år. Jag vill fråga Jan Andersson: Anser du att det är ett bekymmer att sysselsättningsutvecklingen nu går från en ökning på 150 000 under vårt sista år till en ökning på 40 000 enligt Ams prognoser för nästa år? Vad tror Jan Andersson att denna förändring beror på? Det är jag väldigt intresserad av att veta.

Det är inte nog med att sysselsättningsutvecklingen dämpas. Också antalet förtidspensionärer ökar i år. Är det ett bekymmer enligt Jan Andersson, och är det ett exempel på hur utanförskapet minskar?

En viktig fråga är ju hur det är för vanliga företag och vilken politik som är bäst för dem. LRF har varit en skarp kritiker av regeringen under det senaste året. Man pekar på att era flaggskepp i näringspolitiken inte hjälper vanliga företag. Ni avskaffar förmögenhetsskatten, men LRF säger att de flesta småföretag inte betalar någon förmögenhetsskatt. Era förändringar av 3:12-reglerna har heller inte särskilt stor effekt för de flesta småföretag.

Sedan kommer debaclet med arbetsgivaravgifterna, där inte minst LRF:s medlemmar får en ordentligt höjd arbetsgivaravgift. De pengarna ska plockas in från LRF-medlem till LRF-medlem för att samlas ihop på hög och ges till vissa restaurangföretag. Är det rimligt?

Sammanfattningsvis: Vad beror den kraftiga dämpningen av sysselsättningsökningen på? Vad är Jan Anderssons analys, och vilken politik är det egentligen som gynnar vanliga företag i Jan Anderssons värld?

LRF:s säger ju att detta inte är bra för de vanliga enkla småföretagen. Är det rimligt att LRF:s medlemmar ska betala den arbetsgivaravgiftssänkning som nu riktas till några restauranger?

Anf. 119 JAN ANDERSSON (c) replik:

Fru talman! Det är näst intill förmätet av Thomas Östros att stå här och ha funderingar om utanförskapet. Han har ju själv ingått i den regeringen som tog antalet människor i utanförskap i Sverige till nya rekordnivåer.

Tveklöst har vi under det gångna året minskat antalet människor i utanförskap med 160 000–170 000 personer, och det är betydelsefullt både för enskilda och för sysselsättning och tillväxt. Sedan vet ju också Thomas Östros att man inte går ut till enskilda medlemmar i vare sig den ena eller andra organisationen och hämtar pengar, utan detta är en helhet.

Nu råkar jag känna en och annan LRF-medlem. Jag kan säga att de är ganska nöjda med att vi har sett till så att vi i Sverige har ett klimat där man återigen värderar att ha folk i arbete.

Anf. 120 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja träffa den LRF-medlem som gärna vill betala uppemot 40 000 kronor extra i arbetsgivaravgift för att sänka skatten i restaurangbranschen, särskilt för dem som har under 250 anställda. Jag tror inte att detta är någon stark uppfattning i bonderörelsen.

Vad är Jan Anderssons analys av att antalet förtidspensionärer ökar i år och att sysselsättningsökningen nästa år blir 40 000 nästa år jämfört med 150 000 under det sista året av vår mandatperiod? Är detta något som bekymrar Jan Andersson? Har det något att göra med regeringens politik? Årets uppgång har ni ju kapat åt er, trots att experterna säger att ni ska hejda er och att ni inte kan göra så. Men när vi nästa år enligt Ams prognoser får 40 000, har det då något att göra med den politik som regeringen bedriver?

Utanförskapet och förtidspensionärerna ökar. Sysselsättningsökningen håller på att avta. Varför, Jan Andersson?

Anf. 121 JAN ANDERSSON (c) replik:

Fru talman! När det gäller förtidspensionärerna vidtar vi, precis som Thomas Östros vet, riktigt kraftiga åtgärder för rehabilitering, som är en del i att motverka förtidspensionering och se till att färre människor fñas ut ur systemet. Under den regering som Thomas Östros deltog i var det prövning mot förtidspension som gällde efter ett år. Vi i alliansregeringen ska försöka tillvarata lite fler människor i systemet och ha en tydlig ordning för hur vi gör en bättre rehabilitering och får tillbaka människor i arbete snabbare.

När det gäller detta med arbetsgivaravgifter till restaurangrörelsen vill jag framhålla att vi vet att arbetsgivaravgiftssänkningar i den branschen snabbt ger nya jobb. Om vi tittar på utvärderingen av den generella sänkningen av arbetsgivaravgifter kan vi se att den har inneburit en ganska stor kostnad med ett ganska litet utfall i form av nya arbetstillfällen. Jag känner mina kontakter i LRF väl. Man är väldigt noga med hur man använder pengar och att man gör det på ett effektivt och vettigt sätt. Jag har god tillförsikt om att när man ser resultaten kommer man att vara nöjd.

Anf. 122 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag tror säkert att du, Jan Andersson, känner några LRF-medlemmar. Jag kan berätta för dig att jag också gör det. De har en helt annan uppfattning än den du företräder här. De är bekymrade över att arbetsgivaravgiften har höjts. De är bekymrade över att det inte har hänt något när det gäller den plan som LRF tog fram för energiomställning inför valet. De saknar resultat. Det är de signaler som jag får när jag träffar LRF-medlemmar. Jag skulle vilja se lite mer handlingskraft från regeringens sida.

Jan Andersson tog också upp utvecklingen inom gruvor och skog och det positiva och att det var svårt att förutse detta för något år sedan. Så var det nog också. Han talade om en hel del åtgärder.

Jag har funderat lite grann. När du ser utvecklingen för Seskarö, Holmen, Norrsundet, Klippan eller Hallstavik, vilka åtgärder vill du då sätta in för att ge stöd till de orter som drabbas och som också ligger i de delar av Sverige som redan tidigare är väldigt utsatta regionalpolitiskt sett?

Du lyfter fram slopandet av medfinansieringen av sjukpenningen som en åtgärd. Varför tar man inte steget fullt ut som Vänsterpartiet föreslår, alltså att man slopar sjuklöneansvaret för små företag med högst tio anställda? Det är ett mycket bättre förslag, och det skulle gynna de små företagen som har det besvärligt när det gäller sjuklöneansvaret.

Anf. 123 JAN ANDERSSON (c) replik:

Fru talman! Det är nästan rörande vilka goda kontakter som oppositionen verkar ha inom LRF. Ta väl vara på dem, de kan vara värda att lyssna på. Men samtidigt ska man väl ge detta det utrymme i debatten som det förtjänar.

När det sedan gäller skogsindustrin, sågverken och pappersmassaindustrin ska jag så klart inte kommentera de enskilda fallen. Men jag är gruvligt trött på politiker som är ute och ena gången lovar näst intill gratis energi och obegränsad mängd råvara att sätta in i industrin och nästa gång står och talar om klimatmål och effektiviseringar. Jag tror att när det gäller detta handlar det om till exempel produktivitet utveckling. Tittar du på hur många ton papper som man producerar i dag jämfört med för tio år sedan är utvecklingen självklart att man producerar betydligt mer i dagsläget än för tio år sedan. Vi har begränsade resurser när det gäller såväl energi som virkesråvara. Vi kommer också att se en ökad konkurrens framöver när det gäller virkesråvaran. Det är en av nyckelpunkterna inte minst i fråga om papper och massa.

Jag tycker att vi behöver nyansera debatten och inte lova guld och gröna skogar och obegränsad energitillgång. Det kan faktiskt vara så – generellt sett utan att gå in på de enskilda företagen – att resurserna går till de företag som bäst och effektivast lyckas förädla det som vi har, såväl energi som virkesråvara.

Kom ihåg att vi för svensk del inte har egen inhemsk försörjning när det gäller virkesråvaran, utan vi importerar en stor del.

Anf. 124 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Det är ganska häpnadsväckande att lyssna till Jan Andersson när han kommenterar mitt inlägg om LRF. Man ska ge detta det

utrymme som det förtjänar, säger han. Jag måste säga att det är förvånande. Jag hoppas att du kan förklara det för dina LRF-kompisar framöver.

När det gäller skogen och den skogliga resursen är det som behövs i Sverige en strategi för hur vi ska använda de resurser som skogen kan ge. Vad ska vi elda upp, vad ska vi använda till papper, och vad ska vi använda för att utveckla bioenergi? Det är den strategin som saknas. Det är bland annat därför som vi har detta problem. Men det är ändå inte någon tröst för de anställda som i dag blir av med sina jobb.

Ni har från regeringens sida över huvud taget inte kommenterat det. När jag lyssnar på dig handlar det om produktivitetsutvecklingen och om att marknadskrafterna får härja fritt. Vad finns det för möjligheter för dem i Norrsundet till exempel som står utan jobb, fyra fem mil från Gävle, och som har familjer och bostäder? Vad ska de göra i framtiden? Det är politik det.

Anf. 125 JAN ANDERSSON (c) replik:

Fru talman! När det gäller strategin tror jag att vi när vi går in i detta måste ha som grundvärde när det gäller att använda denna råvara att den trots allt är begränsad. Hade vi haft obegränsat med energi och obegränsat med råvara då hade det varit enkelt att föra dessa diskussioner om de företag som fasas ut av konkurrensskäl. Då hade man sagt: Kör på, tillgången är obegränsad. Vi sätter in mer råvara, och vi sätter in mer energi. Det är bara att producera.

Nu är det inte så i verkligheten, utan vi har lite hård fakta att hålla oss till.

Jag tror inte att en lösning för svensk skogsindustri i stort är att stoppa en strukturomvandling. Det är det som vi kommer att se framöver, kanske inte minst på sågverkssidan.

Vad är det som har gjort svensk skogsindustri framgångsrik i dagsläget? Jo, det är att man faktiskt har haft en fortlöpande effektivisering. Jag hoppas verkligen att det inte är oppositionens hållning i fråga om detta att vi ska stoppa den typen av effektiviseringar.

När det gäller vart vi sedan riktar råvarorna vill jag säga att det finns en politisk styrning via skattesystem och annat. Men jag tycker ändå att vi måste ha ingången väldigt tydlig, nämligen att det är marknaden som ska styra vilken pinne som går till vilket användningsområde. Det är min och alliansens grundhållning i detta sammanhang. Vi ska så långt som möjligt ha marknadsstyrning. Vi ska inte politiskt besluta om till vilken produktion de enskilda råvarorna ska gå.

Anf. 126 PER BOLUND (mp) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja ställa en fråga om miljöteknik, som Jan Andersson var inne på lite grann i sitt anförande.

Som jag sade är det en enorm potential i denna marknad. OECD uppskattar marknaden för miljöteknik till 6 000 miljarder kronor år 2010 globalt sett.

Samtidigt ser vi att det finns stora problem här i Sverige att utnyttja denna potential. Vi såg exempel i veckan att Danmark har mer än dubbelt så mycket miljöteknikexport som Sverige. Eftersom Danmark dessutom

har en mindre ekonomi än vad vi har är denna export i procent räknat av den totala ekonomin tre gånger så stor.

Vi ser att svenska riskkapitalister inte vill, eller inte vågar, investera i miljöteknik. Frågan man måste ställa sig då är: Varför? Varför händer så lite, och varför agerar inte regeringen?

Jag har två teorier. En är att Nutek i sina rapporter har visat att det för att få en miljöteknikbransch som är aktiv krävs ett starkt tryck genom en aktiv miljöpolitik för att det ska uppstå så att säga ett förändringstryck. Det är först då som vi får företag som kan utveckla ny miljöteknik och som sedan också kan leverera den på den svenska marknaden och exportera den utomlands.

Problemet är att regeringen inte har någon miljöpolitik. Det kommer inga förslag från regeringens sida. Man hänvisar hela tiden till den beredning som sitter och arbetar och som ska komma med förslag någon gång i framtiden. Först var det sagt att detta skulle komma nu. Sedan har det sagts att det kommer i februari. Vi får väl hoppas att det kommer någon gång.

Den andra teorin är att det finns splittring i regeringen. Det finns möjligtvis små partier som vill satsa på miljöteknik och andra speciella sektorer. Men vi har ett stort parti som tycker att sådana satsningar är industripolitik som man ser föraktfullt på. Man tycker att detta, precis som man har varit inne på, är antikverad politik, att man ska ge speciella stöd.

Det vore intressant att höra Jan Anderssons förklaring till att det händer så otroligt lite när det gäller miljöteknik i Sverige trots att potentialen är så stor.

Anf. 127 JAN ANDERSSON (c) replik:

Fru talman! Jag ska börja med att ta upp detta med att ha en skarp miljöpolitik som skapar en hemmamarknad. Jag hade varit oerhört imponerad om vi under 18 månaders regeringstid hade lyckats skapa en sådan stor hemmamarknad. Det må möjligen vara ett delat ansvar för detta. Jag ska inte säga var jag tycker att merparten av dessa delar skulle ha hamnat i så fall.

Det är ingen tvekan om att vi fortsatt kommer att ha fokus på miljöteknik.

Jag tror att man måste se detta i ett generellt perspektiv. Ska vi göra specialdestinerade satsningar kommer man i diskussionen att fråga: Vad är miljöteknik? Det är klart att man då kan nämna till exempel det jag sade om nya drivmedel – att det är miljöteknik.

Är det miljöteknik när det gäller ett effektivare utnyttjande av transporter därför att det finns ett bra datasystem för logistik?

Jag ser gärna att vi har en generell politik som gör det lätt, enkelt, att satsa på framtidsbranscher. Jag tror att miljöteknikbranschen definitivt hör dit.

Anf. 128 PER BOLUND (mp) replik:

Fru talman! Jag måste erkänna att det svaret gör mig väldigt oroad. Jan Andersson försöker säga att ni har haft så kort tid på er vid makten att ni inte har kunnat genomföra någonting. Men det är inte det som det handlar om, utan det handlar om vilka signaler som skickas till marknaden.

Vilka signaler skickar regeringen och dess företrädare i denna kammar till marknaden om vad som kommer att gälla i framtiden? Uppenbarligen är signalerna väldigt otydliga eftersom svenska riskkapitalister inte vågar gå in och investera i miljöteknik som man gör till exempel i USA eller i andra delar av Europa. Där är det en otrolig aktivitet och en fantastisk utveckling. Men i Sverige står det och stampar. Det kommer ingenting. Det beror just på att marknaden inte har fått några signaler från de regerande partierna om åt vilket håll man ska röra sig och om vilka styrmedel som kommer att gälla i framtiden.

Också när det gäller definitionen av miljötekniken var svaret förvånande. Miljötekniken är väldigt klart och tydligt definierad. Det finns väldigt tydliga definitioner av vad som är miljöteknik och vad som inte är det. Att det skulle vara ett problem att satsa på det området förvånar mig därför väldigt mycket.

Vi i Miljöpartiet har ett antal förslag i vår budgetmotion. Där föreslår vi konkreta tydliga satsningar på miljötekniken inom olika sektorer, till exempel inom energitekniksektorn. Men i och med att riskkapitalisterna inte får några signaler från regeringen har inte det sättet att få loss såddkapital fungerat.

Därför säger vi: Okej, då måste staten gå in och åtminstone under en övergångsperiod satsa pengar på att få riskkapital, såddkapital, till bolag inom energitekniksektorn. Där har Sverige väldigt stora möjligheter, men regeringen utnyttjar inte alls den potential som finns för att få fram nya växande och kunskapsintensiva företag som kan exportera sina kunskaper.

I stället slussar den amerikanske ambassadören in riskkapital från USA. Det är i och för sig positivt att det kommer kapital över huvudet. Men vore det inte ännu mer positivt om den svenska regeringen kunde se till att det kom svenskt kapital så att vi fick en positiv utveckling på den svenska arbetsmarknaden?

Anf. 129 JAN ANDERSSON (c) replik:

Fru talman! Jag ska ge två exempel där det finns väldigt tydliga signaler från alliansen och från regeringen.

Det ena exemplet har jag tidigare berört. Det handlar då om bränslebytesdiskussionen. Precis som jag sade här tidigare i talarstolen har vi under det gångna året tecknat avtal på detta område såväl med USA som med Brasilien. Jag är helt övertygad om att de signalerna är väldigt tydliga för eventuella placerare.

Också det andra exemplet där vi har tydliga signaler handlar om energiområdet. Det gäller då vindkraften. Där har vi en tydlig målsättning för den förnybara energin i det svenska systemet. Även här finns det utrymme för riskkapital att göra nytta. Det saknas alltså definitivt inte signaler.

Anf. 130 LARS LINDÉN (kd):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till utskottets förslag till beslut i det här betänkandet.

I och med regeringsskiftet hösten 2006 skapades det nya förutsättningar för Sveriges entreprenörer och företag. Äntligen kom en regering med ett genuint engagemang för företagande och entreprenörskap!

Alliansen var tydlig med att det skulle bli enklare och mer lönsamt att driva företag. Vad vi sade i flera vallöften om ett bättre företagsklimat sätts i dag i sjön. Under ett års regering har vi nu hunnit vidta flera åtgärder för att förbättra det här klimatet, och många fler ligger i pipelinen för leverans.

Under Socialdemokraternas tid försämrades tyvärr företagsklimatet för små och medelstora företag. När det gäller storföretagen var man duktigare. I det avseendet var man lyhörd och kunde ta hänsyn till deras önskemål, vilket är bra. Men när man inte lyssnar på små och medelstora företag skapar man ett problem för framtiden, för det är nämnda företag som ska bli morgondagens storföretag.

Under alliansens första regeringsår har vi bland annat beslutat att ta bort förmögenhetsskatten. Det gjorde vi så sent som för någon timme sedan.

När det gäller momsinsbetalningar har småföretagen nu fått längre tid på sig att betala in dessa. De flesta hinner nu få in pengarna från sina kunder innan de behöver betala in till Skatteverket. Detta uppskattas.

Ett jobbskatteavdrag har införts också på inkomster från näringsverksamhet. Den föreslagna lagen om rätt till heltid har stoppats. Arbetsgi-varavgifterna har sänkts inom tjänstesektorn och för ungdomar. Avdrag för hushållstjänster har införts. Nystartsjobb har införts. Medfinansieringen i sjukförsäkringen har slopats.

Fru talman! De förslag som lagts fram har varit populära bland företagen, och flera säger att åtgärderna direkt har bidragit till ytterligare anställningar, till att de fått lust att satsa och bygga ut sina företag.

Dock kvarstår reformer att genomföra för att ytterligare förbättra företagsklimatet. Dessa kommer helt säkert att levereras under mandatperioden.

I betänkandet kan man också läsa att pengar satsas på att främja företagande för personer med utländsk bakgrund. Här finns det nog mycket entreprenörskap som måste lockas fram. Vi som har läst vårt näringslivs historia vet att många med utländsk bakgrund har startat företag i Sverige som i dag är storföretag. Här finns det en potential som vi tidigare helt har försummat.

I betänkandet står det också att läsa om att vi tar fram en nationell strategi för entreprenörskap i skolan. Detta är speciellt viktigt för barn som växer upp i familjer där företagandet inte precis sitter i väggarna.

Pengar anslås till att i utlandet marknadsföra Sverige som turistland. Det är ett kristdemokratiskt förslag sedan många år. Vi har ju ständigt tjtatat om att satsa dubbelt så mycket på att marknadsföra Sverige för att skapa 100 000 nya jobb, speciellt i glesbygden. Detta kommer jag in på i samband med nästa ärende.

Mot denna politik finns det en tydlig opposition. Den samlade vänsterkartellen har i princip varit emot vartenda förslag som vi lagt fram om att förbättra företagsklimatet.

Det är intressant, men också oroande, att ta del av oppositionens särskilda yttranden i betänkandet. Har man ingenting lärt? Det känns som att gå tillbaka flera decennier i tiden, som att myndigheter och statliga åtgärds paket ska lösa allt.

Socialdemokraterna säger sig vilja stärka den aktiva näringspolitiken och säger sig vilja satsa många miljoner kronor mer än regeringen på ett bättre företagsklimat.

Det är symtomatiskt att förslagen kommer nu när man är i opposition. Att satsa ytterligare några hundra miljoner kronor på myndigheter och på anslag till olika politikområden samtidigt som man säger nej till alla förslag som rör sänkta arbetsgivaravgifter, till en rimligare kapitalbeskattning, till sänkta inkomstskatter och till ett rimligare sjuklöneansvar är inte bara motsägelsefullt utan också rent oseriöst om man nu talar om ett bättre företagsklimat och också menar vad man säger.

Socialdemokraterna säger vidare att vi ska konkurrera med kunskap, inte med låga löner – som om regeringen var av en annan åsikt.

Problemet är att det under Socialdemokraternas regeringsår skapades ett utanförskap omfattande över en miljon människor i arbetsför ålder. Dessa människor levde på mycket låga ersättningar och kunde bara drömma om ett jobb.

Det utanförskapet håller alliansregeringen nu sakta men säkert på att bryta ned – under första regeringsåret med, som vi hört här i debatten, 164 000 personer. Jag hade väl hoppats på fler, men det tar tid att komma i gång vid byte av regering. Det är väl först år två som man mer rättvist visar regeringens styrka jämfört med den gamla regeringens.

De jobb som hittills skapats under alliansregeringens första år är framför allt tillsvidareanställningar inom yrken med fullt normala löner. Skillnaden är betydande jämfört med tidigare år.

Därutöver har vi sett löneökningar som är större än på mycket länge. Oppositionens ord om att regeringen skapar en låglöneemarknad ekar med andra ord tomt.

Frågar vi vad företagarna själva vill är det inte oppositionens önskemål om mer pengar till statliga åtgärder eller fler statliga företag som efterfrågas. I stället efterlyser företagarna insatser för att kunna överleva och kunna expandera på egen hand och på egna meriter.

SlopanDET av medfinansieringen i sjukersättning och nedsättningen av arbetsgivaravgiften för personer under 25 år är två av de mest populära åtgärderna som regeringen har infört. Båda dessa reformer var Socialdemokraterna emot.

Även nystartsjobben, slopanDET av förmögenhetsskatten och ändringarna av fåmansbolagsreglerna är populära bland företagen. Också här fick vi nej från Socialdemokraterna.

Framöver kommer vi att få se rejäla regelförenklingar och ett förbättrat socialförsäkringssystem för företagare. Jag kan hålla med Thomas Östros om att det har tagit tid med regelförenklingar, till och med kanske stått still. Men jag tror att det kommer att hända mycket. Det är mycket som är på gång. Man borde kanske ha släppt småbitar i taget. Men man samlar på sig nu, och i början av nästa år ska man tydligen presentera en första omgång.

Vi måste lyssna till vad företagen vill – det är viktigt. Det är de som är närmast verkligheten och vet bäst vad som krävs för att deras verksamhet ska kunna expandera.

Småföretagen utgör en viktig del av sysselsättningen. De mindre företagen står för en tredjedel av produktionen i Sverige men nästan hälften av sysselsättningen inom den privata industrin. Därför är ett bra klimat för småföretag viktigt. Det är också viktigt att det finns många som är beredda att satsa på och starta ett eget företag.

Fru talman! Faktum är att åren 1994–2005 minskade antalet företagare i Sverige med 9 procent, medan den ökade med samma siffra i EU-15-länderna. Mindre än var tionde svensk har eget företag. Motsvarande siffra i EU-15-länderna är ca 50 procent högre. Här har vi brister som vi kan spåra orsakerna till många år bakåt.

Sverige har alltså behov av många fler åtgärder för att underlätta för småföretagen i starten, inte minst att stimulera kvinnors företagande. Det kan vara en nyckel för att nå framgång i det arbetet. Sverige ligger långt efter övriga EU vad det gäller kvinnligt företagande.

Att få unga personer som säger sig vara intresserade av att starta företag att också göra det är viktigt, och därför ser jag fram emot den nationella strategin för företagande och entreprenörskap i skolan.

Det är med stolthet som jag, som under 34 år av mitt liv varit småföretagare, nu får representera alliansen i riksdagen. Det har varit ett bra första inkörningsår i regeringsställning, men det mesta kommer nu de närmaste tre åren att levereras. Det är jag helt övertygad om.

Oppositionens kritik har varit hård, och de säger att vi gör fel saker och sänker skatterna för mycket. Den kritiken tar jag, i ärlighetens namn, ganska lätt på när jag ser de positiva effekter vår politik redan har skapat och kommer att skapa. Jämfört med vad förra regeringen gjorde på tolv år har vi gjort rätt mycket på ett år.

Vi har sett till att det är lägre arbetslöshet, minskat utanförskap och mycket bättre företagsklimat. Och bättre ska det bli.

Fru talman! Varför vill oppositionen göra det mindre lönsamt för en lokalvårdare, ett sjukvårdsbiträde och en lärare att arbeta genom att höja deras inkomstskatt? Hur skapar högre inkomstskatter flera jobb? Hur ger högre arbetsgivaravgifter på tjänstesektorer och för ungdomar fler jobb? På vilket sätt skapas en tryggare arbetsmarknad för de många kvinnor som jobbar med hushållstjänster genom att höja skatten och därmed öka andelen kvinnor som kommer att tvingas arbeta svart?

Vilken vetenskaplig studie grundar sig oppositionen på, när ni anser att högre skatt på arbete skapar fler jobb?

Anf. 131 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Lars Lindén är full av jämförelseiver. Låt mig försöka få ett svar från dig, Lars Lindén, för ingen annan av borgerlighetens företrädare har velat svara på frågan. Sysselsättningsökningen under vår senaste mandatperiod var 150 000. Ams prognostiserar nu en sysselsättningsökning på 45 000 nästa år. Det är alltså en mycket kraftig minskning. Vad beror det på?

Enligt Lars Lindén är det politiken som nu ger effekt. Lusten att anställa kommer nu. Men då har vi prognosen på en mycket kraftig minskning av sysselsättningstakten i Sverige, från 150 000 till 45 000. Vad beror det på?

En annan viktig del av Lars Lindéns anförande vill jag ställa en fråga om. Det handlar om marknadsföringen av Sverige. Här tror jag att Lars

Lindén slår huvudet på spiken. Det är en väldigt viktig fråga. Vi är en av världens främsta exportnationer. Nu viker exporten av. Jag tror att det finns en väldig potential bland våra små och medelstora företag. Därför har vi valt att satsa på gratis exportrådgivning ute i länen, ute i myllan bland företagare, stötta tjänsteexport, miljöteknikexport, se till att det finns en exportsäljarutbildning på förmånliga villkor för småföretagen. Här skär Lars Lindéns majoritet kraftigt ned.

Exportrådet och Invest in Sweden Agency får säga upp folk. Man får avbryta program som är riktade mot fordonsindustrin, tjänstesektorn och bioteknikföretag – mycket viktiga områden. Vi satsar dessutom mycket mer på marknadsföring av Sverige som turistland än vad regeringen klarar av.

Vad gör att regeringen och majoriteten inte vill stötta företagen att komma ut på exportmarknaden, de små vanliga företagen? Kommentera varför det skapas så lite jobb nästa år enligt prognoserna. Kommentera marknadsföringen av Sverige.

Anf. 132 LARS LINDÉN (kd) replik:

Fru talman! Jag har funderat själv på vad man bygger prognoserna på. Det är väl så att de går ut och frågar företagen. Många företagare som jag har pratat med i dag säger: Vi hittar inte folk. Vi hittar inga svarvare, inga fräsare. Det är slut med yrkeskunnigt folk.

Då kan man inte skriva prognoser på att man kommer att anställa 100 svarvare nästa år. Det finns ju inte sådana. Då skriver man kanske 5 som man får värva från Norge eller möjligtvis från Finland.

Det här är problemet efter era alla år när ni inte har sett till att betona att det är fint att gå yrkesutbildning. Alla skulle läsa engelska, franska och latin, men de kan inte svarva och fräsa. Problemet har varit att vi har missat den biten, för det har varit så fint för alla att gå på högskolan.

Nu finns ingen arbetskraft. Nu tror jag att vi får börja förlita oss på arbetskraftsinvandring. Den är nödvändig just av den orsaken att vi saknar till och med busschaufförer i det här landet och lastbilschaufförer. Det är egentligen ni som har ställt till med den här situationen, att det inte finns folk. Hade det funnits folk hade de här prognoserna visat att det kanske är 180 000 som skulle ha kunnat anställas.

Anf. 133 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Jag är glad över den ärlighet som Lars Lindén redovisar. Det är precis det som är min huvudkritik mot regeringen. Det fattas busschaufförer, svarvare, fräsare – yrkesutbildningar. Samtidigt har ni tagit bort alla möjligheter till bristyrkesutbildningar genom att totalt skära ned på arbetsmarknadsutbildningskontot, just på sådana yrkesutbildningar som riktar sig till bristyrken, där det är möjligt att erbjuda den arbetslösa ett jobb.

Då skulle det kunna skapas 180 000 jobb, säger Lars Lindén. Nu är prognosen 40 000. Tänker sig Lars Lindén att det faktiskt är ett tungt ansvar att bära? Här har vi den starkaste högkonjunkturen på 30 år. Det levererades jobb i rekordtakt det sista året av vår mandatperiod.

Ni har ägnat er åt att tricksa med arbetsgivaravgifter och andra kostigheter. Under tiden har ni försummat det viktiga att se till att de arbetslösa har den yrkeskompetens de behöver för att söka de nya jobben. Nu

kan inte företagen anställa, och så viker sysselsättningsökningen av. Det är ett ansvar som vilar tungt. Ni har förslösat detta i ett och ett halvt år.

Det andra gäller marknadsföringen av Sverige. Hur kan det komma sig att det första ni gör är att kraftigt skära ned på småföretagens möjligheter till exportrådgivning för att komma ut på exportmarknaderna – gratis rådgivning, exportsäljarutbildning, moderna jobb, växande företag, ut på de baltiska marknaderna, ut i Kina och Indien? Men här skär ni ned. Det är just detta som gör att vi får den vikande konjunkturen. Ni klarar inte att hantera ett och ett halvt år av högkonjunktur. Ni investerade inte i människor, inte i företagen utan var blinda ideologiskt av att det var förmögenhetsskatten som skulle lösa alla problem. Det var ett klart besked.

Anf. 134 LARS LINDÉN (kd) replik:

Fru talman! Tar man över ett Sverige där det inte finns några svarvare eller fräsare är det inte så enkelt att fixa dem på en gång. Det är era förmyndelser. Att utbilda en del yrkesarbetare på Amskurser är väl en sak. Det viktiga är att vi redan på gymnasienivå erbjuder de elever som har begåvningen i händerna att få sådan utbildning. Inte ska de sitta och traggla med en massa teoretiska ämnen. En del behöver det, och man kanske kan stimulera dem att läsa lite matte och svenska också som de kan behöva som svarvare och fräsare, även som busschaufförer kanske. Men det har inte varit fint att utbilda folk på den nivån, och det får vi problem med just nu.

När det gäller att marknadsföra små och medelstora företag är jag inte insatt i detaljerna. Jag är, höll jag på att säga, reserv i näringsutskottet. Jag tror att det är viktigt att hjälpa dem på alla vis, men många har ju krafter själva. Man behöver inte ge bidrag till allting. Däremot tror jag att man ska samverka och se till att de åker gruppvis, så att inte en liten företagare som är osäker på språk och annat ska åka i väg själv. De flesta har nog råd att betala resor och annat själv. Man behöver inte bjuda på allting.

Men det är riktigt, som du säger, att småföretagen behöver hjälp om de ska ut på exportmarknaden.

Anf. 135 MARIA PLASS (m):

Fru talman! Vår ambition för Sverige är alla människors rätt till arbete. Men någon eller några måste skapa dessa arbeten. Därför lägger nu regeringen fram kraftfulla förslag som syftar till att fler vågar förverkliga sina drömmar och ambitioner om att starta och driva företag. Dessa personer satsar tid och pengar för att investera i framtiden, och de behövs. Sverige behöver fler företag och fler entreprenörer.

I många avseenden har Sverige goda förutsättningar för företagande. Vi har en välutbildad befolkning, och vi tar snabbt till oss ny teknik. Näringslivet visar på uppfinningsrikedom och en bred verksamhet inom forskning och utveckling.

Men det finns trösklar att ta sig över som företagare och faktorer som kan upplevas som hämmande för företagande och entreprenörskap. Det är dessa faktorer som alliansregeringen nu vill minimera så långt som det är möjligt. Ett flertal exempel har vi redan hört här under eftermiddagen och kvällen.

Jag ska ändå ge ett par exempel: slopad förmögenhetsskatt, vilket förbättrar framför allt de mindre företagens kapitalförsörjning, regel-förenklingar, som är extra angeläget för de små företagen där det administrativa känns extra betungande och tar tid från den övriga verksamheten.

I en utredning som tillsatts kommer ett förslag att tas fram som ska förenkla reglerna för att få F-skatt, framför allt för dem med bara en eller ett fåtal uppdragsgivare. Om fler, framför allt kvinnor i offentlig sektor, ska kunna ta steget att starta eget måste vi ha regler som underlättar för detta. En förenklad F-skattsedel är ett exempel på detta.

Alliansregeringen kommer även att arbeta brett med åtgärder för en förbättrad konkurrens på olika marknader i Sverige. Detta görs bland annat genom att motverka att offentliga aktörer bedriver affärsverksamhet som konkurrerar med privata företag.

Små företags möjlighet att delta i offentlig upphandling blir nu också en prioriterad fråga. Nedsättning av arbetsgivaravgiften för vissa tjänsteföretag har, givetvis, kritiserats av oppositionen men rosas av företagen som nu säger sig ha råd att anställa fler.

Sveriges utveckling och välstånd bygger på utveckling av människors kreativitet, vilja och skaparlust, inte på hur stort statligt ekonomiskt stöd man får. Det måste finnas utrymme för människors egen initiativkraft. Alliansregeringens förslag syftar därför till att fler ska kunna våga tro på sina idéer och omsätta dem i praktiken, antingen genom att starta företag eller genom att investera i redan existerande företag. På detta sätt skapas arbete och välfärd för oss alla.

Fru talman! Jag skulle nu vilja ägna en liten stund åt ett ämne som ligger mig mycket varmt om hjärtat, nämligen kvinnors företagande. Regeringens mål är att andelen nyföretagande ska vara minst 40 procent år 2010. Det ser ljus ut. Andelen kvinnor som startar företag ökar stadigt.

Det går bra för Sveriges entreprenörer, och det går bra för svenska företag. Men vi måste få en bättre attityd till kvinnors företagande, och vi måste få fler förebilder så att kvinnor kan identifiera sig själva som företagare.

Det finns ett stort antal kvinnor med goda och bärkraftiga företagsidéer, men för många av dem är steget till att bli företagare för stort. Företagande är för dessa kvinnor förknippat med män i näringslivet.

Till detta kommer att kvinnor i mycket större utsträckning än män funderar över vem som ska försörja barnen om företagsidén inte lyckas samt vem som ska ta hand om barnen om företagsidén faktiskt lyckas. Det är därför med tillfredsställelse som jag ser att regeringen tillsätter en utredning för att se över trygghetssystemen för företagare.

Regeringen har lyft fram kvinnors företagande som ett prioriterat arbete. I budgeten för 2007 avsattes 100 miljoner per år i tre år för att gynna kvinnors företagande, och programmet är nu i full gång. Det innehåller bland annat information, rådgivning, affärsutveckling men även förbättrade attityder och förebilder.

Fru talman! Jag skulle vilja avsluta med att berätta om ett mycket bra studiebesök som jag gjorde förra veckan. Jag besökte då ett vårdföretag för modravård och gynekologi i Västsverige. Detta företag ägs och drivs

av 17 kvinnor och en man. Alla som är fast anställda i företaget är också delägare, oavsett vilken arbetsuppgift de har. Dessa personer hade tidigare arbetat i offentlig sektor men fått möjligheten att förverkliga sina drömmar om att starta företag och själva få utveckla sina idéer om hur vården kan bedrivas i alternativ regi. Det var glädjande att höra när de berättade om sin arbetsglädje och om hur roligt det var att gå till jobbet. Denna arbetsglädje har också smittat av sig på patienterna, som vittnade om hur bra och tryggt det känns att komma till denna mottagning. Dessa 17 kvinnor och en man förtjänar att lyftas fram som en förebild för företagande.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag till beslut i betänkan-
det och avslag på motionerna.

Anf. 136 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! I vårt särskilda yttrande beträffande anslag med mera inom utgiftsområde 24, Näringsliv punkt 3, lyfter vi fram vår näringspolitik och våra prioriteringar i den socialdemokratiska budgetmotionen som, om den hade fått majoritet den 21 november, hade blivit verklighet. Jag tänkte nu därför berätta om några av våra prioriteringar som komplement till det som Thomas Östros tidigare har framfört.

Vi socialdemokrater anser att satsningen med totalt 900 miljoner kronor mer än vad regeringen har föreslagit för åren 2008–2010 borde göras på tillväxt och företagande. Med vårt förslag skulle ytterligare resurser frigöras genom ett avvisande av regeringens planer på utförsäljning av statliga företag och därmed de ökande konsultkostnaderna. Det skulle innebära ytterligare 200 miljoner kronor till företagsfrämjande åtgärder i stället för fler utförsäljningskonsulter.

Småföretagarna blir allt viktigare för tillväxt och sysselsättning, och det finns anledning att särskilt stödja de små företagens utveckling. Därför borde Nutek och Näringslivsutveckling ha tillfört ytterligare 130 miljoner kronor utöver regeringens förslag, varav 100 miljoner borde satsas på att stimulera inrättande av kommunala nyföretagartorg, där kommuner och Almi företagspartner ordnar nya företag i samverkan. Detta skulle göra det ännu lättare att starta företag.

Dessutom anser vi att ett nytt så kallat innovationslån borde införas. Lånen skulle riktas till innovativa småföretagare och uppfinnare som komplement till marknaden.

När det gäller att öka kvinnors företagande finns det många viktiga insatser att göra. ”Mainstreaming” av hela budgeten borde ha gjorts för länge sedan, vilket den borgerliga regeringen och majoriteten i riksdagen inte har förstått.

Organisationen Företagarna anser att den absolut viktigaste frågan för att få fler kvinnliga företagare är att utöka de sociala trygghetssystemen så att de också omfattar företagare. På grund av att näringsminister Maud Olofsson har petat den gamla utredningen har denna viktiga fråga skjutits på framtiden, något som fått ris av både Företagarna och oss socialdemokrater.

Höjd arbetsgivaravgift för småföretagare uppskattas inte heller av företagarna. Bland just småföretagarna är kvinnor en stor grupp. De drabbas alltså särskilt hårt av detta. Lägg därtill alla skattesänkningar som

den borgerliga majoriteten nu föreslår. Av dem går 70 procent till männen.

När det gäller Ams företagbarometer som har tagits upp kan jag informera Lars Lindén om att det är företagarna själva som talar om hur de ser på framtiden. Många av de företagare som blev intervjuade är underleverantörer till stora industrier, industrier som i dag redovisar varsel. Därmed uppger också underleverantörerna nu att de ser lite mörkare på framtiden. Om det beror på regeringens politik eller inte får framtiden utvisa.

Jag blir lite bekymrad över den syn på arbetare som framförs här. Vet egentligen Lars Lindén vad som krävs för att bli en CNC-operatör? Det krävs faktiskt stora kunskaper i matematik. Det tror jag att han hade missat. Det krävs också goda kunskaper i engelska för att bli yrkesarbetare. Därför tycker jag att det är en brist i hela den borgerliga politiken att man inte insett att även vanliga viktiga yrken kräver mer än att man bara går från skolan. Riktigt så ser det inte ut i dag. Man behöver kunskaper i matte, engelska och svenska för att kunna gå vidare i arbetslivet.

I övrigt yrkar jag bifall till vår reservation.

Anf. 137 STAFFAN ANGER (m) replik:

Fru talman! Jag tror att vi måste diskutera detta med yrkesarbetare igen. Det går inte att utbilda en yrkesarbetare på ett år. Det tar flera år att utbilda en skicklig yrkesarbetare. Det tar flera år med både teoretisk utbildning och praktisk utbildning ute i företagen. En yrkesarbetare i dag har också basen svenska och engelska.

Under de senaste åren har det tyvärr inte funnits någon sådan utbildning. Det har inte funnits någon som praktiskt stöder företagets planer, utan man har haft sin egen gata där man ska gå och utbilda sig. I dag finns inte detta. Det är så, som Lars Lindén säger, att många företag skulle kunna utveckla väldigt mycket sysselsättning, men det går inte.

Min första fråga är: Varför gjorde ni ingenting under tolv år i det här fallet?

Jag håller med om att sysselsättningsgraden är hög. Den är 80 procent. Då krävs det en bra lärlingsutbildning, och nu kommer det i gång i januari på många ställen, bland annat i min hemstad. Men tycker inte du att ett sysselsättningsläge på 80 procent är bra? Det skulle man kunna öka genom att fortsätta att satsa på lärlingsutbildning i stället för att satsa mer på vidareutbildning, högskolor och universitet för invånare som inte vill ha det.

Detta med utförsäljning av företag är en ideologisk fråga. Nu är det på gång att ske med Vin & Sprit. Varför ska vi ha ett företag som producerar sprit när vi kan få 40–50 miljarder för det? Vi kan förmodligen sälja det ganska lätt under de kommande månaderna. Dessa jätteresurser kan man satsa på andra verksamheter inom staten.

Det är mina frågor.

Anf. 138 EVA-LENA JANSSON (s) replik:

Fru talman! När det gäller den här utbildningen på arbetsmarknadspolitikens område måste du, Staffan Anger, precis som jag, inse att det är en jätteviktig insats för de människor som kommer från en del av arbetslivet och ska gå vidare. Det fanns Amskurser för svetsare på fyra måna-

der där man kunde få jobb på en gång. Vi pratar inte om tre år där. Du ska också veta att man utökar yrkesprogrammen även på gymnasiet. Tullängsskolan i Örebro är en av de skolor som Socialdemokraterna har satsat på och utökat resurserna till. Den växer så den knakar, och det är inte tack vare den borgerliga politiken. Det här är ett komplement.

Vi har satsat på arbetsmarknadspolitiken. Vi föreslog den satsningen nu också. Ni har avfärdat den politiken. Er klantighet när det gäller akassan innebär att man måste spara ytterligare 200 miljoner på arbetsmarknadspolitiken, vilket innebär ännu färre svetsarkurser till exempel, vilket i sin tur innebär färre personer som kan komma ut i yrkeslivet.

Anf. 139 STAFFAN ANGER (m) replik:

Fru talman! Det råder brist på yrkesarbetare på massor av olika områden i dag. Det gäller byggnadsarbetare, svetsare och metallarbetare. Det fattas tekniker och civilingenjörer. Har ni aldrig tänkt på att ni har legat fel i er utbildningspolitik? Det är viktigt att förstå att ska vi klara den här högkonjunkturen måste vi ändra politiken, och det är just det vi gör nu. I min hemstad har vi nu ett mycket bra program när det gäller lärlingsutbildning och KY. Lärlingsutbildningen börjar nu i januari och KY i augusti. Jag tror att det är viktigt.

Vi har tillfört en form av innovationslån genom Almis lån där man kan låna 100 000 kronor utan att ha säkerhet. Man behöver inte gå till banken. Jag tycker att det täcker detta väl. Innovationslån är inte något nytt.

Ni har faktiskt inte någon politik över huvud taget. Det finns ingenting nytt.

Anf. 140 EVA-LENA JANSSON (s) replik:

Fru talman! Jag är ganska säker på att varken innovatörer, företagare eller uppfinnare håller med dig om att dessa 100 miljoner inte behövs. Jag har bland annat träffat Uppfinnarföreningen, och jag är ganska säker på att dessa 100 miljoner skulle kunna vara viktiga när det gäller just de här innovationslånen.

Staffan Anger säger precis det vi säger i vår politik. Det finns bristyrken. Det saknas personer med yrkeserfarenhet. Vi satsar på det. Ni tar bort det, och så satsar ni pengar på hushållsnära tjänster. När det saknas svetsare och byggnadsarbetare satsar ni på hushållsnära tjänster och städning. Nej, Staffan Anger, ni får inte ihop det. Er politik håller inte.

Anf. 141 MARIA PLASS (m) replik:

Fru talman! Jag måste ge Eva-Lena en eloge. Du lyckades hålla ett helt anförande utan att rabbla en massa siffror som våra kära herrar har gjort här tidigare. Det uppskattas.

Jag skulle vilja fråga dig en sak. Du pratar om nyföretagartorg. Vad jag har förstått innebär nyföretagartorg att man får gratis hyra och gratis rådgivning via Almi till exempel. På vilket sätt blir det lättare att starta ett företag om man får gratis hyra och gratis rådgivning? Rådgivning kan jag köpa. Man har delvis plockat bort det här från Almis uppgifter eftersom man ansåg att det konkurrerade med privata aktörer. Men tror du verkligen att det är avgörande för om man ska starta ett företag eller inte om man har gratis hyra i två år?

Anf. 142 EVA-LENA JANSSON (s) replik:

Fru talman! Jag tror att många delar av politiken behövs för att göra en helhet. Det är det vi pratar om. Vi pratar om en helhet i politiken. Vi pratar om företagartorg, innovationslån, en viktig statlig ägarpolitik när det gäller de statliga bolagen, utbildningspolitik och Forska och väx. Forskningspolitiken är jätteviktig. Även där har vi anslagit mer pengar än regeringen. Helheten är viktig. Svar: Ja.

Anf. 143 MARIA PLASS (m) replik:

Fru talman! Forskning är viktigt. Det tror jag att alla är överens om. Jag har själv besökt ett antal Forska och väx-företag under sommaren och hösten och konstaterat att det är bra. Därför anslår vi 100 miljoner extra till detta, men det innebär inte att alla de som nu söker är framgångsrika. Det finns bra och dåliga exempel här, precis som i alla andra situationer.

Jag skulle vilja fråga en annan sak som har med kvinnors företagande att göra. Jag stod här och pratade i ett antal minuter om kvinnors företagande. Jag konstaterar att vi kanske är överens. Min fråga till dig är: Är vi överens?

Anf. 144 EVA-LENA JANSSON (s) replik:

Fru talman! Det finns nog delar som vi är överens om när det gäller företagarpolitiken. Men när det gäller vikten av att få fram ett ordentligt trygghetssystem för småföretagare har regeringen dessvärre inte stått bakom den utredning som Socialdemokraterna ville göra för att se hur trygghetssystemen såg ut. Först nu har man insett att det är viktigt. Det är klart att det finns saker som vi kan vara överens om.

Vi tycker att det är viktigt med fler kvinnliga företagare, men då tycker vi bland annat att det ska ske på det sättet som vi försöker beskriva där kvinnor får stöd för sin verksamhet, där vi har en ordentlig jämställdhetspolitik och där kvinnor inte får sämre villkor än män. Det kan man vara överens om. Men hur gör man det sedan? Jag tror att det är viktigt att kvinnor har ett företagande i hela sektorn och inte bara när det gäller hushållsnära tjänster, som jag tycker att ni har snöat in er på.

Anf. 145 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru talman! När vi började debatten hade jag inte för avsikt att över huvud taget gå upp i talarstolen. Jag konstaterar bara att det är ett väldigt skrytande över att det nu minsann ska bli slut med alla krångliga regler. Man ska minska dem drastiskt.

Jag läser i budgetpropositionen att detta är en viktig uppgift för regeringen. Det intressanta är att det inte har kommit ut någonting. Vi är trots allt snart inne på halvtid för regeringen, och nästan ingenting har levererats av dessa regelförenklingar som var det stora huvudnumret under hela valrörelsen. Partiledarna åkte omkring och talade om och ojade sig över hur förskräcklig den socialdemokratiska regeringen var som hade krånglat till regelverket så oerhört för småföretagarna.

Efter ett och ett halvt år ser vi resultatet. Nu måste jag tyvärr, Maria Plass, använda siffror, annars kan jag inte åskådliggöra detta. Regelverket ökar med 27 procentenheter i förhållande till vad det gjorde 2006, och minskningen är 9 procentenheter mindre än den var sista året med

Socialdemokraterna. Detta kan väl ändå inte vara det vi hörde er säga före valet.

Läser vi budgeten kan vi bara konstatera att det inte finns några konkreta förslag. Det man gör ett väldigt stort nummer av är att man nu har beslutat att minska regelbördan med 25 procent. Grattis! Det är bara det att det har alla andra 27 länder i EU också varit tvungna att göra efter att ha kommit överens om detta, och som den socialdemokratiska regeringen och dess stödpartier var fullständigt överens om.

Vad är er politik när det gäller regelförenklingar, och vad vill ni när det gäller regelförenklingar? Det tror jag att de svenska företagarna skulle vara väldigt intresserade av att veta.

Karin Pilsäter gör ett stort nummer av att bara 10 procent trodde på Socialdemokraterna. Någonstans där i environgerna måste en väldigt stor majoritet ha trott på er. Men nu var det bara hälften som ni hade stöd av, enligt Karin Pilsäter. Det måste innebära att det är väldigt många företagare som är besvikna på den borgerliga regeringen. Kanske det är så att man pratar mer än man agerar.

Det här undrar jag över lite grann: När kommer de skarpa förslagen när det gäller regelförenklingar? Man ska införa ett regelförenklingsråd. Det har vi fått veta. Men riktigt vad det där regelförenklingsrådet skulle ha för uppgifter och vad det skulle göra har vi inte sett än. Det är det som är allvarligt i den borgerliga regeringen. Det pratas mycket och görs lite när det gäller företagarfrågor.

Anf. 146 STAFFAN ANGER (m) replik:

Fru talman! Den gamla regeringen försökte med Simplex, försökte och försökte men kom aldrig i mål över huvud taget. Det fanns i organisationen inte medvetenhet och vilja att över huvud taget komma igenom med Simplex. Det rann bara ut i sanden.

Ska det här fungera måste man ha departementen med. Man måste ha styrning i detalj från högsta nivå. Det har man i vårt projekt, från högsta nivå, och arbetet där löper väldigt bra, skulle jag vilja säga. Det kommer att bli en skrivning till riksdagen i februari om hur långt vi har kommit. Men vi har kommit en bra bit på väg. Du kommer att bli väldigt förvånad när du ser de här sakerna.

Det här är som att springa ett maratonlopp. Det är jobbigt. Det är svårt. Det är många som ska vara med. Det är skatter, miljö och alla möjliga regelförändringar. Vi har bara sprungit 10–15 kilometer av 42 kilometer, och du säger att det inte blir någonting. Jag kan bara konstatera att när det gällde Simplex bröt ni efter 10 kilometer. Det blev ingenting. Här finns det en organisation. Här finns en medvetenhet. Här finns en styrning från näringsministern och från statssekreterare, inte bara i Näringsdepartementet utan även i andra departement. Jag kan garantera att det kommer att bli något helt annorlunda.

Jag skulle vilja fråga: Har ni inte lärt er av Simplex? Vad gjorde ni för fel med Simplex? Varför blev det ingenting? Det är mina frågor.

Anf. 147 BÖRJE VESTLUND (s) replik:

Fru talman! Vi kan börja med det sista, Staffan Anger. Läs budgeten om regelförenklingar. Man bygger nästan hela sin politik på Simplexrapporten. Nästan allting bygger på att man ska gå igenom detta förslag för

förslag och genomföra förslag efter förslag. Det är det enda som möjligt finns. Men Simplex är huvudnumret även i den här budgeten.

Vilja och medvetenhet – ett av huvudnumren i valrörelsen var regelförenklingen. Ändå har ni inte presenterat ett enda förslag på att förenkla för företagen. Inget generellt, det har naturligtvis kommit lite grann om arbetsgivaravgifter. Det är väldigt många företag som berörs av det. Men det är egentligen ingen regelförenkling, om man ska hårdra det riktigt ordentligt. Det kan till och med vara så att en sänkning av arbetsgivaravgiften för vissa grupper, som förvisso blev billigare för några företag, blev mycket krångligare för andra, vilket också har varit fallet i det här sammanhanget då man har differentierat så mycket.

Ett exempel är hushållsnära tjänster. Det är ett exempel som sannolikt kommer att ligga på regeringens minuskonto när det gäller just regelförenklingar. Inga jämförelser i övrigt, för jag har inte för avsikt att debattera hushållsnära tjänster just nu. Det är faktiskt att krångla till det. Det försvårar regelförenklingen.

Visst är det som att springa ett maratonlopp. Det handlar om att minska den administrativa bördan steg för steg. Visst är det ett långsiktigt arbete. Men det är just därför som det är så förvånande. Jag håller med Staffan Anger i det avseendet, att man inte ens har kommit i gång. Man har ju inte ens kommit i gång med just detta arbete. Man har sagt att man ska uppdra åt ett antal departement, men inget resultat redovisas i kammaren.

Anf. 148 STAFFAN ANGER (m) replik:

Fru talman! Jag förstår att oppositionen inte har den information som jag har om det här. Arbetet fortgår och det fortgår bra.

Vi har haft vissa problem med EU-regler och annat, men det är på gång, och det kommer att bli stora förändringar fram till 2010. Det kan jag lova dig.

Jag är väldigt förvånad över att du säger att det inte blir någonting. Det blev ingenting med Simplex därför att ni bröt efter 10 kilometer. Vi kommer att köra det här till 42 kilometer och gå i mål med hög svansföring. Då kommer vi att tala om detta för svenska företagare, och jag känner väldigt många svenska företagare. De väntar på det här. Jag vet ungefär hur långt vi har kommit på olika områden.

En fråga är till exempel miljöområdet. Där måste man också förenkla. Skattesidan måste du förenkla. Det finns många ställen att förenkla, och det är på gång. Jag tycker att du pratar med alldeles för stora ord. Dra ned tonläget lite grann, för du vet inte hur mycket som är gjort.

Anf. 149 BÖRJE VESTLUND (s) replik:

Fru talman! Jag blir alltid lika imponerad över hur en ledamot kan veta vilka kunskaper en annan ledamot har. Jag tycker att det är lite förnedrande för Staffan Anger att stå i talarstolen och tala om vad jag kan och inte kan. Jag vet vad jag kan i alla fall, så kan vi vara överens om det.

Företagen väntar, säger Staffan Anger. Självklart väntar företagen. Men de lär få fortsätta att vänta. De väntar och väntar. Vid varje kontakt jag har med företagens organisationer säger de: När kommer regelförenk-

lingarna? Vi förväntade oss jättemycket av regeringen, och ingenting har kommit hittills.

Miljöområdet är ett bra exempel. Där har man delvis förenklat. Men vad beror det på? Det beror på att man faktiskt har verkställt en miljöbalksutredning som tillsattes under den socialdemokratiska regeringen tillsammans med våra stödpartier.

Anf. 150 KARIN PILSÄTER (fp):

Fru talman! Det är möjligt att den sena timmen gör att hungern börjar skapa viss irritation bland ledamöterna, men jag kan inte låta bli att förlänga debatten genom att efteranmäla mig. Börje Vestlund sade nämligen att jag hade gjort stort nummer av att vi skulle ha starkt stöd från företagarna. I själva verket sade jag inte ett enda ord om det. Jag sade ingenting som ens var i närheten av det. Jag förstår därför inte vad Börje Vestlund tänkte på.

Däremot kan jag ge ett exempel på regelförenkling. Vi beslutade nämligen tidigare i dag att införa möjligheten för småföretagare att redovisa momsens tredje månad.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

11 § Regional utveckling

Regional utveckling

Föredrogs

näringsutskottets betänkande 2007/08:NU2

Utgiftsområde 19 Regional utveckling (prop. 2007/08:1 delvis).

Anf. 151 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Fru talman! Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att skapa en hållbar tillväxt i hela landet med väl fungerande och hållbara lokala och regionala arbetsmarknadsregioner och en god servicenivå i alla delar av landet.

Det som jag nu sagt tror jag att alla ställer upp på. Varför då säga något som är så självklart? Jo, verkligheten och utvecklingen går enligt min mening i en helt annan riktning. Alliansregeringens politik ger växande klyftor mellan män och kvinnor, mellan privilegierade och de mest utsatta samt mellan olika delar av landet. Om detta ger budgetpropositionen tydliga besked.

I stället för att krympa avstånden mellan Sveriges olika delar och skapa goda tillväxtförutsättningar, för hela landet, innebär den borgerliga regeringens politik ökade klyftor mellan regionerna och försämrade möjligheter att driva företag eller vara anställd – särskilt för dem som är bosatta i områden där de fysiska avstånden är stora.

De förslag som redan i förra årets budgetproposition kraftigt försämrade tillväxtpöjligheterna i stora delar av landet åtföljs nu av ytterligare åtgärder av samma slag. Den kraftigt höjda arbetsgivaravgiften för de minsta företagen slår till exempel mycket hårt mot företagsklimatet i hela Sverige men framför allt i de mindre orterna och glesbygden.

Fru talman! Vi socialdemokrater anser att den regionala utvecklingspolitiken måste vara inriktad på att skapa tillväxt, en hållbar utveckling och en god service för kvinnor och män i alla delar av Sverige. Grundläggande är insikten om att tillväxtförutsättningarna skiljer sig åt i de olika regionerna och att ansvaret för utvecklingen måste delas av såväl stat som regioner och kommuner.

Vi får inte glömma att den nationella tillväxten är summan av tillväxten i hela landet. Företrädare för regionerna bör därför i stor utsträckning få ansvaret i fråga om utvecklings- och strukturfondsmedel. Vi måste i detta sammanhang komma ihåg att alla regioner har olika förutsättningar för tillväxt och utveckling. De bästa kunskaperna om de lokala förutsättningarna finns lokalt, inte centralt. Regionalpolitiken ska minska dessa skillnader, inte öka dem.

Fru talman! Den regionala utvecklingspolitiken är starkt beroende av det som beslutas på andra politikområden vad gäller utbildning, skatter, infrastruktur samt forskning och utveckling. Därför tar vi socialdemokrater ett helhetsgrepp och genomför mycket stora satsningar på infrastruktur, utbildning och forskning. Vi har hört en annan diskussion börja dyka upp om värdet av exempelvis utbildning och forskning.

Vi genomför strategiskt viktiga infrastrukturinvesteringar i järnvägar, vägar och bredband. Företag måste snabbt och effektivt kunna leverera och kommunicera med sina kunder och leverantörer. Anställda måste på ett enkelt sätt kunna ta sig till och från sina arbetsplatser, och en välutbyggd infrastruktur gör att möjligheterna till arbetspendling ökar. Vi har därför frigjort medel till infrastruktursatsningar genom förtida amorteringar både i tilläggsbudgeten och i budgeten för 2008.

Av central betydelse för utvecklingen i hela landet är att fler möjligheter till högskoleutbildning skapas – detta kanske jag måste understryka – för dem som vill söka. Detta är av stor vikt inte minst för att bryta den sociala snedrekryteringen. Samtidigt som den borgerliga regeringen nu skär ned antalet högskoleplatser vill vi socialdemokrater i stället att antalet högskoleplatser ska öka kraftigt till 2010.

Fru talman! Socialdemokraterna vill att hela Sverige ska leva. För oss socialdemokrater är det därför självklart att rika kommuner och landsting ska dela med sig för att hjälpa andra delar av landet att få en bra välfärd. Satsningar på bredband i alla delar av landet ska fullföljas. Det pågår en omfattande omstrukturering bland statliga myndigheter och verk. Denna utveckling påverkar förutsättningarna i hela landet. Det är önskvärt att regeringen tar ett helhetsansvar för omstruktureringens konsekvenser för att undvika negativa följder för enskilda orter och regioner samt för att undvika en onödig centralisering. Gemensamt ägda bolag, exempelvis SJ och Posten, ska användas för att få en fungerande service i hela landet.

Vi socialdemokrater vill ha en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Vi vill därför förbättra möjligheterna till pendling och dubbel bosättning. För att öka rörligheten på arbetsmarknaden och förstärka den regionala utvecklingen ska avdrag få göras under längre tid än i dag. Dessutom ska villkoren för avdrag bli enklare att uppfylla och tillämpa. Resorna till och från arbetet är, som vi alla vet, en stor utgift, inte minst i glesbygd.

Vi vill ha en effektiv användning av EU-medel som stimulerar en levande landsbygd, grön teknik och en växande besöksnäring. Vi anser att

det genom det utökade landsbygdsprogrammet och EU:s strukturfonder skulle skapas tusentals jobb.

Fru talman! Som vi alla vet är transportbidraget av stor betydelse. Vi socialdemokrater tycker därför att regeringens behandling av denna fråga är mycket bristfällig. Redan under hösten 2006 påpekades behovet av besked till berörda företag när det gällde villkoren för transportbidraget. Regeringen meddelade då att besked skulle lämnas i december 2006, ett besked som sedan senarelades ett antal gånger. Först i oktober 2007 kom beskedet. Denna bristfälliga hantering från regeringens sida har varit mycket olycklig för de berörda företagen och regionerna och kan därför ha medfört skada för de inblandade, vilket vi beklagar.

Jag vill avsluta mitt anförande med att påpeka att vi från Socialdemokraternas sida anser att den nuvarande målformuleringen – väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god service-nivå i alla delar av landet – bör gälla även fortsättningsvis. Den klargör på ett bättre sätt att människorna på arbetsmarknaden, och som konsumenter och medborgare, står i centrum. Det av regeringen föreslagna målet innebär enligt vår mening inte samma breda hänsyn och är därför mindre ambitiöst. Det bör således avvisas.

Fru talman! Jag vill med detta yrka bifall till Socialdemokraternas reservationer och avslag på regeringens proposition i motsvarande delar.

Slutligen, fru talman, vill jag tacka näringsutskottets kanslipersonal och önska dem och alla andra en trevlig jul och ett gott nytt år.

Anf. 152 KENT PERSSON (v):

Fru talman! Sveriges medlemskap i EU och en internationalisering i övrigt innebär strukturomvandling samt att regionernas roll ökar. I denna situation måste demokratin och medborgarnas delaktighet i samhällsutvecklingen stärkas. Vänsterpartiets ståndpunkt är att regionala frågor ska avgöras i länen av regionalt valda politiker, inte av statliga myndigheter. Alla frågor som bör och kan avgöras politiskt i regionen ska ligga under ett folkvalt regionfullmäktige, liksom samhällsfrågor som kräver regional samordning.

I den framtida politiken får man inte bara se problem och brister utan också regionens och ortens möjligheter. Utan en stark tilltro till den egna förmågan och den egna bygdens möjligheter hjälper det inte med en krona i statligt stöd. Regionalpolitikens mål måste därför vara att skapa lika grundförutsättningar för individer, hushåll och företag att bo, verka och utvecklas oavsett bostadsregion.

I det nationella ansvaret ligger att skapa likvärdiga förutsättningar i regionerna. Det innebär att det är statens ansvar att se till att Sveriges olika regioner har tillgång till en fungerande infrastruktur i vid mening. Bredband, vägar och järnvägar är en del av den helt avgörande infrastrukturen för en regions överlevnad. Andra delar är vård, skola, omsorg och kultur. Det räcker med att en del i denna helhet försvagas för att dessa regioners möjlighet att utvecklas och växa ska försvagas.

I regionernas Sverige är det riksdag och regering som har ansvar för att utjämna välfärdsskillnader mellan olika regioner, ett uppdrag som man har lyckats ovanligt bra med här i Sverige om man gör en internationell jämförelse.

Men, fru talman, det finns varningslampor som blinkar för fullt. Staten med sin nuvarande regering träder tillbaka och låter både enskilda regioner och enskilda människor ta smällen. Ett avgörande område för regioner är de statliga myndigheternas och de statliga affärsverkens roll. De genomgripande nedskärningar av servicen som nu är aktuella, bland annat av Försäkringskassan, Skatteverket och arbetsförmedlingen, kommer i hög grad att drabba landsbygdens tre miljoner invånare.

Detta är en utveckling som också ska ses mot bakgrund av polisens nästan totala frånvaro i många kommuner, den pågående totala nedläggningen av Svensk Kassaservice, SJ:s prioritering av storstadstrafiken, nedläggningen av många apotek i mindre kommuner, tingsrätternas försvinnande från en stor del av landet och infrastrukturens sämre utveckling utanför storstäderna.

Bredband över hela landet är bra men får inte tas till intäkt för att dra ned på den statliga servicen för miljoner invånare. Exempelvis avser Skatteverket att flytta handläggare och service från hela Norrlands inland till Norrlandskustens större städer.

Tänk om det vore så att det privata näringslivet hade samma ledstjärna som Skatteverkets chef, som säger att kvalificerad service och kompetens kräver arbetsplatser med minst 100 anställda när verket gör om skattekontoren i bland annat Sveg, Strömsund, Vilhelmina, Arvidsjaur och Lycksele. Det är servicekontor med en-tre anställda. Tänk om det skulle vara ledstjärnan! 100 anställda! Det är väldigt många småföretag i Sverige som inte skulle kunna leva upp till vad god service skulle vara då.

Det är just det här problemet vi har i Sverige. Det är Axel Oxenstierna i sin kraft som lyser över oss genom den statliga indelningen av våra verk. Var och en kör sitt stuprörssrace. Varje myndighet planerar för sin maximala nytta. Är det inte rimligt att staten sammantaget har något slags helhetsansvar? Borde det inte vara så att staten ansvarar för detta? Borde det inte finnas en överordnande strategi som gör att inte varje myndighet var för sig ska få fatta de beslut som de bedömer är mest rationella för deras myndighet, medan ingen har ansvar för helheten?

Vänsterpartiet föreslår nu ett ettårigt moratorium, som innebär att Skatteverket, Ams och Försäkringskassan måste stoppa sina konkreta serviceförsämringar landet runt till dess att regeringen har en strategi och en handlingsplan för landsbygdens utveckling. Vänsterpartiet anser att regeringen via ett moratorium bör visa de aktuella verken och företagen att en bra service till medborgarna går före kortsiktiga vinstintressen.

Statistiska centralbyrån har visat att företag som vågar växa genom kompetensutveckling och risker vid finansiering växer tre gånger mer än andra företag och anställer sex gånger fler. De utsatta regionerna och storstädernas utsatta områden har haft särskilt svårt att dra till sig riskkapital. Det visar sig att större delen av det riskkapital som i dag finns på marknaden söker sig till storstäder och universitetsorter. De utsatta regionerna hamnar i slagskuggan.

Vi menar att upprättandet av regionala fonder med deltagande av viktiga statliga företag, vissa kommunala bolag, fackföreningar med mera skulle kunna öka riskkapitalförsörjningen. Möjligheten att placera delar av löntagarnas pensionskapital på ett sätt som ökar riskkapitalförsörjningen i den egna regionen bör också undersökas. Detta skulle kunna ha

dubbel påverkan, dels genom att det ökar riskkapitalet i regionen, dels genom att stabila företag ger ökad och stabil sysselsättning och därmed ekonomisk utveckling som ökar möjligheterna för den generella välfärdspolitiken. De kreativa och traditionella projekten med möjlighet till lönsamhet skulle genom en flora av olika riskkapitalverktyg få chansen att öka den hållbara tillväxten i hela landet.

För att kunna finansiera den här typen av riskkapital i skogslänen föreslår vi att en del av vinsterna från vattenkraftsproduktionen ska återföras till de producerande länen. Motsvarande 1 öre per kilowattimme från vattenkraften ska återföras, vilket skulle ge drygt 600 miljoner kronor per år. Andra regioner i Sverige som har motsvarande behov får sina fonder finansierade på annat sätt.

I opposition hade Centern ett förslag om att Vattenfall skulle bidra med pengar till regionalt riskkapital. Även regionala pensionsfonder skulle bildas till riskkapitalet. Hur mycket av detta har genomförts av Centern? Nu sitter man på Näringsdepartementet med två statsråd och administrerar regionalpolitiken.

Ett faktum som återkommer i undersökning efter undersökning är den lägre utbildningsnivån i utsatta regioner. Kompetensen måste höjas på alla nivåer. Då kan man inte göra som den nuvarande regeringen: avbryta arbetsmarknadsutbildningar som skulle leda till högre kompetens. Man kan inte heller drastiskt dra ned på anslagen till vuxenutbildningen. Det här är mycket kortsiktigt tänkt och leder till att regioner med låg utbildningsnivå kommer att ha en betydligt sämre motståndskraft mot nedläggningar och avskedanden i samband med nästa lågkonjunktur. Men då är väl den här regeringen borta, och det är som vanligt arbetarrörelsens partier som får städa upp efter den.

För att öka slagkraften på utbildningssidan måste också samordningen mellan utbildningsnivåer öka. Till exempel är bristen på gymnasieutbildande i de naturvetenskapliga och tekniska utbildningarna mycket allvarlig för Sveriges framtid som industrination. Det här är dessutom väldigt kännbart i den del av Sverige som är regionalt utsatt. Vi har hög teknisk utveckling och en stark industritradition, men vi har brist på kompetent arbetskraft i den delen.

Jag vill tala lite grann om högskolorna. Det har visat sig att de nya högskolorna, de som ligger utanför de större städerna, har haft lättare att samverka med näringslivet än de gamla universiteten, vilket troligen kan bero på mindre statliga pengar och mindre pengar till grundforskningen. Det här har inneburit ett behov att öppna sig mot samhället i övrigt, och det har ökat. Den möjligheten måste säkert de små högskolorna ta vara på för att skapa en del av den goda livsmiljö som måste till för att locka högtbildade människor med ny kompetens och nya erfarenheter att flytta till de utsatta regionerna.

Avslutningsvis är det för Vänsterpartiet självklart att se regionalpolitiken som ett nationellt ansvar. Men för att regionalpolitiken ska nå målet om en hållbar tillväxt i hela landet måste politiken bygga på en mobilisering av den regionala och lokala utvecklingskraften. Det måste finnas en övergripande strategi för hur de statliga myndigheterna och verken ska agera för hela Sveriges utveckling.

Jag yrkar bifall till reservationerna 1 och 3. I övrigt står jag bakom de övriga yrkandena från Vänsterpartiet.

Anf. 153 PER BOLUND (mp):

Fru talman! Miljöpartiet anser att det är mycket viktigt att vi har en positiv regional utveckling i hela landet och att hela Sverige ska leva. Det är viktigt att se att utvecklingen i Sveriges regioner påverkas till allra största delen av åtgärder inom andra områden än inom anslaget för regionalpolitik.

Genom de beslut som fattas om till exempel energipolitiken eller skogspolitiken påverkas landsbygden betydligt mer än genom förändringar inom utgiftsområdet Regionalpolitik. Det är därför viktigt att man hela tiden har ett regionalt perspektiv när man fattar andra politiska beslut. Det vill jag hävda att Miljöpartiet har. Jag vill också hävda att den gröna politiken skulle få mycket positiva effekter inte minst i glesare regioner i Sverige.

Det finns delar av regeringens beslut om regionalpolitiken som vi är kritiska till. Vi tycker till exempel att det är synd att regeringen väljer att ge transportbidraget utan någon som helst miljöstyrning inbyggd. Om vi ska klara omställningen till ett fossilenergifritt samhälle måste politiken styra åt samma håll överallt.

Vi tycker därför att det borde vara självklart att även transportbidraget skulle miljörelateras. Genom att ge högre bidrag till företag som väljer att skicka sina produkter med tåg eller fartyg hela eller delar av sträckan skulle man få snabbare effekter i riktning mot mindre klimatpåverkan.

Detta innebär inte att man minskar transportbidraget totalt. Tvärtom tror vi att det skulle vara lättare att övertyga EU-kommissionen att man kan ha ökade transportbidrag om man samtidigt kan visa att vi tar ansvar för EU:s miljö- och klimatmål.

Ett annat område som påverkar glesbygden väldigt mycket är förmånsrättsreformen. Genom den förändring som genomfördes i förmånsrättsreglerna drog de partier som stod bakom reformen ned lånemöjligheterna för små företag i glesbygd drastiskt.

Inför valet krävde Miljöpartiet därför att man skulle riva upp reformen. Vi fick stöd av de borgerliga partierna i det kravet, trodde vi. Nu har regeringen tillsatt en utredning. Syftet med den var inte att återställa reformen. Man vill reformera förmånsrätten men inte återställa den helt.

Utredningens förslag blev också att höja lånemöjligheterna till 75 procent av fastighetens värde i stället för 100 procent som det borde vara. Det tycker vi är oacceptabelt. Det är tråkigt att regeringen fortsättningsvis vill förvägra småföretag att använda hela fastighetens värde som säkerhet för lån som är till för att utveckla företagandet och skapa nya arbetstillfällen. När ska vallöftet att återställa förmånsrätten egentligen genomföras?

Jag vill också ta upp skatteväxlingens konsekvenser för glesbygden. De borgerliga partiernas representanter har genom åren fram till sin mirakulösa omvändelse när de blev för skatteväxlingen efter valet konsekvent kritiserat den gröna skatteväxlingens effekter på landsbygden och menat att den skulle påverka landsbygden negativt. Det stämmer inte med verkligheten.

I en studie som Miljöpartiet har begärt av riksdagens utredningstjänst har man tvärtom visat att landsbygden klarat sig bra och inte alls missgynnats jämfört med andra delar av landet genom skatteväxlingen.

Mycket berodde det på att Miljöpartiet tog ansvar för landsbygden och ställde krav på att få ett glesbygdsavdrag som en kompensation inom skatteväxlingen.

Det avdraget tog de borgerliga partierna bort när de kom till makten. Man behöll de höjda miljöskatter som vi hade genomfört, vilket är positivt för miljön. Men man behöll inte den ersättning som utgick till boende i Sveriges glesbygd.

Att först felaktigt kritisera skatteväxlingen för att den missgynnar glesbygden och sedan när man kommer till makten ta bort de redskap som kompenserar just glesbygden tycker jag är ett svek mot väljarna. Det är ytterligare ett svek att lägga till den långa rad som regeringen har gjort.

Fru talman! Eftersom Miljöpartiet hade ett annat förslag till fördelning när budgetramarna fastlades avstår vi från att reservera oss i det här fallet och tar inte del i beslutet om anslag för regionalpolitiken.

Det innebär inte att vi delar regeringens syn på regionalpolitiken. Vår vision är en levande landsbygd som producerar de förnybara råvaror som det övriga samhället behöver och kommer att fortsätta att behöva.

En ökning av bioenergi och en satsning på miljövänlig bra mat som Miljöpartiet vill genomföra kommer att göra Sveriges landsbygd starkare och motverka den utflyttning som delar av landsbygden i dag lider av.

I Miljöpartiets Sverige kommer landsbygden att bidra till omställningen av Sverige och världen i positiv riktning. Samtidigt skapas mängder av arbetstillfällen och positiv utveckling i Sveriges landsbygdsområden.

Anf. 154 MARIA PLASS (m):

Fru talman! Regeringen har föreslagit ett mer tillväxtorienterat mål för den regionala utvecklingen. Det nya målet är utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt regional konkurrenskraft.

Detta innebär att regeringen nu startat ett utvecklingsarbete för att göra den regionala utvecklingspolitiken mer tillväxtorienterad och byggd med ett underifrånperspektiv. I konsekvens med detta ändras också benämningen på politikområdet till Regional tillväxtpolitik.

I målet för regeringens politik för regionerna betonas tillväxten. Politiken ska bygga på människors egen handlingskraft men också på ett mer lokalt och regionalt ansvar och inflytande. Sveriges olika delar måste få växa utifrån sina egna förutsättningar.

Några punkter betonas. En är förstärkt lokalt och regionalt inflytande och ansvar över statliga medel. Man tar till vara de unika förutsättningar för människors utvecklingskraft och företags konkurrenskraft som finns både i gles- och landsbygd såväl som i små och medelstora städer och i storstadsområdena.

Det bör finnas en god tillgång på kommersiell och offentlig service för boende och företag i alla delar av landet. I detta sammanhang vill jag också referera till alliansregeringens politik vad avser näringsliv som vi tidigare har debatterat.

Att förbättra villkoren för företag kommer alla till del oavsett om de ligger i glesbygd eller i storstadsområden. Regelförenklingar, satsningar på kvinnors och invandrades företag och tillgång till riskkapital är exempel på åtgärder som främjar regional tillväxt.

Regional utveckling

Regeringen tar nu fram ett underlag till ett gemensamt strategiskt handlingsprogram för att stärka landsbygdens utvecklingskraft. Arbetsgrupper tillsätts som ska arbeta med olika teman som till exempel företagande, arbetskrafts- och kompetensförsörjning, service, infrastruktur, kommunikationer, miljö etcetera.

Detta är problemområden som de som bor på landsbygden känner igen sig i. Det handlar om att behöva ha två bilar för att båda föräldrarna ska kunna komma till jobbet eller hämta på dagis. Det handlar om att vara tvungen att inackordera sina barn i gymnasiet därför att transporttiden till skolan är orimligt lång. Det saknas fungerande mobiltäckning eller bredbandsuppkoppling för företagen och så vidare. Listan kan göras långt. Det är tillfredställande att det arbetet nu påbörjas.

Avseende EU:s sammanhållningspolitik är det en självklarhet att dessa medel ska användas effektivt och till största nytta. De nya stödfondsprogrammen fokuserar på förutsättningarna för företagande och entreprenörskap, innovationer och förnyelse samt på att öka tillgängligheten.

Här finns ett stort engagemang ute i regionerna och kommunerna. Men det finns också en vilja att ta till vara idéer om forskning och utveckling, turism, kultur och miljö, och många gånger i kombination med varandra. Här bör man också ta till vara erfarenheter och utvärderingar från tidigare programperioder.

Organisering och lokalisering av myndigheter har diskuterats under en lång tid. Vi har flera neddragningar, omorganisationer och omlokaliseringar till följd av bland annat Försvarmaktens omställning. I det händelse att en del personer väljer att flytta med till den nya lokaliseringssorten och en del väljer att stanna kvar och söka nytt jobb.

I så fall behövs nyrekrytering, vilket ju kan ses som positivt. Det väsentliga är att verksamheten kan fortsätta med bibehållen hög kvalitet i arbetet oberoende av hur många som väljer att stanna kvar respektive flytta med.

Det är inte första gången som det sker en omlokalisering. Även under 1970- och 1980-talet utlokaliserades en hel del statliga verk. Då fanns det vad jag vet inte någon särskild omställningsorganisation för dem som valde att inte flytta med. Många hade få alternativ till en medflyttning och ”valde” att följa med det utlokaliserade verket.

Nya stora byggnader kom att byggas för att inrymma personalen. Kommunerna jublade och satte de nyanlända kommuninvånarna först i bostadskön till de övriga kommuninvånarnas förtret.

Vi kan alltså konstatera att organisationen runt omlokalisering har förbättrats, men att organisationen själv måste ges ett ökat ansvar för att se vad som är bäst.

Det pågår nu en översyn av myndigheterna inom näringspolitiken i syfte att göra dem mer anpassade till den nya politiken. Detta innebär ett tillväxtperspektiv, en ökad regionalisering, samverkan med andra aktörer, renodling av rollerna och en effektivare användning av skattemedel. Detta kräver en stor öppenhet från myndigheternas sida.

Fru talman! Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på motionerna.

Anf. 155 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Till Maria Plass vill jag säga att det är klart att man kan byta namn på regionalpolitiken och kalla den för något nytt. Men innehållsmässigt är det just ingenting annat.

Man hänvisar till EU:s samordningspolitik för företagen och så vidare. Det är klart; det kan man göra. Men om kommunerna och regionerna inte har förutsättningarna – hur ska då företagen kunna utvecklas i regioner eller i kommuner där arbetsförmedlingen försvinner, där Försäkringskassan försvinner och där polisen alltmer sällan gör sig synlig? Vilket företag väljer att etablera sig i de kommunerna?

Tyvärr ser det ut så här i många kommuner runt om i Sverige. Detta är en reell verklighet. Det här är ett hinder. Det räcker inte att man ställer rätt diagnos och ser att det är problem med två bilar och inackordering. Om man inte har någon medicin blir det akuten direkt. Det är där ni brister.

Jag kan förstå detta, för regionalpolitik har historiskt sett inte varit Moderaternas stora prioriterade område. Men ni måste ändå förstå grundförutsättningarna. När delar av den statliga servicen försvinner så försvinner också möjligheterna för företag att etablera sig. Om det inte finns några företagare flyttar folk därifrån. De som försvinner först är ungdomen. Där har ni ingen politik.

Anf. 156 MARIA PLASS (m) replik:

Fru talman! Vi har stått här i tre och en halv timme, tror jag, och diskuterat näringspolitik och vad vi som regering, riksdag och allians gör för företagen, för att få dem att växa och för att vi ska få nya företag.

Det gäller inte bara storstaden. Som jag sade gäller det hela landet – hela Sverige. När Kent Persson säger att förutsättningarna för företagande försvinner därför att det inte finns så många poliser har du fel. Vi ökar antalet poliser.

Du bor precis som jag ute på landsbygden, tror jag. Jag vet inte riktigt var du håller hus, men jag vet var jag är någonstans. Vi har gått igenom hela den här processen i Uddevalla. Det har varit nedläggning av varvet. Regementet lades ned. Vi hade en industri, Volvo, som också försvann. Och vi har lyckats ta oss ur detta. Men det är inte Vänsterpartiets politik som har gjort det. Det har vuxit underifrån. Vi är nu en stad med många småföretagare. Det känns roligt att kunna säga att vi har klarat oss igenom kriserna. Vi har nu en allians som styr Uddevalla, och det fungerar alldeles utmärkt.

Däremot kan jag konstatera att Vänsterpartiet har bidragit till att akuten – om vi pratar sjukvård – har lagts ned i Uddevalla. Där tycker jag att ni har begått ett jättemisstag, och det talar dessutom emot allt det du säger.

Anf. 157 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Skatteverkets chef säger att kvalificerad service endast kan ges på kontor med minst 100 anställda. Vad ger det för signaler? Samtidigt drar man ned på och lägger ned stora delar av kontoren i Norrlands inland. Man flyttar till de större orterna. Kvar blir servicekontor med två tre anställda. Vilken typ av service kan företag och invånare få i de kommunerna?

Är det rimligt? Om du tycker det är det väl också rimligt att resten av näringspolitiken genomsyras av den synen: Det är företag inom tjänstesektorn med 100 anställda som kan ge god service. Resten blir något allmänt, mindre.

Visst anställer ni fler poliser. Men poliserna måste ut även på landsbygden, i landsbygdskommunerna. Jag kan försäkra dig, Maria Plass, att det är sällsynt med poliser i vissa kommuner i Sverige. Kommuner med fler poliser blir tyvärr allt färre.

Den grundläggande servicen och statlig närvaro är en förutsättning för att en kommun ska kunna blomstra – med arbetsförmedling, med försäkringskassa och med polis. Det handlar om trygghet för dem som bor, lever och verkar i de områdena.

Anf. 158 MARIA PLASS (m) replik:

Fru talman! Ibland kan man nästan tro att Kent Persson har gått över till Moderaterna när han pratar om fler poliser. Vi har hållit på att prata om fler poliser i oändlig tid, och nu verkställer vi det. Det gjorde inte ni när ni var med och fick sitta vid makten. Det kom inga fler poliser. Nu börjar de bli synliga; åtminstone har jag sett dem ganska ofta nu under de senaste dagarna.

Du talar om förutsättningarna för att företag ska komma och etablera sig. Det krävs så och så många anställda och så vidare. Vi måste ju konstatera att det sker en utveckling även i Sverige. Det sker en utveckling av Försäkringskassan och av arbetsförmedlingen. Mycket sker också över nätet. Vi måste följa med i den utvecklingen. Vi kan inte bara konstatera att så här har det varit förut, och nu ska vi vara kvar i det. Vi måste följa med.

Du har säkert ett stort engagemang i detta, Kent Persson. Men följ med lite grann i vad som händer också!

Anf. 159 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Fru talman! Jag har några frågor att ställa till Maria Plass när nu näringsministern inte är här. Ett par av dem är föranledda av mitt eget anförande, och någon av dem som har inträffat under dagen, eftermiddagen och kvällen.

Maria Plass sade att det ska finnas en god offentlig service i hela landet. Det ställer jag upp på. Men om man lyssnar till den diskussion som förs från alliansens sida när man ska tillgodose olika sektorer av den goda servicen undrar man hur det här ska hänga ihop.

Maria Plass sade själv att det är viktigt med ett antal olika områden. För att lösa de behoven har man nu tillsatt ett antal utredningar. Bara det i sig självt är värt en kommentar. För drygt ett år sedan satt allianspartierna inne med alla lösningar. Jag vet att man kallade oss för världsmästare i utredningar. Jag har en vän här från trafikutskottet som också har hört det. Men frågan är om vi inte har mött vår överman nu. Allting ska ju utredas och utredas igen – även det som är färdigutrett.

Jag har två frågor. När det gäller kommunikationer säger alliansen att det ska ske efter en samhällsekonomisk lönsam bedömning. Jag vill fråga Maria Plass: Hur ska en sådan bedömning se ut för att tillgodose hela landet?

Nästa fråga gäller behovet av studier, som Maria Plass också tog upp. Vi har hört här i dag att behovet av studier onekligen ser olika ut beroende på var någonstans man är i landet och vem som ska studera. Hur ska man lösa det i hela landet med en så selektiv bedömning?

Anf. 160 MARIA PLASS (m) replik:

Fru talman! Vad är definitionen av god service, för det första? Det kan inte jag svara på. Den är säkert olika beroende på var i landet vi råkar befinna oss.

När det gäller att vara världsmästare i utredningar vete sjutton om vi klarar av att klå er. Jag behöver väl inte fundera mer på den frågan, för ni borde veta svaret själva. Ni har själva varit med och initierat så många utredningar.

I detta fall ser man över och tar ett helhetsgrepp på vad det är som måste förbättras. Jag tog ett par exempel. Det var mina egna exempel; det var inte på något sätt vare sig näringsministerns eller någon annans, utan det var utifrån egna erfarenheter.

När det gäller kommunikationer vet jag inte riktigt vad du avsåg, Krister Örnfjäder, och likaså när det gäller studier. Vem ska studera? Detta kommer underifrån; det har jag sagt hela tiden. Den som ska studera är den som vill studera. Sedan är frågan var man ska studera, självklart. Vi kan se att många av de mindre högskolorna, tyvärr kan man säga, inte har så många sökande. Det står väldigt många platser tomma i dag på högskolorna till exempel. Det kan vi inte lösa genom att fixa fler platser. I så fall får man titta på vilken skola som är mest effektiv. Vilken högskola är bäst?

Anf. 161 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Fru talman! Det var Maria Plass själv som använde orden: Det ska vara en god offentlig service i hela landet. Då måste Maria Plass veta vad det är som menas med god offentlig service. Åtminstone måste hon ha en egen uppfattning om vad som är god offentlig service.

När det gäller kommunikationer fick jag inget svar. Men ni planerar ju nu inför mars 2008 att lägga fram ett förslag på hur kommunikation ska se ut. Om jag hörde rätt i torsdags så sade samtliga företrädare för allianspartierna att bedömningar skulle ske utifrån en samhällsekonomiskt lönsam modell. Eftersom detta enligt Maria Plass själv har en så stor inverkan på hur regionalpolitik kommer att se ut borde hon vara informerad om vad detta innebär, för detta kommer att få en stor påverkan på hela Sverige.

När det gäller studierna är det möjligt att det finns platser lediga. Men enligt vad som sades i den förra omgången när det gällde näringspolitiken skulle det inte vara det fria valet, utan man skulle peka med hela handen därför att man behövde ha fler som inte gick på högskolor. De skulle i stället börja arbeta och komma in i yrkeslivet betydligt fortare.

Man sträckte sig så långt att en av dina partikamrater sade att det var alliansens uppfattning att högskolorna och universiteten leker för mycket när de forskar. De leker för mycket när de forskar! Det ger väl en ganska bra bild av vilken syn man har. Jag förutsätter att Maria Plass inte delar den bilden eftersom hon säger att det är det fria valet som gäller när det gäller om man ska studera eller inte. Det kan jag i så fall understödja.

Anf. 162 MARIA PLASS (m) replik:

Fru talman! När det gäller regional tillväxt eller utveckling, oavsett vad vi använder för ord, är man oftast ganska överens – kanske inte här i riksdagen men ute i regionerna. Alla vill ha det bästa till sin region. Där är också vi överens, Krister Örnfjäder.

När vi pratar om kommunikationer och infrastruktur vet vi också att där drar man för att få den bästa infrastrukturen i sin egen region. Vi ser de nationella och regionala planerna där man gör olika typer av prioriteringar. Och givetvis, om man fick välja fritt skulle man säkert ha motorväg överallt, men man gör sina prioriteringar utifrån sin egen region. Jag kan förstå att när man gör en infrastrukturproposition, som den som kommer, måste man titta på hela landet. Varken ni eller vi har pengar att tillgodose alla önskemål som finns. Vi kan konstatera att det under förra mandatperioden byggdes ett antal luftslopp när det gäller infrastrukturen som nu måste åtgärdas.

Det finns olika typer av studier. Vi har pratat om lärlingsutbildning som är mycket bra. Vi har pratat om högskole- och gymnasiestudier. Det måste ändå utgå från personen. Alla människor har inte samma fallenhet. Just nu finns det ett stort och skriande behov av personal som har olika typer av kompetenser, oavsett om de är akademiker eller om de har någon annan typ av utbildning.

Anf. 163 KARIN GRANBOM (fp):

Fru talman! Regionalpolitiken har länge präglats av otydlighet i insatser, i mål och i resultat. Det är svårt att få en övergripande bild av vad olika program och fonder betyder för utveckling och tillväxt, särskilt på lång sikt. Myndigheter som ska stödja, utvärdera och i viss mån kontrollera har otydliga uppdrag på detta område. Detta är arvet efter år av socialdemokratisk regering. Regionalpolitik kan inte ses som deras paradgren.

Globalisering innebär att ekonomier och marknader öppnas. Fler länder deltar i världshandeln. Det finns mycket positivt med det, men det betyder också bland annat större konkurrens. Sverige har på senare år, i jämförelse med andra länder, sjunkit i tillväxt och välstånd. Vår framtid bygger bland annat på att alla i Sverige, oavsett var man bor, är med och bidrar.

Vi i Allians för Sverige ser att det finns utvecklingskraft i alla delar av landet. Genom ett fokuserat stöd med tydligt underifrånperspektiv vill vi stärka och framhålla lokal och regional tillväxt. Insatserna bör präglas av bärkraft på lång sikt. Det duger inte att med projektpengar hålla olika verksamheter under armarna för att sedan se dem pysa ihop så fort stödpengarna har försvunnit.

Regionalpolitikens främsta mål kommer framöver att vara tillväxt. Regional tillväxt är mer resultatstyrt än det tidigare målet om regional utveckling, som i princip kan betyda vad som helst. Tillväxt kommer av att folk arbetar, är produktiva och nyskapande. För att uppnå detta är det självklart att arbetsmarknaderna i regionen ska vara välfungerande och att service finns tillgänglig. Det ser vi som delmål eller medel för att uppnå en långsiktig och uthållig tillväxt.

För att tillväxt ska ske krävs det att många politikområden samverkar. Näringsutskottet och Näringsdepartementet har ett övergripande ansvar

för regionalpolitik som kompenserar för olika förutsättningar i landet. Men av avgörande betydelse är att fokus på näringspolitiken har lagts på små och medelstora företag. Detta gynnar särskilt regioner utan stora städer. Att vi har ett generellt gott företagsklimat är det allra viktigaste för företagande och därmed tillväxt.

Viktiga insatser för regional tillväxt sker också inom andra utskott och departement. Vi har redan talat om god infrastruktur för både gods- och persontransporter. Det är mycket viktigt, precis som att det finns rättstrygghet även på landsbygd samt tillgång till vård och skola.

Men eftersom det är näringsutskottet som debatterar och debatten handlar om utgiftsområde 19, Regional utveckling, tänker jag hålla mig till det som är regionalpolitik. Det är lätt att flyta ut och diskutera lite vad som helst, men just nu har vi en ypperlig möjlighet att diskutera just det som ligger inom utgiftsområde 19 och även det som ligger inom struktur-fondspengarna. Det är stora pengar, och det är viktigt att också tala om dem.

Jag skulle framför allt vilja framhålla tre saker. Insatserna för den regionala tillväxten behöver struktureras upp och utvärderas bättre. Det borde vara en självklarhet att man utvärderar effekterna av statliga insatser.

Men när man läser generella utvärderingar av regionalpolitik från till exempel Nutek och ITPS finner man att det är uppenbart att det finns en stor förbättringspotential på det här området. Programmen och aktörerna är för många och svåröverblickbara. Många upplever det som besvärligt att veta vilket stöd de kan få.

Insatserna måste gå fram till entreprenörer och företagare och inte hamna i administration. De måste alltså vara tydligare och påvisat verk-samma. Skattebetalarna ska inte behöva betvivla att deras pengar verkligen används så effektivt som möjligt.

Det andra är att regionala och lokala aktörer måste ha ett tydligare ansvar. Onödig centralstyrning av vilka insatser som ska göras och hur de ska göras måste undvikas.

Det tredje är att det är uppenbart att strukturen för de myndigheter som ska verka för regional tillväxt behöver förändras. För en tid sedan tillsatte regeringen en översyn av Nutek, Glesbygdsverket och ITPS. Den är nu klar. Slutsatsen av det arbetet är att myndigheternas mål är otydliga, instrumenten för att uppnå målen är svaga och indirekta och att deras uppdrag ligger nära andra myndigheters uppdrag. Dagens läge är inte särskilt bra på det här området. Uttrycket ”för många kockar gör en sämre soppa” gör sig gällande.

De tre myndigheter som jag nämnde måste få ett tydligare uppdrag och tydligare avgränsningar. Det finns ett förslag om att lägga ned dem och bygga upp en ny struktur med en tydligare uppdelning mellan genomförande och uppföljning. Det tycker jag verkar klokt, och vi i Folkpartiet uppmanar regeringen att fortsätta arbetet i denna riktning.

Sammanfattningsvis kan man säga att alliansregeringen nu har satt i gång ett arbete för översyn och utveckling av regionalpolitiken där huvudmålet är tillväxt och där perspektivet ska vara att människor själva i stället för staten bäst vet hur de bidrar till tillväxt och utveckling i sin region och bygd. Detta är rätt väg att gå.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag.

Anf. 164 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Jag kunde klart och tydligt höra att den verksamhet som vi nu diskuterar, den regionala utvecklingspolitiken, var otydlig och att den skulle göras tydligare. Men sedan förstod jag ingenting mer. Jag såg ingen tydlighet i vad som skulle göras.

Det fanns tydligen ett resonemang där man ifrågasatte den nuvarande strukturen och den nuvarande organisationen, och man kanske skulle göra något åt det. Men det hela blev inte mycket tydligare av det.

Visst, omorganisationer kommer och går. Vi har ju omorganiserat den här verksamheten ett antal gånger under de årtionden som den har funnits. Jag får väl avvakta och se hur det kommer att se ut. Men det var ingen speciell tydlighet från alliansen om hur man ska lösa det, hur det ska se ut och vad man vill åstadkomma med det.

Nästa fråga som jag skulle vilja ha ytterligare belyst gäller stöden. Jag uppfattade att Karin Granbom hade synpunkter på de stöd som finns. Under den här punkten är det ju i princip bara stöd som vi diskuterar. Det kunde ju också vara intressant för dem som sysslar med själva verksamheten att få veta om det är det alliansens och Folkpartiets åsikt att vi ska ändra på stödsystemen? Vi kanske till och med ska ta bort dem? Det är intressant att få veta detta inför framtiden, inte minst för dem som är berörda.

Hela systemet är ju uppbyggt för att man ska ha en utjämning mellan de olika regionerna, så att de regioner som för närvarande har det sämst förhoppningsvis ska få det bättre.

Anf. 165 KARIN GRANBOM (fp) replik:

Herr talman! Det här området präglas av otydlighet. Det finns många program. Det är utvecklingsprogram, tillväxtprogram och fonder av olika slag. Det är partnerskap. Otydligheten finns där. Det finns pengar att söka, men man vet inte vart man ska vända sig. Det finns många myndigheter som har snarlika uppdrag.

Utvärderingen är för svag i dag. Det finns pengar i systemet, men man vet inte om de verkligen ger nytta på lång sikt. Vi måste ändå ha lång sikt i åtanke när vi satsar pengar på olika projekt. Det kan vara projekt som löper en kort tid, men de måste också bära sig.

Vi i alliansen tror inte bara på sysselsättning. Vårt fokus är på riktiga jobb som kan bära sig och på företag som är lönsamma och kan drivas vidare utan att staten håller dem under armarna. Det är detta jag menar när jag säger att vi måste se över det stöd vi ger och att det också måste nå fram till entreprenörer och företagare.

Anf. 166 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Jag tycker också att man ska utvärdera och se till att de pengar som finns går till avsedda ändamål. Det tycker jag är rimligt. Men jag tycker också att om man har den ambitionen borde man veta lite mer om vart man vill nå och hur problembilden ser ut. Det finns som nämnts ett flertal olika stöd, och de har tillkommit för att man har upplevt att det finns behov. Man har inte först tagit fram pengar och sedan frågat om det är någon som vill ha dem till något. Tvärtom har man först sett att det finns ett behov att tillgodose.

Jag har egentligen inget emot att man ser över detta, men om man ska göra det ska man ha en mycket tydligare bild av vad man vill åstadkomma innan man ändrar på strukturer som redan är i funktion. Jag förutsätter att de hamnar där de behövs. Tar man bort dem får det konsekvenser, och då ska man se till att man har vetskap om och åtgärder mot de konsekvenserna innan man utsätter människor, företag och regioner för de här åtgärderna.

Jag får väl vänta och se om jag kan få en klarare beskrivning av vad det handlar om, så får vi vänta tills ni presenterar en sådan. Under tiden går tydligen pengarna ut.

Anf. 167 KARIN GRANBOM (fp) replik:

Herr talman! Jag sade också att vi just har inlett en översyn av detta. Vi har haft ett år på oss, och vi har haft mycket att stå i, så en översyn är påbörjad. Vi har definierat målet och vet vart vi vill gå. Vi har också beslutat oss för vilket perspektiv vi ska ha. Det kommer framöver att presenteras mera av vad detta konkret kommer att innebära.

Jag är glad över att vi har samsyn om att vi behöver utvärdera det som har varit. Vi kan inte bara förutsätta att pengarna går dit där de gör bäst nytta. Att det finns behov av stöd därute tror jag inte att vare sig Krister Örnfjäder eller någon annan här ifrågasätter. Vi gör en utvärdering, och när vi har gjort den återkommer vi med en tydligare politik på det här området.

Anf. 168 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Karin gjorde ett snyggt försök genom att säga att vi ska hålla oss till utgiftsområde 19. Det är väl helt enligt Axel Oxenstiernas principer att hålla sig till ett område. Men nu är världen lite mer komplicerad än så. Regionalpolitik, tillväxtpolitik och näringspolitik innefattar alla samhällsområden.

Förutsättningarna för en regionalpolitik har jag varit inne på tidigare, och det tänker jag inte ta upp. Men jag ska ge dig en eloge. Till skillnad från Krister Örnfjäder delar jag din uppfattning att den otydlighet som i dag råder, inte minst inom de statliga myndigheterna men även bland andra aktörer, om vad det finns för medel, om hur man söker, om vilken uppföljning det är och om EU:s alla program, gör det väldigt svårt att agera. Det är svårt att följa upp, och det är också svårt att utvärdera effekterna. Jag ser fram emot att få se en analys från er sida om vad ni kommer fram till.

Men jag vill också se en fortsättning på detta, en analys av de statliga myndigheternas agerande runt om i Sverige. När får vi en helhetssyn och ett helhetsgrepp på den regionala utvecklingen i Sverige, där de statliga myndigheterna har en helhetssyn och inte agerar var och en för sig med sitt maximala vinstintresse?

Anf. 169 KARIN GRANBOM (fp) replik:

Herr talman! Det finns en utredning som ser över just den statliga förvaltningen. Den ska ha en slutredovisning i slutet av 2008. Det kommer säkert en delredovisning också, som Kent Persson kan ha synpunkter på. Men annars får vi 2008 en presentation av detta.

I denna utredning ingår bland annat hur denna förvaltningsstruktur kan förenkla kontakterna för medborgare och företag och säkerligen också detta med lokaliseringen. Det är en viktig del var någonstans myndigheterna finns.

Samtidigt tycker jag att det är väldigt viktigt att man inför varje lokalisering gör en konsekvensanalys för var en myndighet ska finnas. Vi måste också känna en stor tillit till att myndigheterna själva bäst vet hur de ska styras och hur de effektivast bedriver sitt uppdrag. Vi kan inte detaljstyra myndigheterna, utan myndigheterna är självständiga från politiken i det dagliga arbetet.

Anf. 170 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Enligt Axel Oxenstierna är myndigheterna självständiga stater i staten. Men det duger inte. Vad är er syn på nedläggningen av kontoren i stora delar av Norrland och på centraliseringen? Är det som Maria Plass sade, att det är den tekniska utvecklingen som gör det möjligt att centralisera, och då måste de hänga med? Är det din uppfattning också?

Den utredning som du talar om handlar om något helt annat. Den handlar om etablering. Här handlar det om neddragning. Man drar bort service från stora delar av Sverige. Vad har ni för politik för det? Vem vill flytta till den typen av regioner eller kommuner där man drar bort den grundläggande servicen som borde vara lika över hela landet om man menar någonting med att hela Sverige ska leva? Kan jag få svar på det?

Anf. 171 KARIN GRANBOM (fp) replik:

Herr talman! Jag anser att det är myndigheterna som själva måste besluta om sin verksamhet. De vet bäst hur de effektivast bedriver sin verksamhet.

Myndigheterna har naturligtvis ett uppdrag att behandla alla medborgare likvärdigt och opartiskt och ge dem god service.

Att man ska lokalisera myndigheter på olika platser för att upprätthålla sysselsättning, tycker jag är ett ogiltigt argument. En myndighet kan bara ha som mål att utföra den service som medborgarna kräver och även verkställa beslut från riksdag och regering. Jag tror aldrig att vi kan få någon samsyn om utlokalisering för att skapa arbetstillfällen.

Anf. 172 LARS LINDÉN (kd):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till utskottets förslag till beslut i samtliga punkter.

Det finns två kraftfulla verktyg för att skapa en sund regional utveckling i Sverige.

Det ena är att se till att vi dubblerar turistnäringen i Sverige. Jag återkommer till detta.

Det andra kraftfulla verktyget för att få mer liv i lands- och glesbygden är en generellt bra småföretagarpolitik som underlättar för småföretagen att bedriva sin verksamhet, en politik som först och främst gör att småföretagarna känner sig uppskattade av kommunpolitiker och tjänstemän när de startar sitt företag och sedan för varje ny medarbetare som de anställer.

Det är självklart för de flesta kommunpolitiker att gratulera och uppvakta när någon i kommunen nått framgångar inom idrott och kultur. När småföretagaren har tagit hem en stororder som skapar många årsarbeten i kommunen kanske det möjligen kan bli en liten artikel i lokaltidningen. Att kommunledningen skulle komma med blommor och gratulera har då inte jag varit med om i min s-styrda kommun Timrå under 34 års företagande, trots att jag har skapat 700–800 årsarbeten under dessa år. Detta skulle kosta så lite men betyda så mycket för att uppmuntra företagandet.

Visst finns det kommuner som sköter detta bra, men här finns mycket mer att göra, och vi rikspolitiker måste visa vägen.

För mig som har arbetat som småföretagare mest hela livet känns det nu som om luften börjar bli lättare att andas. Nu har vi en regering som förstår att framväxten av fler småföretag är den enda grunden för tillväxt och välfärd i hela landet.

När företagarklimatet nu blir mer och mer uppmuntrande och vi förklarar för de små företagen att arbeta och verka då startas fler företag. Då växer de små företagen till medelstora, och några av de medelstora företagen blir storföretag. Det är mycket glädjande att denna utveckling nu har kommit i gång.

Det är, med få undantag, över 30 år sedan det växte fram nya storföretag i Sverige. I stället har många storföretag lämnat landet under dessa 30 år. Nu har en lång period med motvind för företagarna avslutats, och det blir enklare och enklare att starta och driva företag.

När nu också förmögenhetsskatten försvinner kommer vi att få se att det finns ytterligare möjligheter för nya medelstora och stora företag att växa fram i Sverige. Den utvecklingen är vi övertygade om kommer att ske, och då kommer detta utgiftsområde, Regional utveckling, att kunna minimeras till ett historiskt minnesmärke. Det är ett utgiftsområde som tyvärr behövdes under många år då företagsklimatet var arktiskt.

Herr talman! Att ge olika företag och aktiviteter regionalpolitiskt stöd är ingen lätt uppgift. Det har historien visat. Vi har under åren läst förödande kritik från Riksrevisionen, ITPS, Nutek med flera där man har påvisat svårigheter att undvika snedvridning av konkurrensen, svårigheter att stödja rätt typ av företag, svårigheter att få långsiktiga effekter av ett engångsstöd och så vidare. Man har påpekat att tjänstemännen på Almi och Nutek hellre har gett bidrag till redan stabila och lönsamma företag som egentligen skulle ha klarat dessa investeringar med egna pengar. De företag som verkligen skulle ha haft nytta av regionalpolitiskt stöd har man inte vågat satsa på inför risken att förlora pengar.

I detta betänkande står det om en undersökning som ITPS gjort, *Effektutvärdering av det regionala utvecklingsbidraget*. Där jämförde man en grupp företag som fått bidrag med en kontrollgrupp som inte fått bidrag. Man undersökte sannolikheten att överleva och utvecklas som företag för de båda grupperna. Man såg att skillnaderna mellan dessa två grupper av företag var mycket små.

Det är alltså inte ett tillfälligt stöd som avgör ett företags framtid och utveckling. Det som däremot är det avgörande överlevnadsvillkoret för alla företag i alla regioner är vilket företagsklimat och vilka villkor som gäller för företagandet i hela landet.

Skapar vi generellt goda villkor för alla företag i landet så är det just företagen i gles- och landsbygd som får störst nytta av detta för att få fart på sin verksamhet. Det är detta som Näringsdepartementet nu jobbar med natt och dag.

Visst tycker företagarorganisationerna att det borde hända mer och fortare, men nu rör det på sig i rätt riktning för första gången på många år.

Den förra regeringen var duktig på att lyssna till storföretagens synpunkter. Det var bra, men detta gjorde att de små och medelstora företagen ofta kände sig osedda. De regler som skapades passade de stora företagen bra men var sämre för de små.

Nu har vi medvetet börjat få en bättre balans här. Vi inser att det är de små och medelstora företagen som är morgondagens potentiella storföretag.

Herr talman! Jag går nu över till att tala om det andra verktyget för att skapa en bättre regional balans.

Under förra mandatperioden avvek vi kristdemokrater från övriga allianspartier såtillvida att vi i de flesta debatterna om regionalpolitik enträget pekade på att en av de kraftfullaste åtgärderna för att skapa arbetstillfällen och utveckling i landsbygd och glesbygd var att satsa på turismen.

I flera år öronmärkte vi i vår budget 100 miljoner kronor inom utgiftsområde 19 att föras över till utgiftsområde 24 där marknadsföringen av Sverige som turistland låg. De 100 miljonerna från den regionala utvecklingsbudgeten skulle på sikt ge många fler varaktiga jobb och en stabil utveckling i glesbygd och landsbygd än de andra 3,3 miljarder kronor som nu finns inom detta utgiftsområde.

En del tyckte att vi var kaxiga när vi påstod att detta på några års sikt skulle skapa 100 000 nya jobb i anslutning till turismen i Sverige. Många av de jobben skulle hamna i glesbygden och landsbygden.

Det gläder mig att man nu i detta betänkande på flera ställen i texten har börjat nämna turismen som ett av de viktigaste verktygen för att få liv i bygder där det i dag är svårt att hitta andra jobb. Detta är bra, Maud Olofsson! Nu gäller det bara att få finanserna att fatta potentialen i detta. Det är ju inte alltid det lättaste. Men jag förstår att det är där det sitter.

Förra mandatperioden basunerade vi ut detta med 100 000 nya jobb inom turistnäringen.

Men de flesta bara log åt oss när vi talade om det. Men i början av detta år kom den statliga utredningen SOU 2007:32 *Tillväxt genom turistnäringen* där man med råge visade på att våra visioner om en fördubblad turistnäring var mer än realistiska.

Anledningen till att det ser ljus ut för denna näring i Sverige är att den just nu är den mest expansiva näringen i världen. Dessutom har Sverige unika möjligheter att erbjuda annorlunda miljövänliga turistaktiviteter. Vi är besvikna över att denna utredning inte har skickats ut på remiss och över att den inte har tagits på större allvar.

Herr talman! Exportintäkterna från turismen i Sverige i år kommer att hamna på ungefär 75 miljarder kronor. Nästan hälften av dessa intäkter kommer till statskassan i form av skatter och avgifter. Få andra aktiviteter är så lönsamma som denna för svenska staten.

Fördubblar vi marknadsföringsbudgeten, från 100 till 200 miljoner kronor, för att sälja Sverige utomlands som ett unikt turistland skulle detta självfinansieras redan vid en så liten ökning av antalet utländska turister som 0,3 procent. Skulle antalet utländska turister öka med 6 procent, vilket är fullt realistiskt, skulle staten tjäna 2,25 miljarder på satsade 100 miljoner. Otroliga 22,5 gånger insatsen skulle vi tjäna på att ute i världen marknadsföra Sverige som ett unikt turistland.

Detta har Norge, Finland och Danmark fattat för länge sedan. De satsar tre fyra gånger mer än Sverige på att locka utländska turister till sina länder, och de lyckas.

Med en fördubblad turistnäring i Sverige, som man i utredningen *Tillväxt genom turistnäringen* tror på, skulle många av våra kommuner i glesbygden och landsbygden vända utvecklingen från utflyttning till inflyttning. Hela landet skulle börja leva utan regionalpolitiska bidrag.

Herr talman! Vi kristdemokrater tror att detta snart blir möjligt i Sverige.

Anf. 173 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Det är lite av ett historiskt ögonblick. Vi har ju nyss bevittnat att vi har bytt majoritet i riksdagen. Vi har nu en majoritet för en bättre och en större satsning på turismen. Så uppfattar jag Lars Lindéns inlägg.

I vårt förslag finns det 60 miljoner mer, varav 50 miljoner mer till marknadsföring. Om jag rätt förstått den andra halvan av Lars Lindéns inlägg var det mer pengar till att satsa på turism för att marknadsföra och utveckla turism som efterlystes. Det är precis det som vi har pengar till, så jag ser fram emot voteringen på onsdag morgon. Vi kan få oväntade resultat, åtminstone jämfört med hur resonemanget varit från utskottets sida.

När det gäller den första halvan har väl Lars Lindén lite grann missat, för det var väl under den tidigare punkten som de sakfrågorna var uppe till behandling. Men jag ska försöka föra in även den delen i den diskussion som hör till det här ämnet.

Jag uppfattar att Lars Lindén inte tycker att det ska finnas några stöd, så jag vill bara höra om jag har uppfattat det rätt. Ska vi alltså i dag se till att stöden till de regionalpolitiska åtgärderna försvinner?

Anf. 174 LARS LINDÉN (kd) replik:

Herr talman! Det är bra om det finns en majoritet för att satsa på turismen. Jag har pratat med folk på Näringsdepartementet så jag vet att detta är på gång. Det man nu inte fick igenom berodde snarare på synpunkter från finansén såvitt jag förstår. Jag begriper inte hur de räknar. Där finns det lite kamerala typer. I alla fall har de haft synpunkter. Jag tror att det vi här talar om kommer att ske. Då är det bra om det finns en enig riksdag bakom det.

När det gäller detta med att ha synpunkter på att det i framtiden inte ska finnas några regionalpolitiska stöd kan jag bara säga att det väl inte finns något egenvärde i att ha stöden. Om stöden inte behövs tar vi väl bort dem. Skulle vi få ett bra företagsklimat generellt i Sverige gynnar det mest företag i glesbygden och landsbygden eftersom de har största behovet av det.

Satsar vi på turismen och de flesta kommuner till och med måste få folk att flytta in för att klara av alla turister då behövs det inte längre något stöd. Självklart tar vi då bort stödet.

Anf. 175 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Det verkar alltså finnas en majoritet för en större satsning på turismen – det kan vi konstatera – för med hjälp av era röster skulle vi kunna uppnå det resultatet. Men vi får väl, som sagt, se på onsdag om det då fortfarande gäller.

Nej, det är klart att vi inte ska ha några stöd för stödens egen skull. Men det är inte därför vi har stöden. Vi har stöden för att kunna tillgodose olika önskemål och, inte minst, för att utjämna skillnader mellan olika regioner. Det som är gångbart exempelvis i Stockholm behöver inte vara gångbart i Årjäng på grund av olika åtgärder. Därför skulle det kanske behövas ett system just för att se till att utjämna skillnader.

Jag förutsätter att Lars Lindén ändå ställer upp på att viss grundläggande service av olika slag behövs. Ett visst utjämnande för att bygga bort exempelvis en transportnackdel kan också behövas. Det innebär att någon form av system behövs.

Av de åtta nio minuter som Lars Lindén använde till sitt anförande tyckte jag mig uppfatta att fyra eller fem minuter gick åt till att säga: Det behövs inga stöd. Låt företagen få leva efter sina egna förutsättningar! Då kommer det att ordna sig.

Jag skulle önska att det var så. I så fall är det ett väldigt okomplicerat samhälle, men så ser det inte riktigt ut. Vi i riksdagen har, menar jag, att ta ställning till den verklighet vi lever i. Det finns faktiskt skillnader. Det är dessa som de regionalpolitiska stöden ska utjämna.

Jag gör tolkningen att det i slutändan ändå behövs någon form av stöd. Kanske landar det då i den andra alliansdelen. Kanske behöver man titta på hur stöden används. Jag ska inte lämna något svar. Vad jag nu sagt är i alla fall en välvillig tolkning.

Anf. 176 LARS LINDÉN (kd) replik:

Herr talman! När nu utredningen om turismens framtid så tydligt visar att det är möjligt att skapa inte bara 100 000 nya jobb inom turistnäringen utan kanske ännu fler jobb kommer det självklart att se helt annorlunda ut i de bygder där man har förutsättningar att ordna med lite unika turistsatsningar för de turister från hela världen som kommer hit. Men nu tappar vi marknadsandelar på den här sidan och missar många jobb. Därför förstår jag inte varför finansens bromsar när utredningen så tydligt visar att här finns en jättestor potential.

När vi får till ett bättre företagsklimat och när det blir mer lönsamt att starta småföretag och företag över huvud taget och man kan få rejäla vinster klarar de sig även i glesbygden många gånger. Men jag tror säkert att det tar många år innan vi kan ta bort det helt. 3,3 miljarder, eller vad det nu är, tror jag inte behövs om vi skulle få igenom ett bättre företagsklimat och om turistsatsningen lyckas.

Anf. 177 MARIA STENBERG (s):

Herr talman! Jag har anmält mig till debatten i dag av två anledningar. Den ena är motion 370 *Samhällsansvar för hela landet* som behandlas

i detta betänkande och som vi socialdemokrater från Norrbotten står bakom. Den just nu allra viktigaste anledningen handlar om den föreslagna nedläggningen av sågverket på Seskarö. Seskarö är en ö vid Norrbottens kust i Haparanda kommun – några kanske inte visste det.

I morse kl. 8 träffade jag sågverksarbetarna på Seskarö och på plats upplevde deras chock och frustration över nedläggningsbeslutet, som innebär att hela deras arbetsplats ska läggas ned. Seskarö sågverk ska helt enkelt bort från marknaden, och 60 anställda får gå.

Precis som vi poängterar i vår motion upplever invånare att staten på många olika håll håller på att överge inland och glesbygd. Centralisering och förflyttning av jobb från inlandet till kustregioner sker i första hand, och människor i glesbygd upplever en utarmning av jobb. Det syntes tydligt i ansikten på sågverksarbetarna på Seskarö.

Sågverket på Seskarö ägs av Setra, där staten och LRF är storägare. Det är naturligt att just den formen av ägande innebär att människorna på Seskarö undrar hur och när staten ska presentera en tanke eller en strategi för hur ön ska kunna möta framtiden. Givetvis funderar man också över om LRF har några tankar och känner något ansvar över hur ön och människorna som bor där ska kunna överleva i framtiden där faktiskt sågen har varit öns hjärta i många år. Sågverksarbetarna undrar så klart över varför just ett lönsamt sågverk som deras ska bort, över hur flödet av timret sköts inom Sveaskog och om det finns en möjlighet för någon annan att köpa och driva deras sågverk vidare.

Om nu inte stora ägare som staten och LRF vill driva sågen på Seskarö vidare, kommer någon annan att få den möjligheten i Moderaternas Sverige?

Frågorna och farhågorna är många och stora för familjerna på Seskarö. Det vore på sin plats att näringsministern prioriterar ett besök på Seskarö. Hon hade kunnat ta chansen att här i kammaren i dag presentera sin strategi för hur ön ska överleva, just preciserat på vilket sätt politikområdet regional tillväxt, som den borgerliga majoriteten i utskottet poängterat från den här talarstolen under lång tid, ska komma människorna på Seskarö till del.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

12 § Energi

Energi

Föredrogs
näringsutskottets betänkande 2007/08:NU3
Utgiftsområde 21 Energi (prop. 2007/08:1 delvis).

Anf. 178 BERIT HÖGMAN (s):

Herr talman! Ett år har gått sedan vi debatterade energipolitiken i kammaren. I fjolårets debatt fick vi en genomgång av alliansens företrädare kring den energikompromiss man hade kommit överens om. Den gick ut på att praktiskt taget alla hade gett upp sin politik till förmån för praktiskt taget ingenting alls.

Centern gav upp sitt kärnkraftsmotstånd. Folkpartiet lade, om än tillfälligt, ned sitt kärnkraftskramereri. Moderaterna lade ned sina högljudda röster om billig energi till industrin, och numera vet vi att kd lagt ned sitt vallöfte om billigare bensin.

För ett år sedan var det bärande argumentet för att det saknades förslag att det var så kort tid sedan regeringsskiftet. Nu har det gått ett år, och det är fortfarande lika ont om förslag. Det är fortfarande en socialdemokratisk politik som är bärande i energipolitiken. Den nya regeringen gör minsann inte mycket för att vi ska få en långsiktighet även framgent i detta land.

Nej, det är många energipolitiska kullerbyttor i debatten. Moderaternas ledare Fredrik Reinfeldt och miljöminister Andreas Carlgen tar åt sig äran av att vi i Sverige var väldigt tidigt ute med en koldioxidskatt. Över världen reser de och berättar om den fina politik som Sverige driver och som de själva har varit motståndare till, tre av alliansens partier.

Maud Olofsson far till Bryssel och deklarerar att nu har Sverige gjort så mycket att andra får jobba i stället. Vi tycker att målet 55 procent är alldeles för högt, säger Maud Olofsson. När vi kraftfullt protesterar både mot detta agerande och mot att det förts minimal dialog före resan får vi av statssekreteraren beskedet att inte ska vi haka upp oss på siffror. Det finns nämligen inga siffror att ta ställning till. Då undrar jag: Om det inte finns några mål att ta ställning till, vad är det då Maud Olofsson protesterar emot?

Nej, miljö- och energipolitiken är alldeles för allvarlig för att hanteras på ett så valhänt och ytligt sätt som regeringen nu gör.

Klimatfrågan vet vi kan lösas endast om världen väljer att samarbeta. Det internationella samarbetet får inte bli som regeringen nu gör det till, en ursäkt för att inte agera här hemma i Sverige. Tvärtom borde vi se Balimötet som ett litet men ändå väldigt viktigt genombrott för en förändring över världen. Då måste regeringen se vilka enorma möjligheter detta innebär för vårt land och möjligheten att fortsättningsvis också gå före.

När förhandlingar pågår om bördefördelningen inom EU måste Sverige visa att vi kan, vill och törs. Men se, det gör inte regeringen. Trots att Energimyndigheten visar att bara genom att genomföra den politik vi har nu och med befintliga beslut kan vi komma upp i 47 procent i förnybar energi, trots att Riksrevisionen visar att det sätt på vilket den förra regeringen styrde Vattenfalls agerande har bidragit till stora insatser på området när det gäller förnybar energi och trots att vi vet att de finns flera aktörer som är intresserade av att komma in på marknaden, inte minst när det gäller vindkraft, och därmed bidra till högre mål gör regeringen väldigt lite eller ingenting för att stötta denna utveckling. Det saknas en långsiktig politik.

Förra veckan gästades vi av Al Gore. Han manade regeringen till nya tag och fler åtgärder. Man kan vara världsmästare en kort stund, men när det slås nya rekord faller man i glömska. Om regeringen vill att Sverige även framgent ska ligga i framkant är det till att sätta i gång att jobba.

Visserligen finns lite pengar avsatta i budgeten. Men de minskar i rask takt både 2009 och 2010. Den där klimatmiljarden är en klimatbluff.

Industrin blir villrådig, energiproducenterna blir villrådiga, konsumenterna blir villrådiga – vad är det för politik som gäller? Var är det

som egentligen är regeringens avsikt? Vad är det för energipolitik som är långsiktig? Det är just avsaknaden av tydliga och konkreta ambitioner som gör att det händer så lite. Ingen vågar ta något steg.

Det blir som när Alice i underlandet frågar ugglan: Vilken väg ska jag ta? Då frågar ugglan: Vart ska du? Hon svarar: Det vet jag inte. Då spelar det ingen roll vilken väg du tar, säger han. Precis så är det också för denna regering.

Sverige har fortfarande ett väldigt gott utgångsläge. Vi vet att vi kan gå före. Vi har råd, vi har kunskapen och vi har möjligheten att satsa mycket mer på kunskap, utveckling och investeringar. I vår budget har vi 2 miljarder mer än regeringen till detta under perioden. Men så som regeringen bedriver sin politik nu finns det fler idéer och mer resurser för frisörsalonger för hundar än för en politik som gynnar en hållbar utveckling. Vad är det som är viktigast för Sverige? Vad är det som är viktigast för konkurrenskraft, för jobben och tillväxten? Är det frisörsalonger för hundar eller är det en hållbar klimat- och miljöpolitik?

Vi vill se ett särskilt branschprogram för vindkraftens utveckling. Fredrik Reinfeldt har sagt att branschprogram är ett väldigt antikt sätt att arbeta. Är det en uppfattning som delas av alliansens alla företrädare?

I ett dokument från Näringsdepartementet kan man dock läsa om en flerårig satsning på miljöteknik i samarbete med näringslivet. Naturligtvis nämns inte facket. Men onekligen låter det som något som kan liknas vid ett branschprogram. Vilka arbetssätt och metoder vill allianspartierna se och använda sig av för att få fram en långsiktig politik för att klara omställningen och göra oss oberoende av olja?

Vi kan gå före. Vi kan skapa nya produkter på en världsmarknad, skapa många nya jobb och visa på många goda exempel, bara viljan och modet finns – viljan att låta hållbar utveckling vara viktigare än exempelvis skattesänkningar för redan rika människor.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationerna 1 och 4.
(Applåder)

Anf. 179 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Vi står på randen till en katastrof, sade FN:s generalsekreterare när han kommenterade klimatpanelens rapport som förhoppningsvis ska ligga till grund för framtidens globala klimatpolitik. Det låter väldigt ödesmättat, och det är det också.

Jag ska villigt erkänna att energipolitik är svårt, inte bara för att vi ska fatta beslut – det är vår uppgift – utan också för att det hela tiden kommer motsägelsefulla uppgifter som står emot varandra om vad vi behöver satsa på och vad vi ska utveckla. Det gör att det är komplicerat, men det innebär inte att vi som har det politiska ansvaret inte måste gå före och ta det ansvar och fatta de beslut som behöver fattas.

Rapporten slår nämligen fast tre saker:

För det första att människan med 90 procents sannolikhet bär huvudansvaret för temperaturökningen.

För det andra att det är u-länderna som kommer att drabbas hårdast av klimatförändringarna.

För det tredje att utsläppen bara kan fortsätta att öka fram till 2015. Sedan måste ett trendbrott ske.

Energi

Vi måste hjälpas åt. Klimatförändringarna påverkar oss alla och endast globala åtgärder kommer att hjälpa, sade FN:s generalsekreterare och lade huvudansvaret på i-länderna och därmed Sverige.

Då kan vi inte göra som strutsen och stoppa huvudet i sanden och låtsas som om det regnar. Vi behöver faktiskt göra något och agera. Vi behöver göra två saker samtidigt i Sverige. Vi behöver tänka globalt och handla lokalt. Men ingen klimatpolitik utan energipolitik. Det är två sidor av samma mynt. Men för det behövs en nationell energiplan, inte minst för hur vi ska använda de resurser och de möjligheter vi har i Sverige. Är det vind, är det sol eller är det de skogliga resurserna?

Om vi ska lyckas med en omställning av det svenska energisystemet, vilket borde vara regeringens ambition, behövs en strategi för hur det ska gå till – en strategi som bland annat slår fast hur de svenska bioenergiressurserna ska användas.

I dag finns en intressekonflikt mellan olika intressenter om hur skogsråvaran ska användas. Det har inte minst debatten här i dag visat. Likaså finns det en osäkerhet inom jordbrukssektorn om på vilket sätt den kommer att kunna bidra till den svenska energiförsörjningen. Här brister regeringen. Ni borde ta ert ansvar.

Jag vill i detta sammanhang påminna om den förra regeringens proposition 2005/06, som Vänsterpartiet var en del av. Den betonade behovet av en vision om en långsiktig strategi och om hur de möjligheter som biomassan och bioenergin innebär ska kunna utnyttjas. Men det verkar tyvärr vara den gamla visan, mycket väsen och lite ull, när regeringen presenterar sin energipolitik. Det verkar som om tiden ibland står stilla i Regeringskansliet i denna fråga. Det behövs mycket mer konkreta förslag än att räkna upp vilka sektorer som är berörda och påstå att det är viktiga frågor.

Regeringens energipolitik saknar konkreta mål och man försöker nu lägga över på andra EU-länder att ta sitt ansvar.

Vi har gjort vår del av läxan och hänvisade till vad som har åstadkommit i Sverige i en gemensam debattartikel i DN för inte så länge sedan.

De närmaste åren ska Vattenfall investera mångmiljardbelopp, men på vad och var? Är det skitig kolkraft i Tyskland eller kärnkraft i England eller Litauen, eller blir det förnybar energi i Sverige? Frågan måste ställas, och jag har gjort det tidigare men inte fått något svar. Ansvaret ligger på regeringen.

Vattenfall kan spela en avgörande roll för svensk klimatpolitik, men för det krävs att regeringen också via ägardirektiv talar om vad som ska gälla i framtiden. Då räcker det inte att en vd agerar som rådgivare åt tyska regeringar eller förhandlar med Bush om energipolitiken i framtiden. Det krävs faktiskt att regeringen tar sitt ansvar och talar om vad som ska hända med Vattenfall och hur Vattenfall ska utvecklas.

Om nu regeringen inte är förmögen att via direktiv styra Vattenfall, bör vi nog fundera på att dela upp Vattenfall i två olika bolag: ett Vattenfall Sverige med huvuduppgift att utveckla svensk energiförsörjning och förnybar energi och ett bolag som agerar på den internationella marknaden. Det är inget som jag önskar, men i brist på alternativ är det en bättre och tydligare signal till Vattenfall än att vi inte agerar över huvud taget.

Att all energiproduktion påverkar vår omgivning på ett negativt sätt känner vi alla till. Därför är den värdefullaste kilowattimmen alltid en sparad kilowattimme, den kilowattimme som aldrig behöver tillverkas. Och så länge som kostnaden för en sparad kilowattimme är lägre än en producerad ny kilowattimme bör energieffektiviseringsåtgärder genomföras.

Iva och Miljövärdsberedningen har liksom forskningsrådet Formas angett att bostads- och servicesektorn kan minska energiförbrukningen med ca 50 procent. Byggbranschen själv säger att de står för 40 procent av all energiförbrukning i Sverige.

Enligt amerikanska Rocky Mountain Institute, som bland annat är rådgivare åt företag och regeringar, har kärnkraften inte en chans mot det snabbaste och billigaste sättet att reducera CO₂-utsläpp, nämligen energieffektivisering. Det är hela sju gånger mer kostnadseffektivt, enligt Rocky Mountain Institute. Men om det ska kunna ske förutsätter det en kraftfull satsning på energieffektivisering, konvertering från direktverkande el och oljepannor, ändrade byggnormer, utbyggnad av fjärrvärme baserad på biobränsle med mera. I dag fördelas just detta ansvar för energieffektivisering på flera olika statliga myndigheter.

Nu återkommer jag till Axel Oxenstierna, som det blir väldigt mycket av här. Nu har jag inte något emot Axel Oxenstierna, men hans indelning av Sverige gör det problematiskt att samordna verksamheten så att vi får ut mesta och bästa nytta här.

Vi har i dag flera myndigheter som sysslar med energieffektivisering. Det är Energimyndigheten, Boverket, Naturvårdsverket och till viss del Konsumentverket. Dessutom finns ett antal institutioner som arbetar med frågan inom ramen för offentlig upphandling. Det är Miljöstyrningsrådet, Statlig inköpsamordning, Ekonomistyrningsverket med flera. Denna uppdelning på flera olika myndigheter har gjort att det totala ansvaret är svårt att se. Vem samordnar det hela? Vem ansvarar för den totala, övergripande samordningen? Kommissionen mot oljeberoende har slagit fast just detta i sin rapport och föreslår att ett centrum för energieffektivisering bör skapas i Sverige med uppgift att driva på en mer offensiv utveckling.

Vi i Vänsterpartiet föreslår i vår motion att en programmyndighet, ett centrum för energieffektivisering, inrättas i samverkan med berörda myndigheter. Det är alltså ingen ny myndighet. En kraftfull ökning av de regionala och lokala resurserna krävs för att klara av uppgiften. I princip bör de tolv regionala energikontoren med stöd av kommunala resurser kunna utgöra centrumets operativa del.

Till skillnad från regeringen föreslår vi inte minskade resurser utan kraftigt ökade resurser. Vi föreslår en ökning med 3,4 miljarder under en treårsperiod jämfört med regeringens förslag.

Det finns i dag ett stort internationellt behov av att utveckla hållbara energisystem, produkter och tjänster för energieffektivisering. Därför föreslår vi också en särskilt satsning. Etanol är en övergångssatsning när det gäller bränsle för fordon. Det är inte hållbart. Vi behöver ytterligare forskning och utveckling där för att klara den uppgiften i framtiden.

Forskning om uttag av bioenergi ur jord- och skogsbruk är nödvändigt. Solenergi, förgasningsteknik, värmepumpar, vindkraft, vågkraft och så vidare har goda kommersiella utvecklingsmöjligheter. Behoven är

nästan oändliga, och möjligheterna finns, men det saknas i dag tyvärr en strategi i Sverige för vad vi ska göra och hur det ska finansieras. För små internationellt beroende länder som Sverige är det nödvändigt att fokusera satsningarna på ett antal strategiska områden där behoven tidigt gör sig gällande och de kommersiella förutsättningarna är goda. Ett sådant område är, som jag har sagt, energieffektivisering både inom företag och inom fastigheter och bostäder på kort och lång sikt men även inom biodrivmedel, som jag tidigare sade.

Men det är inte tillräckligt. Vi behöver också risktagare. Att introducera ny energiteknik är ofta mycket dyrt. Ingen köper teknik som inte bevisats kunna uppnå förväntade resultat. För att bygga demonstrationsanläggningar för exempelvis ny elproduktion eller nästa generationens biodrivmedel behövs det kapital. Historiskt har staten varit en helt dominerande risktagare genom myndigheters verksamhet i form av teknikutvecklare och kvalificerade beställare. Det är viktigt att Sverige, som är ett litet land, även i framtiden kan vara med och utveckla ny teknik inom centrala tillväxtområden som energi- och miljöområdet. Här borde regeringen agera mer kraftfullt. Varför inte använda sig av Vattenfall i detta fall?

Avslutningsvis vill jag yrka bifall till reservation 2 och 5.

Anf. 180 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag självfallet står bakom samtliga Miljöpartiets reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till reservation nr 3.

Regeringen föreslår i budgeten utgiftsramar för 2008 på 2,8 miljarder kronor i energisektorn. I förhållande till regeringen har Miljöpartiet föreslagit en ökning av anslagen med 1 700 miljoner kronor nästa år. Det är en ökning jämfört med budgeten med 60 procent. Det kanske visar något av Miljöpartiets ambitioner när det gäller en omställning på energiområdet. Slår man ut det över hela mandatperioden blir det nästan 9 miljarder kronor mer än regeringen som vi satsar på energiomställning.

Det gör vi för att klimatfrågan är den största utmaningen som det här samhället och civilisationen har ställts inför. Effekterna av fortsatta utsläpp av klimatgaser från användning av fossila bränslen syns redan väldigt tydligt, och de kommer att få fullständigt katastrofala konsekvenser inom en ganska snar framtid om inte omedelbara åtgärder vidtas.

Energisystemet i Sverige och globalt sett måste förändras i grunden så att vi går över till produktion av el, värme och drivmedel som baseras på förnybara energilag samt en mer effektiv användning av den energi som utnyttjas.

Med detta som bakgrund är det så bedrövande att se regeringens agerande inom EU. Man har mycket hög svansföring när det gäller målet för förnybar energi. Man slår sig för bröstet och säger att Sverige har varit pådrivande för att få fram det här målet. Men vad gör regeringen när spaden ska ned jorden, när det är dags att börja genomföra politiken i praktiken? Jo, Maud Olofsson åker ned till Bryssel för att övertyga den ansvariga kommissionären om att han ska hålla igen med kraven på Sverige när det gäller förnybar energiproduktion. Hon kallar kommissionens förslag för orealistiska, trots att de siffror som har redovisats i medierna

bara ligger strax över vad Sverige ändå skulle uppnå med den politik som redan förs enligt den ansvariga myndigheten, Energimyndigheten.

Det EU och Sverige verkligen behöver i dagsläget i stället för länder som beklagar sig och tycker att de får för hårda krav på sig är länder som säger: Jajamänsan, Sverige tar gärna på sig ledartröjan. Vi gör vad som krävs för att målet ska nås.

När regeringen nu åker ned till Bryssel och säger inte vi, inte nu, de andra får arbeta, saboterar man möjligheten att uppnå EU:s mål som man alldeles nyss var så stolt över.

Sverige har unika möjligheter att producera ren och förnybar energi. Vi har lika stor landyta som Tyskland. Vi har mycket längre kuster. Vi har mycket lägre befolkningstäthet. Men ändå har vi inte ens en trettiondel av den vindkraft som Tyskland producerar.

Möjligheterna är stora. Sverige har också möjlighet att effektivisera energianvändningen kraftigt. Men vad är då anledningen till Maud Olofssons bön i Bryssel? Jag tror att regeringen är oerhört pressad. Man inser att man har avhänt sig de viktigaste verktygen för att åstadkomma minskade klimatutsläpp från energiproduktionen. Man har alldeles nyss beslutat om tilldelning av utsläppsrätter inom den handlande sektorn där energiproduktionen är en del. Man har delat ut hela Sveriges kvot, det som man fick tilldela enligt EU-kommissionens krav. Av den här andelen har man tilldelat 2 miljoner ton koldioxid till två helt nya fossileldade kraftverk för energiproduktion. De beslut som regeringen alldeles nyss har fattat har lett till att man kraftigt ökar koldioxidutsläppen från svensk energiproduktion. Det är klart att det blir svårt att nå målen om förnybar energiproduktion om man ökar utsläppen.

Regeringen har också stolt deklarerat i budgetpropositionen att man ska ta bort skatten för den handlande sektorn helt och hållet på koldioxidutsläpp. Det gör att Sverige inte har någon som helst möjlighet att gå före mot ett förnybart energisystem. Det är klart att regeringen är pressad. Man avhänder sig de verktyg som finns för att man ska kunna vara ett föregångsland, som Andreas Carlgren så stolt säger att Sverige ska vara. De verktygen har man redan tagit bort. Man har omöjliggjort den omställning som regeringen så kraftfullt propagerar för i vackra ord, men i handling är det annorlunda.

För att ställa om Sveriges energiproduktion krävs det mycket stora satsningar på förnybara energikällor. För att snabbt öka takten i produktionen av förnybar el vill vi att ett fast pris på el införs för nyproducenter av förnybar el på samma sätt som man har gjort i Tyskland. Det är på grund av det fastprissystemet som man ligger i absoluta världstoppen när det gäller elproduktion från solceller. Man ligger i absoluta världstoppen när det gäller elproduktion från vindkraft. Man har över 30 gånger så mycket vindkraftproduktion som Sverige har.

Det är naturligtvis oacceptabelt att Sverige ligger så mycket efter. Det är därför som vi också tycker att det är dags att övergå till ett fastprissystem där man får en garanterad prisnivå på den el som produceras från förnybara energikällor, som alla partier här inne säger att de vill stödja. Men i verkligheten görs väldigt lite, tycker jag.

Vi tycker också att det finns möjligheter att utveckla produktionen av biodrivmedel i Sverige. Ett av de viktigaste är biogasen som man kan få i

princip gratis från det avfall som ändå produceras och från grödor som produceras av våra bönder.

Det fina med en biogassatsning är att om man kan fånga in den metangas som annars skulle läcka ut i luften – det är ju en ganska potent växthusgas, så den ökar växthuseffekten – och använda den för att ersätta bensin och diesel får man en dubbel klimateffekt. Det är en potential som Sverige måste använda sig av om vi ska nå ett hållbart energisystem och ett hållbart transportsystem.

Miljöpartiet har tagit fram en motion med 15 olika förslag för att öka biogasproduktionen och biogasanvändningen i Sverige. Vi har som mål att man ska producera minst fem terawattimmar biogas till år 2015, vilket är en kraftig ökning jämfört med i dag.

Vi vill också att man satsar hårt på energieffektivisering. Utan en sådan hård satsning kommer man aldrig att kunna nå vare sig de mål för förnybar energi som EU har ställt upp eller Sveriges ambitioner att på sikt avveckla de fossila bränslena.

Ett av de förslag som Miljöpartiet står för är att göra en ordentlig satsning på offentlig teknikupphandling, där vi vill satsa 175 miljoner kronor i år. Tekniken där är att staten och offentliga verksamheter tillsammans med privata företag går ut och lägger bud på marknaden på produkter som inte ännu finns utvecklade, extra effektiva fordon till exempel eller extra effektiva vitvaror.

Offentlig teknikupphandling är en effektiv klimatpolitik som skapar förutsättningar för den svenska industrin att konkurrera långsiktigt genom att man får fram produkter som den sedan kan exportera till andra marknader. Tidigare offentliga upphandlingar har lett till att nya miljöbilar som har kommit ut på marknaden har fått genomslag. Vi har också fått kylar och frysar som är betydligt mer effektiva än de som fanns på marknaden tidigare.

Genom att fortsätta med och utveckla en sådan här teknikupphandling i offentlig regi kan vi få fram helt nya fordon, till exempel pluginhybrider, där Sverige skulle kunna vara en testmarknad om bara biltillverkarna var säkra på att det fanns en efterfrågan, att det fanns ett kundtryck. Genom samordning finns det stora möjligheter för staten att skapa ett sådant kundtryck och verkligen se till att Sverige blir ett föregångsland.

Vi har enligt FN:s klimatpanel åtta år på oss att ställa om energisystemet, att ställa om världen mot minskade utsläpp av koldioxid. Ett av de här åren har regeringen tyvärr redan slösat bort. Vi väntar och hoppas på att regeringen inte ska slösa bort ännu mer tid innan det kommer konkreta åtgärder.

Anf. 181 BJÖRN HAMILTON (m):

Herr talman! Timmen är sen. Magen är tom. Jag ska fatta mig kort, hoppas jag.

Energipolitik spänner ju över oerhört många fält egentligen. Man kan komma in på klimatet naturligtvis. Man kommer automatiskt in på miljö. Man kan komma in på säkerhetspolitik, utrikespolitik och allt möjligt. Energin är nämligen grunden för vårt västånd, och tillgången på energi avgör utvecklingen i väldigt många länder i dag. Därför kan den här energidebatten få oanade dimensioner, så att säga, och även dra ut på tiden om vi skulle vilja. Men jag ska försöka hålla mig till det som rör

utgiftsområde 21, som vi kallar det för. Jag kommer att begränsa min energiinsats här i kväll till just utgiftsområde 21.

Inledningsvis, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Som jag sade får energin en alltmer central roll i vårt samhälles utveckling. De gamla energikällorna som vi har använt för vår välståndsutveckling är inte oändliga utan måste ersättas med nya. Utvecklingen i Asien, Afrika och Sydamerika kräver enorma nya energimängder. Ovanpå detta finns hotet om att vår miljö och vårt klimat försämras om vi inte hittar energiformer som gör att vi i en framtid kan både leva och utvecklas på vår jord.

Det har blivit tydligt för alla att vårt klimat håller på att förändras och att vi alla måste hjälpas åt för att komma till rätta med problemet. En central del i arbetet mot klimathotet är just vår energipolitik. Det handlar om den energi vår industri behöver och som vi använder för att köra våra fordon, värma våra hus och få alla de olika apparater vi har i hemmet att fungera.

När vi alla hjälps åt kommer samhället att förändras. Det gäller att hitta ekonomiska incitament för att ställa om produktionen i en mer miljövänlig riktning. Sveriges mål måste vara att bli världsledande på miljövänlig teknik och miljöforskning. Det är en framtidsbransch med möjligheter till en stark exportmarknad.

En modern miljö- och energipolitik vilar på och utgår från en marknadsekonomisk grund. För att kunna utveckla miljövänlig teknik och mer miljövänliga energiformer måste vi ha en god ekonomisk tillväxt och en stark ekonomi i grunden. Det finns ingen motsättning mellan att Sverige har en hög ekonomisk tillväxt och att Sverige strävar mot ett mer miljövänligt leverne, snarare tvärtom.

Alliansregeringens budgetförslag innebär bland annat satsningar på energieffektivisering, både på kommunal och på regional nivå, stöd till andra generationens biodrivmedel, internationellt forskningssamarbete och stöd till planering och marknadsintroduktion av vindkraft.

Konkurrensen och effektiviteten på elmarknaden måste stärkas. Arbetet med att vidare utveckla den gemensamma nordiska elmarknaden, stärka överföringskapaciteten mellan länderna och främja en fortsatt integrering med övriga elmarknader i Norden och EU är således viktigt.

Tillsynen över elmarknaden stärks också genom inrättandet av Energimarknadsinspektionen.

Sverige måste utveckla sin koldioxidneutrala energiproduktion. Vi har i dag beprövade koldioxidneutrala alternativ för elproduktion. Det är kärnkraft, det är vattenkraft, det är solkraft och det är vindkraft. Vi behöver öppna för alla alternativ och måste bland annat uppgradera vattenkraften och bygga ut sol- och vindkraften så att vi kan få ut en större effekt ur de här energiformerna.

Energipolitiken måste ha en inriktning för att skapa förutsättningar för effektiva energimarknader med långtgående hänsyn till miljö, hälsa och klimat. Energipolitiken har en fundamental roll att spela även i klimatpolitiken, och det är viktigt att Sverige intar en ledande roll i arbetet för att minska användningen av fossila bränslen. Vi vill även att Sverige intar en ledande roll på detta forskningsområde.

Energi

Herr talman! Det måste finnas tydliga regler för investeringar, produktion och distribution av el samtidigt som vi prioriterar en ökad konkurrens på elenergiemarknaden. Enerkipolitikens mål måste vara att på kort såväl som lång sikt trygga tillgången på el och annan energi till med omvärlden konkurrenskraftiga priser. Detta är framför allt nödvändigt för den energiintensiva industrin i landet. Där ser vi en positiv trend i att energianvändningen minskar.

Till följd av inträffade och befarade försörjningskriser och mot bakgrund av klimatfrågans allt större betydelse har energipolitiken kommit att hamna högt på den internationella dagordningen.

Den energihandlingsplan som Europeiska rådets möte i mars ställde sig positivt till innebär att länderna inom EU har som mål att till 2020 öka energieffektiviteten med 20 procent, har ett bindande mål om 20 procent förnybar energi samt ett bindande minimimål för biodrivmedel på 10 procent. Energihandlingsplanen syftar till att uppfylla det ambitiösa klimatmål som Europeiska rådet antagit. Klimatmålet innebär att EU ska minska sina utsläpp med minst 20 procent till 2020 jämfört med 1990 års utsläpp. EU är dessutom berett att minska sina utsläpp med 30 procent till 2020 om andra parter utanför EU tar sitt ansvar och gör jämförbara åtaganden.

Miljö- och energibeskattningen ska utformas så att det lönar sig att ta ett miljöansvar. En sådan långsiktig inriktning skapar också möjligheter till teknikutveckling, ökad export, tillväxt och nya jobb i Sverige. Regeringen har under det senaste året stärkt det internationella samarbetet på energiteknikområdet på ett sätt som kommer att bidra både till att motverka de globala klimathoten och till att öka svenska företags konkurrenskraft på världsmarknaden.

För att uppnå högt ställda energi- och miljöpolitiska mål krävs en långsiktig politik. Inte minst ställer hotet om globala klimatförändringar krav på beslut om åtgärder på såväl lokal, regional och nationell som internationell nivå. Vi måste söka så stor samsyn som möjligt så att vi kan få en konsekvent och stabil energipolitik som skapar förtroende på marknaden. Om marknaden inte har förtroende för den politik som förs eller förväntar sig stora förändringar vid ett eventuellt regeringsskifte skapar det stor oro, vilket skadar producenter såväl som konsumenter.

Herr talman! Mot bakgrund av hur viktigt detta område är undrar jag om oppositionen har någon gemensam energipolitik. När man läser oppositionens olika förslag kan man notera att skillnaden mellan Socialdemokraternas och Miljöpartiets utgiftsnivå är uppe i nästan 1,5 miljarder kronor för år 2008, och för 2009 och 2010 ser det inte mycket bättre ut. Och då syftar jag enbart på detta utgiftsområde.

Socialdemokraterna vill satsa på regionala och lokala insatser för energieffektiviseringar medan Vänsterpartiet vill dra ned inom samma område. Vi ser samma osämja när det kommer till stöd för energieffektiviseringar, energiforskning och konvertering från direktvärmade el.

Herr talman! Det verkar spreta väldigt mycket i oppositionens energivilja.

Anf. 182 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Det som förenar oss i oppositionen är att vi har modet, vi har viljan och vi har idéerna. Sannolikheten för att bli överens är be-

tydligt större än hos en allians som saknar både mod, vilja och idéer. Det är nämligen inte svårt att bli överens om man inte har något att bli överens om. Det är så jag ser det.

Vi måste hjälpas åt och söka samsyn, säger Björn Hamilton. Ska jag tolka det så att Björn Hamilton tar avstånd från Fredrik Reinfeldts synsätt att branschprogram är ett antikverat sätt att arbeta, som han uttryckt det? Är Björn Hamilton beredd att använda Vattenfall som ett verktyg i omställningen? Så står det inte i betänkandet från alliansen, utan där står att Vattenfall ska behandlas som vilket annat företag som helst. Riksrevisionen har tydligt visat att genom att ge direktiv – de efterlyser dessutom tydligare direktiv – går det att använda Vattenfall i omställningen.

Energimarknadsinspektionen har kommit med en rapport som visar att åtgärder måste vidtas för att förbättra konkurrensen och få in fler aktörer på energiproduktionsmarknaden. Vad gör regeringen för att det ska bli fler aktörer på energiproduktionsmarknaden?

Anf. 183 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Herr talman! Mod, vilja och idéer, sade Berit Högman. Jag tycker att det är rätt övermaga att anse att endast oppositionspartierna skulle stå för detta. Alliansen och den nya regeringen har visat stort mod, stark vilja och har massor av idéer.

Vad gäller alliansen och Socialdemokraterna ser jag att vi har en samsyn i många energifrågor, dock inte i alla; Berit Högman har pekat på vissa av dem. Jag ser det som en god förutsättning för en stabil miljöpolitik i landet. Jag hoppas, trots att oppositionen i dag känns väldigt splittrad och är splittrad, att vi kan brygga över det så att vi får en någorlunda hyfsad syn på dessa frågor. Det är viktigt för vår industri och för utvecklingen i Sverige att det inte sker för stora skiftningar. Nu förväntar jag mig inte att oppositionspartierna ska komma till makten speciellt snart, men det kan ändå vara bra att ha en stabil syn på detta.

Beträffande Vattenfall kan jag fråga Berit Högman: Vad gjorde den socialdemokratiska regeringen åt Vattenfall när det till exempel investerade i en förfärlig massa brunkolsanläggningar i Tyskland?

Anf. 184 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Jag tror att den tiden är förbi när Björn Hamilton kunde agera som om han var i opposition. Nu är Björn Hamilton och hans kolleger i regeringsställning. Då är det bra att också svara på frågorna.

Vi ska minsann inte särbehandla industrin, sade Andreas Carlgren med stolt röst i kammaren tidigare i dag. Jag har försökt ta reda på vad det står för. Vad är det för särbehandling som inte ska ske? Har det inte varit bra att ha energieffektiviseringsprogrammen i industrin? Har det inte varit bra för industrin att ha incitament för energieffektivisering? Detta vill vi nu gärna gå vidare med, inte minst på trafik- och bostadsområdet.

Vad säger Björn Hamilton till industrins företrädare som är bekymrade över bristen på energi? Vad får de för svar av Björn Hamilton?

Energi

Anf. 185 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Herr talman! Eftersom jag kanske inte svarade konkret på frågan om Vattenfall vill jag säga att vi tycker att Vattenfall naturligtvis ska leva som ett aktiebolag under samma förutsättningar som alla andra aktiebolag. Om ägarna har synpunkter på ett aktiebolags skötsel ser de naturligtvis på hur styrelsen är sammansatt. Genom det kan de påverka det aktiebolag som de äger.

Man ska inte ge Vattenfall andra direktiv än övriga bolag på samma marknad. I så fall skapar man en ohållbar konkurrenssituation. Socialdemokraterna är de första att tala om hur viktigt det är att de statliga företagen genererar så stora vinster som möjligt och därmed ger tillskott till statens finanser; jag har hört flera företrädare för socialdemokratin, bland annat Thomas Östros, säga detta. För att företagen ska kunna generera dessa vinster måste de leva under samma marknadsvillkor som alla andra företag. Det tycker jag är rätt självklart.

Vad miljöministern säger i olika sammanhang har jag givetvis svårt att uttolka. Jag svarar för vad jag sagt och säger, och han får svara för vad han säger i olika sammanhang. Det har jag alltså svårt att bemöta.

När det gäller industrin hade jag förmånen att träffa den kinesiske presidenten när han besökte Sverige. Vi hade då en diskussion i riksdagen. Han var intresserad av vad Sverige hade att erbjuda i fråga om ny miljöteknik och uttryckte sig mycket positivt om den tekniska utveckling vi har i miljöfrågor. Där finns alltså en oerhörd potential för svensk industri i Kina.

Anf. 186 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Björn Hamilton tycker att oppositionspartierna känns splittrade. Det är antagligen för att vi ligger så långt före den borgerliga alliansregeringen som han har svårt att se oss borta i fjärran. För en groda på marken ger fåglarna intryck av att vara splittrade. Det är nog antagligen för att Björn inte har perspektiven, så att han kan se den politik som förs, som han tycker att vi ger en splittrad bild.

Björn Hamilton säger många vackra ord. Sverige ska vara världsledande på miljövänlig energi. Det ska vara förnybar energiproduktion som Sverige ska specialisera sig på. Men om man tittar bort från de vackra orden och tittar på vad det egentligen är regeringen och dess partier gör är det en helt annan bild som framträder.

Man har tagit bort klimatinvesteringsprogrammet, Klimp, som har lett till konkreta ombyggnader av energiproduktion och förnybara bränslen. Man har delat ut fria utsläppsrätter till fossil energiproduktion som ökar koldioxidutsläppen från energisektorn i Sverige. Man har signalerat att man ska ta bort koldioxidskatten helt i energisektorn. Man har sagt i budgeten att man ska ta bort stödet till effektivisering av offentliga lokaler under kommande år samt flera andra effektiviseringsstöd som har funnits. Regeringsföreträdare har flugit ned till Bryssel och bett kommissionen hålla igen på kraven när det gäller förnybar energi.

Det här ger inte några signaler om att Sverige ska vara ett föregångsland och att Sverige ska ställa om energiproduktionen till förnybar energiproduktion. Vilka verktyg är det egentligen som ni ska satsa på? Det finns ju ingenting kvar! Ni har tagit bort det som ni möjligtvis skulle

kunna styra energisektorn med, så att vi skulle vara ett föregångsland jämfört med andra EU-länder.

Energisektorn är med i handelssystemet, säger Björn Hamilton. Men det är energisektorerna i alla andra EU-länder också. På vilket sätt skulle det leda till att Sverige blir en föregångare jämfört med resten av EU?

Att komma dragande med lite forskningspengar, som Björn Hamilton gör, kommer inte att leda till att Sverige blir ett föregångsland när det gäller energisystemet. Det inser väl alla. Vad är det egentligen för verktyg ni ska använda?

Anf. 187 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Herr talman! Jag har stor respekt för Miljöpartiet och Per Bolunds kunskaper i klimat- och miljöfrågor. Ni har verkligen kämpat för de här frågorna i många år och har naturligtvis varit en *push* och ett stöd för den gamla regeringen. Ni har givetvis också bidragit till att Sverige intar den starka ställning vi har inom området i dag. Det ska ni ha all heder av.

Men att säga att den nuvarande regeringen inte gör någonting, när man ser att åtminstone det socialdemokratiska budgetförslaget är väldigt likt alliansens budgetförslag, är att gå väldigt långt. Jag kan berätta för Per Bolund vad just den här sektorn och det här området innehåller i form av bidrag till olika energiåtgärder.

Det är stöd för energieffektivisering, stöd för uthållig energianvändning, stöd för marknadsintroduktion av vindkraft, stöd för energiforskning, stöd för prisgaranti för elcertifikat, stöd för avveckling av Barsebäck, vilket naturligtvis Per Bolund tycker är väldigt bra, planeringsstöd för vindkraft, stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler, stöd för konvertering av direktverkande el och stöd för installation av solvärme och energieffektiva fönster i småhus. Nu har jag gått igenom en stor del av listan.

Anf. 188 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Problemet med stöden är dels att det är sådant som den förra regeringen instiftade, dels att ni har med dem bara ett år, nästa år – sedan är de borttagna ur budgeten. Sedan ska de uppenbarligen strykas. Då kommer det inte att finnas några sådana stöd kvar. Det är klart att det inte ger några signaler till marknaden om att det kommer att vara långsiktigt och att det kommer att vara en rak väg mot effektivisering. Marknaden står helt förvirrad: Jaha? Ett år ska ni ha kvar dem, sedan ska de bort. Vad kommer då? Kommer det något annat i stället? Inga svar.

Alla dessa stöd har dessutom problemet att det är småslantar det handlar om. Som jag sade i mitt anförande har Miljöpartiet satsat 9 miljarder kronor extra under de här tre åren på att ställa om energisystemet. Då kan vi börja prata om de dimensioner som kanske behövs för att åstadkomma en verklig förändring.

Jag har svårt att ge några applåder för att ni ger stöd till avveckling av Barsebäck, eftersom det verket redan är avvecklat. Det här är gamla restkostnader som ligger kvar sedan den överenskommelsen. Det känns inte som någon väldigt framsynt energipolitik; det har jag svårt att tycka.

Samtidigt får jag tacka för det stöd jag får från Björn Hamilton. Miljöpartiets politik har lyckats. Vi fick en klar sänkning av Sveriges koldioxidutsläpp under den tid vi stödde den socialdemokratiska regeringen.

Det har skett under en period då vi dessutom har haft en fantastisk tillväxt. Sveriges ekonomi har ökat med 44 procent enligt de senaste siffror jag såg, samtidigt som koldioxidutsläppen sjunkit med 7–8 procent. Det är resultatet av en framsynt, aktiv politik, bland annat på energiområdet.

Det är precis en sådan politik jag efterfrågar. Alla de exempel Björn Hamilton drog upp är beslut från regeringen och dess partier som går åt helt fel håll. De innebär ökade utsläpp från energisektorn. På vilket sätt skulle man lyckas infria miljöministerns och statsministerns ord om att Sverige ska vara en föregångare när man ökar utsläppen? Man satsar på två jättestora fossilgaseldade kraftverk i Göteborg och Malmö som gör att man går från ett fossilfritt energisystem, som vi var på väg mot.

Anf. 189 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Herr talman! De stöd som jag räknade upp har Miljöpartiet stark delaktighet i, eftersom ni har varit med och introducerat många av dem.

Men den framtida energipolitiken kan inte leva enbart på stöd. Vi måste skapa ett klimat för en teknisk utveckling som garanterar att vi fortfarande är världsledande inom sektorn, för att kunna skapa energiteknik, så att vi kan ha en fortsatt välståndsutveckling och leva kvar med ett hyfsat klimat. Det är det som är det viktiga.

Jag upplever att Miljöpartiet och alliansen har olika syn på utvecklingen. Miljöpartiet glömmer i sin iver att enbart se på miljöfrågorna väldigt många andra frågor i politiken: tillväxten, hur företagen ska fungera och så vidare. Det är för oss viktigt att kombinera detta och se helheten, för att vi ska få den välståndsutveckling som Sverige har haft och förhoppningsvis fortsättningsvis kan ha.

Vi ska också vara medvetna om att det stora miljöhotet inte ligger i Sverige, utan i Kina, Indien och Sydamerika, i de länder där den tekniska utvecklingen är väldigt snabb. De behöver självklart utvecklas, men de behöver också utvecklas med miljöteknik, så att de inte begår samma misstag som vi har gjort i Europa och Sverige.

Anf. 190 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag fick en liten energikick när jag lyssnade på Björn Hamilton. Han påstod att vi drar ned på anslaget till regionala och lokala insatser för energieffektivisering. Det är möjligt att du inte har läst den motion vi har, men det här blir lite grann som när fan läser Bibeln. Man kan ju tolka en tabell, men går man in och läser texten ser man också att vi har ett helt nytt anslag för energieffektivisering. Där ryms de här åtgärderna, och vi har också plussat på lite mer. Det om det. Rätt ska vara rätt!

Det är intressant hur Björn Hamilton pratar om Sverige som den ledande nationen i energiforskningen. Jag delar den uppfattningen. Men det som händer nu är att vi ger bort resultaten. Utvecklingen sker inte i Sverige. Vi står för forskningen, men resultaten hamnar utomlands. Solcellsforskningen hamnar i Tyskland. Amerikanska ambassadören är här och raggar forskningsbolag som han kan satsa på att utveckla, eventuellt i USA.

Vad vill ni göra för att öka tillgången på riskkapital, så att svenska riskkapitalister satsar på energi? Du sade att vi ska ha ett näringsklimat

för utveckling av energipolitiken. När får vi se det? Vi ser inte ett resultat av det i regeringens politik, eftersom resultaten hamnar utomlands.

Vi kan göra så att vi använder offentlig upphandling som ett sätt att stödja utvecklingen av energitekniken, precis som Per Bolund sade i sitt anförande. Ta till er av de möjligheter som finns! Det har man gjort i Tyskland och visat på väldigt bra resultat i utvecklingen av nya företag inom området miljö- och energiteknik.

Prot. 2007/08:45
17 december

Energi

Anf. 191 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Herr talman! I dagens globaliserade värld händer det att kapitalet finns på andra ställen och att forskning och utveckling vandrar runt mellan länderna. Men bara för att goda idéer fraktas från Sverige till Tyskland, om jag får ta det exemplet, försvinner inte de goda idéerna.

Produkterna och de goda idéerna är naturligtvis tillgängliga för Sverige ändå och framför allt för Europa, världen och klimatet. Jag ser inte det som en jättenegativ sak. Om nu kapitalet finns i Tyskland och om man inte hittar det i Sverige är det viktigare att det utvecklas i Tyskland än att det inte utvecklas alls.

Jag tycker nog att vi borde bli bättre på att tillhandahålla riskvilligt kapital i Sverige. Det är ett av våra problem som vi har ärvt från den gamla regeringen men som vi jobbar på. Det är oerhört viktigt inte bara vad gäller den energitekniska utvecklingen utan över huvud taget för att matcha den utveckling som sker i Asien, Sydamerika och så vidare.

Om vi ska vara konkurrenskraftiga i Sverige och Europa framöver måste vi ha lite av den amerikanska inställningen till att ha tillgång till riskvilligt kapital så att vi kan få entreprenörerna och idéerna att utvecklas och forma nya produkter, nya företag och så vidare.

Anf. 192 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Problemet är när riskkapitalisterna själva säger: Detta är inte vårt ansvar, det är statens ansvar. Då hamnar vi i moment 22 där ingen vill göra någonting. Det är inte underligt att de goda idéer som forskas fram här försvinner någon annanstans.

Vi måste också ha en försörjning i framtiden här i Sverige. Jag hoppas att en del av de forskningsresultat som kommer fram här även kan vara till gagn för Sverige och svensk sysselsättning.

Jag kan ta ett tydligt exempel, eftersom du var inne på frågan om kraftöverföring till bland annat Norge. Jag delar uppfattningen att det behövs. Men vi behöver också komma till skott med elkraftöverföringen i Sverige.

När det gäller till exempel Sydlänken har vi ett företag som har utvecklat en ny teknik och står berett att använda och satsa på den. Man väntar bara på och vill att någonting ska hända.

Under tiden kommer givetvis konkurrentländerna ifatt. Här behövs ett initiativ. Här kan man faktiskt använda sig av den statliga möjligheten att tala om vilken teknik det ska vara, inte företag.

Vi vet – och det vet du också, Björn Hamilton – att det inte kommer att byggas en luftledning i Europa och i USA. Det är bara här i Sverige man fortfarande envisas med att tro att luftledningar är vår lösning.

Sätt ned foten och hjälp till att få det här tekniksprånget till Sverige så att vi kan utveckla företagandet och sysselsättningen här. Det är ni som ingår i alliansen och regeringen. Det är ni som har ansvaret.

Anf. 193 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Herr talman! Men, Kent Persson, om det nu finns riskvilligt kapital i USA och Tyskland – vi har tagit de två exemplen – eller till och med i Frankrike, Italien, Finland, Danmark och Norge, och kanske också i Sverige småningom, så finns det. Vi får skapa en miljö så det även blir vanligt förekommande i Sverige. Det är oerhört viktigt för den kommande utvecklingen.

Vad gäller Svenska kraftnät och Sydlänken eller förbindelsen för kraftdistribution mellan norr och söder i Sverige är det inte en riksdagsfråga att bestämma hur det ska se ut och hanteras. Däremot finns tekniken. Där har tydligen det riskvilliga kapitalet funnits i Sverige.

Det finns en teknik att gräva ned det om man vill. Det är en sak för Svenska kraftnät att avgöra. Hade jag varit generaldirektör för Svenska kraftnät hade jag nog sett till att det blivit så, men nu är jag inte det.

Vi får hoppas att vi har en kommande klok ledning för Svenska kraftnät som inser det. Men det är inte vår uppgift i riksdagen att vara tekniker och göra de bedömningarna.

Vi kan ha ett visst bagage med oss hit som gör att vi ändå kan göra det. Men det är egentligen inte vår uppgift. Därför tycker jag att vi ska överlämna det till Svenska kraftnät.

Anf. 194 JAN ANDERSSON (c):

Herr talman! Vi debatterar nu betänkandet om energi. Trots att frågan om energi och energipolitik är väldigt tekniskt inriktad väcker den väldigt mycket känslor. Den kopplingen kommer inte att bli mindre, inte minst när det blir allt tydligare vilken intim koppling det finns mellan klimatfrågan och energifrågan.

Den kopplingen har vi vetat om ett tag. Den har fått ökad aktualitet på EU-nivå via de beslut som det har refererats till tidigare här, det vill säga 20–20 år 2020. Det innebär ökad energieffektivitet eller besparingar med 20 procent och 20 procents inslag av förnybar energi på EU-nivå år 2020.

Trots detta kan man om man lyssnar på svensk energidebatt förledas att tro att det bara handlar om el. Svensk energidebatt handlar väldigt mycket om elproduktion. För svensk del är ungefär en fjärdedel av den energi vi förbrukar i form av el. De flesta vet att det handlar om ungefär hälften kärnkraft och hälften vattenkraft.

Jag ska alldeles strax komma tillbaka till eldelen. Dessförinnan ska jag lite ta upp vad regeringen gör på andra områden.

Först och främst vill jag påminna om det klimatskattepaket som regeringen har lagt fram som är ett väldigt ambitiöst skattepaket med klimatstyrande effekt.

Jag vill också beröra den sektor som kanske har störst andel fossil energi i sitt system, och det är transportsystemet. Det är möjligen också den sektor där det är svårast att ersätta den fossila energin.

Tittar vi till exempel på värmeproduktionen är det betydligt lättare att ersätta värmeproduktion med olja med förnybar oljeproduktion när det gäller att till exempel värma lokaler.

När vi tittar på trafiksektorn har vi i dagsläget etanolen som en betydelsefull del i att minska oljeberoendet. På kort och möjligen medellång sikt kommer etanolproduktion från jordbruksgrödor att vara en viktig del. Långsiktigt tror jag inte att det är den enda långsiktiga lösningen.

Det kommer att bli betydelsefullt att vi klarar av att ta fram andra generationens biodrivmedel. Därför är det glädjande att den klimatmiljard som regeringen har satt av kommer att hjälpa till att just växla in och växla upp arbetet med andra generationens biodrivmedel.

På elsidan har vi omfattande investeringsplaner när det gäller vindkraften i Sverige. Från alliansens sida är vi väl medvetna om att det går att öka takten. Vi sätter av pengar för att underlätta planeringen på kommunal nivå för vindkraftsparker.

Vi sätter av pengar för ett nationellt nätverk för vindbruk. Vi kommer också att titta på tillståndsprocesserna för att snabba på dem, så att de inte stoppar, och göra dem på ett rättssäkert och bra sätt.

Vidare finns det på elsidan ett viktigt, överskuggande önskemål när man pratar med aktörerna – både producenter och konsumenter av el. Det är att man ska ha långsiktigt stabila villkor.

När vi pratar energipolitik är det riktigt långa perspektiv vi pratar om. Min bedömning är att om vi ska fixa långsiktiga villkor måste vi ha en blocköverskridande överenskommelse. Jag tror och hoppas att det finns goda förutsättningar att nå fram i en sådan överenskommelse.

Jag kommer att vara försiktig med att förkasta något av de förslag som oppositionen kommer med, även om jag tycker att det finns sådant som är mer eller mindre bra i era förslag.

Däremot vill jag peka på en problematik när det gäller att skapa en bred överenskommelse. Det är den retorik som framför allt Socialdemokraterna använder.

Jag vill att ni tittar i den motion som Socialdemokraterna har väckt. Först gäller det överföringskapaciteterna. De säger att nordisk utbyggnad gäller först. Den synpunkten delar jag. Däremot framstår det i retoriken som att några ledningar över till kontinenten ska vi kanske mig inte ha. Och ska vi ha det ska vi ha ett rejält överskott av elenergi innan vi bygger ut. På vilken annan produktion kan vi applicera det tankesättet? Ska vi stänga av den ena filen på Öresundsbron, det vill säga högerfilen? Ska vi minska flödet från Göteborgs hamn så att vi kan få lite billiga Volvobilar när det är överproduktion?

Om man tittar vidare på retoriken kan man i s-motionen läsa att delar av kraftföretagens mycket höga producentmarginaler ska ges som återbäring till kunderna i form av konverteringsstöd. Man kan ju tro att det är en motion till den lokala konsumföreningen och inte en motion till Sveriges riksdag. Återbäring passar inte i det här sammanhanget.

Det allra häftigaste kan man läsa när man ser hur Socialdemokraterna tycker att Vattenfall ska användas. På s. 16 står det: Vattenfall ska vara en strategisk partner till basindustrin och kunna erbjuda sina industrikunder Europas lägsta energipriser. Det är häftig läsning! Vi talar om till vilken kund och dessutom till vilken prisnivå man ska leverera.

Frågan är: Av Europas 46 stater – ska Vattenfall till svensk industri leverera till lägsta priser? Jag ser nickande instämmanden här. Vad säger man då till någon annan regering – Frankrikes, Spaniens eller något an-

nat lands – som ger samma uppdrag till sitt statliga energibolag? Ge mig ett svar på den frågan!

Trots detta hoppas jag och tror att när det blir skarpt läge har Socialdemokraterna förmågan att höja sig över den här dåliga retoriken och faktiskt delta. Det finns goda förslag även i er motion. Jag har en förhoppning att vi ska kunna inleda konkreta samtal för att hitta en blocköverskridande överenskommelse på energiområdet.

Med detta yrkar jag bifall till majoritetens förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 195 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Jag tänkte fråga lite grann om hur regeringen och allianspartierna verkar för att minska klimatpåverkan genom de statliga företag som vi äger? Jag tänker då framför allt på Vattenfall, som är den viktigaste aktören både när det gäller energiproduktion och koldioxidutsläpp, tyvärr.

Vi ser nu Vattenfalls resultatredovisning från perioden januari till september i år. Där framgår att produktionen från fossila bränslen har ökat med två terrawattimmar jämfört med samma period förra året. Samtidigt som resten av Europa arbetar hårt för att minska sin klimatpåverkan ökar det svenska statliga energibolaget sin fossila produktion med 11 procent på bara ett år.

Man har dessutom planer på att gå vidare. Brunkolsbrytningen ska öka radikalt. Man planerar flera nya kraftverk för elproduktion ur brunkol, vilket är det absolut smutsigaste sättet att producera el som finns. Förutom brunkol planerar man för flera kraftverk som producerar el från stenkol. De här verken kommer självfallet att öka utsläppen av koldioxid radikalt.

Björn Hamilton från Moderaterna sade tidigare i debatten här att man inte ska styra Vattenfall. Vattenfall ska vara som vilket aktiebolag som helst och verka på en fri marknad, tydligen.

Maud Olofsson säger i en Brännpunktsartikel i Svenska Dagbladet från 2005: Jag kan inte tolerera att statligt ägda Vattenfall investerar i den smutsigaste energiproduktion vi känner till även om det sker i andra länder. Hon fortsätter: Regeringen kan inte vänta sig vårt stöd för en energiöverenskommelse som inte omfattar både forskning och styrning av de statliga företagen för att nå miljömålen.

Kommer Centerpartiet genom sina ministrar att verka för att Vattenfall får en ordentlig styrning så att man styr bort från den kraftiga ökningen av fossila bränslen som man nu planerar?

Anf. 196 JAN ANDERSSON (c) replik:

Herr talman! Det vore bra om vi kunde föra debatten mellan de i kammaren närvarande ledamöterna.

När det gäller styrningen av Vattenfall finns det lite olika delar. Den ena är på svensk mark, inom det svenska systemet. Där är det inte styrningen av Vattenfall som bolag som är den viktigaste faktorn för den satsning på vindkraft, till exempel, som man gör i elsystemet. För svensk del är det certifikatsystemet som är styrande. Inom certifikatsystemet konkurrerar Vattenfall med andra elleverantörer om certifikaten. Det är inget självändamål att det ska vara just ett statligt bolag som bygger ut

den förnybara energin. För svensk del är det, som jag ser det, på elsidan ingen tvekan om att det är certifikatsystemet som är styrande.

Vattenfall verkar inte bara på svensk mark, utan finns till exempel också i Tyskland. Jag är försiktig med att anlägga svenska perspektiv på det tyska energisystemet. Anledningen är inte minst att de har helt andra förutsättningar när det gäller vilken energimix de har i nuläget och vilken energimix de har möjlighet att genomföra.

Anf. 197 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Jag kan bara konstatera att Riksrevisionen, som precis har kommit ut med en ny rapport om Vattenfall, över huvud taget inte gör samma bedömning som Jan Andersson. Riksrevisionen säger tvärtom att den verksamhet som Vattenfall nu har påbörjat i Sverige med vindkraft är en tydlig avspeglning av den bolagsordning som den förra regeringen tog fram. Där ställs också krav på förnybar energiproduktion.

Om det nu är så att det finns så goda människor på Vattenfall – vad är då anledningen till att de har en planering i Sverige för att producera vindkraft när de också har det kravet på sig i bolagsordningen? Men i Tyskland, som ju är EU:s vindkraftsnation nummer ett, producerar det statligt ägda Vattenfall inte en enda kilowattimme vindkraft i år. Varför är det så? Det är bara fossila bränslen som gäller där; det är inget av förnybar energi över huvud taget.

Det är uppenbart att genom den bolagsordning som vi fick igenom ser vi att det finns en möjlighet att styra Vattenfalls verksamhet och att få dem att agera annorlunda och flytta sina investeringar. Problemet är bara att den nya regeringen inte vill det. Man vill inte styra Vattenfall. Man säger att Vattenfall ska vara som vilken aktör som helst.

Jag har missat vad målet i så fall är med att ha ett statligt bolag över huvud taget – om man inte vill använda det för att på något sätt påverka marknaden och få den att gå i en positiv riktning. Det borde vara en självklarhet.

Problemet som regeringen har är att Vattenfalls agerande i Tyskland när det gäller både kolkraften, kolbrytningen och inte minst kärnkraften håller på att ställa också Sverige i en dålig dager på klimat- och energiområdet i och med att alla tyska konsumenter vet att Vattenfall är till hundra procent ägt av svenska staten. Det är ett problem även för oss som svenska politiker att ni tillåter att Vattenfall agerar på det sätt som de gör i Tyskland och där framstår som den värsta klimatboven av alla energibolag.

Anf. 198 TALMANNEN:

Innan jag släpper ordet vidare vill jag påpeka att debatten gäller utgiftsområde 21 Energi, det vill säga budgetpropositionen. Det går självklart att exemplifiera med andra delar utanför utgiftsområdet, men huvuddebatten måste ändå gälla utgiftsområdet.

Anf. 199 JAN ANDERSSON (c) replik:

Herr talman! Det är klart att ägarstyrningen har betydelse för om Vattenfall väljer att investera i vindkraft eller ej på svensk mark. Men frågan är: Ger det totalt mer förnybar el i det svenska systemet? Nej, i det fallet

är det certifikatsystemet som är styrande för hur mycket ny elenergi på förnybart sätt vi har i systemet. Det är lite äpplen och päron som jämförs.

När det gäller investeringar i Tyskland är det lätt att vara emot. Samtidigt måste man fundera över vad de investeringarna gör. Ersätter de gammal, ännu smutsigare kolkraft eller vad är effekten av det?

Jag skulle också gärna ha velat ställa frågan om Per Bolund ställer upp på Socialdemokraternas syn på hur man ska använda Vattenfall, att det ska erbjuda Europas lägsta energipriser.

Anf. 200 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Jag lovar att hålla mig till ämnet.

Vart har folkrörelsepartiet Centern tagit vägen? Jan Andersson är ganska ung men trots detta blir det magstarkt när en centerpartist står och säger: Återbäring passar inte. Centerpartiet har väl, tillsammans med oss, varit ett parti som alltid har iklätt sig rollen som ett folkrörelseparti som tror på samarbete och idén att involvera människor.

Vår idé är att involvera människor i denna omställning så att ansvaret inte alltid blir någon annans. I kväll och tidigare har vi hört att det är andra länder, det är andra aktörer, det är inte vi, vi tar inte ansvar, låt marknaden göra det och så vidare. Vi påstår att var och en, du och jag och alla andra måste ta ansvar om vi ska klara denna omställning. Till det säger Centerns företrädare frankt: Återbäring passar inte.

Att Centerns företrädare står och önskar enighet var det andra som var magstarkt. Det var Centern som bröt den blocköverskridande överenskommelsen som fanns och som bäddade för en långsiktig energipolitik.

Slutligen konstaterar jag att Centern, liksom de andra, totalt har frångått rollen att ta ansvar, att styra via Vattenfall, att se till att vi använder Vattenfall. Man ifrågasätter varför vi inte vill ha en europeisk marknad. Att koppla upp oss mot en illa fungerande europeisk marknad skulle vara en riktig dödsstöt för svensk industri. Vill Centern det? Är det så att man vill se en utarmad basindustri till förmån för hundekiperingar? Är det Centerns näringspolitik?

Anf. 201 JAN ANDERSSON (c) replik:

Herr talman! Återbäring kan passa sig men inte i det sammanhang som står refererat i Socialdemokraternas partimotion. Där står att man från kraftföretagens mycket höga producentmarginaler ska ge en återbäring för att finansiera oljekonvertering och så vidare. Vilken är nästa sektor som ska ge en återbäring på sina vinster? Är det läkemedelsindustrin eller bilindustrin?

Tittar vi på det konverteringsstöd för oljekonvertering som Socialdemokraterna har i sin motion har man satt av 100 miljoner som man drar stora växlar på. Ser vi på hur ansökningarna såg ut förra perioden var det under sista året ansökningar för nästan 250 miljoner. De 100 miljonerna kommer att räcka ungefär fram till pingst. Kommer Berit Högman i förstamajtalet vara så ärlig att hon talar om att pengarna tyvärr är slut? Eller ska de likt galten Särimner användas igen och igen?

När det gäller det unikt lägsta av Europas 46 stater ska Vattenfall erbjuda basindustrin Europas lägsta energipriser. Vilka signaler tycker Be-

Anf. 202 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Jan Andersson vet att det program för energieffektivisering inom industrin som vi startade har haft otroligt stor effekt. Industrin har reducerat sitt energibehov. Det finns det tydliga siffror på. Det är därför vi säger att vi nu vill gå vidare med energieffektivisering och har mer pengar än vad regeringen har. Vi vill gå vidare på bostadssektorn och på trafiksektorn. På detta svarar regeringen med ett ja.

Vi har aldrig någonsin skämts för att vi tar från dem som har och ger till dem som behöver. Det är precis det som är tanken med incitamenten för att människor ska delta i omställningen. Vi förstår att Centern nu helt har bytt sida och gör det omvända. Man tar från dem som lite har och ger till dem som mycket har.

På första maj tänker jag vara ärlig och tala om att vi har en regering som inte är särskilt intresserad av att få med människor i jobbet för omställning. Man är mer intresserad av skattesänkningar för rika än av en hållbar utveckling på miljö- och energiområdet.

Anf. 203 JAN ANDERSSON (c) replik:

Herr talman! När det gäller skattebiten vill jag återigen referera till den höjning vi har gjort i klimatskattepaketet för att skona klimatet. Det är en kraftfullt styrande effekt.

Jag fick inget svar på hur länge de 100 miljonerna skulle räcka. Jag tror inte att Berit Högman är omedveten om hur länge dessa 100 miljoner skulle räcka. Dessutom måste man fråga sig vad effektiviteten i dem är. Hur mycket av de 100 miljonerna eller av de tidigare pengarna lägger man på sådana åtgärder som ändå hade blivit genomförda? Att byta från oljepanna till exempelvis pelletspanna är väl en av de absolut lönsammaste privatekonomiska grejer man kan göra. För vår del vill vi vara mycket noga med att inte lägga pengar på sådana åtgärder som ändå blir gjorda, utan vi vill försöka få ut så mycket som möjligt av varje satsad skattekrona.

Anf. 204 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Kent Persson inledde sitt anförande med att konstatera att han tyckte att energipolitik är svårt. Jag instämmer helt i det. Den är svårare än på många år därför att det hela tiden kommer fram ny information och nya förutsättningar, och nya problem dyker upp som ska lösas inom detta politikområde.

I den här debatten beskyller man varandra ömsom för att inte ha bytt åsikt och ömsom för att man faktiskt har bytt åsikt. Jag tror att Berit Högman använde uttrycket energipolitiska kullerbyttor. Men har man en situation som är formativ, för att använda ett fint uttryck, är det faktiskt så att man nödvändigtvis inte ska sitta kvar i de gamla positionerna.

Jag ska ge några exempel på detta, som jag tycker är tankeväckande. Energipriserna är i dag mycket högre och annorlunda än för bara några år sedan och jämfört med vad de har varit sedan andra världskriget.

Energi

Nu är oljepriset 100 dollar per fat. I början på 1970-talet var det två tre dollar per fat. Nu är matpriserna så höga att Europeiska unionen kan avskaffa sina tullar till skydd för de europeiska bönderna. Så har det inte varit sedan 1800-talet.

Koldioxidutsläppen skenar. Det är ju den sanna beskrivningen av det. Samtidigt finns det ett mål om energiförsörjningstrygghet i Europeiska unionen, där man försöker komma bort från ett ensidigt beroende av mellanöstern och Ryssland som energileverantörer. Det är en mycket komplicerad och svår fråga.

Jag ska börja med att ta upp en sak som gäller bördefördelningen. Jag upprepar det jag sade i utskottet: Försörjningstrygghetsmålet är detta med förnybar energi. För klimatfrågans lösning är inte energimixen det centrala, utan det centrala är att man får ned koldioxidutsläppen.

Några av er som har varit uppe i debatten säger: Jajamänsan, de mål som EU har lagt fast ska bli Sveriges! Jag tror att det var Berit Högman som sade att det krävs vilja och mod här. Låt mig ge ett motexempel. Det finns ett annat krav från Europeiska unionen som inte är lika bindande men som är ett förslag, nämligen att alla bilar som tillverkas och säljs efter 2015, tror jag, eller kanske 2012, ska ha utsläpp om max 120 gram koldioxid per kilometer. Ska vi säga "Jajamänsan!" till detta också? Det innebär ju att den svenska personbilsindustrin får lägga ned. Volvo och Saab har inte personbilar som uppfyller dessa krav.

Ska vi inte ta till vara våra nationella intressen och skydda vår fordonsindustri? Jag tror inte att någon skulle säga att vi struntar i fordonsindustrin här och föredrar målen. Vi inser alla att vi också måste syssla med uppgiften att ta till vara svenska nationella intressen.

Jag har några frågor till reservanterna. Andra alliansföreträdare har ju varit uppe och talat för majoritetstexten.

Socialdemokraterna skriver i sin reservation: "Svensk industri bör även 2020 avsevärt kunna effektivisera och minska sin oljeanvändning för processändamål." Då är min fråga: Är detta en slamkryp, eller är det fossilgas som avses? Är det fossilgas ni vill introducera?

Socialdemokraterna säger också att kärnkraften successivt ska fasa ut ur energisystemet. Vad menas med detta? Är det en fråga om utfasandet av kärnenergi allteftersom de tio reaktorerna faller för åldersstreck, eller ska de fasa ut i förtid? Sådana här uttalanden har nu fått en helt annan skärpa. Samtidigt ska vi ju nu på Bali och fortsättningsvis minska våra koldioxidutsläpp till 2050 med 80 procent. Det ska vara max 20 procent kvar till 2050. Långt dessförinnan kommer alla de svenska reaktorerna att ha fallit för åldersstreck. Hur ska vi klara detta, ni som vill fasa ut kärnkraften? Fundera på det! Det finns ingen enkel lösning.

Då kommer man tillbaka till frågan: Vilket är det överordnade målet? Är det att avveckla kärnkraften eller att avveckla klimathotet?

Man kan naturligtvis komma med gottköpslösningar och säga att man vill energieffektivisera bort det hela. Visst, men vad blir det då för energipriser som kommer att råda? Blir det två, tre eller fyra gånger dagens energipriser, och vem ska betala dem? Ska industrin eller hushållen betala dem?

Kent Persson vill ha en utfasad kärnkraft till 2025 och inga uppgraderingar. Då är min fråga till honom hur detta går ihop med målet om mins-

kade koldioxidutsläpp. Vem är det som ska bära prisökningarna? Är det basindustrin, eller är det hushållen?

Sådana prisökningar kommer naturligtvis att leda till att delar av basindustrin drivs ut ur Sverige. För Miljöpartiet och Vänsterpartiet, som vill att Sverige ska lämna Europeiska unionen, uppstår då samtidigt ett energiförsörjningsproblem. Om Sverige lämnar Europeiska unionen kommer den möjlighet som finns för länderna inom unionen att prioritera varandras energiförsörjning att komma i spel. Kent Persson och Per Bolund har en politik som innebär att energipriserna kommer att gå upp kraftigt och koldioxidutsläppen ska minskas, och samtidigt skär ni av den livlina när det gäller energiförsörjning som EU-medlemskapet innebär.

Anf. 205 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Carl B Hamilton tycker om att sitta och avvakta debattens slut. I sista anförandet går han in och försöker recensera oppositionen och kritisera de reservationer som har gjorts. Så har han gjort vid flera tillfällen tidigare. Det är alltid trevligt att kunna komma in och tillrätalägga vissa missförstånd som verkar ha uppstått.

Carl B Hamilton börjar med att ställa EU:s krav om bilars koldioxidutsläpp mot om vi ska vidta några speciella åtgärder för Sveriges bilproducenter. Jag tycker att det är väldigt välkommet att EU ställer sådana här krav. EU:s krav handlar om genomsnittet för de bilar som säljs 2012. Det är inte så att varje biltillverkare vid varje tillfälle ska kunna uppfylla målen. Det är ett missförstånd.

Det är också viktigt att säga att det är en stor skillnad mellan effektiviseringar i bilparken och att producera förnybar energi, speciellt i Sverige. Skillnaden består i att det finns fruktansvärt bra möjligheter att producera förnybar energi i Sverige. Den elproduktion vi har i dag är ju baserad på vattenkraft och kärnkraft. Sedan har vi en värmeproduktion som är nästan helt baserad på förnybara bränslen, framför allt biomassa. Däremot har vi en extremt liten vindkraftsproduktion om man jämför med liknande länder. Man kan se på Danmark, Tyskland eller Spanien. Det finns många andra exempel. Det finns väldigt mycket att göra som dessutom är kostnadseffektivt.

Effektivisering är ett annat område som du var inne på. Carl B Hamilton har ju en nationalekonoms syn på detta, det vill säga att om det fanns saker som var lönsamma så skulle de redan ha blivit gjorda, för så funkar marknaden. Problemet är bara att det inte är så. Det finns massor med åtgärder som är lönsamma redan med dagens energipriser. Det finns tröskeeffekter som gör att folk inte är beredda att vidta dem i dag.

Det handlar om till exempel information och om riktade stöd för att avveckla elvärmerna och gå över till biobaserade värmesystem i stället. Självklart finns det möjlighet att göra saker.

Anf. 206 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Per Bolund missade helt poängen i mitt exempel med de 120 grammen, nämligen: Ska Per Bolund och jag – jag kommer i varje fall att göra det, och jag tror att de flesta andra i den här kammaren kommer att göra likadant – försöka tillvarata svenska nationella intressen om exempelvis Europeiska unionen skulle lägga fram förslag som skulle hota den svenska fordonsindustrin? Per Bolund, svara på frågan! Ska

man ta till vara svenska nationella intressen om man är riksdagsledamot, eller ska man inte göra det?

Tyskland har åtta gånger mer vindkraft än Sverige, säger Per Bolund. Ja, men så har man också en befolkning som är tio gånger så stor. Andelen är inte så imponerande. Danmark har mycket vindkraft, men för att den ska fungera har man en backup. Var finns backuppen? Jo, i Sverige.

Så snabbt som möjligt ska kärnkraften avvecklas enligt din reservation, Per Bolund. Vad innebär så snabbt som möjligt?

Anf. 207 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Carl B Hamilton kom med ett fel i sak. Tyskland har inte alls åtta gånger mer vindkraft än Sverige. Man har drygt 30 gånger mer. I relation till befolkningen har de en mycket större andel vindkraft än Sverige. Det är detta som är problemet: Sverige har inte satsat på denna kraftkälla tillräckligt mycket.

Carl B Hamilton får det att låta som att det är en fördel att vara ett tätbefolkat land när man ska bygga vindkraftverk. Jag anser att det är precis tvärtom. Det finns väldigt stora möjligheter just för att Sverige är glesbefolkat. Det finns en outtömd potential som vi borde utnyttja.

Det är väl ingen hemlighet att Miljöpartiet tycker att vi ska avveckla kärnkraften? Det har vi tyckt väldigt länge, och det tycker vi fortfarande. Vi anser att Sverige har unika möjligheter att bygga ut den förnybara energin. Sverige är Europas mest skogbevuxna land. Det finns väldigt mycket mer som vi kan göra när det gäller bioenergi. Vindkraften och de möjligheter som finns där har jag redan varit inne på. Effektivisering är ett jättestort område, inte minst i Sverige som tidigare har haft låga elpriser men där priserna nu ligger mer i nivå med priserna i övriga Europa. Här finns det också väldigt mycket som vi kan göra.

Att det skulle vara omöjligt att uppnå två olika energipolitiska mål är en väldigt pessimistisk syn som Carl B Hamilton ger uttryck för. Det kanske är sorgligt. Men jag tror att det är signifikativt för den här regeringen som inte verkar tro på sina möjligheter att vidta åtgärder. Man talar väldigt vackert om att Sverige ska vara en föregångare, men när det sedan kommer ned till praktisk politik vill man inte göra någonting. Man fransäger sig de möjligheter att påverka som man har. Man säger nej till alla redskap som skulle kunna leda till att Sverige faktiskt blir en föregångare på energiområdet. Det är väldigt tråkigt att se.

Anf. 208 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! I Klimatberedningen, där jag, Maria Wetterstrand och flera andra sitter, kommer det en lång rad förslag. Per Bolund behöver inte vara orolig för att det ska vara en brist på det.

Anledningen till att jag frågar om detta med så snart som möjligt i fråga om när kärnkraften ska avvecklas är att Peter Eriksson hade en radiodebatt med Erland Kjellén, meteorologiprofessorn, där man fick ett intryck av att Peter Eriksson i dagens klimatpolitiska situation kanske inte tyckte att detta var ett överordnat mål.

Anf. 209 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Jag vill säga följande till Carl B Hamilton. Det är ni och alliansregeringen som måste ta ansvar. Det är ni som måste ha idéerna

och förslagen och inte enbart ställa frågor eller tänka högt. Ni måste presentera en plan som sträcker sig längre än till 2010.

Vi vill inte ha ett stort naturgasberoende i Sverige. Vi vill avveckla kärnkraften i takt med att alternativen växer fram och vi kan se att svensk industri inte äventyras. Det är därför som vi lägger nästan 2 miljarder mer än regeringen på forskning och utveckling, på innovation och teknik och på investeringar, alltså för att få fram dessa alternativ. Precis samma argument gäller för fordonsindustrin.

I samma stund som regeringen väljer att vackla i frågan om kärnkraften – jag förstår att Carl B Hamilton är särskilt glad för det – stannar den process av som handlar om utveckling av alternativen. För det bär regeringen ett väldigt stort ansvar. Det går inte att skylla på marknaden. Det går inte att skylla på andra länder. Det går inte ens att skylla på socialdemokrater. I detta fall måste regeringen ta ett ansvar.

På vilket sätt ser regeringen i dag till att alternativen kommer fram? På vilket sätt visar regeringen en tydlig politik?

Anf. 210 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Först och främst har ni rimligtvis skrivit dessa reservationer för att de ska debatteras och diskuteras. Om ni inte tycker att er politik ska diskuteras kan ni lämna in en blank reservation. Då undgår ni debatt. Dessutom har mina två alliansföreträdare här redan presenterat regeringens politik. Jag tyckte att det kunde vara av intresse även för er att ni får er politik belyst. Men jag förstår att det kanske var fel tänkt från min sida. I själva verket vill ni stoppa den under madrassen.

Jag vet inte riktigt vad Berit Högman menar med att regeringen vacklar om kärnkraften. Regeringen har en uppgörelse fram till och med valet 2010 om att inte bygga något nytt kärnkraftverk och inte avveckla något. Sedan får man, det håller jag med om, försöka definiera en politik i fortsättningen också. Då finns det vissa partier i regeringen som är väldigt angelägna om att även Socialdemokraterna ska vara med vid en sådan uppgörelse. Det är möjligt att det finns även socialdemokrater som skulle vilja det, till exempel de som jobbar i pappersindustrin. De kanske inte skulle tycka att det var helt fel. De kanske föredrar det framför att en uppgörelse görs åt det andra hållet.

Det som emellertid är kärnfrågan för Berit Högman och för många andra är följande: Om man nu har som politik att successivt fasa ut kärnkraften ur energisystemet, är det då viktigare än att bekämpa klimathotet och få ned koldioxidutsläppen? Det är det som är utmaningen fram till 2050.

Anf. 211 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Det är precis den utmaningen som vi måste anta med större kraft och med större förmåga än vad vi i dag ser från regeringen.

Nog är det märkligt att vi nu är så intressanta för en överenskommelse när vi var totalt ointressanta för två år sedan när vi hade en blocköverskridande överenskommelse som vi kunde bygga vidare på?

Tänk om det blir så att Sverige under sitt ordförandeskap 2009 ska ha stort inflytande över förhandlingarna om världens åtaganden när det gäller klimatet. Tänk om vi då inte kan visa att vi har fortsatt på samma väg. Tänk om regeringen då inte kan beskriva att man under de senaste

två tre åren har tagit vissa steg och mått utan att man fortfarande far land och rike runt och talar om gammal socialdemokratisk politik. Den har varit jättebra, men det räcker inte. Nu måste vi ha fler förslag, nya förslag, mer förslag för att klara utmaningen och för att slippa kärnkraften. Det är det som den här debatten i kväll har handlat om, och det är det som är regeringens stora ansvar.

Anf. 212 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! För att slippa kärnkraften, säger Berit Högman. Man kan naturligtvis ha den hållningen att vi drar ned på energianvändningen i Sverige lika mycket. Då flyttar väl ett antal företag och industrier utomlands. Men om vi ändå tänker oss att vi ska ha ungefär samma energiförbrukning i landet – med stigande välstånd och stigande inkomster ökar energianvändningen med ungefär 1 ½ procent per år – då uppstår en fråga: Hur ska skillnaden, luckan, mellan det som efterfrågas och det som produceras i form av energi i landet när kärnkraften avvecklas fyllas? Såvitt jag förstår är Berit Högmans och Socialdemokraternas svar på detta import. Men varifrån ska man importera, och vilken typ av energi ska man importera?

Anf. 213 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Carl B Hamilton ställde en del frågor till mig. Energipriserna kommer att öka. Ja, tyvärr tror jag det. Jag tror tyvärr också att det är nödvändigt eftersom priset är ett styrmedel. Det brukar också vara ett effektivt styrmedel.

Jag anser också att kärnkraften ska fasas ut. Men vi säger också att den ska fasas ut vartefter som vi kan ersätta den med förnybar energi. 2024 är inte hugget i sten. Vi är medlemmar i EU på samma sätt som vi är medlemmar i andra internationella organisationer. Så länge vi är med ska vi givetvis vara med och påverka i en riktning som är positiv inte bara för Sverige utan för övriga Europa. Detta har vi diskuterat tidigare, och jag blir lika förvånad varje gång att jag ska behöva upprepa detta varje år i dessa debatter.

Den mest värdefulla kilowattimmen är alltid en sparad kilowattimme. När byggsektorn själv säger att den står för 40 procent av energiförbrukningen i Sverige, vad ska vi då satsa på egentligen?

Rocky Mountain Institute säger att det snabbaste och billigaste sättet att reducera koldioxidutsläppen är genom energieffektivisering. Det är hela sju gånger mer kostnadseffektivt än att satsa på kärnkraften.

Man ska tillvarata svenska intressen, säger Carl B Hamilton och syftar på bilindustrin. Har du samma synsätt när det gäller svenska energiteknikföretag, och är du i så fall beredd att satsa och se till att de ges möjlighet att utvecklas här i Sverige och att de har tillgång på riskkapital så att de inte försvinner utomlands? Det borde vara logiskt.

Anf. 214 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Jag kommer naturligtvis att fortsätta att fråga om Europeiska unionen och om att ni både vill vara med och inte vara med till dess att ni byter åsikt. Er politik håller ju inte ihop. Det där måste ständigt belysas.

Energieffektivisering låter tjuusigt när man bara säger så. Det verkar helt kostnadsfritt och fritt från uppoffringar. Men för att få det ska man ha med koldioxidskatten, och man ska ha hand om utsläppsrätter. Som Kent Persson här nyss sade måste man använda styrmedel – högre priser.

Men då uppkommer frågan om vem som ska betala. Hur ska bördorna fördelas? Det där är intressant och viktigt. Jag tycker att alltför många undviker att diskutera det.

Om man har en generell prisökning när det gäller elektricitet och vi samtidigt har en basindustri där man ständigt, verkligen med rätta, är mycket bekymrad över att energipriserna är höga, hur ska då detta klaras av? Ska vi ge större subventioner, större rabatter, till basindustrin? Kommer det då inte i konflikt med konkurrensneutraliteten gentemot andra länder? Hur kommer detta att uppfattas? Är det över huvud taget en möjlighet, eller är det så att säga en gottköpslösning?

Sedan har vi riskkapitalförsörjningen. Man kan tycka att det är bra eller dåligt – ni tycker att det är dåligt – att förmögenhetsskatten avskaffats. Men det är sannolikt den mest effektiva metoden för att få en ökad tillgång till riskkapital i Sverige. Det är mitt svar.

Anf. 215 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Det återstår att se. Historien får utvisa om Carl B Hamilton har rätt i det avseendet.

Nu har Carl B Hamilton haft möjlighet att här ställa frågor till mig och till övriga i oppositionen. Men ännu har jag inte hört någonting från Folkpartiets talesperson när det gäller energipolitiken. Vilken är er syn på det hela? Vad ska hända? Vad ska ske?

Självklart kommer elpriserna att höjas. EU har nämligen sagt, och säger fortfarande, att energipriserna i Sverige är för låga i förhållande till nivån ute i Europa. Får vi en kraftöverföring mellan Sverige och övriga Europa då åker vi upp till samma nivå som övriga EU-länder.

I övrigt är det så att framför allt Frankrike kraftigt subventionerar industrin inom många områden. Det finns nog anledning att se det. Men fortfarande är energieffektivisering det absolut effektivaste sättet att snabbast komma till konkreta åtgärder när det gäller koldioxidutsläppen. Man måste börja prioriteringen i rätt ända. Sedan är det en lång vandring inom en rad olika områden.

Vindkraften har enligt energimyndigheterna möjligheter ända upp till 30 terawattimmar. Men det tar sin tid att få en sådan utveckling.

Anf. 216 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! När det gäller statligt stöd till riskkapital kan jag säga att jag under ett antal år jobbade i Handelsbanken. Det fanns ingenting som var så populärt i banken som när staten gick in och tog över ansvaret för kapitalförsörjningen till små och medelstora företag. Där ligger ju de stora förlustriskerna, så banken blev jätteglad.

Man får vara lite försiktig. Därför tror jag att det även från jämlikhetssynpunkt är mycket bättre att det är riskkapitalister, inte skattebetalare, som sätter in pengar i den här typen av projekt.

Sedan har vi frågan om prisnivån. Den är intressant, inte minst därför att Socialdemokraterna vill hindra att överföringsmöjligheterna ökar. Jag tror inte att prisskillnaderna i dag är så stora när skatter, subventioner och överföringskostnader mellan Sverige och kontinenten räknas bort. Framför allt kommer det om några år inte att vara några skillnader; det beror lite på hur fort de här kablarna byggs ut. Den mekanismen finns alltså där och ingår så att säga i EU-medlemskapets förutsättningar på grund av elmarknadsdirektivet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

13 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Civilutskottets betänkande
2007/08:CU1 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning,
byggande samt konsumentpolitik

Socialutskottets betänkande
2007/08:SoU7 Nikotinläkemedel i handeln

Skatteutskottets betänkande
2007/08:SkU16 Kontroll av postförsändelser

Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande
2007/08:UFöU3 Svenskt deltagande i den nordiska stridsgruppen

Försvarsutskottets betänkande
2007/08:FöU4 Beredskapen för kärnkraftsolyckor

Konstitutionsutskottets betänkanden
2007/08:KU2 Registreringen av riksdagsledamöters åtaganden m.m.
2007/08:KU12 Rättelse av ändring i radio- och TV-lagen

14 § Anmälan om interpellation

Anmäldes att följande interpellation framställts

den 17 december

2007/08:285 Norrsundets Bruk
av *Ulla Andersson* (v)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 15 januari 2008.

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 17 december

2007/08:418 Ensamföräldrar och föräldrapenning vid sjukdom

av *Gunvor G Ericson* (mp)

till statsrådet *Cristina Husmark Pehrsson* (m)

2007/08:419 Regler för bostadsbidrag

av *Lars Mejern Larsson* (s)

till statsrådet *Cristina Husmark Pehrsson* (m)

2007/08:425 Sveriges medverkan i WHO för en förbättrad läkemedelstillgång i utvecklingsländer

av *Thomas Nihlén* (mp)

till socialminister *Göran Hägglund* (kd)

2007/08:436 Stöd till människor med psykisk ohälsa

av *Johan Pehrson* (fp)

till socialminister *Göran Hägglund* (kd)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 15 januari 2008.

16 § Kammaren åtskildes kl. 22.24.

Förhandlingarna leddes

av andre vice talmannen från sammanträdets början till och med 5 § anf. 28 (delvis),

av talmannen därefter till och med 6 § anf. 57 (delvis),

av andre vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.50,

av talmannen därefter till och med 10 § anf. 117 (delvis),

av andre vice talmannen därefter till och med 11 § anf. 163 (delvis) och

av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Meddelande om särskild debatt	1
3 § Meddelande om aktuell debatt	1
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
5 § Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	3
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2007/08: MJU2	3
Anf. 1 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s)	3
Anf. 2 JACOB JOHNSON (v)	7
Anf. 3 TINA EHN (mp)	10
Anf. 4 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	12
Anf. 5 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	14
Anf. 6 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	15
Anf. 7 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	15
Anf. 8 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	16
Anf. 9 JACOB JOHNSON (v) replik	16
Anf. 10 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	17
Anf. 11 JACOB JOHNSON (v) replik	17
Anf. 12 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	17
Anf. 13 TINA EHN (mp) replik	18
Anf. 14 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	18
Anf. 15 TINA EHN (mp) replik	19
Anf. 16 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	19
Anf. 17 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	20
Anf. 18 TINA EHN (mp) replik	23
Anf. 19 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	23
Anf. 20 TINA EHN (mp) replik	23
Anf. 21 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	24
Anf. 22 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	24
Anf. 23 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	25
Anf. 24 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	25
Anf. 25 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	26
Anf. 26 ERIK A ERIKSSON (c)	26
Anf. 27 ANITA BRODÉN (fp)	29
Anf. 28 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	32
Anf. 29 ANITA BRODÉN (fp) replik	33
Anf. 30 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	33
Anf. 31 ANITA BRODÉN (fp) replik	33
Anf. 32 IRENE OSKARSSON (kd)	34
Anf. 33 JAN-OLOF LARSSON (s)	36
Anf. 34 LARS TYSKLIND (fp)	38

Anf. 35 JAN-OLOF LARSSON (s) replik	40
Anf. 36 LARS TYSKLIND (fp) replik.....	41
Anf. 37 JAN-OLOF LARSSON (s) replik	41
Anf. 38 LARS TYSKLIND (fp) replik.....	42
Anf. 39 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	42
(Beslut fattades under 9 §.).....	44
6 § Allmän miljö- och naturvård, m.m.	44
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2007/08:MJU1	44
Anf. 40 ANDERS YGEMAN (s)	44
Anf. 41 WIWI-ANNE JOHANSSON (v)	47
Anf. 42 TINA EHN (mp)	49
Anf. 43 SOFIA ARKELSTEN (m)	53
Anf. 44 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	55
Anf. 45 SOFIA ARKELSTEN (m) replik	55
Anf. 46 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	56
Anf. 47 SOFIA ARKELSTEN (m) replik	56
Anf. 48 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik	56
Anf. 49 SOFIA ARKELSTEN (m) replik	57
Anf. 50 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik	57
Anf. 51 SOFIA ARKELSTEN (m) replik	57
Anf. 52 CLAES VÄSTERTEG (c).....	58
Anf. 53 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	60
Anf. 54 CLAES VÄSTERTEG (c) replik	61
Anf. 55 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	61
Anf. 56 CLAES VÄSTERTEG (c) replik	62
Anf. 57 ANITA BRODÉN (fp)	62
Anf. 58 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	64
Anf. 59 ANITA BRODÉN (fp) replik.....	65
Anf. 60 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	65
Anf. 61 ANITA BRODÉN (fp) replik.....	66
Anf. 62 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	66
Anf. 63 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	68
Anf. 64 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	68
Anf. 65 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	69
Anf. 66 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	69
Anf. 67 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	70
Anf. 68 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	74
Anf. 69 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik.....	75
Anf. 70 ANDERS YGEMAN (s) replik.....	75
Anf. 71 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik.....	76
Anf. 72 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik	76
Anf. 73 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik.....	77
Anf. 74 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik	77
Anf. 75 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik.....	78
Anf. 76 TINA EHN (mp) replik	78

Anf. 77 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik	79
Anf. 78 TINA EHN (mp) replik	80
Anf. 79 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c) replik	80
Anf. 80 JAN-OLOF LARSSON (s)	80
Anf. 81 JACOB JOHNSON (v)	83
Anf. 82 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	84
Anf. 83 LARS TYSKLIND (fp)	86
Anf. 84 JAN-OLOF LARSSON (s) replik	87
Anf. 85 LARS TYSKLIND (fp) replik	87
Anf. 86 JAN-OLOF LARSSON (s) replik	88
Anf. 87 LARS TYSKLIND (fp) replik	88
(Beslut fattades under 9 §.)	88
Ajournering	89
Återupptagna förhandlingar	89
7 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 13 december	89
TU1 Utgiftsområde 22 Kommunikationer	89
SoU1 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg m.m.	90
MJU6 Ändringar i djurskyddslagen	91
8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 14 december	91
SkU17 Vissa punktskattefrågor m.m. med anledning av budgetpropositionen för 2008	91
SkU10 Reformerad beskattning av bostäder	92
SkU14 Förlängd redovisningsperiod och vissa andra mervärdesskattefrågor	92
SkU15 Slopad förmögenhetsskatt och begränsad avdragsrätt för privat pensionssparande	92
9 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	93
MJU2 Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	93
MJU1 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård m.m.	94
10 § Näringsliv	96
Näringsutskottets betänkande 2007/08:NU1	96
Anf. 88 THOMAS ÖSTROS (s)	96
Anf. 89 KENT PERSSON (v)	99
Anf. 90 PER BOLUND (mp)	101
Anf. 91 KARIN PILSÅTER (fp)	104
Anf. 92 THOMAS ÖSTROS (s) replik	107
Anf. 93 KARIN PILSÅTER (fp) replik	107
Anf. 94 THOMAS ÖSTROS (s) replik	108
Anf. 95 KARIN PILSÅTER (fp) replik	109
Anf. 96 KENT PERSSON (v) replik	109
Anf. 97 KARIN PILSÅTER (fp) replik	109
Anf. 98 KENT PERSSON (v) replik	110
Anf. 99 KARIN PILSÅTER (fp) replik	110

Anf. 100	PER BOLUND (mp) replik	110
Anf. 101	KARIN PILSÄTER (fp) replik	111
Anf. 102	PER BOLUND (mp) replik	111
Anf. 103	KARIN PILSÄTER (fp) replik	112
Anf. 104	STAFFAN ANGER (m)	112
Anf. 105	KENT PERSSON (v) replik	115
Anf. 106	STAFFAN ANGER (m) replik	115
Anf. 107	KENT PERSSON (v) replik	116
Anf. 108	STAFFAN ANGER (m) replik	116
Anf. 109	THOMAS ÖSTROS (s) replik	116
Anf. 110	STAFFAN ANGER (m) replik	117
Anf. 111	THOMAS ÖSTROS (s) replik	117
Anf. 112	STAFFAN ANGER (m) replik	118
Anf. 113	PER BOLUND (mp) replik	118
Anf. 114	STAFFAN ANGER (m) replik	119
Anf. 115	PER BOLUND (mp) replik	120
Anf. 116	STAFFAN ANGER (m) replik	120
Anf. 117	JAN ANDERSSON (c)	121
Anf. 118	THOMAS ÖSTROS (s) replik	122
Anf. 119	JAN ANDERSSON (c) replik	123
Anf. 120	THOMAS ÖSTROS (s) replik	123
Anf. 121	JAN ANDERSSON (c) replik	123
Anf. 122	KENT PERSSON (v) replik	124
Anf. 123	JAN ANDERSSON (c) replik	124
Anf. 124	KENT PERSSON (v) replik	124
Anf. 125	JAN ANDERSSON (c) replik	125
Anf. 126	PER BOLUND (mp) replik	125
Anf. 127	JAN ANDERSSON (c) replik	126
Anf. 128	PER BOLUND (mp) replik	126
Anf. 129	JAN ANDERSSON (c) replik	127
Anf. 130	LARS LINDÉN (kd)	127
Anf. 131	THOMAS ÖSTROS (s) replik	130
Anf. 132	LARS LINDÉN (kd) replik	131
Anf. 133	THOMAS ÖSTROS (s) replik	131
Anf. 134	LARS LINDÉN (kd) replik	132
Anf. 135	MARIA PLASS (m)	132
Anf. 136	EVA-LENA JANSSEN (s)	134
Anf. 137	STAFFAN ANGER (m) replik	135
Anf. 138	EVA-LENA JANSSEN (s) replik	135
Anf. 139	STAFFAN ANGER (m) replik	136
Anf. 140	EVA-LENA JANSSEN (s) replik	136
Anf. 141	MARIA PLASS (m) replik	136
Anf. 142	EVA-LENA JANSSEN (s) replik	137
Anf. 143	MARIA PLASS (m) replik	137
Anf. 144	EVA-LENA JANSSEN (s) replik	137
Anf. 145	BÖRJE VESTLUND (s)	137
Anf. 146	STAFFAN ANGER (m) replik	138
Anf. 147	BÖRJE VESTLUND (s) replik	138
Anf. 148	STAFFAN ANGER (m) replik	139

Anf. 149 BÖRJE VESTLUND (s) replik.....	139
Anf. 150 KARIN PILSÅTER (fp)	140
(Beslut skulle fattas den 19 december.).....	140
11 § Regional utveckling	140
Näringsutskottets betänkande 2007/08:NU2	140
Anf. 151 KRISTER ÖRNFJÄDER (s).....	140
Anf. 152 KENT PERSSON (v).....	142
Anf. 153 PER BOLUND (mp).....	145
Anf. 154 MARIA PLASS (m).....	146
Anf. 155 KENT PERSSON (v) replik.....	148
Anf. 156 MARIA PLASS (m) replik	148
Anf. 157 KENT PERSSON (v) replik.....	148
Anf. 158 MARIA PLASS (m) replik	149
Anf. 159 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	149
Anf. 160 MARIA PLASS (m) replik	150
Anf. 161 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	150
Anf. 162 MARIA PLASS (m) replik	151
Anf. 163 KARIN GRANBOM (fp).....	151
Anf. 164 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	153
Anf. 165 KARIN GRANBOM (fp) replik	153
Anf. 166 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	153
Anf. 167 KARIN GRANBOM (fp) replik	154
Anf. 168 KENT PERSSON (v) replik.....	154
Anf. 169 KARIN GRANBOM (fp) replik	154
Anf. 170 KENT PERSSON (v) replik.....	155
Anf. 171 KARIN GRANBOM (fp) replik	155
Anf. 172 LARS LINDÉN (kd).....	155
Anf. 173 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	158
Anf. 174 LARS LINDÉN (kd) replik.....	158
Anf. 175 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	159
Anf. 176 LARS LINDÉN (kd) replik.....	159
Anf. 177 MARIA STENBERG (s).....	159
(Beslut skulle fattas den 19 december.).....	160
12 § Energi	160
Näringsutskottets betänkande 2007/08:NU3	160
Anf. 178 BERIT HÖGMAN (s).....	160
Anf. 179 KENT PERSSON (v).....	162
Anf. 180 PER BOLUND (mp).....	165
Anf. 181 BJÖRN HAMILTON (m).....	167
Anf. 182 BERIT HÖGMAN (s) replik.....	169
Anf. 183 BJÖRN HAMILTON (m) replik.....	170
Anf. 184 BERIT HÖGMAN (s) replik.....	170
Anf. 185 BJÖRN HAMILTON (m) replik.....	171
Anf. 186 PER BOLUND (mp) replik.....	171
Anf. 187 BJÖRN HAMILTON (m) replik.....	172
Anf. 188 PER BOLUND (mp) replik.....	172
Anf. 189 BJÖRN HAMILTON (m) replik.....	173
Anf. 190 KENT PERSSON (v) replik.....	173

Anf. 191 BJÖRN HAMILTON (m) replik	174
Anf. 192 KENT PERSSON (v) replik	174
Anf. 193 BJÖRN HAMILTON (m) replik	175
Anf. 194 JAN ANDERSSON (c)	175
Anf. 195 PER BOLUND (mp) replik	177
Anf. 196 JAN ANDERSSON (c) replik	177
Anf. 197 PER BOLUND (mp) replik	178
Anf. 198 TALMANNEN.....	178
Anf. 199 JAN ANDERSSON (c) replik	178
Anf. 200 BERIT HÖGMAN (s) replik	179
Anf. 201 JAN ANDERSSON (c) replik	179
Anf. 202 BERIT HÖGMAN (s) replik	180
Anf. 203 JAN ANDERSSON (c) replik	180
Anf. 204 CARL B HAMILTON (fp)	180
Anf. 205 PER BOLUND (mp) replik	182
Anf. 206 CARL B HAMILTON (fp) replik	182
Anf. 207 PER BOLUND (mp) replik	183
Anf. 208 CARL B HAMILTON (fp) replik	183
Anf. 209 BERIT HÖGMAN (s) replik	183
Anf. 210 CARL B HAMILTON (fp) replik	184
Anf. 211 BERIT HÖGMAN (s) replik	184
Anf. 212 CARL B HAMILTON (fp) replik	185
Anf. 213 KENT PERSSON (v) replik	185
Anf. 214 CARL B HAMILTON (fp) replik	185
Anf. 215 KENT PERSSON (v) replik	186
Anf. 216 CARL B HAMILTON (fp) replik	186
(Beslut skulle fattas den 19 december.).....	187
13 § Bordläggning.....	187
14 § Anmälan om interpellation	187
15 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	188
16 § Kammaren åtskildes kl. 22.24.....	188

Prot. 2007/08:45
17 december

Tryck: Elanders, Vällingby 2008